ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ।

ಸೀಮವಿಸೋಧನೀ

ವರದಂ ವರದಂ ಅಗ್ಗಂ, ದಿಚ್ಚಂ ದಿಚ್ಚಂವ ವನಜಂ।
ಬೋಧಕಂ ಬೋಧಕಂ ಪಾಣಂ, ದೇವ'ದೇವಂ ನಮಾಮ'ಹಂ॥

ಸನ್ತಂ ಸನ್ತಂ ಸದಾ ವಟ್ಟಂ, ಪಜಂ'ಭವೇ ಸುತಂ।
ನಿಬ್ಬುದಂ ನಿಬ್ಬುದಂ ತಾರಂ, ಧಮ್ಮವರಂ ನಮಾಮ'ಹಂ॥

ಸುತಂ ಸುತಂ ಭವನೇ ಯಂ, ನತನಂ ನತನಾ'ರಹಂ।
ನರಾ'ನರಾ ಸದಾ'ಕಂಸು, ಸಙ್ಘವರಂ ನಮಾಮ'ಹಂ॥

ಇಚ್ಚೇವ'ಮಚ್ಚನ್ತನತಸ್ಸನೇಯ್ಯಂ, ನತಯ್ಯಮಾನೋ ರತನತ್ತಯಂ ಯಂ।
ಪುಞ್ಞಾಭಿವಡ್ಢಿಂ ಮಹಗ್ಘಂ ಅಲತ್ಥಂ, ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಹತನ್ತರಾಯೋ॥

ವಿನಯೇ ಸತಿ ಠಿತೇ ಯಂ, ಸಾಸನಂ ಸಣ್ಠಿತಂ ಭವೇ।
ವಿನಯೇ ಸತಿ ನಟ್ಠೇ ಯಂ, ವಿನಟ್ಠಂ ಸಾಸನಂ ಭವೇ॥

ತಸ್ಮಾ ದಿತ್ತಂ ಮಮೇ'ದಾನಿ, ಜೋತಯಿತ್ವಾನ ಸಾಸನೇ।
ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದ್ವೇಳ್ಹಕಂ ವಾದಂ, ಏಕೀಭಾವಂ ಕರೋಮ'ಹಂ॥

ಅತ್ತುಕ್ಕಂಸನ-ಭಾವಞ್ಚ, ಪರವಮ್ಭನಕಮ್ಪಿಚ।
ತೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಅಪೇಸೇತ್ವಾ, ಸಾಸನಸ್ಸ ಸುವುಡ್ಢಿಯಾ॥

ಯದಿ ಮೇ ಈದಿಸಂ ಚಿತ್ತಂ, ಭವೇಯ್ಯುಂ ಪಾಪಸಙ್ಕಪ್ಪಾ।
ಪಚ್ಚೆಸ್ಸಂ ನಿರಯೇ ಭಯಂ, ಹೀನ'ಜ್ಝಾಸಯಕಾರಣಾ॥

ಸಾಸನಸ್ಸ ಸುಲಭಂ'ವ ಪತ್ಥಯನ್ತೋ ಸತಾ'ಚಾರೋ।
ಸಂಸನ್ದಿಸ್ಸಮಹಂ ದಾನಿ, ಚಿರಂ ಸದ್ಧಮ್ಮ'ಸುದ್ಧಿಯಾ॥

ಸುದುಲ್ಲಭಂ ಲಭಿತ್ವಾನ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಜಿನಸಾಸನೇ।
ಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವರಂ ವಾದಂ, ಕತ್ವಾ ದ್ವೇಳ್ಹಕ'ಮೇಕಿಕಂ॥

ಸೀಮವಿಸೋಧನಿಂ ನಾಮ, ನಾನಾಗನ್ಥಸಮಾಹಟಂ।
ಕರಿಸ್ಸಂ ಮೇ ನಿಸಾಮೇನ್ತು, ಸಾಧವೋ ಕವಿಪುಙ್ಗವಾ॥

ಪಾಳಿಂ ಅಟ್ಠಕಥಞ್ಚೇವ, ಮಾತಿಕಂ ಪದಭಾಜನಿಂ।
ಓಗಾಹೇತ್ವಾನ ತಂ ಸಬ್ಬಂ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಅಸೇಸತೋ॥

අත්තනෝමතිගන්ථේසු, ටීකාගණ්ඨිපදේසුච।
විනිච්ඡයවිමතීසු, මාතිකා'ට්ඨකථාසුපි॥

සබ්බං අසේසකං කත්වා, සංසන්දිත්වාන ඒකතෝ।
පවත්තා වණ්ණනා ඒසා, තෝසයන්තී විචක්ඛණේති॥

බුද්ධුප්පාදෝ හි දුල්ලභෝ, තතෝ පබ්බජ්ජා ච උපසම්පදා ච, වුත්තඤ්හේතං

බුද්ධෝ ච දුල්ලභෝ ලෝකේ, සද්ධම්මසවනම්පි ච।
සඞ්ඝෝ ච දුල්ලභෝ ලෝකේ, සප්පුරිසා'තිදුල්ලභා॥

දුල්ලභඤ්ච මනුස්සත්තං, බුද්ධුප්පාදෝ ච දුල්ලභෝ।
දුල්ලභා ඛණසම්පත්ති, සද්ධම්මෝ පරමදුල්ලභෝ'ති॥

೧. ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಣ್ಡೋ

ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಬುದ್ಧಗುಣಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಕಥಾಯ ವುಚ್ಚಮಾನಾಯ ಸಾಧೂನಂ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪಹಂಸನಞ್ಚೇವ, ಇಮಸ್ಸೇವ ಪಕರಣಸ್ಸ ಅನುಮ್ಮತ್ತವಚನಭಾವೋ ಚ ಭವೇಯ್ಯ, ಅನುಮ್ಮತ್ತವಚನತ್ತೇ ಚ ಸಿದ್ಧೇ ಸೋತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧಗುಣಂ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರ ಭಗವಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಬುದ್ಧಮಾದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಪೋರಾಣಸಕ್ಯಗೋತಮಾ ಮನೋಪಣಿಧಿವಸೇನ, ಕಟ್ಠವಾಹನಜಾತಕಂಆದಿಂಕತ್ವಾ ಯಾವ ಮಜ್ಝಿಮದೀಪಙ್ಕರಾ ವಾಚಙ್ಗವಸೇನ ಮಜ್ಝಿಮದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾಯವಾಚಙ್ಗವಸೇನ ಸಬ್ಬಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಯಾವ ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವಾ ವೀಸತಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣತ್ಥಾಯ ಯೇವ ಅಲಙ್ಕತಂ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸೀನಂ ಉದ್ಧನತೋಪಿ ಬಹುತರಂ, ಅಞ್ಜಿತನಯನಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ದೇನ್ತಸ್ಸ ನಯನಂ ಅಜಟಾಕಾಸೇ ಗಗನತಲೇ ತಾರಾಗಣತೋಪಿ ಬಹುತರಂ, ಹದಯಮಂಸಂ ವಾ ದಕ್ಖಿಣಬಾಹುಂ ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಮಂಸಂ ಘನಹುತ ಅಟ್ಠಸ ಹಸ್ಸಾಧಿಕಸತಸಹಸ್ಸಪಮಾಣಸಿನೇರುರಾಜತೋಪಿ ಬಹುತರಂ, ಲೋಹಿತಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ದೇನ್ತಸ್ಸ ರುಹಿರಂ ಚತೂಸು ಮಹಾಸಮುದ್ದೇಸು ಉದಕತೋಪಿ ಬಹುತರಂ, ಮದ್ದೀಸದಿಸೇ ಚ ಭರಿಯೇ ಜಾಲೀಕಣ್ಹಾಜಿನಸದಿಸೇ ಚ ಪುತ್ತೇ ಪರೇಸಂ ದಾಸತ್ಥಾಯ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಗಣನಪಥಂ ವೀತಿವತ್ತಾ। ಏವಂ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇನ್ತಸ್ಸೇವ।

ಚಿನ್ತಿತಂ ಸತ್ತಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ, ನವಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯ'ವಾಚಕಂ।
ಕಾಯವಾಚಾ ಚತುಖ್ಯಾತಂ, ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಸಮುಪಾಗಮೀತಿ॥

ಜಾತತ್ತಕೀಸೋತತತ್ತಕಿಯಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಅಸೂರೋ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಸತ್ತಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ವೀತಿವತ್ತಾನಿ। ಅತಿಸೂರೋ ಅಹುತ್ವಾ ವಾಚಾಮತ್ತಮೇವ ನವ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ವೀತಿವತ್ತಾನಿ। ಅತಿಸೂರೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಯಙ್ಗವಾಚಙ್ಗವಸೇನ ಪೂರೇನ್ತಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ವೀತಿವತ್ತಾನಿ। ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಪನ ಅಜ್ಝತ್ತಪಾರಮೀ ಪೂರಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇನ ಚ ಸತ್ತಕಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇತ್ವಾ ವಙ್ಕಪಬ್ಬತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಯನಸದಿಸೇ ದ್ವೇ ಪುತ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ದಾಸತ್ಥಾಯ ದತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಣ್ಣೇನ ಆಗತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಅತ್ತಸಮಂ ಮದ್ದಿಂ ನಾಮ ಭರಿಯಂ ದತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಭವೇ ಅಪರಿಮೇಯ್ಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ತುಸಿತಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ದಸಹಿ ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದೇವತಾವಿಸೇಸೇಹಿ।

ಕಾಲೋ ದೇವ ಮಹಾವೀರ, ಉಪ್ಪಜ್ಜ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಯಂ।
ಸದೇವಕಂ ತಾರಯನ್ತೋ, ಬುಜ್ಝಸ್ಸು ಅಮತಂ ಪದನ್ತಿ॥

ಯಾಚಿಯಮಾನೋ ಕಾಲಂ ದೀಪಞ್ಚ ದೇಸಞ್ಚ ಕುಲಂ ಮಾತರಮೇವಚಾತಿ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಮಹಾವಿಲೋಕನಾನಿ ವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ತುಸಿತಪುರತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಮಹಾಸಮ್ಮತವಂಸಜಸ್ಸ ಓಕ್ಕಾಕರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತಾನಂ ಕುಸಲಮ್ಭೇದಭಯೇನ ಭಗಿನೀಹಿಯೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಆವಾಹಕರಣಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಯಾ ವತ ಭೋ ರಾಜಕುಮಾರಾತಿ ಓಕ್ಕಾಕಮಹಾರಾಜೇನ ವುತ್ತವಚನಂ ಪವತ್ತನಿಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸಕ್ಯಾತಿ ಲದ್ಧನಾಮಾನಂ ರಾಜೂನಮಬ್ಭನ್ತರೇ ಪವತ್ತಸ್ಸ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಮಹೇಸಿಯಾ ಸಿರಿಮಹಾಮಾಯಾಯ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ದೇವದಹನಗರಸ್ಸ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಸ ಚ ಮಜ್ಝೇ ಲುಮ್ಬಿನೀವನೇ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಜಾತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖಂ ಸತ್ತಪದವೀತಿಹಾರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಛಮ್ಭಿವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ಪಿತರಂ ವನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಕಾಲೇ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ರಾಹುಲಭದ್ದಸ್ಸ ಜಾತದಿವಸೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಚರಿಯಂ ಚರಿತ್ವಾ ವೇಸಾಖಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ

ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸ ವಸ್ಸಾನಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ರತನದಾಮಂ ಗನ್ಥೇನ್ತೋ ವಿಯ ಧಮ್ಮರತನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಯಾವ ಸುಭದ್ದಪರಿಬ್ಬಾಜಕವಿನಯನಾ ಕತಬುದ್ಧಕಿಚ್ಚೇ ಕುಸಿನಾರಾಯಉಪವತ್ತನೇ ಮಲ್ಲಾನಂ ಸಾಲವನೇ ವೇಸಾಖಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿಲೋಕನಾಥೇ ಸುಭದ್ದೇನ ವುಡ್ಢಪಬ್ಬಜಿತೇನ "ಅಲಂ ಆವುಸೋ ಮಾ ಸೋಚಿತ್ಥ ಮಾ ಪರಿದೇವಿತ್ಥ, ಸುಮುತ್ತಾ ಮಯಂ ತೇನ ಮಹಾಸಮಣೇನ, ಉಪದ್ದುತಾ ಚ ಹೋಮ'ಇದಂ ವೋ ಕಪ್ಪತಿ ಇದಂ ವೋ ನ ಕಪ್ಪತೀ'ತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ಮಯಂ ಯಂ ಇಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮ ತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಯಂ ನ ಇಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮ ನ ತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಗಣಪಾಮೋಕ್ಖಾನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗೀತಿಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ತತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ವೇಸಾಲಿಯಾ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕಾ ದಸವತ್ಥೂನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಾಸನವಿಪತ್ತಿಂ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಯಸತ್ಥೇರೇನ ಕಾಕಣ್ಡಕಪುತ್ತೇನ ಸಮುಸ್ಸಾಹಿಯಮಾನೋ ದುತಿಯಸಙ್ಗೀತಿಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನತೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಸ್ಸಸತಾನಂ ಉಪರಿ ಅಟ್ಠಾರಸಮೇ ವಸ್ಸೇ ಧಮ್ಮಾಸೋಕೋನಾಮ ರಾಜಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ ಏಕರಜ್ಜಾಭಿಸೇಕಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಮಹನ್ತಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪರಿಹೀನಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಘಾಸಚ್ಛಾದನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಲಭನ್ತಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಕಾನಿ ಸಕಾನಿ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ ದೀಪೇತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಮಹನ್ತಂ ಅಬ್ಬುದಞ್ಚ ಮಲಞ್ಚ ಪವತ್ತೇಸುಂ। ತದಾ ಧಮ್ಮಾಸೋಕರಞ್ಞೋ ಪತ್ತಾಭಿಸೇಕತೋ ಸತ್ತರಸಮೇ ವಸ್ಸೇ ಸಟ್ಠಿಸತಸಹಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮೋಗ್ಗಲಿಪುತ್ತತಿಸ್ಸೋ ನಾಮ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಥಾವತ್ಥುಪ್ಪಕರಣಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ತತಿಯಧಮ್ಮಸಙ್ಗೀತಿಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಸಾಟ್ಠಕಥೇಬುದ್ಧವಚನೇ ಧರನ್ತೇವ ಪಾಳಿಯಟ್ಠಕಥಾಸು ಅತ್ಥಚ್ಛಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮತಿವಸೇನ ನಾನಾಗನ್ಥವಿಸೇಸಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇಸು ಅತ್ತನೋಮತಿವಸೇನ ಅತ್ಥಚ್ಛಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾರಣಪತಿರೂಪಕಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತವಚನಂ ಸಾರತೋ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸುತ್ತ-ಸುತ್ತಾನುಲೋಮಆಚರಿಯವಾದೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಾಳಿಯಾ ಅಟ್ಠಕಥಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ಪಾಳಿಂ ತಬ್ಬಿವರಣಭೂತಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಞ್ಚ ಅಞ್ಞಾನಿ ಚ ಗನ್ಥವಿಸೇಸಾನಿ ಅಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋಮತಿಯಾಪಿ ಪುಬ್ಬಾಪರಂ ಅಸಮಾನೇತ್ವಾ ವಾದಪ್ಪಕಾಸನಮತ್ತಮೇವ ಠಪೇತ್ವಾ ಗರುಕಲಹುಕೇಸು ಗರುಕೇಯೇವ ಠಾತಬ್ಬೇಪಿ ಗರುಕೇ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಕೇಚಿ ಭಿಕ್ಖೂ ನದಿಯಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಕರೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಸಾಸನೇ ದ್ವಿಧಾ ಭಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇದಞ್ಚ ಭಿನ್ದನಂ ಕೋಸಮ್ಬಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ ಭಿನ್ನತೋಪಿ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಬಲವತರಮೇವ ಸಾಸನಸ್ಸ ವಿಪತ್ತಿಕಾರಣತ್ತಾ, ತಥಾ ಹಿ ನ ಇದಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂಯೇವ ಹೋತಿ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಉಪಾಸಕಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಆರಕ್ಖಕದೇವತಾನಮ್ಪಿ, ತಾಸಂ ಸಹಾಯಕಾನಂ ಭುಮ್ಮನಿಸ್ಸಿತದೇವತಾನಮ್ಪಿ ತಾಸಂ ಸಹಾಯಕಾನಂ ರುಕ್ಖನಿಸ್ಸಿತದೇವತಾನಮ್ಪಿ ತಾಸಂಸಹಾಯಕಾನಂ ಆಕಾಸಟ್ಠಕದೇವತಾನಮ್ಪಿ, ತಾಸಂ ಸಹಾಯಕಾನಂ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕದೇವತಾನಮ್ಪಿ, ತಾಸಂ ಸಹಾಯಕಾನಂ ತಾವತಿಂಸದೇವತಾನಮ್ಪಿ, ಏವಂ ಮಿತ್ತಪರಮ್ಪರವಸೇನ ಛಕಾಮಾವಚರದೇವತಾನಮ್ಪಿ ತಾಸಂ ಮಿತ್ತಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಾನಮ್ಪೀತಿ ಏವಂ ಯಾವಅಕನಿಟ್ಠಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಭಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಭಿನ್ನತ್ತಾ ಬಹು ಚ ಪಾಪಂ ಪಸವತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಾಳಿಯಾ ಅಟ್ಠಕಥಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ ಪಾಳಿಂ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ತಾನಿ ತಾನಿ ಗನ್ಥವಿಸೇಸಾನಿ ಚ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಗಙ್ಗೋದಕೇ ನ ಯಮುನೋದಕಂ ವಿಯ ಮಿಸ್ಸಿತ್ವಾ ಏಕೀಭಾವಂ ಕತ್ವಾ ಸೀಮವಿಸೋಧನಿಂ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಸುಣಾಥ ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿಕರೋಥ ಧಮ್ಮರಾಜಸ್ಸ ಸಾವಕಾತಿ।

ತತ್ಥ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ ದುಲ್ಲಭೋ ತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಕಾಲೋ ದುಲ್ಲಭೋ ತಥಾ ಹಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಬುದ್ಧೇ ಬುದ್ಧೋತಿ ಸದ್ದಮ್ಪಿ ಅಸುತ್ವಾ ವೀತಿವತ್ತಾನಂ ಕಪ್ಪಾನಂ ಗಣನಪಥಂ ವೀತಿವತ್ತಾ। ಬುದ್ಧಕಾರಣಸ್ಸ ದುಕ್ಕರತ್ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ।

ತತೋ ಪಬ್ಬಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾಚಾ ತಿಏತ್ಥ ತೋಪಚ್ಚಯೋ ಲಾಮಕತ್ಥೇ, ಪಞ್ಚಮ್ಯತ್ಥೇ ವಾ। ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ ದುಲ್ಲಭೋ, ತಮನುಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚ ದುಲ್ಲಭಾಯೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯಥಾ ಚ ಲೋಕೇ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಮಹಗ್ಘಂ ಅಲಭಿತಬ್ಬಂ ಲಭಿತ್ವಾ ವಾ ತೇನ ಸಹಕಾರೀಕಾರಣಭೂತಂ ಅಪ್ಪಗ್ಘಮ್ಪಿ ಮಹಗ್ಘಂ ಮಹಗ್ಘಂ ದುಲ್ಲಭಂ ದುಲ್ಲಭನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಮೇವ ಅತಿದುಲ್ಲಭಂ

ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಂ ಆಗಮ್ಮ ತಮನುಪಬ್ಬಜಿತಮ್ಪಿ ದುಲ್ಲಭನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಯಥಾ ಚ ನದಿಯಾ ಉಪರಿಮಭಾಗೇ ಸತ್ತಾಹವಟ್ಟಲಿಕಾದಿಭಾವೇನ ಉದಕಪೂರಣೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಠಾನೇ ತರಿತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತಾ ಇದಮೇವ ಠಾನಂ ದುಕ್ಕರನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಮೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಣಸ್ಸ ದುಕ್ಕರಭಾವೇ ನ ತಮನುಪಬ್ಬಜ್ಜುಪಸಮ್ಪದಾಪಿ ದುಕ್ಕರಂ ದುಲ್ಲಭನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಞ್ಞಥಾ ಬುದ್ಧಭಗವತೋ ಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜುಪಸಮ್ಪದಭಾವೋಯೇವ ಸೇಟ್ಠೋ ಭವೇಯ್ಯ। ಅಥವಾ ಕಾರಣೂಪಚಾರವಸೇನಾಪಿ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಯಥಾ ಸೇಮ್ಹೋಗುಳೋತಿ ತಥಾ ಹಿ ಗುಳಸ್ಸ ಪಿ ವನಪಚ್ಚಯಾ ಸೇಮ್ಹೋ ಉಸ್ಸನ್ನೋ, ತಂ ಜನೋ ಗುಳೇನಸೇಮ್ಹೋತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇಪಿ ಕಾರಣಸ್ಮಿಂ ಗುಳೇ ಫಲಭೂತಂ ಸೇಮ್ಹಂ ರೋಪೇತ್ವಾ ಸೇಮ್ಹೋ ಗುಳೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂ ಕಾರಣಸ್ಸ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ ದುಲ್ಲಭೇ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ತಮನುಕ್ರಿಯಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪಿ ತಂ ಮೂಲಕಾರಣಭೂತೇ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ರೋಪೇತ್ವಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕಾಲೇಪಿ ಬುದ್ಧದಸ್ಸನಂ ದುಲ್ಲಭಮೇವ, ಅನುಪ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಪನ ಪಗೇವ, ಸಬ್ಬಖಣೇಸು ನವಮಖಣತ್ತಾ ಚ ತಥಾ ಹಿ ಮಿಲಕ್ಖುದೇಸಅರೂಪಭೂಮಿಅಸಞ್ಞಸತ್ತನಿರಯಪೇತತಿರಚ್ಛಾನಭೂಮೀಸು ಜಾಯಮಾನೇಸು ವಾ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಜಾಯಮಾನೋಪಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಭೂತಾ ವಾ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕುಲೇ ಜಾಯಮಾನಾಪಿ ಚಕ್ಖುಸೋತ ವಿಕಲಭಾವೇನ ಅಙ್ಗವಿಕಲಾ ವಾ ಬುದ್ಧದಸ್ಸನಂ ನ ಅರಹನ್ತಿ, ದಸ್ಸನಮ್ಪಿ ದಸ್ಸನಮತ್ತಮೇವ। ಸುಪಣ್ಣನಾಗರಾಜಾದೀನಂ ತಸ್ಮಿಂ ಭವೇ ಮಗ್ಗಫಲಭಾಗಿನೋ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಹೋನ್ತಿ ಚೇತ್ಥ।

"ಪಚ್ಚನ್ತಜೋ ಅರೂಪಿನೋ, ವಿಕಲಙ್ಗೋ ಅಸಞ್ಞಜೋ।
ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ತಿರಚ್ಛಾನೋ, ಪೇತೋ ನೇರಯಿಕೋಪಿಚ॥

ಏತೇ ಅಟ್ಠಕ್ಖಣಾ ವುತ್ತಾ, ಬುದ್ಧೇನಾದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನಾ।
ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ ಖಣೋ ಏಕೋ, ನವಮೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ"॥

ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ತಿಚೇತ್ಥ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತೇಪಿ ಸಾಮಣೇರಾವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚಾತಿ ವಿಸುಂ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಸಾಮಣೇರಾ ಚ ನಾಮ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿತ್ಯಾದಿನಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವತ್ವಾ ಉಭತೋಸುದ್ಧಿವಸೇನೇವ ಸಾಮಣೇರಭೂಮಿಯಂ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ದಸಸೀಲಾನಿ ಪನ ತೇಸಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಮತ್ತಮೇವ। ತಾನಿ ಪಾಳಿವಸೇನ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅತ್ಥವಸೇನ "ಇದಞ್ಚ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತೇಹೀ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತುಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ಇಧ ವತ್ತಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ। ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಪನ ಅಟ್ಠವಿಧಾ ಹೋನ್ತಿ ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂಪಸಮ್ಪದಾ, ಸರಣಗಮನೂಪಸಮ್ಪದಾ, ಓವಾದ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೂಪಸಮ್ಪದಾ, ಪಞ್ಹಾಬ್ಯಾಕರಣೂಪಸಮ್ಪದಾ, ಅಟ್ಠಗರುಧಮ್ಮಪಟಿಗ್ಗಹಣೂಪಸಮ್ಪದಾ, ದೂತೇನೂಪಸಮ್ಪದಾ, ಅಟ್ಠವಾಚಿಕೂಪಸಮ್ಪದಾ, ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೂಪಸಮ್ಪದಾ ಚಾತಿ। ತತ್ಥ ಭಗವಾ ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ದಿಸ್ವಾ ರತ್ತಪಂಸುಕೂಲನ್ತರತೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಘೋಸಂ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ "ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಚರ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ ವದತಿ। ತಸ್ಸಾನನ್ತರಮೇವ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿತ್ವಾ।

ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಪತ್ತೋ ಚ, ವಾಸಿ ಸೂಚಿಚ ಬನ್ಧನಂ।
ಪರಿಸ್ಸಾವನಮಟ್ಠೇತೇ, ಯುತ್ತಯೋಗಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿಪರಿಕ್ಖಾರೇಹಿ ಸರೀರೇ ಪಟಿಮುತ್ತೋಯೇವ ವಸ್ಸಸತಿಕತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಇರಿಯಾಪಥಸಮ್ಪನ್ನೋ ಬುದ್ಧಾಚರಿಯಕೋ ಬುದ್ಧುಪಜ್ಝಾಯಕೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ವನ್ದಮಾನೋವ ತಿಟ್ಠತಿ। ಅಯಂ ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಪಸಮ್ಪದಾ ನಾಮ। ಭಗವಾ ಹಿ ಪಠಮಬೋಧಿಯಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖುಪಸಮ್ಪದಾಯ ಏವ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ। ತಾನಿ ಪನ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾದಯೋ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲತ್ಥೇರಪರಿಯೋಸಾನಾ।

ತೀಣಿಸತಂ ಸಹಸ್ಸಞ್ಚ, ಚತ್ತಾಲೀಸಂ ಪುನಾಪರೋ।

ಏಕೋ ಚ ಥೇರೋ ಸಪ್ಪಞ್ಞೋ। ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖುಕಾತಿ॥

ಏತೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಏಹಿಭಿಕ್ಖೂ ನಾಮ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಅನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ ಪನ ತಿಸತಪರಿವಾರಸೇಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಯೋ।

ಸತ್ತವೀಸ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತೀಣಿಯೇವ ಸತಾನಿ ಚ।
ಏತೇ ಹಿ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಕಾತಿ॥

ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠವೀಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಛಸತಾನಿ ಏಕಚತ್ತಾಲೀಸುತ್ತರಾನಿ ಚ ಹೋನ್ತಿ। ಪಠಮಬೋಧಿಚ ನಾಮೇಸಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ಭಗವಾ ಹಿ ಅನುತ್ತರಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಮತಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಪಠಮವಸ್ಸಂ ವಸಿ। ದುತಿಯತತಿಯಚತುತ್ಥವಸ್ಸೇಸು ರಾಜಗಹೇ ವೇಳುವನವಿಹಾರೇ ವಸ್ಸಂ ವಸಿ, ಭಗವಾ ಹಿ ಆಸಾಳ್ಹಿನಕ್ಖತ್ತಪುಣ್ಣಮಿಯಂ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ ಪಠಮವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಫಗ್ಗುಣಮಾಸೇ ಫಗ್ಗುಣಪುಣ್ಣಮಿಯಂ ರಾಜಗಹಂ ಪತ್ವಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞಾ ಕಾರಿತೇ ವೇಳುವನ ವಿಹಾರೇ ಏಕಮಾಸಮತ್ತಂ ವಸಿತ್ವಾ ಚಿತ್ರಮಾಸೇ ವೀಸತಿಖೀಣಾಸವಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಸೀತಿಯಾ ಞಾತಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ವಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ರಾಜೂನಂ ಮತ್ಥಕೇ ಪಂಸುರಜಂ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ತೇ ವನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಞ್ಚ ವಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ತಮಾಗಮ್ಮ ಅಸೀತಿಯಾ ಞಾತಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ವೇಸ್ಸನ್ತರ ಜಾತಕಂ ಕಥೇತ್ವಾ ರಾಹುಲಮಾತರಮಾಗಮ್ಮ ಚನ್ದಕಿನ್ನರೀಜಾತಕಞ್ಚ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಗಹಮೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ, ತೇನ ವುತ್ತಂ ದುತಿಯ ತತಿಯ ಚತುತ್ಥ ವಸ್ಸೇಸು ರಾಜಗಹೇ ವೇಳುವನವಿಹಾರೇ ವಸ್ಸಂ ವಸೀ"ತಿ । ಪಞ್ಚಮೇ ಪನ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಏಕವಾಸಂ ವಸಿ। ಛಟ್ಠೇ ಮಕುಳಪಬ್ಬತೇ ಏಕವಾಸಂ ವಸಿ। ಪುಣ್ಣೋ ವಾ ತತ್ಥ। ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ ಸುನಾಪರನ್ತರಟ್ಠೇ ಕಿರ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಾಣಿಜಕಗಾಮೇ ದ್ವೇ ಭಾತರೋ। ತೇಸು ಕದಾಚಿ ಜೇಟ್ಠೋ ಪಞ್ಚಸಕಟಸತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಣ್ಡಂ ಆಹರತಿ, ಕದಾಚಿ ಕನಿಟ್ಠೋ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮಯೇ ಕನಿಟ್ಠಂ ಘರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೋ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ವಾ ಜೇತವನಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಪಞ್ಚಸಕಟಸತಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಪರಿಜನಪರಿವುತೋ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸಾ ಉಪೋಸಥಙ್ಗಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಸುದ್ಧುತ್ತರಾಸಙ್ಗಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದಿಹತ್ಥಾ ಯೇನಬುದ್ಧೋ, ಯೇನಧಮ್ಮೋ, ಯೇನಸಙ್ಘೋ, ತನ್ನಿನ್ನಾ ತಪ್ಪೋಣಾ ತಪ್ಪಬ್ಭರಾ ಹುತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಹಂ ಇಮೇ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಏಕಂ ಮನುಸ್ಸಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಕಿಂ ತ್ವಂ ಅಯ್ಯೋ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಲೋಕೇ ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಸಙ್ಘರತನಾನಿ ನಾಮ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಿ, ಇಚ್ಚೇವ ಮಹಾಜನೋ ಸತ್ಥುಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸೋತುಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ। ತಸ್ಸ "ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ವಚನಂ ಛವಿಚಮ್ಮಾದೀನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಂ ಆಹಚ್ಚ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಜನಪರಿವುತೋ ತಾಯ ಪರಿಸಾಯಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಸ ಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ಅಥ ತಥಾಗತೇನ ಕಾಲಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಪರಿಸಾಯ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕರೇತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿ। ಭುತ್ತಪಾತರಸೋ ಉಪೋಸಥಙ್ಗಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಂ ಭಣ್ಡಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಂ ಏತ್ತಕಂ ಪನ ನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನ ಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ತತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಜನಪದೋ ಮಯ್ಹಂ ಅಸಪ್ಪಾಯೋ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಪುಣ್ಣೋ

ಸೂನಾಪರನ್ತರಟ್ಠಂ ಪತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಪಬ್ಬತಂ ನಾಮ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಾಣಿಜಕಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ನಂ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಸಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಇಧೇವ ವಸಥಾ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಸಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಸಮುದ್ದಗಿರಿವಿಹಾರಂ ನಾಮ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ಸಮುದ್ದವೀಚಿಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಯಕಣ್ಟಪಾಸಾಣೇಸು ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಥೇರೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ನ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮುದ್ದಂ ನಿಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತತೋ ಮಾತುಲಗಿರಿಂ ನಾಮ ಆಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ಸಕುಣಸಙ್ಘೋ ಉಸ್ಸನ್ನೋ ರತ್ತಿಞ್ಚ ದಿವಾ ಚ ಸದ್ದೋ ಏಕೋ ಬದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಥೇರೋ "ಇದಂ ಠಾನಂ ಅಫಾಸುಕನ್ತಿ ತತೋ ಮಕುಳಕಾರಾಮವಿಹಾರಂ ನಾಮ ಗತೋ। ಸೋ ವಾಣಿಜಗಾಮಸ್ಸ ನಾತಿದೂರೋ ನಾಚ್ಚಾಸನ್ನೋ ಗಮನಾಗಮನಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಿವಿತ್ತೋ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ। ಥೇರೋ "ಇದಂ ಠಾನಂ ಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ ತತ್ಥ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಠಾನೇ ಚಙ್ಕಮನಾದೀನಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛತಿ। ಏವಂ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ವಿಹಾಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಪಞ್ಚ ವಾಣಿಜಕಸತಾನಿ "ಪರಸಮುದ್ದಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ನಾವಾಯ ಭಣ್ಡಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ನಾವಾರೋಹನದಿವಸೇ ಥೇರಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಥೇರಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ "ಭನ್ತೇ ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ನಾಮ ಅಸ್ಸದ್ಧೇಯ್ಯೋ ಚಾನೇಕನ್ತರಾಯೋ ಚ, ಅಮ್ಹೇ ಆವಜ್ಜೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಾವಂ ಆರೂಯ್ಹಿ। ನಾವಾ ಊಮಿಜವೇನ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ಅಞ್ಞತರಂ ದೀಪಂ ಪಾಪುಣಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಪಾತರಾಸಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ದೀಪಕೇ ಓತಿಣ್ಣಾ। ತಸ್ಮಿಂ ದೀಪಕೇ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನತ್ಥಿ, ಚನ್ದನವನಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕೋ ವಾ ಸಿಯಾ ರುಕ್ಖಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ಲೋಹಿತಚನ್ದನಭಾವಂ ಇತ್ವಾ "ಭೋ ಮಯಂ ಲಾಭತ್ಥಾಯ ಪರಸಮುದ್ದಂ ಗಚ್ಛಾಮ, ಇತೋ ಚ ಉತ್ತರಿ ಲಾಭಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಚತುರಙ್ಗುಲ ಮತ್ತಾಪಿ ಘಟಿಕಾ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ಅಗ್ಘತಿ, ಸಂಹಾರೇತಬ್ಬಕಯುತ್ತಂ ಭಣ್ಡಂ ಹಾರೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು ಚನ್ದನವನೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಇಮೇಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಚನ್ದನವನಂ ನಾಸಿತಂ, ಘಾತೇಸ್ಸಾಮ ನೇ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನ ಇಮೇಸು ಘಾಟಿತೇಸು ಸಬ್ಬಂ ಏಕಕುಣಪಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ನೇಸಂ ನಾವಂ ಓಸೀದೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಅಥ ತೇಸಂ ನಾವಂ ಆರೂಯ್ಹ ಮುಹುತ್ತಂ ಗತಕಾಲೇಯೇವ ಉಪ್ಪಾದಿಕಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತೇ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಭಯಾನಕಾನಿ ರೂಪಾನಿ ದಸ್ಸಯಿಂಸು। ಭೀತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಅತ್ತನೋ ದೇವತಾ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೋ ಚೂಳಪುಣ್ಣಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ "ಮಯ್ಹಂ ಭಾತಾ ಅವಸ್ಸಯೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಥೇರೋ ಪಿ ಕಿರ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖಣೇ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಬ್ಯಸನಪ್ಪತ್ತಿಂ ಇತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಭಿಮುಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಮನುಸ್ಸಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಅಯ್ಯಪುಣ್ಣತ್ಥೇರೋ ಏಹೀ" ತಿ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಉಪ್ಪಾದಿಕಂ ಸನ್ನಿಸೀದಿ। ಥೇರೋ "ಮಾ ಭಾಯಥಾ"ತಿ ತೇಸಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾವ ಕಹಂ ಗನ್ತುಕಾಮತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭನ್ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಥೇರೋ ನಾವಂ ಫಲೇ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಏತೇಸಂ ಇಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ। ವಾಣಿಜಾ ಸಕಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಏಥ ಥೇರಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಚಮಾತುಗಾಮಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತೀಸು ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಉಪಾಸಕತ್ತಂ ಪಟಿವೇದೇಸುಂ। ತತೋ ನಾವಾಯ ಭಣ್ಡಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಏಕಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕತ್ವಾ "ಅಯಂ ಭನ್ತೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಥೇರೋ "ಮಯ್ಹಂ ವಿಸುಂ ಕೋಟ್ಠಾಸ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ"। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ'ತಿ। ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ ಭನ್ತೇ'ತಿ, ತೇನಹಿ ಇಮಿನಾ ಸತ್ಥು ಮಣ್ಡಲಮಾಳಂ ಕರೋಥ। ಏವಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಥಾತಿ ತೇ ಸಾಧು ಭನ್ತೇ'ತಿ ತೇನ ಚ ಕೋಟ್ಠಾಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಚ ಕೋಟ್ಠಾಸೇನ ಮಣ್ಡಲಮಾಳಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಕಿರಸ್ಸ ಆರದ್ಧಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಭೋಗಂ ಅಕಾಸಿ। ತಥೋ ಮನುಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಂ ಓಭಾಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಹೇಸಕ್ಖಾ ದೇವತಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಂಕರಿಂಸು। ಉಪಾಸಕಾ ಮಣ್ಡಲಮಾಳಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಚ ನಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ದಾನಸಮ್ಭಾರಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಕತಂ ಭನ್ತೇ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅತ್ತನೋಕಿಚ್ಚಂ, ಸತ್ಥಾರಂ ಪಕ್ಕೋಸಥಾ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಥೇರೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಇದ್ಧಿಯಾಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ ವಾಣಿಜಗಾಮವಾಸಿನೋ ತುಮ್ಹೇ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ, ತೇಸಂ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ಭಗವಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಥೇರೋ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗತೋ। ಭಗವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಆನನ್ದ ಸ್ವೇ ಸೂನಾಪರನ್ತೇ ವಾಣಿಜಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಸ್ಸಾಮ, ತ್ವಂ ಏಕೂನಪಞ್ಚಸತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಲಾಕಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ಸಾಧು ಭನ್ತೇ'ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಚಾರಿಕಾ ಸಲಾಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ದಿವಸಂ ಕುಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರೋ ಪಠಮಂ ಸಲಾಕಂ ಅಗ್ಗಹೋತಿ।

ವಾಣಿಜಗಾಮವಾಸಿನೋಪಿ "ಸ್ವೇ ಕಿರ ಸತ್ಥಾ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಗಾಮಮಜ್ಝೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಗ್ಗಂ ಸಜ್ಜಯಿಂಸು। ಭಗವಾ ಪಾತೋವ ಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಅಪ್ಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಂ ಉಣ್ಹಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕಿಂ ಇದನ್ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸೂನಾಪರನ್ತಗಮನಂ ದಿಸ್ವಾ ವಿಸುಕಮ್ಮಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ತಾತ ಅಜ್ಜ ಭಗವಾ ತೀಣಿಮತ್ತಾನಿ ಯೋಜನಸತಾನಿ ಪಿಣ್ಡಾಚಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಪಞ್ಚ ಕೂಟಾಗಾರಸತಾನಿ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಜೇತವನದ್ವಾರ ಕೋಟ್ಠಮತ್ಥಕೇ ಗಮನಸಜ್ಜಾನಿಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇಹೀ"ತಿ, ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವತೋ ಕೂಟಾಗಾರಂ ಚತುಮುಖಂ ಅಹೋಸಿ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ದ್ವಿಮುಖಂ, ಸೇಸಾನಂ ಏಕಮುಖಂ, ಸತ್ಥಾ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಪಿತ ಕೂಟಾಗಾರೇಸು ಧುರಕೂಟಾಗಾರಂ ಪಾವಿಸಿ। ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಏಕೂನಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿಪಿ ಕೂಟಾಗಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಏಕಂ ತುಚ್ಛಕೂಟಾಗಾರಂ ಅಹೋಸಿ। ಪಞ್ಚಪಿ ಕೂಟಾಗಾರಸತಾನಿ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸಚ್ಚಬನ್ಧಪಬ್ಬತಂ ನಾಮ ಪತ್ವಾ ಕೂಟಾಗಾರಂ ಆಕಾಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತೇ ಸಚ್ಚಬನ್ಧೋ ನಾಮ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಸೋ ಮಹಾಜನಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇನ್ತೋ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವಸತಿ। ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಚಸ್ಸ ಅನ್ತೋಚಾಟಿಯಂ ಪದೀಪೋ ವಿಯ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ ಜಲತಿ, ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಧಮ್ಮಮಸ್ಸ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ತಾಪಸೋ ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಮಗ್ಗೇನೇವಸ್ಸ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಆಗತಾ, ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಹುತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರೋ ಕೂಟಾಗಾರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಭಗವಾ ಕೂಟಾಗಾರಗತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿಸದ್ಧಿಂ ವಾಣಿಜಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕೂಟಾಗಾರಾನಿ ಅದಿಸ್ಸಮಾನಾನಿ ಕತ್ವಾ ವಾಣಿಜಗಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ। ವಾಣಿಜಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಸತ್ಥಾರಂ ಮಕುಳಕಾರಾಮಂ ನಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಮಣ್ಡಲಮಾಳಂ ಪಾವಿಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಯಾವ ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತದರಥಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತಿ, ತಾವ ಪಾತರಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಙ್ಗಾನಿ ಸಮಾದಾಯ ಗನ್ಧಞ್ಚ ಪುಪ್ಫಞ್ಚ ಆದಾಯ ಧಮ್ಮಸವನತ್ಥಾಯ ಆರಾಮಂ ಪಚ್ಚಾಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಬನ್ಧನಾ ಮೋಕ್ಖೋ ಜಾತೋ, ಮಹನ್ತ ಬುದ್ಧಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹತ್ಥಂ ಕತಿಪಾಹಂ ತತ್ಥೇವ ವಸಿ, ಅರುಣಂ ಪನ ಮಹಾಗನ್ಧಕುಟಿಯಂಯೇವ ಉಟ್ಠಪೇಸಿ। ತತ್ಥ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ವಾಣಿಜಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಇಧೇವ ವಸಾಹೀ"ತಿ ಪುಣ್ಣತ್ಥೇರಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅನ್ತರೇ ನಮ್ಮದಾನದೀ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸಾ ತೀರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ನಮ್ಮದಾನಾಗರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ನಾಗಭವನಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸೋ "ಮಯ್ಹಂ ಭನ್ತೇ ಪರಿಚರಿತಬ್ಬಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿ। ಭಗವಾ ನಮ್ಮದಾನದೀತೀರೇ ಪದಚೇತಿಯಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತಂ ವೀಚೀಸು ಆಗಹಾಸು ಪಿಧಿಯತಿ ವೀಚೀಸು ಗತಾಸು ವಿವರತಿ, ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಪ್ಪತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಸಚ್ಚಬನ್ಧಪಬ್ಬತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಚ್ಚಬನ್ಧಂ ಆಹ "ತಯಾ ಮಹಾಜನೋ ಅಪಾಯಮಗ್ಗೇ ಓತಾರಿತೋ। ತ್ವಂ ಇಧೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಏತೇಸಂ ಲದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಮಗ್ಗೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸೋಪಿ ಪರಿಚರಿತಬ್ಬಂ ಯಾಚಿ। ಸತ್ಥಾ ಘನಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ಅಲ್ಲಮತ್ತಿಕಪಿಣ್ಡಮ್ಹಿ ಲಞ್ಛನಂ ವಿಯ ಪದಚೇತಿಯಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಏವಂ ಸೂನಾಪರನ್ತರಟ್ಠೇಯೇವ ದ್ವೇ ಚಕ್ಕರತನಚೇತಿಯಾನಿ ಯಾವಸಾಸನನ್ತರಧಾನಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸತ್ತಮೇ ಪನ ವಸ್ಸೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ತಿತ್ಥಿ ಮದ್ದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ದಸಹಿ ಚಕ್ಕವಾಳ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಆಗತಾನಂ ದೇವತಾನಂ ಮಾತರಂ ಕಾಯಸಕ್ಖಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೇ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಮೂಲೇ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಯಂ ವಸ್ಸಂ ವಸಿ। ಅಟ್ಠಮೇ ಸಂಸುಮಾರನಗರೇ ಏಕವಸ್ಸಂ ವಸಿ। ನವಮೇ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಏಕವಸ್ಸಂ ವಸಿ। ತದಾ ಭದ್ದಿಯೋ, ಕಿಮಿಲೋ, ಭಗು, ಆನನ್ದೋ, ಅನುರುದ್ಧೋ, ದೇವದತ್ತೋ, ಚಾತಿ ಛ ಖತ್ತಿಯಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇಸಂ ವಿತ್ಥಾರೋ ಧಮ್ಮಪದೇ ಆಗತೋ। ದಸಮೇ ಪನ ವಸ್ಸೇ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಾಗಾಮೇ ದಕ್ಖಿಣವನಸಣ್ಡೇ ಭದ್ದಸಾಲಮೂಲೇ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕೇನ ಹತ್ಥಿನಾ ಉಪಟ್ಠಿಯಮಾನೋ ಫಾಸುಕಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ವಸಿ। ಏಕಾದಸಮೇ ನಾಲನ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೇ ಏಕವಾಸಂ ವಸಿ। ದ್ವಾದಸಮೇ ವೇರಞ್ಜಾಯಂ ಏಕವಾಸಂ ವಸಿ ದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ ವಿಪಾಕಂ ಅನುಭವಮಾನೋ, ಭಗವತಾ ಕಿರ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸಾವಕಾನಂ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತವಸೇನ ಕತುಪಚಿತಸ್ಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಸ್ಸ ತದಾ ಲದ್ಧೋಕಾಸವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಿತತ್ತಾ ವೇರಞ್ಜಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋಪಿ ಸಮಾನೋ ಮಾರಾವಟ್ಟನ ವಸೇನ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಕಾನಂ ನಿಬದ್ಧವತ್ತಸಙ್ಖೇಪೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಪತ್ಥಪತ್ಥಮೂಲಕಂ ಯವತಣ್ಡುಲಮೇವ ತೇಮಾಸಂ ಭುಞ್ಜತಿ, ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಅಪದಾನೇ।

“ಫುಸ್ಸಸ್ಸಾಹಂ ಪಾವಚನೇ, ಸಾವಕೇ ಪರಿಭಾಸಿಸ್ಸಂ।
ಯವಂ ಖಾದಥ ಭುಞ್ಜಥ, ಮಾಚ ಭುಞ್ಜಥ ಸಾಲಿನೋ॥

ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ತೇಮಾಸಂ ಖಾದಿತಂ ಯವಂ।
ನಿಮನ್ತಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ, ವೇರಞ್ಜಾಯಂ ವಸಿಂ ತದಾತಿ”॥

ತೇನ ವುತ್ತಂ “ದ್ವಾದಸಮೇ ವೇರಞ್ಜಾಯಂ ಏಕವಾಸಂ ವಸಿ ದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ ವಿಪಾಕಂ ಅನುಭವಮಾನೋ”ತಿ। ತೇರಸಮೇ ಜಾಲಿಯಪಬ್ಬತೇ ಏಕವಾಸಂ ವಸಿ। ಚತುದ್ದಸಮೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ ಜೇತವನವಿಹಾರೇ ಪಠಮವಾಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಪನ್ನರಸಮೇ ವಸ್ಸೇ ಞಾತಿಜನಸಙ್ಗಹತ್ಥಂ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮೇವ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ । ಸೋಳಸಮೇ ವಸ್ಸೇ ಆಳವಕಯಕ್ಖದಮನತ್ಥಂ ಅಗ್ಗಾಳವೀನಗರೇ ಏಕವಾಸಂ ವಸಿ। ಸತ್ತರಸಮೇ ವಸ್ಸೇ ರಾಜಗಹಮೇವ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಟ್ಠಾರಸಮೇ ವಸ್ಸೇ ಜಾಲಿಯಪಬ್ಬತಮೇವ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ವಸಿ। ಏಕೂನವೀಸತಿಮೇಪಿ ವಸ್ಸೇ ತತ್ಥೇವ ಜಾಲಿಯಪಬ್ಬತಮೇವ ವಸಿ। ವೀಸತಿಮೇ ವಸ್ಸೇ ರಾಜಗಹಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಭೀಸನಕೇ ಭೇಸಕಲವನಸಣ್ಡೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸೀ”ತಿ ಇಮಾನಿ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಪಠಮಬೋಧೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಏತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಏಹಿಭಿಕ್ಖೂಪಸಮ್ಪದಾಯಏವ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಸೀತಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಂ ಕತ್ವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖು ಭಾವಮಾಪನ್ನೇ ಪುಞ್ಞವನ್ತಪುಗ್ಗಲೇಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ಅರಿಯಭಾವಮನಾಪನ್ನಾನಂ ಸುದಿನ್ನಾದೀನಂ ವಾ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಪುಬ್ಬೇ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ವಗ್ಗುಲಿಭೂತಪುಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಥೇರಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವಸ್ಸ ದಿಸ್ಸನತೋ ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಭಗವಾ ಹಿ ಪಠಮಬೋಧಿಯಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಪಸಮ್ಪದಾಯ ಏವ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಸೀ”ತಿ। ಇತೋ ಪರೇಸು ಪನ ಪಞ್ಚವೀಸತಿವಸ್ಸೇಸು ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಕಾರಿತೇ ಜೇತವನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸಾ ವಾಸಂ ವಸಿ। ವಿಸಾಖಾಯ ಸತ್ತವೀಸತಿ ಕೋಟಿಧನಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಕಾರಿತೇ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ವಸಿ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಕುಲಾನಂ ಗುಣಮಹತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ವಾಸಂ ವಸಿ। ಅನ್ತಿಮೇ ಪನ ವಸ್ಸೇ ಬೇಳುವಗಾಮೇ ವಸಿತ್ವಾ ಮರಣನ್ತಿಕಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಆಯುಸಙ್ಖಾರೋಸ್ಸಜ್ಜನಞ್ಚ ತತ್ಥ ಅಕಾಸಿ। ಇಮಾನಿ ಇಧ ನಾಧಿಪ್ಪೇತಾನಿ, ಭಗವತೋ ವಸ್ಸಕ್ಕಮಜಾನನತ್ಥಂಯೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ।

ಸರಣಗಮನೂಪಸಮ್ಪದಾ ನಾಮ “ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ”ತ್ಯಾದಿನಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಾಚಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ವುತ್ತೇಹಿ ತೀಹಿ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ।

ಓವಾದಪಟಿಗ್ಗಹಣೂಪಸಮ್ಪದಾ ನಾಮ “ತಸ್ಮಾ ತಿಹ ತೇ ಕಸ್ಸಪ ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ತಿಬ್ಬಮೇವ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಥೇರೇಸು ನವೇಸು ಮಜ್ಝಿಮೇಸು ಚಾತಿ, ಏವಞ್ಹಿ ತೇ ಕಸ್ಸಪ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ತಸ್ಮಾ ತಿಹ ತೇ ಕಸ್ಸಪ ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮಿ ಕುಸಲೂಪಸಞ್ಹಿತಂ ಸಬ್ಬನ್ತಂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಮೇವ ಚೇತಸೋ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀತಿ, ಏವಞ್ಹಿ ತೇ ಕಸ್ಸಪ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ತಸ್ಮಾ ತಿಹ ತೇ ಕಸ್ಸಪ ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ಸಾತಸಹಗತಂ ಮೇ ಕಾಯಗತಾ ಸತಿಂ ನ ಜಹಿಸ್ಸತೀತಿ , ಏವಞ್ಹಿ ತೇ ಕಸ್ಸಪ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಓವಾದಪಟಿಗ್ಗಣೇನ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತಉಪಸಮ್ಪದಾ ನಾಮ।

ಪಞ್ಹಾಬ್ಯಾಕರಣೂಪಸಮ್ಪದಾ ನಾಮ ಸೋಪಾಕಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತಉಪಸಮ್ಪದಾ, ಭಗವಾ ಕಿರ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಅನುಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಸೋಪಾಕಸಾಮಣೇರಂ “ಉದ್ಧುಮಾತಕಸಞ್ಞಾತಿ ವಾ ಸೋಪಾಕ ರೂಪಸಞ್ಞಾತಿ ವಾ ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ನಾನತ್ಥಾ ನಾನಾಬ್ಯಞ್ಜನಾ, ಉದಾಹು ಏಕತ್ಥಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನ”ನ್ತಿ ದಸಅಸುಭನಿಸ್ಸಿತೇ ಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತೇ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಂ

ದತ್ವಾ "ಕತಿವಸ್ಸೋಸಿ ತ್ವಂ ಸೋಪಾಕಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸತ್ತವಸ್ಸೋ ಅಹಂ ಭಗವಾ"ತಿ, "ಸೋಪಾಕ ತ್ವಂ ಮಮ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ಪಞ್ಹೇ ಬ್ಯಾಕಾಸೀ"ತಿ ಆರದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಅನುಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ಪಞ್ಹಾಬ್ಯಾಕರಣೂಪಸಮ್ಪದಾ।

ಅಟ್ಠವಾಚಿಕೂಪಸಮ್ಪದಾ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘತೋ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘತೋ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನಾತಿ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ। ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೂಪಸಮ್ಪದಾ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತರಹಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ, ಅಯಮೇವ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತಾ, ಸಮ್ಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿವಸೇನ ಸಮ್ಭವತೋ। ಕಸ್ಮಾ ಹೇಸ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಮಾತಿ। ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅಕುಪ್ಪೇನ ಠಾನಾರಹೇನ ಉಪರಿಭಾವಂ ಸಮಾಪನ್ನೋ ಪತ್ತೋತಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಸೇಟ್ಠಭಾವಂ ಪತ್ತೋತಿಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಹಿ ಗಿಹಿಭಾವತೋ ಸಾಮಣೇರಭಾವೋ ಸೇಟ್ಠೋ ನಾಮ, ತತೋಪಿ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಾವೋಯೇವ ಸೇಟ್ಠೋ। ತತ್ಥ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನಾತಿ ಸಬ್ಬನ್ತಿಮೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಕರಣೀಯೇ ಕಮ್ಮೇ ಯಾವತಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಪ್ಪತ್ತಾ, ತೇಸಂ ಆಗತತ್ತಾ ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಸ್ಸ ಆಹಟತ್ತಾ, ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಾನಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸನತೋ ಏತಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ಸಮಗ್ಗಭಾವಂ ಉಪಗತೇನ। ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನಾತಿ ತೀಹಿ ಅನುಸಾವನಾಹಿ ಏಕಾಯ ಚ ಞತ್ತಿಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬೇನ। ಏತ್ಥ ಚ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಞತ್ತಿ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ವುತ್ತಾ, ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ಪನ ಅನುಸಾವನಾನಂ ಅತ್ಥಬ್ಯಞ್ಜನಭೇದಾಭಾವತೋ ಅತ್ಥಬ್ಯಞ್ಜನಭಿನ್ನಾ ಞತ್ತಿ ತಾಸಂ ಚತುತ್ಥನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕಮ್ಮೇನಾ ತಿ ಧಮ್ಮಿಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ, ವಿನಯಕಮ್ಮೇನಾತಿಅತ್ಥೋ। ಅಕುಪ್ಪೇನಾ ತಿ ವತ್ಥು ಞತ್ತಿ ಅನುಸಾವನ ಸೀಮ ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿ ಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಅಕೋಪೇತಬ್ಬತಂ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬತಞ್ಚ ಉಪಗತೇನ। ಠಾನಾರಹೇನಾ ತಿ ಕಾರಣಾರಹೇನ, ಸತ್ಥುಸಾಸನಾರಹೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಸೇಟ್ಠಭಾವಮಾಪನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಸಮ್ಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿವಸೇನ ಸಮ್ಭವತೋ ತಿ ವತ್ಥುಸಮ್ಪತ್ತಿ ಞತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅನುಸಾವನಸಮ್ಪತ್ತಿಸೀಮಸಮ್ಪತ್ತಿಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಮ್ಪತ್ತೀಹಿ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮಸ್ಸ ಸಿಜ್ಝನತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ವತ್ಥು ಸಮ್ಪತ್ತಿನಾಮ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸಭಾವೋ ಇದಾನಿ ಪುರಿಸತ್ತಭಾವೋ ಚ। ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸಂ, ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಪುಬ್ಬಂ, ಪಣ್ಡಕೋ, ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ, ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ, ಮಾತುಘಾತಕೋ, ಪಿತುಘಾತಕೋ, ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋ, ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ, ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ, ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ, ತಿ ಇಮೇ ತೇರಸ ಪುಗ್ಗಲಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅವತ್ಥು। ತತ್ಥ ಊನವೀಸತಿವಸ್ಸನ್ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತೇಪಿ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕೂನವೀಸಪರಿಪುಣ್ಣೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ವತ್ಥು, ತತೋ ಓರಂ ನ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ವತ್ಥು ತಥೋ ಹಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹವಸ್ಸವಸೇನ ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ಸಮ್ಭವತ್ತಾ ತಯೋ ಉತೂ ಹೋನ್ತಿ, ಹೋನ್ತಿ ಚೇತ್ಥ।

"ಕತ್ತಿಕನ್ತಿಕಪಕ್ಖಮ್ಹಾ, ಹೇಮಂ ಫಗ್ಗುಣಪುಣ್ಣಮಾ।
ತಸ್ಸನ್ತಿ ಕಪಕ್ಖಮ್ಹಾ, ಗಿಮ್ಹಂ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾ।
ವಸ್ಸಕಾಲಂ ತತೋ ಸೇಸಂ, ಚತುವೀಸತೂಪೋಸಥಾ॥

ಚಾತುದ್ದಸೀ ಛ ಏತೇಸು, ಪಕ್ಖಾ ತತಿಯಸತ್ತಮಾ।
ಸೇಸಾ ಪನ್ನರಸೀ ಞೇಯ್ಯಾ, ಅಟ್ಠಾರಸ ಉಪೋಸಥಾತಿ"॥

ಏತ್ಥ ಚ ಕತ್ತಿಕಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಫಗ್ಗುಣಪುಣ್ಣಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಹೇಮಉತು ನಾಮ। ಫಗ್ಗುಣಸ್ಸ ಕಾಳಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಆಸಾಳ್ಹೀಪುಣ್ಣಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಗಿಮ್ಹಉತು ನಾಮ। ಅಸಾಳ್ಹಕಾಳಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಪರಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ವಸ್ಸಉತು ನಾಮ। ಏವಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ತಯೋ ಉತೂ ಹೋನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉತುಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ತತಿಯಸತ್ತಮೇಸು ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಕತ್ವಾ ಛ ಚತುದ್ದಸಿಕಾ, ಪಠಮದುತಿಯಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠಅಟ್ಠಮೇಸು ಛ ಛ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸ ಪನ್ನರಸಿಕಾತಿ ಏವಂ ಏಕಸಂವಚ್ಛರೇ ಚತುವೀಸತಿ ಉಪೋಸಥಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಸು ಚತುವೀಸತುಪೋಸಥೇಸು ಚಾತುದ್ದಸಿಯಾ ಏಕೂನತಿಂಸ ದಿವಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಕತ್ವಾ ಏಕಸಂವಚ್ಛರೇ ಛ ಊನಾ ದಿವಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಏಕೂನವೀಸತಿಮೇ ವಸ್ಸೇ ಛಮಾಸಾಧಿಕಾನಿ ಅಟ್ಠಾರಸವಸ್ಸಾನಿ

ಹೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಕಾಲೇ ದಸಮಾಸೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಮಾಸಾಧಿಕಾನಿ ಏಕೂನವೀಸವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ। ರಾಜಾನೋ ಪನ ತಿಣ್ಣಂ ತಿಣ್ಣಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಮಾಸಂ ಆಕಡ್ಢನ್ತಿ , ದಿವಸೇನ ಸಹ ಮಾಸಮ್ಪಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಾರಸವಸ್ಸೇ ಯೇವ ಛ ಮಾಸಾಧಿಕಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾಚತುಮಾಸಾಧಿಕ ಏಕೂನವೀಸತಿಮೇ ವಸ್ಸೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಕಮಾಸಾಧಿಕಾನಿ ವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಿ ಸಬ್ಬಸೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಬ್ಭವೀಸೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ವತ್ಥೂತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇದಾನಿ ಪುರಿಸತ್ತಭಾವೋ ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಭಾವತೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋವ ಇದಾನಿ ವಟ್ಟತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ ತಥಾ ಹಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತತ್ತಾ ಪಞ್ಚವಸ್ಸಸತಾನಿ ಸದ್ಧಮ್ಮೋ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ಪಞ್ಞತ್ತತ್ತಾ ಪನ ಅಪರಾನಿ ಪಞ್ಚವಸ್ಸಸತಾನಿ ಠಸ್ಸತೀತಿ ಏವಂ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಮೇವ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವೋ ವುತ್ತೋ। ಮಾತುಗಾಮಾ ಚ ನಾಮ ದುಪ್ಪಞ್ಞಾ ತಿಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ಲಾಮಕಾ ಚ। ಭಗವತಾ ಚ ಪಠಮಬೋಧಿಯಂ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯಮೇವ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಯಾ ಗೋತಮಿಯಾ ಅಟ್ಠಗರುಧಮ್ಮಪಟಿಗ್ಗಹಣೇನ ಉಪಸಮ್ಪದತ್ತೇ ಅನುಞ್ಞಾತೇಪಿ ಸಾಸನಸ್ಸ ಅಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಭಾವೋ ವುತ್ತೋ। ದುಪ್ಪಞ್ಞತ್ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಸಾಸನೇ ಚಿರಂ ನ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ತಿಬ್ಬಕಿಲೇಸತ್ತಾ ಯಥಾ ಪಞ್ಞತ್ತ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನುರೂಪಂ ಸಂವರಮ್ಪಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಲಾಮಕತ್ತಾಪಿ ತಾ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಲಭನ್ತಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಂ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಏವಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಭಾವತೋ ಇದಾನಿ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋತಿ ವುತ್ತಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಖೇತ್ತಾನಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ ತಥಾ ಹಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತತ್ತಾ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಮೇವ ಠಸ್ಸತೀತಿ ಚೇತಂ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಖೀಣಾಸವವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ತತೋ ಪರಂ ಉತ್ತರಿಪಿ ಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕಖೀಣಾಸವವಸೇನ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ, ಅನಾಗಾಮಿವಸೇನ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ, ಸಕದಾಗಾಮಿವಸೇನ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ, ಸೋತಾಪನ್ನವಸೇನ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸನ್ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಟಿವೇಧಸದ್ಧಮ್ಮೋ ತಿಟ್ಠತಿ। ಪರಿಯತ್ತಿಸದ್ಧಮ್ಮೋಪಿ ತಾನಿಯೇವ ನ ಹಿ ಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಅಸತಿ ಪಟಿವೇಧೋ ಅತ್ಥಿ। ನಾಪಿ ಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಸತಿ ಪಟಿವೇಧೋ ನ ಹೋತಿ। ಲಿಙ್ಗಂ ಪನ ಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಅನ್ತರಹಿತಾಯ ಚಿರಂ ಪವತ್ತಿಸ್ಸತಿ, ಇದಂ ಖುದ್ದಕಭಾಣಕಾನಂ ಮತೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ದೀಘನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಏವಂ ವುತ್ತಂ "ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತೇಹಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಛಳಭಿಞ್ಞೇಹಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ, ತೇವಿಜ್ಜೇಹಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ, ಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕೇಹಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇನ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಅಟ್ಠಾಸೀ"ತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ದೀಘಭಾಣಕತ್ಥೇರಾನಂ ಮತೇನ ವುತ್ತಂ। ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನತೋ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಮೇವ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತತೋ ಪರಂ ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ , ತತೋ ತಾಪಿ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೇಕಾಲೇ ತಾನಿಪಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಅನಾಗಾಮಿನೋ ಸಕದಾಗಿಮಿನೋ, ಸೋತಾಪನ್ನಾತಿ ವುತ್ತಂ। ಇದಮ್ಪಿ ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯೇ ವುತ್ತಂ। ಸಂಯುತ್ತನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಪಠಮಬೋಧಿಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಾ। ಅಥ ಕಾಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಪಾಪುಣಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಂಸು, ಛಳಭಿಞ್ಞಾ ಅಹೇಸುಂ। ತತೋ ಛಪಿ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಪತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಇದಾನಿ ಕಾಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಪಾಪುಣಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಆಸವಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ, ತಮ್ಪಿ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ, ತಮ್ಪಿ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ। ಗಚ್ಛನ್ತೇಕಾಲೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಮ್ಪಿ ಪತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯಸ್ಮಾ ಚೇ ತೇ ಆಚರಿಯಾ ಭಿನ್ನವಾದಾ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಭಾಣಕಾನಂ ಮತಮೇವ ಬುದ್ಧಘೋಸಾಚರಿಯೇನ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಲಿಖಿತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞಥಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸೇವ ಪುಬ್ಬಾಪರವಿರೋಧಪ್ಪಸಙ್ಗೋ ಸಿಯಾ ಆಚರಿಯಬುದ್ಧಘೋಸೇನೇವ ಹಿ ಸೀಹಳಭಾಸಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಮಾಗಧಭಾಸಾಯ ಸಾಟ್ಠಕಥಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಲಿಖಿತಂ, ನ ಅಞ್ಞೇನ ಆಚರಿಯೇನ ತಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವುತ್ತವಚನಮೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನನು ಚತ್ತಾರೋಪಿ ನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಸಙ್ಗೀತಿಂ ಆರೂಳ್ಹಾ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಭಿನ್ನಾತಿ। ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಥೇರಾನಂ ವಾದಪ್ಪಕಾಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। ನ ಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರಾನಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಮೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಪುಬ್ಬನ್ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಭಿಕ್ಖು, ಸೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಸಾಸನೇ ಉಪಸಮ್ಪದಕಮ್ಮಸ್ಸ ಲದ್ಧುಂ।

ಪಣ್ಡಕೋತಿಚೇತ್ತ ಪಞ್ಚವಿಧೋ ಹೋತಿ ಆಸಿತ್ತಪಣ್ಡಕೋ, ಉಸೂಯಪಣ್ಡಕೋ, ಓಪಕ್ಕಮಿಕಪಣ್ಡಕೋ, ನಪುಂಸಕೋ, ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕೋತಿ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಸ ಪರೇಸಂ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅಸುಚಿನಾ ಆಸಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಳಾಹೋ ವೂಪಸಮತಿ, ಅಯಂ ಆಸಿತ್ತಪಣ್ಡಕೋ ನಾಮ। ಯಸ್ಸ ಪರೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರಂ ಪಸ್ಸತೋ ಉಸೂಯಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಪರಿಳಾಹೋ ವೂಪಸಮತಿ, ಅಯಂ ಉಸೂಯಪಣ್ಡಕೋ ನಾಮ। ಯಸ್ಸ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಬೀಜಾನಿ ಅಪನೀತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅಯಂ ಓಪಕ್ಕಮಿಕಪಣ್ಡಕೋ ನಾಮ। ಯೋ ಪನ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಂ ಯೇವ ಅಭಾವಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಅಯಂ ನಪುಂಸಕೋ ನಾಮ। ಏಕಚ್ಚೋ ಪನ ಅಕುಸಲವಿಪಾಕಾನುಭಾವೇನ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಪಣ್ಡಕೋ ಹೋತಿ, ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಪನಸ್ಸ ಪರಿಳಾಹೋವೂಪಸಮತಿ , ಅಯಂ ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕೋ ನಾಮ, ಕೇಚಿ ಪನ ಯೋ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಇತ್ಥೀ ಹೋತಿ, ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಪುರಿಸೋ, ಅಯಂ ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕೋತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಮೇವ। ಏತೇಸು ಆಸಿತ್ತಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಚ ಉಸೂಯಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಚ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನ ವಾರಿತಾ। ಓಪಕ್ಕಮಿಕನಪುಂಸಕಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕಾನಂ ಪನ ವಾರಿತಾ। ತೇಸುಪಿ ಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಯಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ಪಣ್ಡಕೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ವಾರಿತಾ। ಏತ್ಥ ಚ ಅಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖೇ ನಾಸೇತಬ್ಬೋತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಅಪಣ್ಡಕಪಕ್ಖೇಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸತೋ ಕಿಲೇಸಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ನ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಮೇವ, ಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಕಿಲೇಸಕ್ಖಯಾ ಸಮ್ಭವತೋ ಖೀಣಕಿಲೇಸಸ್ಸ ಚ ಪಣ್ಡಕಭಾವಾನುಪಪತ್ತಿತೋ ಅಹೇತುಕ ಪಟಿಸನ್ಧಿಕಥಾಯಞ್ಹಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ಪಣ್ಡಕಸ್ಸ ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿ ಕಥಾ ವುತ್ತಾ, ಆಸಿತ್ತ ಉಸೂಯಪಕ್ಖಪಣ್ಡಕಾನಞ್ಚ ಪಟಿಸನ್ಧಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯೇವ ಪಣ್ಡಕಭಾವೋ, ನ ಪವತ್ತಿಯಂಯೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ। ತೇನೇವ ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿನಿದ್ದೇಸೇ ಜಚ್ಚನ್ಧ-ಜಚ್ಚಬಧಿರಾದಯೋ ವಿಯ ಪಣ್ಡಕೋ ಜಾತಿಸದ್ದೇನ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ಚತುತ್ಥಪಾರಾಜಿಕಸಂವಣ್ಣನಾಯಂ ಪನ ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ಪಣ್ಡಕತಿರಚ್ಛಾನಗತಉಭತೋ ಬ್ಯಞ್ಜನಕಾ ತಯೋ ವತ್ಥುವಿಪನ್ನಾ ಅಹೇತುಕಪಟಿಸನ್ಧಿಕಾ, ತೇಸಂ ಸಗ್ಗೋ ಅವಾರಿತೋತಿ ಅವಿಸೇಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ಪಞ್ಚವಿಧಾ ಪಣ್ಡಕಾ ತೇ ಪಣ್ಡಕಸಾಮಞ್ಞೇನ ಅವಿಸೇಸೇತ್ವಾ "ಪಣ್ಡಕಾತಿ ಏವಮೇವ ವತ್ವಾ ಪಣ್ಡಕೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ತಿ ಯೋ ಸಯಮೇವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಲಿಙ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಂ ಗಣೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ, ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನಂ ಸಾದಿಯತಿ, ಸೋ ಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಸಂವಾಸಸ್ಸ ಚ ಥೇನತ್ತಾ ಉಭಯತ್ಥೇನಕೋ ನಾಮ। ಯೋ ಪನ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ವನ್ದನಂ ನ ಸಾದಿಯತಿ, ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತವಸೇನ ಲಿಙ್ಗಸ್ಸಥೇನತ್ತಾಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೋ ನಾಮ। ಯೋ ವಾ ಪನ ಸಾಮಣೇರಭೂಮಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಮುಸಾವಾದೇನ ಭಿಕ್ಖುತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ವನ್ದನಾದಿಂ ಸಾದಿಯತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ದಿನ್ನಲಿಙ್ಗತ್ತಾ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಸಂವಾಸಸ್ಸ ಥೇನತ್ತಾ ಸಂವಾಸತ್ಥೇನಕೋ ನಾಮ। ಏತ್ಥ ಚ ಉಭಯತ್ಥೇನಕೋಪಿ ಅಸುದ್ಧಚಿತ್ತೇನ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇನಕೇಏವ ಪವಿಟ್ಠೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯೋಪಿ ಸಾಮಣೇರೋ ವುಡ್ಢಸಾಮಣೇರಾನಂ ವನ್ದನಂ ಸಾದಿಯತಿ, ದಹರಭಿಕ್ಖೂಪಿ ವುಡ್ಢಭಿಕ್ಖೂನಂ ವನ್ದನಂ ಸಾದಿಯತಿ, ಸೋಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನಾಪಿ ಹೋತಿ, ಅಥೇನತ್ತಾ। ಯೋ ವಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಪಾರಾಜಿಕಮಾಪನ್ನೋವ ಭಿಕ್ಖುಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತೋ ಯಾವ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ತಾವ ಅತ್ಥೇವ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ, ನ ಸೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಥಾ ಹಿ ಸೋ ಸಂವಾಸಂ ಸಾದಿಯನ್ತೋಪಿ ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಸೋ ಸಹಸೇಯ್ಯಾದಿಆಪತ್ತಿಮ್ಪಿ ನ ಜನೇತಿ, ಓಮಸವಾದೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಞ್ಚ ನ ಜನೇತಿ ತೇನೇವ "ಅಸುದ್ಧೋ ಹೋತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಪಾರಾಜಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋ, ತಞ್ಚೇ ಸುದ್ಧದಿಟ್ಠಿ ಸಮಾನೋ ಓಕಾಸಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಅಕ್ಕೋಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ ವದತಿ ಆಪತ್ತಿ ಓಮಸವಾದಸ್ಸಾ"ತಿ ಓಮಸವಾದೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ಅಸತಿ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ದುಕ್ಕಟಂ ವದೇಯ್ಯ। ಯೋ ಪನ ಸಾಮಣೇರೋ ಸಾಮಣೇರಲಿಙ್ಗೇನೇವ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿಪಞ್ಚವಿಧಂ ಸಿಲವಿಪತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಸೋಪಿ ಆಗತೋ ಲಿಙ್ಗನಾಸನಾಯ ನಾಸೇತ್ವಾ ಸರಣಸೀಲಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಅಥೇನತ್ತಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅವತ್ಥುಭಾವಮ್ಪಿ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। ವಿಕಾಲಭೋಜನಾದಿಕಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪನ "ಅಚ್ಚಯೋ ಮಂ ಭನ್ತೇ ಅಚ್ಚಾಗಮಾ"ತ್ಯಾದಿನಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಸೀಲಂ ದಾತಬ್ಬಮೇವ। ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ ಉತ್ತಾನೋಯೇವ।

ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋತಿ ಯೋಕೋಚಿ ಅಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಅಪಾಯಿಕಾಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅವತ್ಥುಯೇವ। ತೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಾ ಲಾಮಕತ್ತಾ ಅಭಬ್ಬಾ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ। ಯದಿ ಚತ್ತಾರೋ ಅಪಾಯಿಕಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅವತ್ಥು ಭವೇಯ್ಯು, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಸೇಸೇ ಅನಪದಿಸಿತ್ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋವ ಅವತ್ಥೂತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಸೇಸಾನಂ ಅಪಾಕಟವತ್ಥುತ್ತಾ, ತಥಾ ಹಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಏಕೋ ನಾಗರಾಜಾ ನಾಗಯೋನಿಯಾ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ಹರಾಯತಿ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ। ಅಥಖೋ ತಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ ಕೇನನುಖೋ ಅಹಂ ಉಪಾಯೇನ ನಾಗಯೋನಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯಂ ಖಿಪ್ಪಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಲಭೇಯ್ಯನ್ತಿ। ಅಥಖೋ ತಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಇಮೇ ಖೋ ಸಮಣಾಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ ಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಮಚಾರಿನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಚ್ಚವಾದಿನೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ಸಮಣೇಸು ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯೇಸು ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯಂ, ಏವಾಹಂ ನಾಗಯೋನಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯಂ ಖಿಪ್ಪಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಪಟಿಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ನಾಗೋ ಮಾಣವಕವಣ್ಣೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ತಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸುಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಸುಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋ ನಾಗೋ ಅಞ್ಞತರೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇ ವಿಹಾರೇ ಪಟಿವಸತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ನಾಗೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮೇಸಿ। ಸಬ್ಬೋ ವಿಹಾರೋ ಅಹಿನಾ ಪುಣ್ಣೋ, ವಾತಪಾನೇಹಿ ಭೋಗಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು "ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕವಾಟಂ ಪಣಾಮೇನ್ತೋ ಅದ್ದಸ ಸಬ್ಬಂ ವಿಹಾರಂ ಅಹಿನಾಪುಣ್ಣಂ ವಾತಪಾನೇಹಿ ಭೋಗೇ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ। ದಿಸ್ವಾನ ಭೀತೋ ವಿಸ್ಸರಮಕಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಧಾವಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚುಂ "ಕಿಸ್ಸ ತ್ವಂ ಆವುಸೋ ವಿಸ್ಸರಮಕಾಸೀ"ತಿ। ಅಯಂ ಆವುಸೋ ಸಬ್ಬೋ ವಿಹಾರೋ ಅಹಿನಾ ಪುಣ್ಣೋ ವಾತಪಾನೇಹಿ ಭೋಗಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ನಾಗೋ ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಕೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಮಾಹಂಸು "ಕೋಚಿ ತ್ವಂ ಆವುಸೋ"ತಿ। "ಅಹಂ ಭನ್ತೇ ನಾಗೋ"ತಿ। "ಕಿಸ್ಸ ಪನ ತ್ವಂ ಆವುಸೋ ಏವರೂಪಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ನಾಗೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಸ್ಮಿಂ ನಿದಾನೇ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಕರಣೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ನಾಗಂ ಏತದವೋಚ "ತುಮ್ಹೇ ಖ್ವತ್ಥ ನಾಗಾ ಅವಿರೂಳ್ಹಿಧಮ್ಮಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ, ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ನಾಗ, ತತ್ಥೇವ ಚಾತುದ್ದಸೇ ಪನ್ನರಸೇ ಅಟ್ಠಮಿಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸ, ಏವಂ ತ್ವಂ ನಾಗಯೋನಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಸಿ ಖಿಪ್ಪಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಪಟಿಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ನಾಗೋ "ಅವಿರೂಳ್ಹಧಮ್ಮೋ ಕಿರಾಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ಅಸ್ಸೂನಿ ಪವತ್ತಯಮಾನೋ ವಿಸ್ಸರಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ದ್ವೇ ಮೇ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಚ್ಚಯಾ ನಾಗಸ್ಸ ಸಭಾವಪಾತುಕಮ್ಮಾಯ। ಯದಾ ಚ ಸಜಾತಿಯಾ ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವತಿ, ಯದಾ ಚ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಇಮೇ ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ದ್ವೇ ಪಚ್ಚಯಾ ನಾಗಸ್ಸ ಸಭಾವ ಪಾತುಕಮ್ಮಾಯ। ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಸೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಏವಂ ತಿರಚ್ಛಾನಸ್ಸೇವ ಪಾಕಟವತ್ಥುತ್ತಾತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಪವತ್ತಿಯಂ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಸಭಾವಪಾತುಕಮ್ಮದಸ್ಸನವಸೇನ "ದ್ವೇ ಪಚ್ಚಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ನಾಗಸ್ಸ ಪನ ಪಞ್ಚಸು ಕಾಲೇಸು ಸಭಾವಪಾತುಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಕಾಲೇ, ತಚಪಜಹನನಕಾಲೇ, ಸಜಾತಿಯಾ ಮೇಥುನಕಾಲೇ, ವಿಸ್ಸಟ್ಠ ನಿದ್ದೋಕ್ಕಮನಕಾಲೇ, ಚುತಿಕಾಲೇತಿ। ನನು ಚ ದೇವಾಪಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅವತ್ಥುಯೇವ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ಅಪಾಯಿಕಾವ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅವತ್ಥೂತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ದೇವಾನಂ ಅಭಬ್ಬತ್ತಾ ಪಟಿವೇಧಸಾಸನಸ್ಸ ರಿತತ್ತಾ ತೇ ಅಭಬ್ಬತೋ ವಿಸುಂ ಕರಣತ್ಥಾಯ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯ ಮಹಾವಗ್ಗೇ "ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ಭಿಕ್ಖವೇತಿ ಏತ್ಥ ನಾಗೋ ವಾ ಹೋತು ಸುಪಣ್ಣಮಾಣವಕಾದೀನಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವರಾಜಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಯೋ ಕೋಚಿ ಅಮನುಸ್ಸಜಾತಿಯೋ ಸಬ್ಬೋವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ"ತಿ, ತೇನ "ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋತಿ ಯೋಕೋಚಿ ಅಮನುಸ್ಸಭೂತೋ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚಾಹ ಯದಿ ನಾಗಸುಪಣ್ಣಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಾ ಲಾಮಕಾ ಭವೇಯ್ಯು, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ವಿಧುರಜಾತಕೇ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ನಾಗಸುಪಣ್ಣಸಕ್ಕಧನಞ್ಚಯಕೋರಬ್ಯೇಸು ಭವನೇಸು ತಂ ತದೇವ ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇಸು ಏಕೋ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಪುತ್ತದಾರೋ ನಾಗಭವನೇ ನಾಗರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಏಕೋ ಸುಪಣ್ಣಭವನೇ ಸಿಮ್ಬಲಿವಿಮಾನೇ ಸುಪಣ್ಣರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಏಕೋ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಸಕ್ಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಏಕೋ ಧನಞ್ಚಯಕೋರಬ್ಯರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೀತಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ

ಜನಾನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮೇನೇವ ಪವತ್ತಭಾವೋ ವುತ್ತೋ ಯದಿ ಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ ಭವೇಯ್ಯ, “ಕುಸಲಾ ಚೇತನಾ ವಿಪಾಕಾನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಕಟತ್ತಾ ಚ ರೂಪಾನಂ ಕಮ್ಮಪಚ್ಚಯೇನ ಪಚ್ಚಯೋ”ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾಪಿ ಪಟ್ಠಾನಪಾಳಿಯಾ ಅಹೇತುಕಾನಮ್ಪಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಕಮ್ಮಪಚ್ಚಯಭಾವೋ ವುತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಪನೇವಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅಥ ಕಥಞ್ಚಿದಂ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬನ್ತಿ। ವುಚ್ಚತೇ, ನಿಕನ್ತಿಯಾ ಬಲವತ್ತಾ ಸತ್ತವಿಧಮೇಥುನಸಂಯೋಗತ್ತಾ ಚ ಅಪರಿಸುದ್ಧಾ ತೇಸಂ ಕುಸಲಚೇತನಾ, ಅಪರಿಸುದ್ಧಾಯೇವ ಸುಗತಿಭೂಮಿಯಂ ಜನೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ದುಗ್ಗತಿಭೂಮಿಯಂ ಪವತ್ತಮಾನಾಪಿ ಕಮ್ಮಾ ಯೂಹನಕಾಲೇ ತಂ ತಂ ಭೂಮಿಪತ್ಥನಾ ತಣ್ಹಾಸಮ್ಪಯುತ್ತಾಪುಬ್ಬಭಾಗಚೇತನಾ ಬಲೇನ ತೇಸು ತಿರಚ್ಛಾನಭೂಮೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞೇನ ಅಕುಸಲೇನ। ಏವಞ್ಹಿ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಾ ಸಿದ್ಧಾಪಿ ಭವೇಯ್ಯ। ಯದಿ ಅಞ್ಞೇನ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ ಭವೇಯ್ಯ, ಇಚ್ಛಿತಪತ್ಥನಾಪಿ ಅಸಿದ್ಧಾವ ಭವೇಯ್ಯ। ನಿಕನ್ತಿಚ ನಾಮೇಸಾ ಬಲವಝಾನಸಮ್ಪಯುತ್ತಚೇತನಾಪಿ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ ತಥಾ ಹಿ ಗೋಪಕದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸಮಣೋ ಝಾನಬಲೇನ ಬ್ರಹ್ಮಭೂಮೀಸು ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಝಾನಂ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಗನ್ಧಬ್ಬದೇವೇಸುಯೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ “ಸೀಲವತೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಚೇತೋಪಣಿಧಿ ಸಮಿಜ್ಝತಿ ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ”ತಿ ತೇಸಂ ವಿತ್ಥಾರೋ ದೀಘನಿಕಾಯೇ ಆಗತೋ, ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ ತತ್ಥ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬೋ। ಸತ್ತವಿಧಮೇಥುನಸಂಯೋಗವಸೇನಾಪಿ ಸತ್ತಾ ದುಕ್ಖತೋ ನ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ ವುತ್ತಞ್ಹಿ ಭಗವತಾ “ಇಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಸಮ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಪಟಿಜಾನಮಾನೋ ನ ಹೇವ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವಯಂದ್ವಯ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಉಚ್ಛಾದನಂ ನ್ಹಾಪನಂ ಪರಿಮದ್ದನಂ ಸಮ್ಬಾಹನಂ ಸಾದಿಯತಿ, ಸೋ ತದಸ್ಸಾದೇತಿ ತಂ ನಿಕಾಮೇತಿ, ತೇನಚವಿತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಇದಮ್ಪಿಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಖಣ್ಡಮ್ಪಿ ಛಿದ್ದಮ್ಪಿ ಸಬಲಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಾಸಮ್ಪಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ। ಸಂಯುತ್ತೋ ಮೇಥುನಸಂಯೋಗೇನ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ ಜಾತಿಯಾ ಜರಾಮರಣೇನ...ಪೇ॰... ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ ದುಕ್ಖಸ್ಮಾತಿ ವದಾಮಿ। ಪುನಚ ಪರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋವಾ...ಪೇ॰... ಪಟಿಜಾನಮಾನೋ। ನ ಹೇವ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮೇನಸದ್ಧಿಂ ದ್ವಯಂದ್ವಯಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ, ನ ಪಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಉಚ್ಛಾದನಂ...ಪೇ॰... ಸಾದಿಯತಿ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಜಗ್ಘತಿ ಸಂಕೀಳತಿ ಸಂಕೇಳಾಯತಿ, ಸೋ ತದಸ್ಸಾದೇತಿ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಖಸ್ಮಾತಿ ವದಾಮಿ। ಪುನಚ ಪರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ...ಪೇ॰... ನ ಹೇವ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ। ನಪಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಉಚ್ಛಾದನಂ ಸಾದಿಯತಿ। ನಪಿ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಜಗ್ಘತಿ ಸಂಕೀಳತಿ ಸಂಕೇಳಾಯತಿ। ಅಪಿಚ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಚಕ್ಖುಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯತಿ ಪೇಕ್ಖತಿ, ಸೋ ತದಸ್ಸಾದೇತಿ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಖಸ್ಮಾತಿ ವದಾಮಿ। ಪುನಚ ಪರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ...ಪೇ॰... ನ ಹೇವ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮೇನ, ನ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ, ನಪಿ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಪೇಕ್ಖತಿ। ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾತಿ ತಿರೋಕುಟ್ಟಂವಾ ತಿರೋಪಾಕಾರಂವಾ ಹಸನ್ತಿಯಾ ವಾ ಭಣನ್ತಿಯಾ ವಾ ಗಾಯನ್ತಿಯಾ ವಾ ರೋದನ್ತಿಯಾ ವಾ, ಸೋ ತದಸ್ಸಾದೇತಿ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಖಸ್ಮಾತಿ ವದಾಮಿ। ಪುನಚ ಪರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಾ...ಪೇ॰... ನಹೇವ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮೇನ, ನಪಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ, ನಪಿ ಮಾತುಗಾಮೇನ, ನಪಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ರೋದನ್ತಿಯಾ ವಾ...ಪೇ॰... ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಯಾನಿತಾನಿ ಪುಬ್ಬೇ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಹಸಿತಲಪಿತಕೀಳಿತಾನಿ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಸೋ ತದಸ್ಸಾ ದೇತಿ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಖಸ್ಮಾತಿ ವದಾಮಿ। ಪುನಚ ಪರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಾ...ಪೇ॰... ನ ಹೇವ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮೇನ, ನಪಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ...ಪೇ॰... ನ ಪಿ ಯಾನಿ ತಾನಿ ಪುಬ್ಬೇ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಹಸಿತಲಪಿತಕೀಳಿತಾನಿ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಗಹಪತಿಂ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಹಿತಂ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಂ ಪರಿಚಾರಯಮಾನಂ, ಸೋ ತದಸ್ಸಾದೇತಿ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಖಸ್ಮಾತಿ ವದಾಮಿ। ಪುನಚ ಪರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ...ಪೇ॰... ನ ಹೇವ ಖೋ ಮಾತುಗಾಮೇನ...ಪೇ॰... ನಪಿ ಅನುಸ್ಸರತಿ ಗಹಪತಿಂ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಂ ವಾ ಪರಿಚಾರಯಮಾನಂ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಅಞ್ಞತರಂ ದೇವನಿಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ ಇಮಿನಾಹಂ ಸೀಲೇನ ವಾ ವತೇನ ವಾ ತಪೇನವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ವಾ ದೇವೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ದೇವಞ್ಞತರೋ ವಾತಿ, ಸೋ ತದಸ್ಸಾದೇತಿ , ತಂ ನಿಕಾಮೇತಿ, ತೇನ ಚ ವಿತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಇದಂ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಖಣ್ಡಮ್ಪಿ ಛಿದ್ದಮ್ಪಿ ಸಬಲಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಾಸಮ್ಪೀ”ತಿ ಏವಂ ಲಾಭಾದಿಹೇತುಕೇನ ಭೇದೇನ ಚ ಸತ್ತವಿಧಮೇಥುನಸಂಯೋಗೇನ ಖಣ್ಡಾದಿಭಾವೋ ಸಙ್ಗಹಿತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಮಾತುಘಾತಕೇ ಪನ ಯೇನ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಭೂತಾಪಿ ಅಜನಿಕಾ ಪೋಸಾ ವನಿಕಾ ಮಾತಾ ವಾ ಮಹಾಮಾತಾ ವಾ ಚೂಳಮಾತಾ ವಾ ಜನಿಕಾಪಿ ಅಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಭೂತಾ ಮಾತಾ ಘಾತಿತಾ, ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನ ವಾರಿತಾ, ನ ಚ ಅನನ್ತರಿಕೋ ಹೋತಿ। ತಿರಚ್ಛಾನಿತ್ಥಿಯೋಪಿ ಮನುಸ್ಸಪುರಿಸಮಾಗಮ್ಮ ಮನುಸ್ಸಭೂತಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯನ್ತಿ ಕೋನ್ತಪುತ್ತಾ ದ್ವೇಭಾತಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ತೇಪಿ ಹಿ ಅಣ್ಡಜಾಯೇವ, ತಥಾ ಹಿ ಪೇತಲೋಕೇ ತಿರಚ್ಛಾನೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಚಾತಿ ಇಮೇಸು ತೀಸು ಭೂಮೀಸು ಚತಸ್ಸೋ ಯೋನಿಯೋ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸೇಸು ಪನೇತ್ಥ ಕೇಚಿದೇವ ಓಪಪಾತಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಹಾಪದುಮಕುಮಾರಾದಯೋ। ಅಣ್ಡಜಾಪಿ ಕೋನ್ತ ಪುತ್ತಾ ದ್ವೇಭಾತಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ। ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಸೀಹಳವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಕೋನ್ತಾತಿ ಕಿನ್ನರೀ, ತಸ್ಸಾ ಪುತ್ತಾ ಕೋನ್ತಪುತ್ತಾ, ಸಾ ಹಿ ರಞ್ಞೋ ಅಸೋಕಧಮ್ಮರಾಜಸ್ಸ ಕಾಲೇ ವನಚರಕೇನ ಲಭಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಸಂವಾಸಮಾಗಮ್ಮ ದ್ವೇ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ದಾರಕೇ ಪಹಾಯ ನ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ವನಚರಕೋ ತಸ್ಸಾ ಪೋತ್ಥಂ ಅದಾಸಿ, ಸಾ ಪೋತ್ಥಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತಾ ಕಿನ್ನರಿಯೋ ಹಿ ಪೋತ್ಥಂ ವಿನಾ ಪಕ್ಖನ್ದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತೇನೇವ ತಾಪಸೋ "ಮಾ ಪೋತ್ಥಂ ಅಸ್ಸಾ ಅದಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಕಮ್ಮಪಚ್ಚಯ ಉತುಸಮುಟ್ಠಾನಞ್ಹಿ ತಾಸಂ ಪೋತ್ಥಂ, ರಞ್ಞೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸ್ಸ ಚಕ್ಕರತನಂ ವಿಯ, ತಥಾ ಹಿ ಚಕ್ಕವತ್ತಿನೋ ವೇಹಾಸಗಮನಾದಿ ಪುಞ್ಞವತೋ ಇದ್ಧಿನಾಮ, ನ ತೇನ ಚಕ್ಕರತನಂ ವಾ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರತನಂ ವಾ ವಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನೇವ ಗನ್ತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಚಕ್ಕರತನಂ ರಞ್ಞೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಬಲೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತತ್ತಾ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಜಾಯಮಾನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಪಚ್ಚಯಉತುಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ। ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರತನಾನಿ ಪನ ಕಮ್ಮಪಚ್ಚಯಕಮ್ಮಸಮುಟ್ಠಾನಾನಿ ನಾಮ। ಪಕ್ಖೀನಂ ವೇಹಾಸಗಮನಾದಿಕಾ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಾ ಇದ್ಧಿ। ಕಿನ್ನರಿಯೋ ಪನ ಪೋತ್ಥಂ ವಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಾಸಂ ಪೋತ್ಥಂ ಕಮ್ಮಪಚ್ಚಯಉತುಸಮುಟ್ಠಾನನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕೇಚಿ ಪನ ದೇವಾನಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾ ವಿಯ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಾ ಸಹ ಆಗತೋತಿ ವದನ್ತಿ, ನ ತಂ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬಂ, ಅಣ್ಡಜಜಲಾಬುಜಾನಂ ತಥಾ ಅಸಮ್ಭವತೋ। ಕೇಚಿಪಿ ಪವತ್ತಿ ಕಾಲೇ ಕತನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಅಯುತ್ತಮೇವ, ಸಂಸೇದಜಾಪಿ ಪದುಮಗಬ್ಭೇವಾ ವೇಳುಗಬ್ಭೇ ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಪದುಮವತೀವೇಳುವತೀದೇವೀಆದಯೋ ವಿಯ। ಜಲಾಬುಜಾ ಪನ ಪಾಕಟಾಯೇವ। ಯೇನ ಸಯಂ ತಿರಚ್ಛಾನಭೂತೇನ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಭೂತಾ ಮಾತಾ ಘಾತಿತಾ, ಸೋಪಿ ಆನನ್ತರಿಕೋ ನ ಹೋತಿ ತಿರಚ್ಛಾನಗತತ್ತಾ ಪನಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ, ಕಮ್ಮಂ ಪನಸ್ಸ ಭಾರಿಯಂ ಹೋತಿ, ಆನನ್ತರಿಯಂ ಆಹಚ್ಚ ತಿಟ್ಠತಿ। ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯೋಪಿ ತಿರಚ್ಛಾನಮಾಗಮ್ಮ ಗಬ್ಭಂ ಜನೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಭೂರಿದತ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಗಬ್ಭಗ್ಗಹಣಂ ಹೋತಿ - ಅಜ್ಝಾಚಾರೇನ, ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೇನ, ಚೋಳಗ್ಗಹಣೇನ, ಅಸುಚಿಪಾನೇನ, ನಾಭಿಪರಾಮಸನೇನ, ರೂಪದಸ್ಸನೇನ, ಸದ್ದೇನ ಗನ್ಧೇನಾತಿ। ತತ್ಥ ಅಜ್ಝಾಚಾರೇನ ಸುದಿನ್ನಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಭವಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಬಿಮ್ಬಸದಿಸಂ ಬೀಜಕಂ ನಾಮ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಕದಾಚಿ ಏಕಚ್ಚಾ ಉತುಸಮಯೇ ಛನ್ದರಾಗರತ್ತಾ ಪುರಿಸಾನಂ ಹತ್ಥಗಾಹವೇಣಿಗಾಹಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಪರಾಮಸನಂ ಸಾದಿಯನ್ತಿಯೋಪಿ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ಏವಂ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೇನ ಗಬ್ಭಗ್ಗಹಣಂ ಹೋತಿ। ಉದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪನ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತಂ ಅಸುಚಿಂ ಏಕದೇಸಂ ಮುಖೇನ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಏಕದೇಸಂ ಚೋಳಕೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಅಙ್ಗಜಾತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿ, ಸಾ ತೇನ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಿ। ಏವಂ ಚೋಳಗ್ಗಹಣೇನ ಗಬ್ಭಗ್ಗಹಣಂ ಹೋತಿ। ಮಿಗಸಿಙ್ಗತಾಪಸಸ್ಸ ಮಾತಾ ಮಿಗೀ ಉತುಸಮಯೇ ತಾಪಸಸ್ಸ ಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಸಮ್ಭವಂ ಪಿವಿ, ಸಾ ತೇನ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಮಿಗಸಿಙ್ಗಂ ನಾಮ ತಾಪಸದಾರಕಂ ವಿಜಾಯಿ। ಏವಂ ಅಸುಚಿಪಾನೇನ ಗಬ್ಭಗ್ಗಹಣಂ ಹೋತಿ। ಸಾಮಸ್ಸ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ಉತುಸಮಯೇ ನಾಭಿಪರಾಮಸನೇನ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಸಾಮತಾಪಸದಾರಕಂ ವಿಜಾಯಿ, ಏವಂ ಮಣ್ಡಬ್ಯಸ್ಸ ಚ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋ ತಸ್ಸ ಚ ಮಾತಾ ಉತುಸಮಯೇ ನಾಭಿಪರಾಮಸನವಸೇನ, ತತ್ಥ ಚ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾಯ ನಾಭಿಪರಾಮಸನೇನ ಮಣ್ಡಬ್ಯಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಅಹೋಸಿ। ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತಸ್ಸ ಮಾತು ನಾಭಿಯಂ ವಿಚ್ಛಿಕೋ ಫರಿತ್ವಾ ಗತೋ, ತೇನ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಅಹೋಸಿ। ಇಧೇಕಚ್ಚಾ ಇತ್ಥೀ ಉತುಸಮಯೇ ಪುರಿಸಸಂಸಗ್ಗಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಛನ್ದರಾಗವಸೇನ ಅನ್ತೋಗೇಹೇಗತಾವ ಪುರಿಸಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯತಿ, ರಾಜೋರೋಧೋ ವಿಯ, ಸಾ ತೇನ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಏವಂ ರೂಪದಸ್ಸನೇನ ಗಬ್ಭಗ್ಗಹಣಂ ಹೋತಿ। ಬಲಾಕಾಸು ಪನ ಪುರಿಸೋನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಾ ಉತುಸಮಯೇ ಮೇಘಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ಗಾವೀಏವ ವಾ ಕದಾಚಿ ಉಸಭಗನ್ಧೇನ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ಏವಂ ಗನ್ಧೇನ ಗಬ್ಭಗ್ಗಹಣಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಅಟ್ಠಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಇತ್ಥಿಯೋ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಪಿತುಸದಿಸಾಯೇವ ಪುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭೂರಿದತ್ತಾದಯೋ

ಧತರಟ್ಠಂ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ನಾಗಾಯೇವ ಹೋನ್ತಿ। ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತಸ್ಸ ಪನ ವಿಚ್ಛಿಕಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಮನುಸ್ಸೋ ಜಾತೋ, ಸಮ್ಭವೇನ ಅಜಾತತ್ತಾ। ಪಿತುಘಾತಕೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋ ಪನ ಅಮನುಸ್ಸ ಅರಹನ್ತದೇವತಂ ವಾ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಯಂ ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ಅನನ್ತರಿಯೋ ನ ಹೋತಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪಿಸ್ಸ ನ ವಾರಿತಾ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ಬಲವಂ ಹೋತಿ। ತಿರಚ್ಛಾನೋ ಪನ ಅಮನುಸ್ಸಅರಹನ್ತಮ್ಪಿ ಘಾತೇತ್ವಾ ಆನನ್ತರಿಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ಭಾರಿಯಂ ತಿರಚ್ಛಾನಗತತ್ತಾ ಪನಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ವಾರಿತಾ। ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕಸಙ್ಘಭೇದಕಾನಿ ಪಾಕಟಾಯೇವ।

ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ ಪನ ಯೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಅಭೇಜ್ಜಕಾಯತಾಯ ಪರೂಪಕ್ಕಮೇನ ಚಮ್ಮಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಲೋಹಿತಂ ಪಗ್ಘರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಸರೀರಸ್ಸ ಪನ ಅನ್ತೋಯೇವ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಲೋಹಿತಂ ಸಮೋಸರತಿ, ಆಘಾತೇನ ಪತುಬ್ಬನಮಾನಂ ಸಞ್ಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಬಹು ಅಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತಿ, ಆನನ್ತರಿಕೋ ಚ ಹೋತಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪಿಸ್ಸ ವಾರಿತಾ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ದೇವದತ್ತೋ। ಯೋ ಪನ ಜೀವಕೋ ವಿಯ ರೋಗವೂಪಸಮನತ್ಥಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಪೂತಿಮಂಸಞ್ಚ ಲೋಹಿತಞ್ಚ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಫಾಸುಂ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಬಹುಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಜೀವಕೋಕೋಮಾರಭಚ್ಚೋ।

ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಪನ ಇತ್ಥಿ-ಪುರಿಸವಸೇನ ದುವಿಧೋ ತತ್ಥ ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಕಟಂ, ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ। ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಕಟಂ, ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ। ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಇತ್ಥೀಸು ಪುರಿಸತ್ತಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ। ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಾನಂ ಇತ್ಥಿಭಾವಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪುರಿಸನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಇತ್ಥಿನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾಕಟಂ। ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಸಯಞ್ಚ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪರಞ್ಚ ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ। ಪುರಿಸ ಉಭತೋ ಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಪನ ಸಯಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪರಂ ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ। ಇದಮೇವ ತೇಸಂ ನಾನಾಕರಣಂ। ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನನ್ತಿ ಚೇತ್ಥ "ಬ್ಯಞ್ಜನನ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತಂ। ಉಭತೋ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ವಿಗ್ಗಹೇನ "ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜ"ನ್ತಿ ವಕ್ಖಥ, ಏಕಸ್ಸ ದ್ವೇ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥ ಏಕಮೇವಾತಿ। ಏಕಮೇವ ನ ದ್ವೇ, "ಯಸ್ಸ ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ನೋ। ಯಸ್ಸ ವಾ ಪನ ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ನೋತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸನ್ತಾನೇ ಇನ್ದ್ರಿಯ ದ್ವಯಸ್ಸ ಪಟಿಸೇವಿತತ್ತಾ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಮೇವಾತಿ। ಯದಿ ಏಕಮೇವ ಇನ್ದ್ರಿಯಂ, ಏವಂ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಭಾವೋ ಕಥಂ ಸಿಯಾ। ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಕಾರಣನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಞ್ಚ ತಸ್ಸ ನತ್ಥೀತಿ। ವುಚ್ಚತೇ ನ ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪುರಿಸಬ್ಯಞ್ಜನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ, ತಥಾ ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಮ್ಪಿ ಇತ್ಥಿಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ, ಕಸ್ಮಾ ಸದಾ ಅಭಾವತೋತಿ, ತಥಾ ಹಿ ಇತ್ಥಿ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸ ಯದಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ರತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತದಾ ಪುರಿಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ, ಇತ್ಥಿಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ತಥಾ ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಸ್ಸಪಿ। ಯದಿ ತೇಸಂ ಇನ್ದ್ರಿಯದ್ವಯಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಂ ಕಾರಣಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಸದಾ ಬ್ಯಞ್ಜನ ದ್ವಯಂ ಏಕತೋ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ನ ಪನ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕಮೇವ ಇನ್ದ್ರಿಯನ್ತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥಾವ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಬ್ಯಞ್ಜನಕಾರಣಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಹಾಯ ರಾಗಚಿತ್ತಮೇವೇತ್ಥ ಬ್ಯಞ್ಜನದ್ವಯಸ್ಸ ಕಾರಣನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಇತ್ಥಿಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಸಯಮ್ಪಿ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪರಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ, ಪುರಿಸಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋ ಪರಂ ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ, ಸಯಂ ಪನ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಸಮಙ್ಗಿಸ್ಸೇವ ಗಬ್ಭಸಮ್ಭವತೋತಿ। ಕುರುನ್ದಿಯಂ ಪನ "ಯದಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಂ ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗಂ, ಪವತ್ತೇ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಂ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ಯದಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಂ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಂ, ಪವತ್ತೇ ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗಂ ನಿಬ್ಬತೀ"ತಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಂ ಲಿಙ್ಗಸಮ್ಭವೋ ವುತ್ತೋ, ಸೋ ಅಯುತ್ತೋವ। ಕಸ್ಮಾ, ಪವತ್ತಿಯಂಯೇವ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಾದೀನಿ ಸಮುಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಮೇವ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ, ನ ಲಿಙ್ಗಾದೀನಿ। ಇನ್ದ್ರಿಯಮೇವ ಲಿಙ್ಗನ್ತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ, ಇನ್ದ್ರಿಯಲಿಙ್ಗಾನಂ ಭಿನ್ನಸಭಾವತ್ತಾ, ಯಥಾ ಚ ಬೀಜೇ ಸತಿ ರುಕ್ಖೋ ಸಮ್ಭವತಿ, ನಾಸತಿ, ಏವಮೇವ ಇನ್ದ್ರಿಯೇ ಸತಿ ಲಿಙ್ಗಾದೀನಿ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ಬೀಜಸದಿಸಞ್ಹಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಂ, ರುಕ್ಖಸದಿಸಾನಿ ಲಿಙ್ಗಾದೀನಿ ಏವಮೇವ ತೇಸು ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಣ್ಡಕಾದಯೋ ಏಕಾದಸಪುಗ್ಗಲಾ ತಸ್ಮಿಂ ಯೇವ ಭವೇ ನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿತುಂ ನ ಅರಹನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ

ಅಭಬ್ಬಾ ನಾಮ। ಊನವೀಸತಿ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಪುಬ್ಬಾ ದ್ವೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಅವತ್ಥುಮತ್ತಮೇವ, ಉಪನಿಸ್ಸಯೇ ಸತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಭವೇ ನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿತುಂ ಅರಹನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಬ್ಬಾನಾಮ ಹೋನ್ತಿ।

ವತ್ಥುಸಮ್ಪತ್ತಿಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಞತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ।

"ಸಿಥಿಲಂ ಧನಿತಞ್ಚ ದೀಘರಸ್ಸಂ, ಗರುಕಂ ಲಹುಕಞ್ಚ ನಿಗ್ಗಹಿತಂ।
ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ವವತ್ಥಿತಂ ವಿಮುತ್ತಂ, ದಸಧಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಯಾ ಪಭೇದೋ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತಂ ದಸವಿಧಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ವಾ ಏವಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇನಾಪಿ ಸಿಥಿಲಧನಿತ ವಿಮುತ್ತನಿಗ್ಗಹಿತವಸೇನ ವುತ್ತಾನಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ವಾ ದುರುತ್ತಂ ವಾ ಅಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ ಞತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ। ಞತ್ತಿವಿಪತ್ತಿ ನಾಮ ಸಬ್ಬಸೋ ಞತ್ತಿಂ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಾ ವತ್ಥುಸಙ್ಘಪುಗ್ಗಲಞತ್ತೀನಂ ಅಪರಾಮಸನಾನಿ ಪಚ್ಛಾ ಞತ್ತಿಟ್ಠಪನಞ್ಚಾತಿ ಇಮೇ ತಾವ ಪಞ್ಚ ಞತ್ತಿದೋಸಾ। ತತ್ಥ ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಅಪಿ ಅಕಿತ್ತನಂ ವತ್ಥುಅಪರಾಮಸನಂ ನಾಮ। ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘೋತಿ ಏತ್ಥ ಸುಣಾತು ಮೇ ಭನ್ತೇತಿ ವತ್ವಾ ಸಙ್ಘೋತಿ ಅಭಣನಂ ಸಙ್ಘಅಪರಾಮಸನಂ ನಾಮ। ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಅಕಿತ್ತನಂ ಪುಗ್ಗಲಅಪರಾಮಸನಂ ನಾಮ। ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಞತ್ತಿಯಾ ಅನುಚ್ಚಾರಣಂ ಞತ್ತಿಅಪರಾಮಸನಂ ನಾಮ। ಪಠಮಂ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಏಸಾ ಞತ್ತೀತಿ ವತ್ವಾ ಖಮತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾತಿ ಏವಂ ಞತ್ತಿ ಕಿತ್ತನಂ ಪಚ್ಛಾ ಞತ್ತಿಟ್ಠಪನಂ ನಾಮ। ಇತಿ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಞತ್ತಿದೋಸಾ ಞತ್ತಿವಿಪತ್ತಿ ನಾಮ। ಇಮೇಹಿ ದೋಸೇಹಿ ವಿಮುತ್ತಾಯ ಞತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಞತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ।

ಞತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಅನುಸಾವನಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ ವತ್ಥು ಸಙ್ಘಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅಪರಾಮಸನಾನಿ, ಸಾವನಾಯ ಹಾಪನಂ, ಅಕಾಲೇ ಸಾವನನ್ತಿ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಅನುಸಾವನದೋಸೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕಥನಂ ಅನುಸಾವನಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ। ತತ್ಥ ವತ್ಥಾದೀನಂ ಅಪರಾಮಸನಾನಿ ಞತ್ತಿಯಂ ವುತ್ತಸದಿಸಾನೇವ। ತೀಸು ಪನ ಅನುಸಾವನಾಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಏತೇಸಂ ಅಪರಾಮಸನಂ ಅಪರಾಮಸನಮೇವ। ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಪನ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಅವತ್ವಾ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಞತ್ತಿಕಿತ್ತನಮೇವ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಬ್ಭನ್ತರೇಪಿ ಚತ್ತಾರಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಕೋಪೇತ್ವಾ ವಾ ಅಕ್ಖರಸ್ಸ ವಾ ಪದಸ್ಸ ವಾ ದುರುಚ್ಚಾರಣಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಸಾವನಂ ಸಾವನಾಯ ಹಾಪನಂ ನಾಮ, ತಥಾ ಹಿ ಸಿಥಿಲಧನಿತವಿಮುತ್ತನಿಗ್ಗಹಿತವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಅನ್ತೋಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇನ್ತಿ। ತತ್ಥ "ಸುಣಾತು ಮೇ ತಿ ಸಿಥಿಲೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಸುಣಾಥು ಮೇ"ತಿ ವಚನಂ ಸಿಥಿಲೇ ಧನಿತಂ ನಾಮ। "ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಭನ್ತೇತಿ ವಚನಂ ಧನಿತೇ ಸಿಥಿಲಂ ನಾಮ। "ಸುಣಾತು ಏಸಾ ಞತ್ತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಸುಣನ್ತು ಏಸಂ ಞತ್ತೀ"ತಿ ವಚನಂ ವಿಮುತ್ತೇ ನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಾಮ। "ಪತ್ತಕಲ್ಲ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ಪತ್ತಕಲ್ಲಾ"ತಿ ವಚನಂ ನಿಗ್ಗಹಿತೇ ವಿಮುತ್ತಂ ನಾಮ। ಏವಂ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಅನ್ತೋಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಮ್ಮಂ ದೂಸೇನ್ತಿ। ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ವದನ್ತೇನಾಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಅಕ್ಖರೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಅಞ್ಞಂ ಅಕ್ಖರಂ ವದನ್ತೋ ದುರುತ್ತಂ ಕರೋತಿ ನಾಮ। ಇತರೇಸು ದೀಘರಸ್ಸಾದೀಸು ಛಸು ಠಾನೇಸು ದೀಘಟ್ಠಾನೇ ದೀಘಂ, ರಸ್ಸಟ್ಠಾನೇ ರಸ್ಸಮೇವಾತಿ ಏವಂ ಯಥಾಠಾನೇ ತಂ ತದೇವ ಅಕ್ಖರಂ ಭಾಸನ್ತೇನ ಅನುಕ್ಕಮಾಗತಂ ಪವೇಣಿಂ ಅವಿನಾಸೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಪನ ಏವಂ ಅಕತ್ವಾ ದೀಘೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ರಸ್ಸಂ, ರಸ್ಸೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ದೀಘಂ ವದತಿ, ತಥಾ ಗರುಕೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಲಹುಕಂ, ಲಹುಕೇ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗರುಕಂ ವದತಿ। ಸಮ್ಬನ್ಧೇ ವಾ ವತ್ತಬ್ಬೇ ವವತ್ಥಿತಂ, ವವತ್ಥಿತೇ ವಾ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಸಮ್ಬನ್ಧಂ ವದತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ನ ಕುಪ್ಪತಿ। ಇಮಾನಿ ಛ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇನ್ತಿ। ಇದಮೇವ ಆಚರಿಯಾನಂ ಸಮಾನಕಥಾ। ಅಪರೇ ಪನ ಇದಾನಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಅನ್ತೋಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಕಮ್ಮಂ ದೂಸೇನ್ತೀತಿ ವದನ್ತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾವ ಬಹುತರಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಪನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸುಟ್ಠುತರಾ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ। ಸಾವನಾಯ ಅನೋಕಾಸೇ ಪಠಮಂ ಞತ್ತಿಂ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅನುಸಾವನಂ

ಅಕಾಲೇ ಸಾವನಂ ನಾಮ। ಇತಿ ಇಮೇಹಿ ದೋಸೇಹಿ ವಿಮುತ್ತಾಯ ಅನುಸಾವನಾಯ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅನುಸಾವನಸಮ್ಪತ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ನಾಮ। ಯದಿ ಪತ್ತಚೀವರರಹಿತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, "ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಅನುಸಾವನಾಯ ಕತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಕೋಪೋ ನ ಹೋತಿ, ಕಾರಕಸಙ್ಘೋ ಪನ ಸಾತಿಸಾರೋ ತೇನೇವಾಹ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ ಪತ್ತಚೀವರಾನಂ ಅಭಾವೇಪಿ'ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ'ನ್ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಾವಿತತ್ತಾ ಕಮ್ಮಕೋಪಂ ಅವತ್ವಾ ದುಕ್ಕಟಮೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಸಚೇ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕೋ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ"ತಿ ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಸಾವೇತಿ, ಸೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋವ ಹೋತಿ। ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ನ ಸಾವೇತಿ ನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ "ಕಮ್ಮಂ ನ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ಇದಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಾಭಾವೇಪಿ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ"ತಿ ಮತಸ್ಸ ವಾ ವಿಬ್ಭಮನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪುರಾಣಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವಾ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಸ್ಸಾಪಿ ನಾಮೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉಪಜ್ಝಾಯಕಿತ್ತನಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ವುತ್ತಂ। ಯದಿ ಹಿ ಉಪಜ್ಝಾಯಕಿತ್ತನಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ,'ಪುಗ್ಗಲಂ ನ ಪರಾಮಸತೀ'ತಿ ವುತ್ತಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಏವ ಸಿಯಾ, ತೇನೇವ ಪಾಳಿಯಂ "ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕನ್ತಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। ಸಚೇ ಸಙ್ಘುಪಜ್ಝಾಯೇನ ಗಣುಪಜ್ಝಾಯೇನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ಕಾರಕಸಙ್ಘೋ ಸಾತಿಸಾರೋ, ಕಮ್ಮಂ ಪನ ನ ಕುಪ್ಪತಿ, ವಕ್ಖತಿ ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ "ಸಙ್ಘೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ"ತಿ ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಯಾಚತಿ। ಸಙ್ಘೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ"ತಿ ಏವಂ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಙ್ಘಮೇವ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ'ಗಣೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ'ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಅಯಂ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋಗಣಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ'ತಿ ಆದಿನಾ ಯೋಜನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕುಪ್ಪತಿ ಏವ, ದುಕ್ಕಟಸ್ಸೇವ ವುತ್ತತ್ತಾ, ಅಞ್ಞಥಾ ಸೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ವದೇಯ್ಯಾ'ತಿ। ಸಚೇ ಪಣ್ಡಕಾದಿನಾ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಕೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ತೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಾದಿಗಣೋ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಪೂರತಿ, ಕಮ್ಮಂ ನ ಕುಪ್ಪತಿ, ಕಾರಕಸಙ್ಘೋ ಪನ ಸಾತಿಸಾರೋ ತೇನ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ "ಪಣ್ಡಕಾದೀಹಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಕರಿಯಮಾನೇಸು ಪಣ್ಡಕಾದಿಕೇನ ವಿನಾವ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಾದಿಗಣೋ ಪೂರತಿ, ಕಮ್ಮಂ ನ ಕುಪ್ಪತಿ। ಇತರಥಾ ಕುಪ್ಪತೀ"ತಿ। ಸಚೇ ಚತ್ತಾರೋ ಆಚರಿಯಾ ಏಕತೋ ಅನುಸಾವೇನ್ತಿ, ಏತ್ಥ ಪನ ಕಥನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೇ, ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸು ದ್ವೀಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ವಾ ಆಚರಿಯೇಹಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಏಕೇನ ಏಕಸ್ಸಾತಿ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಸಚೇ ಪನ ನಾನಾಚರಿಯಾ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಸುಮನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ, ಸುಮನತ್ಥೇರೋ ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಅನುಸಾವೇತಿ, ಗಣಪೂರಕಾ ಹೋನ್ತಿ ವಟ್ಟತಿ। ಸಚೇ ಪನ ನಾನುಪಜ್ಝಾಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕೋ ಆಚರಿಯೋ ಹೋತಿ, ನತ್ವೇವ'ನಾನುಪಜ್ಝಾಯೇನಾ'ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತತ್ತಾ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವುತ್ತಂ। ಚತುನ್ನಂ ಪನ ಜನಾನಂ ವಿಚಾರಣಕಥಾಯ ನಾಪಿ ಕಮ್ಮವಿಪತ್ತಿಛಾಯಾ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾಪಿ ನ ಕತ್ತಬ್ಬಮೇವ, ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಅವಿಚಾರಿತತ್ತಾ। ಸಚೇ ವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಾದಿಸಹಿತಪರೂಳ್ಹಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ಸೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋವ ಹೋತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ ತೇರಸವತ್ಥುವಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಯೇವೇತ್ಥಪಮಾಣತ್ತಾ ಚ।

ಅನುಸಾವನಸಮ್ಪತ್ತಿಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇದಾನಿ ಸೀಮವಿಸೋಧನಿಂ ನಾಮ, ನಾನಾಗನ್ಥಸಮಾಹನ್ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಸಂವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ।

ಪಞ್ಞಾವ ಸಬ್ಬಞೇಯ್ಯೇಸು, ದಯಾ ಯಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ।
ಅನನ್ತೇಸುಪಿ ಸತ್ತೇಸು, ಪವತ್ತಿತ್ಥ ಯಥಾರುಚಿ॥

ತಾಯ ಉಸ್ಸಾಹಿತೋ ಸತ್ಥಾ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಹಿತಕಾರಣಂ।
ಯಂ ಸೀಮಂ ಅನುಜಾನಾತಿ, ತತ್ಥ ಪಞ್ಞೋ ಪವತ್ತತಿ॥

ದ್ವೇಳ್ಹಕಾ ಸಂಸಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ದೇಸೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಭಿಕ್ಖವೋ।
ಗನ್ಥಾಪಿ ವಿಸಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅತ್ತನೋಮತಿಕಾರಣಾ॥

ಯದಿ ಮೇ ಈದಿಸಂ ವಾದಂ, ಸುತ್ವಾವುಪೇಕ್ಖಕೋ ಭವೇ।
ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಿಪ್ಫಲಾ ಮಯ್ಹಂ, ವರೇ ಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ।
ಗಮ್ಭೀರೋ ನಿಪುಣೋ ಅತ್ಥೋ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುಜಿನಗೋಚರೋ॥

ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಥೇರಸ್ಸಪಿ ಅವಿಸಯೋ।
ಕಥಂ ತ್ವಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುಜಿನಗೋಚರೇ।
ಇತಿ ಮೇ ಉಪವದೇಯ್ಯುಂ, ಧರತೇವ ಮಹಾಮುನಿ॥

ಪಾಲಿಫುಲ್ಲೋ ಮಹಾಸಾಲೋ, ಉಚ್ಚೋ ಮೇರುನಗೂಪಮೋ।
ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲಮ್ಹಿ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಇಚ್ಚಮಬ್ರವಿ॥

ಮಾ ತ್ವಂ ಆನನ್ದ ರೋದಸಿ, ಮಾ ತ್ವಂ ಆನನ್ದ ಸೋಚಸಿ।
ಅಹಮೇಕೋವ ನಿಬ್ಬಾಯಿ, ಧರನ್ತೇವ ಬಹೂ ಬುದ್ಧಾ॥

ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಚತುರಾಸೀತಿ, ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಇಮಾನಿ ತೇ।
ಓವದಿಸ್ಸನ್ತಿ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ಕತಪುಞ್ಞೋಸಿ ಹೋಹಿಸಿ॥

ವರೇ ಸಾಟ್ಠಕಥೇ ಪಾಳಿ, ಠಿತೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಗೋಚರೇ।
ನಿಬ್ಬುತೋಪಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಅಸುಞ್ಞೋವ ಪಜಂ ಇಮಂ॥

ಏವಾಹಂ ಚಿನ್ತಯಿತ್ವಾನ, ರತ್ತಿದಿವಂ ಅತನ್ದಿತೋ।
ಧರನ್ತೇಯೇವ ಸಮ್ಬುದ್ಧೇ, ಭಿನ್ನವಾದೋ ಅವಿಸಯೋ॥

ತಂ ವಾದಂ ಭಿನ್ದಯಿತ್ವಾನ, ಜಹಿತ್ವಾ ವತ್ತನೋಮತಿಂ।
ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಸ್ಸಮಹಂ ದಾನಿ, ಚಿರಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಸುದ್ಧಿಯಾತಿ॥

ತತ್ಥ ಸೀಮವಿಸೋಧನಿ'ನ್ತಿ ಸೀಮವಿಪತ್ತಿಜಹನಂ ಸೀಮವಿಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಲಕ್ಖಣಪ್ಪಕಾಸಕಂ ಪಕರಣಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಸೀಮಾತಿ ಪನ್ನರಸವಿಧಾ ಸೀಮಾ। ಕತಮೇ ಪನ್ನರಸ। ಖಣ್ಡಸೀಮಾ, ಉಪಚಾರಸೀಮಾ, ಸಮಾನಸಂವಾಸಸೀಮಾ, ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ, ಲಾಭಸೀಮಾ, ಗಾಮಸೀಮಾ, ನಿಗಮಸೀಮಾ, ನಗರಸೀಮಾ, ಅಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ, ಜನಪದಸೀಮಾ, ರಟ್ಠಸೀಮಾ, ರಜ್ಜಸೀಮಾ, ದೀಪಸೀಮಾ, ಚಕ್ಕವಾಳಸೀಮಾ'ತಿ। ತತ್ಥ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ ನಾಮ ಪಬ್ಬಜ್ಜುಪಸಮ್ಪದಾದೀನಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಂ ಸುಖಕರಣತ್ಥಂ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ವಾ ಗಾಮಖೇತ್ತೇ ವಾ ಖಣ್ಡಿತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾ। ತಸ್ಸಾವಿತ್ಥಾರೋ "ಪಠಮಂ ನಿಮಿತ್ತಾ ಕಿತ್ತೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ಆದಿನಾ ದ್ವಾಸತ್ತತಿಪ್ಪಭೇದಾಯ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯ ಮಹಾವಗ್ಗೇ ವುತ್ತೋ, ಇಧ ವುತ್ತೋಪಿ ತಥೇವ ವುತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ನ ವಕ್ಖಾಮ, ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಟ್ಠಾನಮೇವ ಕಿಞ್ಚಿಠಾನಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ। ತತ್ಥ ಸಚೇ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ ಉಪರಿಮಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಪರತೋ ಅನ್ತೋ ಲೇಣಂ ಹೋತಿ, ಬಹಿ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತಿ। ಅಥಾಪಿ ಉಪರಿಮಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಓರತೋ ಬಹಿ ಲೇಣಂ ಹೋತಿ, ಅನ್ತೋಸೀಮಾ ನ ಓತರತೀತಿ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಏಕತ್ಥಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನಂ।

ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥತ್ಥೋಉಪರಿಮಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಓರಿಮಭಾಗತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಉಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನೇನ ಪಬ್ಬತಪಸ್ಸೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಲೇಣಂ ಹೋತಿ, ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಪರತೋ ಲೇಣೇ ಚ ಲೇಣಸ್ಸ ಬಹಿಭೂತೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಬ್ಬತೇ ಚ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತಿ, ಲೇಣಸ್ಸ ಉಪರಿಯೇವ ಸೀಮಾ ಹೋತೀತಿ। ತಸ್ಸ ಉಪರಿಮಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಓರಿಮಭಾಗತೋ ಬಹಿಭೂತೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಉಮಙ್ಗಸಣ್ಠಾನೇನ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಸ್ಸೇ ಲೇಣಂ ಅಥಾಪಿ ಹೋತಿ, ಲೇಣೇ ಚ ಲೇಣಸ್ಸ ಪರಭೂತೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಬ್ಬತೇ ಚ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತಿ, ಲೇಣಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗೇ ವ ಸೀಮಾ ಹೋತೀತಿ। ಏಸಾ ಚ ವಿಚಾರಣಾ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ ಕತಾ। ಅನ್ತೋ ತಿ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ, ಪಬ್ಬತಮೂಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಮೇವ ಅನ್ತೋಸದ್ದಂ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ವಿಸೇಸೇತುಂ "ಉಪರಿಮಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಪರತೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಪನ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಓರತೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇಪಿ ಸೀಮಾನಿಸ್ಸಯಂ ಪಬ್ಬತಗ್ಗಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಪರತೋ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ ತೇನೇವ ಬಹಿಲೇಣನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಬಹಿಸದ್ದಂ ವಿಸೇಸೇನ್ತೋ "ಉಪರಿಮಸ್ಸ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಓರತೋ"ತಿ ಆಹ। ಬಹಿ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತೀತಿ ಏತ್ಥ ಬಹೀ ತಿ ಪಬ್ಬತಪಾದೇಲೇಣಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಲೇಣಸ್ಸ ಬಹಿಭೂತೇ ಉಪರಿ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನ್ತೋಸೀಮಾತಿ ಲೇಣಸ್ಸ ಚ ಪಬ್ಬತಪಾದಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಓತರಣಾರಹಟ್ಠಾನೇ ನ ಓತರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಬಹಿ ಸೀಮಾ ನ ಓತರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಸೀಮಾ ನ ಓತರತೀ ತಿ ಚೇತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಓತರಣಾರಹಟ್ಠಾನೇ ಲೇಣಭಾವೇನ ಸೀಮಾ ಸಬ್ಬಥಾ "ಅನೋತರಣಮೇವ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಪಿ ಅನೋತರಣನ್ತಿ ಉಪರಿಏವ ಸೀಮಾ ಹೋತೀ"ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನೀ। ಕೇಚಿ ಪನ ವೇಳುಸುಸಿರೋ ವಿಯ ಸುಸಿರಮೇವ ಲೇಣನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಅಯುತ್ತಂ।

ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ನಾಮ ಗಾಮಾರಞ್ಞನಿಗಮಾದಿವಸಾ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ನಿವಾಸಗೇಹಸ್ಸ ವಾ ದೇವವಿಮಾನಕಪ್ಪರುಕ್ಖಾದೀನಂ ವಾ ಉಪಚಾರಾರಹಟ್ಠಾನಮೇವ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ತೇ ಇಧ ನಾಧಿಪ್ಪೇತಾ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅವಿಸಯತಾಯ । ಯಂ ಪನ ಪದೇಸಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿವೇಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಕಾರಾದಿಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇಪಿ ಉಪಚಾರಾರಹಟ್ಠಾನಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸನ್ತಿ, ಅಯಮೇವ ಉಪಚಾರಸೀಮಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಕಥಿನತ್ಥಾರಕರಣಟ್ಠಾನತ್ತಾ, ತಥಾ ಹಿ "ಕಥಿನತ್ಥತಸೀಮಾಯ"ನ್ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಖನ್ಧಸೀಮಾಯ ತತ್ರುಪ್ಪಾದಾಭಾವತೋತಿ ತೀಸುಪಿ ಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ವುತ್ತಂ। ತತ್ರುಪ್ಪಾದೇನಾ ಭತನ್ತಿ ವಿಹಾರಸನ್ತಕೇನ ಖೇತ್ತವತ್ಥುಆದಿನಾ ಆಭತಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಚೀವರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯೇವ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಖೇತ್ತವತ್ಥುಆದಿನಾ ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಮತಕಚೀವರಂ ವಾ ಹೋತು ಸಂಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ವಾ ಸಙ್ಘಿಕೇನ ವಾ ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಚಾರಸೀಮೇ ಪವತ್ತಚೀವರಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ತೇನೇವ "ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೇನ ಉಪಾಸಕೇನ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವಿಹಾರೋ ಕಾರಿತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಕತೇ ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಕಾಲಚೀವರಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಉಭತೋಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥತಂ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಂ ಯಾಚೀ"ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಆನಿಸಂಸಪಸಮ್ಬನತ್ಥಂ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಂ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ತೇನೇವ ಥುಲ್ಲನನ್ದಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇನ್ತಾ ಚೀವರಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಿನುದ್ಧಾರಂ ಪಟಿಬಾಹಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಥಿನತ್ಥತಸೀಮಾಯಂ ಅನುದ್ಧಟೇ ಕಥಿನೇ ಯಾವ ಫಗ್ಗುಣಪುಣ್ಣಮಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಮತಕಚೀವರಂ ವಾ ಹೋತು ಚಾತುದ್ದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಮತಾನಂ ಞಾತಿಜನಾನಂ ವಾ, ಭಿಕ್ಖಾಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ವಾ ವಿಹಾರಮಹಾದಿಕಿಚ್ಚೇನ ವಾ ಯೇನಕೇನಚಿ ಆಕಾರೇನ ಸಙ್ಘಿಕಂ ಚೀವರಂ ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ತೇಸಂ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕಭಿಕ್ಖೂನಂಯೇವ ಹೋತಿ। ಭಿನ್ನವಸ್ಸಾನಂ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾನಂ ವಾ ತತ್ಥ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಸೀಮಟ್ಠಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಾ ನ ಹೋತಿ। ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಚೇ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ದಾತಬ್ಬಮೇವ। ಯದಿ ತಂ ಚೀವರಂ ತಣ್ಡುಲಾದಿಖಾದನೀಯಭೋಜನಂ ಕರೋತಿ, ಇತರೇಸಮ್ಪಿ ಹೋತಿಯೇವ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ ಆನಿಸಂಸ ವಿಗತತ್ತಾ। ತೇನೇವ ಗಣಪೂರಣವಸೇನ ಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಭಿನ್ನಂ ವಸ್ಸಾನಂ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸನಂ ವಾ

ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾದೀನಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ಕಥಿನತ್ಥತಸಾಟಕಸ್ಸ ದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾ ಪನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾಯಮೇವ ವಟ್ಟತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಅಸತಿ ಅಞ್ಞವಿಹಾರೇ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾದೀಸು ವಾ ಕಾತಬ್ಬಮೇವ।

ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ , ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ಕಥಿನತ್ಥಾರಕುಸಲಾ ನ ಹೋನ್ತಿ। ಅತ್ಥಾರಕುಸಲಾ ಖನ್ಧಕಭಾಣಕತ್ಥೇರಾ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಆನೇತಬ್ಬಾ। ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಕಥಿನಂ ಅತ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಞ್ಚ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಆನಿಸಂಸೋ ಪನ ಇತರೇಸಂ ವಹೋತೀ'ತಿ। ಅಞ್ಞಸೀಮಟ್ಠಕಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮವಾಚ ಸಾವನಸ್ಸ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾವಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾಪಿ ವಾ ಪುರಿಮಿಕಾಯ ಉಪಗತಾನಂ ಗಣಪೂರಣಮತ್ತಮೇವ ಲಭನ್ತಿ, ಆನಿಸಂಸೋ ಇತರೇಸಂಯೇವ ಹೋತಿ। ಸಚೇಪಿ ತೇ ಛಿನ್ನವಸ್ಸಾದಯೋ ಅನುಮೋದೇನ್ತಿ, ಭಿನ್ನೋ ಕಥಿನತ್ಥಾರೋ, ಇದಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವಿಚಾರಿತಂ। ಅಪರೇ ಪನ "ಕಥಿನತ್ಥತಸೀಮನ್ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಥಿನನತ್ಥಾರಕ ಇತ್ತಿಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಅಯುತ್ತಂ, ಸೋಧೇತುಂ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ। ತಥಾ ಹಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮೇವ ಪವಿಟ್ಠಗಾಮಸೀಮಾಯಂ ತತ್ಥ ಓತಿಣ್ಣೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತತ್ಥ ಪಾಸಾನಯನಂ ವಾ ಬಹಿಸೀಮಕರಣಂ ವಾ ಕೋ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ। "ಕಥಿನತ್ಥತಸೀಮಾಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾಪಿಪದೇನ ಕಥಿನತ್ಥತಭಾವೋಯೇವ ವುತ್ತೋ, ನ ಕಥಿನತ್ಥತಸಾಟಕಸ್ಸ ದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾ, ಸಾ ಚ ವಿಚಾರಣಾ ಕಮ್ಮಚತುಕ್ಕೇನ ದೀಪೇತಬ್ಬಾ। ತತ್ಥ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಇತ್ತಿಕಮ್ಮಂ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಸೀಮಟ್ಠಕಸಙ್ಘಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಸಙ್ಘಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ "ರುಚ್ಚತಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅನುಸಾವೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಇತ್ತಿಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಏಕಾಯ ಇತ್ತಿಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ। ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಏಕಾಯ ಇತ್ತಿಯಾ ಏಕಾಯ ಚ ಅನುಸಾವನಾಯಾತಿ ಏವಂ ಇತ್ತಿದುತಿಯಾಯ ಅನುಸಾವನಾಯ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ। ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ಏಕಾಯ ಇತ್ತಿಯಾ ತೀಹಿ ಚ ಅನುಸಾವನಾಹೀತಿ ಏವಂ ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥಾಹಿ ತೀಹಿ ಅನುಸಾವನಾಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ। ತತ್ಥ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಫಲಭಾಜನಕಾಲಾದೀಸು ಲಹುಕಕಮ್ಮೇಯೇವ ಲಬ್ಭತಿ। ಕಥಿನತ್ಥತಸಾಟಕದಾನೇಪಿ ಅನತ್ಥತೇಯೇವ ಕಥಿನೇ ತತೋ ಬಹುಆನಿಸಂಸಚೀವರಸಾಟಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತೇನೇವ ಸಾಟಕೇನ ಅತ್ಥರಿತಬ್ಬಾ, ಪುನ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದಾನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ ಅಪಲೋಕನಕಮ್ಮೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾ ದಾತಬ್ಬಂ। ಕಥಿನತ್ಥತಸಾಟಕದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾ ಏಕಾ ಚೇ ವಟ್ಟತಿ। ಪುನ ಕಮ್ಮ ವಾಚಾಯಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಇತ್ತಿಕಮ್ಮಂ ಪನ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕಕಾಲೇ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಾದೀಹಿ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮನ್ನನಕಾಲೇ ಲಹುಕಕಮ್ಮೇಯೇವ ಲಬ್ಭತಿ। ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮಂ ಪನ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿ, ಸೀಮಾಸಮೂಹನಂ, ಕಥಿನದಾನಂ, ಕಥಿನುದ್ಧಾರೋ, ಕುಟಿವತ್ಥುದೇಸನಾ, ವಿಹಾರವತ್ಥುದೇಸನಾತಿ ಇಮಾನಿ ಛ ಗರುಕಮ್ಮಾನಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಇತೋ ಪರೇಸು ಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸಸಮ್ಮುತಿಆದೀಸು ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇಸು ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾಪಿ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಲಹುಕಕಮ್ಮತ್ತಾ। ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಪನ ಇದಾನಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಮ್ಮಂ ಇದಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ವಾ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ವಾ ಸೋಧೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇ ಸತಿ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ವಾ ಕಾತಬ್ಬಮೇವ। ಅಪರೇ ಏವಂ ವದನ್ತಿ "ಕುಟಿವತ್ಥುಕಾರವಿಹಾರವತ್ಥುಕಾರಕಾಲೇ ತಾನಿ ಕುಟಿವಿಹಾರವತ್ಥೂನಿ ಕಥಂ ಸೀಮಟ್ಠಾ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಕುಟಿವಿಹಾರಕರಣಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ ವಚನಮತ್ತಮೇವ, ನ ಸಾರತೋ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬಂ। ವತ್ಥುಪರಾಮಸನಮೇವೇತ್ಥ ಪಮಾಣಂ, ತಥಾ ಹಿ ಸಙ್ಘಕುಟಿವತ್ಥುಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಂ ಯಾಚತಿತ್ಯಾದಿನಾ ವತ್ಥುಪರಾಮಸನಂ ಕತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವತ್ಥುಇತ್ತಿದೋಸೇ ಚ ವಿಪತ್ತಿ ಲಕ್ಖಣೇ ಚ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಇತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮೇನ ಸಮ್ಮತಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತತ್ಥ ಕುಟಿವಿಹಾರಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಂ ತೇನೇವ ಪಾಳಿಯಂ "ತೇಹಿ ಸಮ್ಮತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಟಿವತ್ಥು ಓಲೋಕೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞಥಾ ಪತ್ತಚೀವರವಿರಹಿತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವಾ ಅನುಪಜ್ಝಾಯಕಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೇಹಿ "ಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ವಾ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪದಾಪೇಕ್ಖೋ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನಾ"ತಿ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ಸಾವಿತೇಪಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಸಿಜ್ಝನಂ ಭವೇಯ್ಯ। ಅಪರೇ ಏವಂ ವದನ್ತಿ "ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಾಲೇ ಪನ ಕತಂ, ತಥಾ ಹಿ

ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಮಿಂ ಯೇವ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಠಾನೇ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾವ ಹೋತಿ। ಯದಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಸೀಮಜ್ಝೋತ್ಥರಣಂ ವಾ ಸೀಮಸಮ್ಭೇದೋ ವಾ ಸಿಯಾ"ತಿ। ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ತಂ ಸೀಮಾಸಮ್ಮುತಿಟ್ಠಾನಂ ಭುಜಿಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ಸೀಮಸಮ್ಮುತಿಕಮ್ಮಸ್ಸಕತತ್ತಾ ವಿಸುಂಗಾಮೇ ಸಮ್ಮತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಗಾಮಸೀಮೇ ಠಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಯದಿ ಸೀಮಸಮ್ಮುತಿಟ್ಠಾನಂ ಭುಜಿಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾವ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯ, ಕಥಂ ಭಗವತೋ ಧರಮಾನಕಾಲೇ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖು ಯಥಾಸುಖಂ ಸೀಮಂ ಸಮ್ಮನ್ನಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನ ಪನೇವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ ತಥಾ ಹಿ ವಾಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾಪಿ ನವಕೋಟೀಹಿ ಭೂಮಿಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಾರಾಮಂ ನಾಮ ಮಹಾ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇಸಿ, ತಥಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಕಹಾಪಣಸನ್ಥತೇನ ಜೇತಸ್ಸ ರಾಜಕುಮಾರಸ್ಸ ಉಯ್ಯಾನಟ್ಠಾನಂ ಕಿಣಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ನಾಮ ಮಹಾವಿಹಾರಂ ಕಾರೇಸಿ ಏವಂ ಪುಞ್ಞಕಾಮಾ ಪರಿವೇಣಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ ತಸ್ಮಾ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಥಾಸುಖಂ ಸೀಮಂ ಬನ್ಧನ್ತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ। ಅಯಂ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯ ವಿಚಾರಣಾ।

ಸಮಾನಸಂವಾಸಸೀಮಾ ನಾಮ ದಿಟ್ಠಿಸೀಲಸಾಮಞ್ಞಸಙ್ಘಾತಸಙ್ಘಾತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಗಣೇಹಿ ಉಪೋಸಥಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮೇನ ಸಮಾನಂ ಏಕೀಭಾವಂ ಹುತ್ವಾ ವಸಿತುಂ ಸಮ್ಮತಾ ಸೀಮಾ। ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ ನಾಮ ತಿಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಸಿತುಂ ಸಮ್ಮತಾ ಸೀಮಾ, ಏತಾ ದ್ವೇಸೀಮಾ ತಿಯೋಜನಪರಮತಾಯಪಿ ಸಮ್ಭವತೋ ಮಹಾಸೀಮಾ ತಿಪಿ ನಾಮಂ ಲಭನ್ತಿ, ತಾಸಂ ವಿಚಾರಣಾ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ನ ವಕ್ಖಾಮ ವುಚ್ಚಮಾನಮ್ಪಿ ಅವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ನ ವಕ್ಖಾಮ।

ಲಾಭಸೀಮಾ ನಾಮ ಯಂ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀತಳಾಕವನಾದಿಕಂ ವಾ ಯಂ ಯಂ ಪದೇಸಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತುಚ್ಚಪ್ಪಯತ್ಥಾಯ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇಹಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾ, ಏಸಾ ಲಾಭಸೀಮಾ ನಾಮ। ನೇವ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ನ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಹಕತ್ಥೇರೇಹಿ ಠಪಿತಾ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಲಾಭದಾಯಕೇಹಿ ಠಪಿತಾವ। ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯ ಲೀನತ್ಥಪ್ಪಕಾಸನಿಯಮ್ಪಿ ಲಾಭಸೀಮಾತಿ ಯಂ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದಯೋ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಗಾವುತಂ ವಾ ಅಡ್ಢಯೋಜನಂ ವಾ ಯೋಜನಂ ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಲಾಭಸೀಮಾ, ಯಂ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ಠಪೇನ್ತಿ, ಅಯಂ ಲಾಭಸೀಮಾ ನಾಮಾ'ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲಾಭಸೀಮಾಧಿಕಾರೇ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಚೇತಿಯದಾಯಕಸ್ಸ ದಿವಙ್ಗತಕಾಲತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಅತೀತೇ ತಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮರಞ್ಞೋ ಕಾಲೇ ಈದಿಸಂ ಪುಞ್ಞಂ ಭೂತಪುಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಹಿ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದೀಸು ಯೋ ಕೋಚಿ ಯಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಯಾನಿ ತಳಾಕಖೇತ್ತವತ್ಥಾದೀನಿ ದತ್ವಾ ತಂ ಸಹಿತವಿಹಾರಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದೇತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಕಿಂ ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತಂ ಸಹಿತವಿಹಾರಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭಾವೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಉದಾಹು ಸಙ್ಘಿಕಭಾವೇನೇವಾತಿ ತಳಾಕಖೇತ್ತವತ್ಥಾದಿವಿರಹಿತೋ ಪನ ಕೇವಲೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೋ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಮ್ಮೀತಿ ಅದತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲೇ ಮತೇ ಸಙ್ಘಿಕೋ ಹೋತಿ, ಉದಾಹು ಪುಗ್ಗಲಿಕೋಯೇವಾತಿ। ತತ್ರಾಯಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ, ಯದಿ ಹಿ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದೀಸು ಯೋಕೋಚಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ ತಳಾಕಖೇತ್ತಾವತ್ಥಾದೀನಿ ದೇತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿದಟ್ಠಬ್ಬಂ ತೇನ ವುತ್ತಂ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಇಮಂ ತಳಾಕಂ, ಇಮಂ ಖೇತ್ತಂ, ಇಮಂ ವತ್ಥುಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾತಿ ವುತ್ತೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ। "ಪಾಸಾದಸ್ಸ ದಾಸಿಂ, ದಾಸಂ, ಖೇತ್ತಂ, ವತ್ಥುಂ, ಗೋಮಹಿಂಸಂ ದೇಮಾತಿ ವದನ್ತಿ, ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ಗಹಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಪಾಸಾದೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ ಚ। ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಪಕರಣೇ ಚ।

"ಖೇತ್ತವತ್ಥುತಳಾಕಂ ವಾ, ದೇಮ ಗೋಅಜಿಕಾದಿಕಂ।
ವಿಹಾರಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತೇಪಿ, ನಿಸೇಧೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ॥

ಖುದ್ದಸಿಕ್ಖಾಪಕರಣೇ ಚ “ಖೇತ್ತಾದೀನಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ, ವುತ್ತೇ ದಮ್ಮೀತಿ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। “ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ಚೇತ್ಥ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಸ್ಸೇವ, ನ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರಸ್ಸಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾತಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ। “ಪಾಸಾದಸ್ಸಾ”ತಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತೇಪಿ “ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ವಿಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಸಾಳಿನ್ದಂ ಪಾಸಾದಂ ಕಾರಾಪೇತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಹತ್ಥಿನಖಕ”ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಿಕಂಯೇವ ಪಾಸಾದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗ’ನ್ತಿ। ಪಾಳಿಯಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಣ್ಣನಾಧಿಕಾರೇ “ಸುವಣ್ಣರಜತಾದಿವಿಚಿತ್ರಾನೀ”ತಿಆದಿ ಸಙ್ಘಿಕಸೇನಾಸನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ಪನ ಸುವಣ್ಣಾದಿವಿಚಿತ್ರಂ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಮೇವ ನ ವಟ್ಟತಿ, “ನ ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಜಾತರೂಪಜತಂ ಸಾದಿಯಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ, ತೇನೇವೇತ್ಥ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರೇ ವಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರೇ ವಾತಿ ನ ವುತ್ತ’ನ್ತಿ। “ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮವಿನಯವಣ್ಣನಟ್ಠಾನೇ”ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಸಙ್ಘಿಕಮೇವ ಸುವಣ್ಣಾದಿಮಯಂ ಸೇನಾಸನಂ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಚ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಿಕಾನೀತಿ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಚ, ತಸ್ಮಾ ತಳಾಕಖೇತ್ತವತ್ಥಾದಿಸಹಿತವಿಹಾರೋ ಸಙ್ಘಿಕೋಯೇವ ಹೋತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಿಕೋತಿ ವಿನಯಕೋವಿದೇಹಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಪನ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದೀಸು ಯೋಕೋಚಿ ತಳಾಕಖೇತ್ತವತ್ಥಾದಿಸಹಿತಂ ವಿಹಾರಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತಂ ಸಹಿತವಿಹಾರಭಾವಮಾರೋಚೇತ್ವಾ ದೇತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಭಾವೇನೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರಭಾವೇನಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। “ಕಸ್ಮಾ, ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಾನಂ ತಳಾಕಖೇತ್ತವತ್ಥಾದೀನಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ವಟ್ಟಮಾನತ್ತಾ। ತೇನೇವಾಹ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ “ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾತಿ ವುತ್ತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ, ಖೇತ್ತಾದಿ ವಿಯ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ತತ್ರಾಯಂ ಯೋಜನಾ ವಿಹಾರಸ್ಸಾದೇಮಾತಿ ವತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಖೇತ್ತಾದಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ, ಏವಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾತಿ ವುತ್ತಂ ಸುವಣ್ಣಾದಿವಿಚಿತ್ತಂ ಅಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ। ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನ ಖೇತ್ತಾದೀನಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ “ಚತ್ತಾರೋಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜತೂತಿ ದೇತಿ ವಟ್ಟತೀತಿಏತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತುಪಚ್ಚಯಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ತಳಾಕಂ ದಮ್ಮೀತಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ತಳಾಕಂ ದಮ್ಮೀತಿ ವಾ ಇತೋ ತಳಾಕತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ದಮ್ಮೀತಿ ವಾ ವುತ್ತಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ। ಇದಞ್ಚ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಿಯ್ಯಮಾನಞ್ಞೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪನ ಏವಮ್ಪಿ ದಿನ್ನಂ ತಳಾಕಖೇತ್ತಾದಿ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಉದಕಪರಿಭೋಗತ್ಥಂ ಕೂಪಪೋಕ್ಖರಣೀಆದಯೋ ವಟ್ಟನ್ತಿ। ಸಙ್ಘಸ್ಸತಳಾಕಂಅತ್ಥಿ, ತಂಕಥನ್ತಿಆದಿನಾಹಿಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸವಸೇನೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ। “ಖೇತ್ತಾದಯೋ ಪನ ಸಬ್ಬೇಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ಪಾಳಿಯಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನ ಗಹೇತುಂ ಅನನುಞ್ಞಾತತ್ತಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಚ। ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪನ ಪುಗ್ಗಲಾನಞ್ಚ ಖೇತ್ತವತ್ಥಾದೀನಿ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನಾಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಏವಞ್ಚಕತ್ವಾ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ “ಖೇತ್ತವತ್ಥಾದೀನಿಪಿ ಕಪ್ಪಿಯವೋಹಾರೇನಾಪಿ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಥಾ ಅನುಞ್ಞಾತತ್ತಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ ಖೇತ್ತವತ್ಥುಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತೀ”ತಿ ಆದಿನಾ ಹಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾಸು ಏಕಸ್ಸೇವ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಸೇನ ಗಹಣೇ ಅನನುಞ್ಞಾತೇ ತದಿತರಾನಂ ತಥಾಗಹೇತಬ್ಬತಾ ಸಿದ್ಧಾವ ಹೋತೀ’ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತಳಾಕಖೇತ್ತವತ್ಥಾದಿಸಹಿತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕಭಾವೇನೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬತಾ ಸಿದ್ಧಾ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಅಯಂ ಪಠಮಪಞ್ಹೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ।

ತಳಾಕಖೇತ್ತವತ್ಥಾದಿವಿರಹಿತಂ ಪನ ವಿಹಾರಂ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭಾವೇನಾಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸೋ ಚ ವಿಹಾರೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ಜೀವನ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲಿಕೋ ಹೋತಿ। ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಮ್ಮೀತಿ ಅದತ್ವಾ ಮತೇ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜನೀಯೋ ಅವೇಭಙ್ಗಿಯೋ, ಸಙ್ಘಿಕೋಯೇವ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಯಥಾಹ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖವೇ ಕಾಲಙ್ಕತೇ ಸಙ್ಘೋ ಸಾಮಿ ಪತ್ತಚೀವರೇ। ಅಪಿ ಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾ ಬಹೂಪಕಾರಾ, ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಙ್ಘೇನ ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ದಾತುಂ। ಯಂ ತತ್ಥ ಲಹುಭಣ್ಡಂ ಲಹುಪರಿಕ್ಖಾರಂ, ತಂ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಭಾಜೇತಬ್ಬಂ। ಯಂ ತತ್ಥ ಗರುಭಣ್ಡಂಗರುಪರಿಕ್ಖಾರಂ ತಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಂ ಅವೇಭಙ್ಗಿಯನ್ತಿ। ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ “ತಸ್ಮಿಂ ಜೀವನ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲಿಕೋ, ಮತೇ

ಸಙ್ಘಿಕೋಯೇವಾತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅದತ್ವಾ ಠಪಿತಪರಿಕ್ಖಾರಾಪಿ ತತ್ಥ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಹೋನ್ತಿ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಸನ್ತಕಂ ಹೋತಿ ಅವಿಭತ್ತಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲಙ್ಕತೇ ಇತರೋ ಸಾಮಿ। ಬಹೂನಂ ಸನ್ತಕೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ, ಸಬ್ಬೇಸು ಮತೇಸು ಸಙ್ಘಿಕಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಏತ್ಥ ಚ ಯಂ ತತ್ಥ ಗರುಭಣ್ಡ'ನ್ತಿ ಆದೀಸು ಗರುಭಣ್ಡಂ ನಾಮ ರಾಸಿವಸೇನ ಪಞ್ಚವಿಧಂ, ಸರೂಪವಸೇನ ಪನ ಪಞ್ಚವೀಸತಿವಿಧಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮತಕಸನ್ತಕಭೂತಸ್ಸಾಪಿ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಗರುಭಣ್ಡಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ತೇನಾಹ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಯಂ ತತ್ಥ ಲಹುಭಣ್ಡಂ ಯಂ ತತ್ಥ ಗರುಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ।

ಇತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ರಾಸೀಹಿ, ಪಞ್ಚನಿಮ್ಮಲಲೋಚನೋ।
ಪಞ್ಚವೀಸವಿಧಂ ನಾಥೋ, ಗರುಭಣ್ಡಂ ಪಕಾಸಯೀತಿ॥

ಏತ್ಥ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಗರುಭಣ್ಡಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅಯಂ ದುತಿಯಪಞ್ಹೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ।

ಅಯಂ ಹಂಸಾವತಿಯಾ ಪಾಮೋಕ್ಖಮಹಾಥೇರಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ। ರಾಮಞ್ಞರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಪನ ಮಹಾಥೇರಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭಾವೇನಾಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ, ತಥಾ ಜಂಮಾಯರಟ್ಠವಾಸಿನೋಪಿ ಮಹಾಥೇರಾ, ತಥಾ ಸೂನಾಪರನ್ತರಟ್ಠವಾಸಿನೋಪಿ ಮಹಾಥೇರಾ ತಥಾ ಇಸಿನಗರವಾಸಿನೋಪಿ ಮಹಾಥೇರಾ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭಾವೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ ವದನ್ತಿ ತೇಸಂ ಮಹಾಥೇರಾನಂ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಲಾಭಸೀಮಾನಾಮೇಸಾ ನೇವ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಾ। ನ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರೇಹಿಪಿ ಠಪಿತಾ। ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೇಹಿ ಲಾಭದಾಯಕೇಹಿ ಠಪಿತಾ ತಸ್ಮಾ ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕಾ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದಯೋ ವಿಹಾರಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಲಾಭತ್ಥಾಯ ಪದೇಸಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಠಪೇನ್ತಿ "ಯಂ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ। ತಂ ಪನ ವಿಹಾರಂ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿತಸ್ಸ ಯಸ್ಸಕಸ್ಸಚಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ "ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮಿ, ತವ ವಿಹಾರೋ ಹೋತೂ"ತಿವಾ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ದೇತಿ ಸೋಪಿ ಪುಗ್ಗಲೋ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಞ್ಚಲೇಣಾನಿ ವಿಹಾರ"ನ್ತಿ ಆದಿನಾ ಅನುಞ್ಞಾತವಿಹಾರಮೇವ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಭಗವತೋ ಅನುಞ್ಞಾತವಿಹಾರಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಖೇತ್ತವತ್ಥಾದೀನಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಚೇ। "ಖೇತ್ತವತ್ಥುಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತೀ"ತಿ ಆದಿನಾ ಯಂ ಖೇತ್ತಾದಿವತ್ಥುಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ಖೇತ್ತಾದಿವತ್ಥುಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ವಿಹಾರಮತ್ತಮೇವ ಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇ ತಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾ ಖೇತ್ತಾದಿವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನಚೀವರ ಪಿಣ್ಡಪಾತಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾಪಿ ತಸ್ಸೇವ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಭಾವೇನೇವ ಪವತ್ತನ್ತಿ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ವಾ ಪರಿಭುತ್ತೇ ವಾ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಭಗವತಾ ಏವ ಅನುಞ್ಞಾತಸ್ಸ ಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚಯಸ್ಸ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತತ್ತಾ। ಸುತ್ತಂ ಆಹರಾತಿ ಚೇ, "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗ"ನ್ತಿ। ನನು ಚ ವಿಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಾಯ ಸಾಳಿನ್ದಂ ಪಾಸಾದಂ ಹತ್ಥಿನಖಕನ್ತಿ। ಸಚ್ಚಂ, ತಥಾಪಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಙ್ಘಪರಿಯಾಪನ್ನೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗೇ ಅನುಞ್ಞಾತೇ ತದನ್ತೋಗಧಸ್ಸಪಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅನುಞ್ಞಾತಮೇವ ಹೋತಿ। ಅಞ್ಞಥಾ ಪುಗ್ಗಲೇ ಅನ್ತೋವಿಹಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋಯೇವ ಸಙ್ಘೋ ತಸ್ಮಿಂ ಯೇವ ವಿಹಾರಸೀಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋಪಿ ಕಮ್ಮಕೋಪೋ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ಅವಗ್ಗಾರಹತ್ತಾತಿ ವಕ್ಖತಿ ಚ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇಪಿ ಸೇನಾಸನೇ ಸೇ ನಾಸನಪರಿಭೋಗವಸೇನ ನಿಯಮಿತಂ ಸುವಣ್ಣಘಟಾದಿಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟಮಾನಮ್ಪಿ ಕೇವಲಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ, ಇಮಿನಾಪಿ ವಚನೇನ ಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರಸ್ಸಪಿ ಸಬ್ಬಕಪ್ಪಿಯಭಾವೋ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗ"ನ್ತಿ ಞಾಪಕಸ್ಸ ದಸ್ಸನತೋ। ಸುವಣ್ಣಘಟಾದಿಕನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆದಿಸದ್ದೋ ಮರಿಯಾದತ್ಥೋ, ಪಕಾರತ್ಥೋ ವಾ, ತೇನ ರಜತಹಾರಕೂಟ-ಜಾತಿಫಲಿಕಾದೀನಿ ಅಕಪ್ಪಿಯಘಟಾನಿ ಸುವಣ್ಣರಜತಹಾರಕೂಟ ಜಾತಿಫಲಿಕಾದಿಭಾಜನಸರವಾದೀನಿ ಚ ಸೇನಾಸನಪರಿಕ್ಖಾರಾನಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಭಾವೇನ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ ತಥಾ ದಾಸಿದಾಸಗೋಮಹಿಂಸಾಪಿ, ತಥಾ ಖೇತ್ತಾದಿವತ್ಥುಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಭಾವೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ನ ವಟ್ಟನ್ತಿ, ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪನ ಪಟಿಸೇಧೇತಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಸದ್ದಸ್ಸ ದಸ್ಸನತೋ ತೇನೇವಾಹ

ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯ “ಸೇನಾಸನೇ ಪನ ದ್ವಾರಕವಾಟ ವಾತಪಾನಕವಾಟಾದೀಸು ಸಬ್ಬಂ ರತನಮಯಮ್ಪಿ ವಣ್ಣಮಟ್ಠಕಮ್ಮಂ ವಟ್ಟತಿ। ಸೇನಾಸನೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ವಿರುದ್ಧಸೇನಾಸನಾ”ತಿ, ಇಮಿನಾ ಠಪೇತ್ವಾ'ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚಾ'ತಿ ಏತ್ಥ ವಿರುದ್ಧಸೇನಾಸನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಕಪ್ಪತಿ, ಕಿಞ್ಚಿಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಬ್ಬಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತೇನೇವಾಹ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯೇ।

> “ಖೇತ್ತವತ್ಥು ತಳಾಕಂವಾ, ದೇಮ ಗೋಅಜಿಕಾದಿಕಂ।
> ವಿಹಾರಸ್ಸಾತಿ ವುತ್ತೇಪಿ, ನಿಸೇಧೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ॥

ನನುಚ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾತಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ। ವುತ್ತಂ ಏತ್ಥ ಹಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ “ಖೇತ್ತವತ್ಥಾದೀನಿಪುಗ್ಗಲಿಕವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ ಕಪ್ಪತಿ ಉಪಾಸಕಾ”ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಾಮಿ, ವಿಹಾರಸ್ಸ ದಿನ್ನೇ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದಿನ್ನಮೇವ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸತಿ ಚ “ಖೇತ್ತವತ್ಥುಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತೀ”ತಿ ಆದಿನಾ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದೇನ ಕಾರೇತಬ್ಬತಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಸ್ಸ ಪನ ನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಸ್ಸ ಅನಿಸ್ಸರೋ। ಚಾತುದ್ದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಖುದ್ದಕಂ ವಾ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಪದೇಸಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸಪಿ ಪಾರಾಜಿಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬಸ್ಸೇವ ಚಾತುದ್ದಿಸಿಕಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅಸಮ್ಭವತೋ ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಸ್ಸ ದಿನ್ನೇ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಲಾಭನ್ತರಾಯಕರೋ ಹೋತೀತಿ। ಇಮಮೇವತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವಿಹಾರಸ್ಸ ದೇಮಾತಿ ಸಙ್ಘಿಕವಿಹಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ'ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭಾವೇನಾಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನಾ'ತಿ ಏತ್ಥ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಕೇ ತಳಾಕೇ ಖೇತ್ತೇ ಚ ಜಾತೇ ತಸ್ಸೇವ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನ ಪಾರಾಜಿಕಂ। ಯದಿ ಪನ ತಂ ತಳಾಕಂ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಂ, ಖೇತ್ತಾನಿ ಪಾಟಿಪುಗ್ಗಲಿಕಾನಿ, ತಸ್ಸ ಚ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಅವಹಾರೋ। ಅಥ ಖೇತ್ತಾನಿಪಿ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಾನಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇಯೇವ ಪಾರಾಜಿಕಂ, ನಾಸತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ವುತ್ತವಚನೇನ ಅವಿರೋಧೋ ಸಿಯಾ, ತಥಾ ಹಿ ಖೇತ್ತವತ್ಥಾದಿಸಹಿತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭಾವೇನ ಅಕಪ್ಪಿಯೇ ಸತಿ। ಕಥಂ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಖೇತ್ತವತ್ಥಾದಿಕಮಾರಬ್ಭ ಅಭಿಯುಞ್ಜಭಾವೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಞ್ಚ ಪನ ವದೇಯ್ಯ “ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ ಏತ್ಥ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ತಕೇ ತಳಾಕೇ ಖೇತ್ತೇ ಚಾತಿಏತ್ಥ ಗಿಹಿಸನ್ತಕಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ। ತಥಾಪಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ “ಧುರಂ ನಿಕ್ಖಿಪತೀತಿ ಯದಾ ಪನ ಸಾಮಿಕೋ ಅಯಂ ಥದ್ಧೋ ಕಕ್ಖಳೋ, ಜೀವಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯಮ್ಪಿ ಮೇ ಕರೇಯ್ಯ, ಅಲಂ ದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಿನಾ”ತಿ ಪದಸ್ಸ ದಿಸ್ಸನತೋ ತೇನೇವ “ಖೇತ್ತಾನಿ ಪಾಟಿಪುಗ್ಗಲಿಕಾನಿ, ತಸ್ಸ ಚ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇ”ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ವುತ್ತಂ। ತಥಾ “ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಸಾದಪರಿಭೋಗ”ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕೇಪಿ ಸೇನಾಸನೇ ಸೇನಾಸನಪರಿಭೋಗವಸೇನ ನಿಯಮಿತಂ ಸುವಣ್ಣಘಟಾದಿಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟಮಾನಮ್ಪಿ ಕೇವಲಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ವುತ್ತ ವಚನೇನಾಪಿ ಅವಿರೋಧೋ ಸಿಯಾ, ತಥಾ “ಸೇನಾಸನೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಸೇಧೇತಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ವಿರುದ್ಧಸೇನಾಸನನಾ”ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನಾಪಿ ಸಂಸನ್ದಮೇವ। ತಥಾ “ಯಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ಮಯಾ ಇದಂ ನ ಕಪ್ಪತೀತಿ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ತಂ ಚೇ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಅನುಲೋಮೇತಿ, ಅಕಪ್ಪಿಯಂ ಪಟಿಬಾಹತಿ, ತಂ ವೋ ಕಪ್ಪತೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಸುತ್ತಾನುಲೋಮೇನಪಿಸಂಸನ್ದಮೇವ। ಕಥಂ “ಅನುಜಾನಾಮಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಞ್ಚಲೇಣಾನಿ ವಿಹಾರನ್ತ್ಯಾ”ದಿನಾ ಅನುಞ್ಞಾತವಿಹಾರಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತತ್ಥಾ। ತಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಚೀವರಾದಿಕಪ್ಪಿಯಪಚ್ಚಯಸ್ಸೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತತ್ತಾ ಚ ವಿಹಾರಪಿಣ್ಡಪಾತಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಬ್ಬಕಪ್ಪಿಯಾ ಕಪ್ಪಿಯಾನುಲೋಮಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಸುತ್ತಸುತ್ತಾನುಲೋಮಆಚರಿಯವಾದಅತ್ತನೋಮತೀಹಿ ಸಂಸನ್ದನತೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಗಙ್ಗೋದಕೇನ ಯಮುನೋದಕಂ ವಿಯ ಖೇತ್ತವತ್ಥಾದಿಸಹಿತವಿಹಾರೋ ಪುಗ್ಗಲಿಕಭಾವೇನಾಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಕಪ್ಪಿಯಾ ಕಪ್ಪಿಯಾನಿ ವಿನಯಕೋವಿದೇಹಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಅಯಂ ಇಸಿನಗರವಾಸೀನಂ ಮಹಾಥೇರಾನಂ ಸಮಾನವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ।

“ಯೇ ಚ ಜನಾ ಗರುಭಣ್ಡಂ ಸಂವಿಧಾಯ ಅವಹರುಂ। ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೋ ಚ ಹೋತಿ, ಪಾರಾಜಿಕಮನಾಪನ್ನಾ, ಪಞ್ಹಾಮೇಸಾ ಕುಸಲೇಹಿ ಚಿನ್ತಿತಾ”ತಿ।

ಅಯಂ ಪಞ್ಹಾ ಸಙ್ಘಿಕಭೂಮಿಥೇನಕೇ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಾ, ತತ್ಥ ಹಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಸಙ್ಘಸ್ಸ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪೇನ ಚಾತುದ್ದಿಸಿಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಧುರನಿಕ್ಖೇಪಾಭಾವತೋ ಅವಹಾರೋ ನತ್ಥೀತಿ। ಅಯಂ ಲಾಭಸಿಮಾಯ ವಿಚಾರಣಾ।

ಗಾಮಸೀಮಾನಿಗಮಸೀಮಾನಗರಸೀಮಾ ಪನ ಪಾಕಟಾಯೇವ। ತಾಸಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಪದೇಸೇ ಆಪಣಮೇವ ಅತ್ಥಿ, ನ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಮೇವ ವಾ ಅತ್ಥಿ ನ ಆಪಣಂ ಅಯಂ ಪದೇಸೋ ಗಾಮೋ ನಾಮ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಟ್ಠಾನೇ ಗಾಮೋಯೇವ ಅತ್ಥಿ, ನ ಪನ ಆಪಣಪಾಕಾರಾ ಸನ್ತಿ, ಅಯಂ ಪದೇಸೋ ನಿಗಮೋ ನಾಮ। ಯತ್ಥ ಪನ ಆಪಣಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಿ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಮ್ಪಿ, ಅಯಂ ಪದೇಸೋ ನಗರಂ ನಾಮ। ಅಯಂ ಪದೇಸೋ ನಾಗಾರವನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ರಾಜೂನಂ ವಾ ಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ವಾ ನಿವಾಸನಯೋಗ್ಯಟ್ಠಾನತ್ತಾ ನಗರನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಲೋಕಿಯಸತ್ಥೇ ಪನ।

“ವಿಚಿತ್ತದೇವಾಯತನಂ, ಪಾಸಾದಾಪಣಮನ್ದಿರಂ।
ನಗರಂ ದಸ್ಸಯೇ ವಿದ್ವಾ, ರಾಜಮಗ್ಗೋ ಪಸೋಭಿತ”ನ್ತಿ॥

ವುತ್ತಂ। ಏವಂ ಗಾಮನಿಗಮನಗರಾನಂ ವಿಸೇಸಂ ಞತ್ವಾ ಗಾಮೋಯೇವ ಗಾಮಸೀಮಾ, ನಿಗಮೋಯೇವ ನಿಗಮಸೀಮಾ, ನಗರಮೇವ ನಗರಸೀಮಾತಿ ತಾಸಂ ವಚನತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಯಂ ಪದೇಸಂ ಅಸಮ್ಮತಾಯ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸೀಮಾಯ ಅಠಪಿತಾಯ ಯಂ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಿ, ಯಾ ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ವಾ ಗಾಮಸೀಮಾ ನಿಗಮಸ್ಸ ವಾ ನಿಗಮಸೀಮಾ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾ’ತಿ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸಬ್ಬೋಪಿ ವಾ ಗಾಮಪದೇಸೋ। ಯಮ್ಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗಾಮಖೇತ್ತೇ ಏಕಂ ಪದೇಸಂ “ಅಯಂ ವಿಸುಂ ಗಾಮೋ ಹೋತೂ”ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ರಾಜಾ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇತಿ ಸೋಪಿ ವಿಸುಂಗಾಮಸೀಮಾ ಹೋತಿಯೇವ ತಸ್ಮಾ ಸಾ ಚ ಇತರಾ ಚ ಪಕತಿಗಾಮನಗರನಿಗಮಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾಸದಿಸಾಯೇವ ಹೋನ್ತಿ। ಕೇವಲಂ ಪನ ತಿಚೀವರವಿಪ್ಪವಾಸಪರಿಹಾರಂ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅಪರೇ ಏವಂ ವದನ್ತಿ, “ರಾಜಾ ಪಸೇನದೀಕೋಸಲಾದಯೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಪಭುತೀನಂ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಪಾತನವಸೇನ ದೇನ್ತಿ ವಿಯ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯವಸೇನ ದಿನ್ನಮೇವ ವಿಸುಂ ಗಾಮಸೀಮಾ ಹೋತಿ, ನ ಆಯಮತ್ತಸ್ಸ, ಛೇಜ್ಜಭೇಜ್ಜಸ್ಸ ಅನಿಸ್ಸರತ್ತಾ”ತಿ ತಂ ನ ಪನೇವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಛೇಜ್ಜಭೇಜ್ಜಸ್ಸ ರಾಜಾರಹತ್ತಾ ತಥಾ ಹಿ ಲೋಕವೋಹಾರಸಙ್ಕೇತವಸೇನ ಅಯಂ ಪದೇಸೋ ಇಮಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ”ತಿ ಇಸ್ಸರೇಹಿ ಕತಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಮೇವ ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ। ಯದಿ ಛೇಜ್ಜಭೇಜ್ಜಕರೋ ಭವೇಯ್ಯ, ರಾಜಾತ್ವೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಸೋಪಿ ಗಾಮದೇಸೋ ನಗರರಜ್ಜಸೀಮಾ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಪನ ಗಾಮಸೀಮಾಮತ್ತಮೇವ, ತೇನೇವಾಹ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯ “ಯತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಗಾಮಭೋಜಕಾ ಬಲಿಂ ಲಭನ್ತಿ, ಸೋ ಪದೇಸೋ ಅಪ್ಪೋ ವಾ ಹೋತು ಮಹನ್ತೋ ವಾ, ಗಾಮಸೀಮಾತ್ವೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ। ನಗರನಿಗಮಸೀಮಾಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ”ತಿ। ಅಯಂ ಗಾಮ ನಿಗಮನಗರಸೀಮಾನಂ ವಿಚಾರಣಾ।

ಅಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ನಾಮ ಯಂ ಪಟಪದೇಸಂ ಅಗಾಮಕೇ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅರಞ್ಞೇ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾ’ತಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಞ್ಝಾಟವಿಸದಿಸೇ ಅರಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖು ವಸತಿ, ಅಥಸ್ಸ ಠಿತೋಕಾಸತೋ ಸಮನ್ತಾ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ ಉತ್ತರಾಯ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾತಿ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ। ವಿನಿಬ್ಬೇಧೇನ ಚುದ್ದಸಾ ತಿ ಪುರತ್ಥಿಮಪಚ್ಛಿಮವಸೇನ ಚುದ್ದಸಬ್ಭನ್ತರಾ, ದಕ್ಖಿಣುತ್ತರವಸೇನಪಿ ಚುದ್ದಸಬ್ಭನ್ತರಾತಿ ಏವಂ ನಿಬ್ಬೇಧೇನ ಚುದ್ದಸ ಚುದ್ದಸ ಕತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಅಟ್ಠವೀಸತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಏಕಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಅಟ್ಠವೀಸತಿ ಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ

ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರೇ ಛನ್ನವುತಿಸತಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ, ಏವಂ ದಕ್ಖಿಣುತ್ತರಪಚ್ಛಿಮೇಸುಪೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಚತುರಾಸೀತಿಸತ್ತಸತಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ। ಪರಿಮಣ್ಡಲವಸೇನ ಪನ ಸಬ್ಬಂ ಛಸತ್ತತಿಏಕಸತುತ್ತರಾನಿ ಚ ಏಕಂ ಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಹೋತಿ। ಪಕತಿಅಯನವಸೇನ ಮಿನಿತೇ ಪನ –

“ಪಞ್ಚಹತ್ಥೋ ಮತೋ ದಣ್ಡೋ, ವೀಸದಣ್ಡೋ ಉಸಭೋ।
ಅಧೀತಿಉಸಭಾ ಗಾವೀ, ಚತುಗಾವೀ ಯೋಜನ”ನ್ತಿ॥

ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಯನವಸೇನ ವಿನಿಬ್ಬೇಧೇ ಚುದ್ದಸಬ್ಭನ್ತರೇ ದ್ವೇಹತ್ಥಾಧಿಕಅಟ್ಠಸತ್ತತಿ ಹೋತಿ। ಸಬ್ಬಂ ಅಟ್ಠವೀಸತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಚತುಹತ್ಥಾಧಿಕಛಪ್ಪಞ್ಞಾಸುತ್ತರ ಏಕಸತಂ ಹೋತಿ। ಪರಿಮಣ್ಡಲವಸೇನ ಪನ ಛಹತ್ಥಾಧಿಕಚತುತಿಂಸುತ್ತರದ್ವೇಸತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಉಸಭವಸೇನ ಪನ ವಿನಿಬ್ಬೇಧೇನ ಚುದ್ದಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ದ್ವೇಹಿ ಊನಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಉಸಭಾನಿ ಚ ದ್ವೇರತನಞ್ಚ ಹೋನ್ತಿ। ಸಬ್ಬಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಯಾ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಚತುರತನಞ್ಚ ಸೋಳಸ ಅಯನಾನಿ ಅಧಿಕಾನಿ ಸತ್ತ ಉಸಭಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಪರಿಮಣ್ಡಲವಸೇನ ಪನ ಛರತನಞ್ಚ ಚುದ್ದಸಅಯನಾನಿ ಚ ಅಧಿಕಾನಿ ಏಕಾದಸ ಉಸಭಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಾರತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ। ಕೇಚಿ ಪನ ಅಬ್ಭನ್ತರಸದ್ದಂ ಹತ್ಥರತನವಾಚಕಂ ಪರಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಏವಂ ವದನ್ತಿ ಮಜ್ಝೇ ಠಿತಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತ ವಿನಿಬ್ಬೇಧೇನ ಚುದ್ದಸಾ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಸತ್ತ ಹತ್ಥಾ ದಕ್ಖಿಣುತ್ತರಪಚ್ಛಿಮೇಸುಪಿ ಸತ್ತ ಸತ್ತ ಹತ್ಥಾತಿ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ನಿಬ್ಬೇಧೇನ ಚುದ್ದಸ ಹತ್ಥಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸಬ್ಬಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಹತ್ಥಂ ಅಬ್ಭನ್ತರನ್ತಿ ತಂ ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಮೇವ, ನ ಸಾರತೋ ಪಚ್ಚೇತಬ್ಬಂ। ಕಸ್ಮಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ತತ್ಥ ಏಕಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಹತ್ಥ'ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಯದಿ ತೇಸಂ ಮತೇನ ಸಬ್ಬಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಹತ್ಥಬ್ಭನ್ತರಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ತತ್ಥ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ನಾಮ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ, ಮಜ್ಝೇ ಠಿತಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತವಿನಿಬ್ಬೇಧೇನ ಚುದ್ದಸಾ ಹೋನ್ತೀ'ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಪನೇವಂ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥತ್ಥೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥಾ'ತಿ ನಿದ್ಧಾರಣೇ ಭುಮ್ಮಂ। ಏಕನ್ತಿ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದೋ। ಅಬ್ಭನ್ತರನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಿದ್ದೇಸೋ, ನಿಯಮಿತಪರಿದೀಪನಂ ವಾ। ಅಟ್ಠವೀಸತಿಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಧಮ್ಮಸಮುದಾಯನಿದ್ದೇಸೋ ತತ್ಥ ತೇಸು ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರೇಸು ಏಕಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ನಾಮ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಏತ್ಥ ಪನ ಸಙ್ಖ್ಯಾ ಕಥೇತಬ್ಬಾ। ಸಾ ದುವಿಧಾ ಪರಿಮಾಣಮಿನನವಸೇನ। ತತ್ಥ ಪರಿಮಾಣ ಸಙ್ಖ್ಯಾ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾ ಚತಸ್ಸೋ ಮುಟ್ಠಿಯೋ ಏಕೋ ಕುಡುವೋ। ಚತ್ತಾರೋ ಕುಡುವಾ ಏಕೋ ಪತ್ಥೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಪತ್ಥಾ ಏಕೋ ಆಳ್ಹಕೋ। ಚತ್ತಾರೋ ಆಳ್ಹಕಾ ಏಕಂ ದೋಣಂ, ಚತ್ತಾರಿ ದೋಣಾನಿ ಏಕಾ ಮಾನಿಕಾ। ಚತಸ್ಸೋ ಮಾನಿಕಾ ಏಕಾ ಖಾರೀ। ವೀಸತಿ ಖಾರಿಕಾ ಏಕೋ ವಾಹೋ। ತದೇವ ಏಕಂ ಸಕಟನ್ತಿ ಸುತ್ತನಿಪಾತಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ವುತ್ತಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ಪನ ನವ ವಾಹಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ ಏತ್ಥ ಚತಸ್ಸೋ ಮುಟ್ಠಿಯೋ ಕುಡುವೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಕುಡುವಾ ಏಕೋ ಪತ್ಥೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಪತ್ಥಾ ಏಕೋ ಆಳ್ಹಕೋ। ಚತ್ತಾರೋ ಆಳ್ಹಕಾ ಏಕಂ ದೋಣಂ, ಚತ್ತಾರಿ ದೋಣಾನಿ ಏಕಾ ಮಾನಿಕಾ, ಚತ್ತಸ್ಸೋ ಮಾನಿಕಾ ಏಕಾ ಖಾರೀ। ವೀಸತಿಖಾರಿಕಾ ಏಕೋ ವಾಹೋ। ತದೇವ ಏಕಂ ಸಕಟನ್ತಿ ಸುತ್ತನಿಪಾತಟ್ಠಕಥಾದೀಸು ವುತ್ತ'ನ್ತಿ ವತ್ವಾ “ಇಧ ಪನ ದ್ವೇ ಸಕಟಾನಿ ಏಕೋ ವಾಹೋತಿ ವದನ್ತೀ”ತಿ ಲಿಖಿತಂ ಪಚ್ಚನ್ತವೋಹಾರೇನ ಮಿನಿತೇ ಪನ ಸಟ್ಠಿಸತಂ ಏಕೋ ವಾಹೋತಿ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಾಸೋಕಸ್ಸ ಸೂವಕಾಹತಸಾಲಿಯಾ ಮಿನಿತೇ ಪನ ಪಚ್ಚನ್ತವೋಹಾರೇನ ವೀಸಾಧಿಕತಿಸತಂ ಹೋತಿ ಏಕೋ ವಾಹೋತಿ ವದನ್ತಿ। ಮಿನನ ಸಙ್ಖ್ಯಾ ಪನ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ಹಿ –

“ಛತ್ತಿಂಸ ಪರಮಾಣೂನಂ, ಅಣುಮತ್ತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।
ಛತ್ತಿಂ ಸಅಣುಮತ್ತಂ, ತಜ್ಜಾರೀತಿ ಪವುಚ್ಚತಿ॥

ಛತ್ತಿಂ ಸಮತ್ತಾತಜ್ಜಾರೀ, ರಥರೇಣುಪಮಾಣಂ।
ಛತ್ತಿಂಸ ರಥರೇಣೂ ಚ, ಏಕಾ ಲಿಕ್ಖಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

ಸತ್ತಲಿಕ್ಖಾ ಚ ಏಕೂಕಾ, ಸತ್ತೂಕಾ ಧಞ್ಞಮಾಸಕೋ।
ಸತ್ತಧಞ್ಞಙ್ಗುಲಿ ಏಕಾ, ವಿದತ್ಥಿ ದ್ವಾದಸಙ್ಗುಲಿ॥

ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥಿತು ರತನಂ, ಸತ್ತಹತ್ಥಂ ಏಕಯಟ್ಠಿ।
ವೀಸಯಟ್ಠಿತು ಉಸಭಂ, ಉಸಭಾಸೀತಿ ಗಾವುತಂ।
ಗಾವುತಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ, ಮೇರುಯೋಜನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ವುತ್ತತ್ತಾ ಏಕಾ ರಜೋ ಪರಮಾಣು ಅತಿಸುಖುಮಾ ಅಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ, ಸರೀರಮ್ಪಿ ಘನಸೇಲಮಯಂ ಸಿನೇರುಪಬ್ಬತರಾಜಮ್ಪಿ ವಿನಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗತಾ। ತಸ್ಸಾ ಛತ್ತಿಂಸಪರಿಮಾಣಂ ಏಕೋಅಣು ತಜ್ಜಾರಿತಸ್ಸ ಛತ್ತಿಂಸಪರಿಮಾಣಂ ಏಕಾರಥರೇಣು। ತಸ್ಸಾ ಛತ್ತಿಂಸಪರಿಮಾಣಂ ಏಕಲಿಕ್ಖಾ। ಸತ್ತಲಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಊಕಾ। ಸತ್ತ ಊಕಾ ಏಕಂ ಧಞ್ಞಂ। ಸತ್ತಧಞ್ಞಂ ಏಕಾ ಅಙ್ಗುಲಿ, ದ್ವಾದಸಅಙ್ಗುಲಿ ಏಕಾ ವಿದತ್ಥಿ। ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥಿ ಏಕರತನಂ। ಸತ್ತಹತ್ಥಂ ಏಕಯಟ್ಠಿ, ವೀಸಯಟ್ಠಿ ಏಕಾ ಉಸಭಾ, ಅಸೀತಿ ಉಸಭಾ ಗಾವುತಂ। ಚತ್ತಾರಿ ಗಾವುತಾನಿ ಮೇರುಯೋಜನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತತ್ಥ ಅಣುರಜೋ ಕಿಳಞ್ಜಕುಟ್ಟಛಿದ್ದಾದೀಸು ವಾತೇ ಪಹಟಕಾಲೇ ಸೂರಿಯಾಲೋಕೇಸು ದಿಸ್ಸತಿ। ತಜ್ಜಾರೀ ಪನ ಸಕಟಮಗ್ಗಾದೀಸು ದಕ್ಖಿಣವಾಮ ಪಸ್ಸಾದೀಸು ದಿಸ್ಸತಿ । ರಥರೇಣು ಪನ ತಸ್ಸಾ ಅಲ್ಲೀಯನಟ್ಠಾನೇಸು ದಿಸ್ಸತಿ। ಲಿಕ್ಖಾ ಪನ ಅತಿಓಳಾರಿಕಾ ಪಾಕಟಾ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಮೇರುಅಯನವಸೇನ ವುತ್ತಂ।

ಅಪರಮ್ಪಿ

"ದಸ ಕೇಸಾ ಏಕತಿಲಂ, ಛತಿಲಂ ಯವಕಂ ಭವೇ।
ಚತುಯವಞ್ಚ ಅಙ್ಗುಲಿ, ಪಞ್ಚದಸ ಏಕಪಾದ"ನ್ತಿ॥

ವುತ್ತತ್ತಾ ದಸ ಕೇಸಾ ಏಕತಿಲಂ ನಾಮ। ಛತಿಲಂ ಏಕಂ ಯವಂ ನಾಮ। ಚತುಯವಂ ಏಕೋ ಅಙ್ಗುಲಿ ನಾಮ। ಪಞ್ಚದಸಙ್ಗುಲಿಯೋ ಏಕೋ ಪಾದೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇದಂ ತೀಸು ವೇದೇಸು ಆಗತವಸೇನ ವುತ್ತಂ।

ಅಪರಮ್ಪಿ

"ದಸ ಕೇಸಾ ಏಕತಿಲಂ, ಛತಿಲಂ ಯವಕಂ ಭವೇ।
ಚತುಯವಞ್ಚ ಅಙ್ಗುಲಿ, ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಿ ಏಕಾ ಮುಟ್ಠಿ, ರತನಂ ತಿಮುಟ್ಠಿ ಭವೇ"ತಿ॥

ವುತ್ತತ್ತಾ ದಸಕೇಸಾ ಏಕಂ ತಿಲಂ ನಾಮ। ಛತಿಲಂ ಏಕಂ ಯವಂ ನಾಮ। ಚತುಯವಂ ಏಕಾಅಙ್ಗುಲಿ ನಾಮ। ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ ಏಕಾಮುಟ್ಠಿ। ತ್ರಿಮುಟ್ಠಿ ಏಕರತನಂ। ಪಞ್ಚ ರತನಾನಿ ಏಕೋದಣ್ಡೋ। ವೀಸತಿ ದಣ್ಡಾನಿ ಏಕೋಉಸಭೋ। ಅಸೀತಿ ಉಸಭಾ ಏಕಾ ಗಾವೀ। ಚತಸ್ಸೋ ಗಾವಿಯೋ ಏಕಯೋಜನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತೇನೇವಾಹ।

"ಪಞ್ಚಹತ್ಥೋ ಮತೋ ದಣ್ಡೋ, ವೀಸದಣ್ಡೋ ಚ ಉಸಭೋ।
ಅಸೀತಿ ಉಸಭಾ ಗಾವೀ, ಚತುಗಾವೀ ಚ ಯೋಜನ"ನ್ತಿ॥

ಇದಂ ಪಕತಿಅಯನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಚಕ್ಕವಾಳಅಯನಯೋಜನವಸೇನ ಪನ

"ಸತ್ತಹತ್ಥೋ ಮತೋ ದಣ್ಡೋ, ವೀಸದಣ್ಡೋ ಚ ಉಸಭೋ।
ಅಸೀತಿ ಉಸಭಾ ಗಾವೀ, ಚತುಗಾವೀ ಚ ಯೋಜನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ॥

ಅಪರಮ್ಪಿ।

“ದಸ ಕೇಸಾ ಏಕತಿಲಂ। ಛತಿಲಂ ಏಕಂ ಯವಂ।
ಚತುಯವಂ ಏಕಙ್ಗುಲಿ। ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಂ ಏಕಾಮುಟ್ಠಿ।
ತ್ರಿಮುಟ್ಠಿ ಏಕರತನಂ, ಅಟ್ಠವೀಸತಿರತನಂ ಏಕಂಅಬ್ಭನ್ತರನ್ತಿ॥

ವುತ್ತಂ। ತೇನೇವಾಹ “ತತ್ಥ ಏಕಂ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತೀ”ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅಗಾಮಕೇ ಚೇತಿ ಏತ್ಥ ಅಕಾರೋ ಕತರತ್ಥೋತಿ, ತಥಾ ಹಿ ಅಕಾರೋ।

ಪಟಿಸೇಧೇ ವುದ್ಧಿತಬ್ಭಾವೇ, ಅಞ್ಞತ್ಥೇ ಸದಿಸೇಪಿಚ।
ವಿರುದ್ಧೇ ಗರಹೇ ಸುಞ್ಞೇ, ಅಕಾರೋ ವಿರಹ’ಪ್ಪಕೇ’ತಿ॥

ವುತ್ತೇಸು ದಿಸ್ಸತಿ ತಥಾ ಹಿ ಅಜನೇತ್ವಾ ತಿಆದೀಸು ಪಟಿಸೇಧೇ ದಿಸ್ಸತಿ। “ಅಪರಿಹಾನೀಯಾ ಧಮ್ಮಾ”ತಿ ಆದೀಸು ವುದ್ಧಿಮ್ಹಿ। “ಅನವಜ್ಜಂ ಭನ್ತೇ”ತಿ ಆದೀಸು ತಬ್ಭಾವೇ ಅಕ್ಖರಾ’ತಿ ಆದೀಸು ಅಞ್ಞತ್ಥೇ। “ಅಮರು ರಾಜಾ”ತಿಆದೀಸು ಸದಿಸೇ। “ಅಮಲ”ನ್ತಿ ಆದೀಸು ವಿರುದ್ಧೇ। “ಅಸೇಟ್ಠೋಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ”ತಿ ಆದೀಸು ಗರಹೇ। “ಅಗಾಮೋ”ತಿ ಆದೀಸು ಸುಞ್ಞೇ। “ಅಪತಿಕಾಯಂಇತ್ಥೀ”ತಿ ಆದೀಸು ವಿರಹೇ। “ಅಥ ನಾಯಂ ಕಞ್ಞಾ”ತಿ ಆದೀಸು ಅಪ್ಪಕೇ। ಇಧ ಪನ ಸುಞ್ಞೇ ವಿರಹೇ ವಾ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಸುಞ್ಞತ್ಥೇನ ಪನ ಅಗಾಮಕೇ ನಿಮನುಸ್ಸೇ ಕೇವಲಾರಞ್ಞೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿರಹತ್ಥೋ ವಾ ಅಗಾಮಕೇ ಗಾಮವಿರಹಿತೇ ಪದೇಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತೇನೇವ ಸುಞ್ಞತ್ಥೇನ ವಿರಹತ್ಥೇನ “ಅಗಾಮಕೇ”ತಿಮಿನಾಪದೇನ ಗಾಮನದೀಜಾತಸ್ಸರಸಮುದ್ದೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಯಂ ಅನವಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಥವೀಸನ್ಧಾರಕಉದಕಮ್ಪಿಉದಕಸನ್ಧಾರಕೋ ವಾತೋಪಿ ಅಜಟಾಕಾಸಮ್ಪಿ, ತಥಾ ಯಾವ ಉಪರಿಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬಂ ಅಸುರಯಕ್ಖಸುರಾದಿಆಕಾಸಟ್ಠಕದೇವಬ್ರಹ್ಮವಿಮಾನಾನಿಪಿ ಅರಞ್ಞನ್ತ್ವೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಾ। ನದೀಸಮುದ್ದನ್ತರೇಸುಪಿ ಮಚ್ಛಬನ್ಧಾನಂ ಅಗಮನಪಥೋ ದೀಪಕೋ ವಾ ಪಬ್ಬತೋ ವಾ, ಸೋಪಿ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾತ್ವೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ನಿಮನುಸ್ಸೇ ಕೇವಲಾರಞ್ಞೇ ಪಥವೀಮಣ್ಡಲೇಪಿ ದೇವಲೋಕೇ ವಿಮಾನಕಪ್ಪರುಕ್ಖಾದೀಸುಪಿ ಲಬ್ಭತೇವ। ಪಥವಿಯಂ ಪನ ಯಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಖೇತ್ತೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಥವಿಯಾ ಯತ್ಥ ವಾ ಸುವಣ್ಣಮಣಿಆದೀನಿ ಖಣಿತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತಂ ಪದೇಸಂ ಗಾಮಖೇತ್ತಮೇವ। ತತೋ ಪರಾ ಯಾವ ಪಥವೀಸನ್ಧಾರಕಉದಕಾ ಅಜಟಾಕಾಸೇಪಿ ಲಬ್ಭತೇವ। ನನು ಛಕಾಮಾವಚರ ದೇವಲೋಕೇಸುಪಿ ದೇವವಿಮಾನಕಪ್ಪರುಕ್ಖಗಾಮನಿಗಮಾದಯೋಪಿ ಅತ್ಥೇವ। ಅಥ ಕಸ್ಮಾ “ಅರಞ್ಞಾ”ತಿ ಕಥಿತಾತಿ ಅಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಭಿನ್ನತ್ತಾ ಚ ತೇ ಅಗಾಮಾಯೇವ, ತೇನೇವ “ನಿಮನುಸ್ಸಮ್ಹಿ ಅರಞ್ಞಮ್ಹೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಿರಚ್ಛಾನವತ್ಥುಸ್ಮಿಮ್ಪಿ “ನಾಗೋ ವಾ ಹೋತು ಸುಪಣ್ಣಮಾಣವಕಾದೀನಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವರಾಜಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಯೋ ಕೋಚಿ ಅಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋ ಸಬ್ಬೋವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಜಾತಿಭಿನ್ನತಾಯ ಅಮನುಸ್ಸಾವಾಸೋ ಅರಞ್ಞನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ವಿಚಾರಣಾ।

ಇದಾನಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಸಂವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ। ತತ್ಥ “ಸಬ್ಬಾ ಭಿಕ್ಖವೇ ನದೀ ಅಸೀಮಾ। ಸಬ್ಬೋ ಸಮುದ್ದೋ ಅಸೀಮೋ। ಸಬ್ಬೋ ಜಾತಸ್ಸರೋ ಅಸೀಮೋ। ನದಿಯಾ ವಾ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಮುದ್ದೇ ವಾ ಜಾತಸ್ಸರೇ ವಾ ಯಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾ”ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾ, ಅಯಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ನಾಮ। ತತ್ಥ “ಸಬ್ಬಾ ಭಿಕ್ಖವೇ ನದೀ ಅಸೀಮಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಅಸೀಮಸದ್ದೇ ಅಕಾರೋ ವಿರಹತ್ಥೋ, ಅಸೀಮಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ವಿರಹಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾಪಿ ಬನ್ಧಸೀಮಾವಿರಹಿತಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಟಿಸೇಧತ್ಥೋ ವಾ, ಅಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುಡ್ಢಿಅತ್ಥೋ ವಾ, “ಅಸೇಕ್ಖಾ ಧಮ್ಮಾ”ತಿ ಯಥಾ ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖಾ ನಿಟ್ಠಿತಸಿಕ್ಖಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಅಸೀಮಾಸೀಮಕಿಚ್ಚನಿಟ್ಠಪ್ಪತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಞತ್ತಿದುತಿಯಕಮ್ಮ ವಾಚಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮತಾಪಿ ಅಸಮ್ಮತಾಯೇವ, ಅತ್ತನೋ

ಸಭಾವೇನೇವ ಗಾಮಸೀಮಾ ವಿಯ ಬದ್ಧಸೀಮಾಸದಿಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏತೇನ ನದೀಜಾತಸ್ಸರಸಮುದ್ದಾನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಅಖೇತ್ತಭಾವೋ ದಸ್ಸಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ "ಸಬ್ಬಾ ಭಿಕ್ಖವೇ ನದೀ ಅಸೀಮಾ"ತಿಆದಿನಾ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರಾನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾಭಾವಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಲೋಕವೋಹಾರಸಿದ್ಧಾಸು ಏತಾಸು ನದೀಆದೀಸು ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಸು ಪುನ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ವಾಲಿಕಾದೀಹಿ ಸೀಮಪರಿಚ್ಛೇದನಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಭಗವಾ "ನದಿಯಾ ವಾ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಮುದ್ದೇ ವಾ ಜಾತಸ್ಸರೇ ವಾ ಯಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ"ತಿ ಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸತಿ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ತೇನೇವಾಹ ಸಮನ್ತಪಾಕಾದಿಕಾಯ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ। ಯದಿ ವಡ್ಢಕೀಪುರಿಸಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ, "ವಡ್ಢಕೀಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಪನೇವಂ ವುತ್ತಂ, ತೇನ ಞಾಯತಿ "ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸಾ"ತಿ। ತಿವಿಧಾ ಹಿ ಪುರಿಸಾ ಉತ್ತಮಪುರಿಸೋ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೋ ಪಕತಿಪುರಿಸೋತಿ। ತತ್ಥ ಉತ್ತಮಪುರಿಸೋ ನಾಮ ಸಬ್ಬಞ್ಞು ಭಗವಾ, ಸೋ ಹಿ ಭಗವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತುತ್ತಮೋ ಥಾಮಯಸಸಮ್ಪತ್ತಿಇಸ್ಸರಿಯಾದೀಹಿ ತಥಾ ಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಥಾಮೋ।

> "ಕಾಳಾವಕಞ್ಚ ಗಙ್ಗೇಯ್ಯಂ, ಪಣ್ಡರಂ ತಮ್ಬಪಿಙ್ಗಲಂ।
> ಗನ್ಧಮಙ್ಗಲಹೇಮಞ್ಚ, ಉಪೋಸಥಂ ಛದ್ದನ್ತಿಮೇ"ತಿ॥

ವುತ್ತಾನಂ ದಸನ್ನಂ ಹತ್ಥಿಕುಲಾನಂ ಬಲಾನುಸಾರೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಕಾಳಾವಕ ನ್ತಿ ಪಕತಿಹತ್ಥಿಕುಲಂ ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಪುರಿಸಾನಂ ಕಾಯಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಕಾಳಾವಕಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನೋ ಬಲಂ। ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಕಾಳಾವಕಾನಂ ಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಗಙ್ಗೇಯ್ಯಸ್ಸ ಬಲಂ। ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಗಙ್ಗೇಯ್ಯಾನಂ ಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಪಣ್ಡರಸ್ಸ ಬಲಂ, ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಪಣ್ಡರಾನಂ ಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ತಮ್ಬಸ್ಸ ಬಲಂ। ಯಂ ದಸನ್ನಂ ತಮ್ಬಾನಂ ಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಪಿಙ್ಗಲಸ್ಸ ಬಲಂ। ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಪಿಙ್ಗಲಾನಂ ಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಗನ್ಧಹತ್ಥಿನೋ ಬಲಂ। ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಗನ್ಧಹತ್ಥೀನಂ ಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ ಬಲಂ। ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಮಙ್ಗಲಾನಂ ಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಹೇಮಸ್ಸ ಬಲಂ। ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಹೇಮವತಾನಂ ಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಬಲಂ। ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಉಪೋಸಥಾನಂ ಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಛದ್ದನ್ತಸ್ಸ ಬಲಂ। ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಛದ್ದನ್ತಾನಂ ಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಕಾಯಬಲಂ। "ನಾರಾಯನಸಙ್ಖಾತಂ ಬಲ"ನ್ತಿಪಿ ಇದಮೇವ ವುಚ್ಚತಿ। ತತ್ಥ ನಾರಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ರಸ್ಮಿಯೋ, ತಾ ಬಹೂ ನಾನಾವಿಧಾ ತತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ನಾರಯನಂ, ವಜಿರಂ, ತಸ್ಮಾ ವಜಿರಸಙ್ಖಾತಂ ಬಲನ್ತಿ ಪಿ ಅತ್ಥೋ, ತದೇತಂ ಪಕತಿಹತ್ಥಿಗಣನಾಯ ಹತ್ಥಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಂ, ಪುರಿಸಗಣನಾಯ ದಸನ್ನಂ ಪುರಿಸಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಇದಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಕಾಯಬಲಂ। ಇಸ್ಸರಿಯಾದಿಬಲವಿಧಾನಂ ಪನ ತಂತಂ ಸುತ್ತಾನುಸಾರೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೋ ನಾಮ ವಡ್ಢಕಿಪುರಿಸೋ ಸೋ ಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಬಲಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಿನೇರುಪಬ್ಬತರಾಜಂ ಸಾಸಪಬೀಜೇನ ಮಿನನ್ತೋ ವಿಯ ಸತೇನಪಿಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಮಿನೇತುಂ ಅಭಬ್ಬೋ, ಅನ್ತಮಸೋ ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠ ಸೋ ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠಕಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹೇತುಂ ಅಭಬ್ಬೋವ। ತಸ್ಸ ಪಕತಿಪುರಿಸತೋ ಮಹನ್ತಭಾವೇನ ಮಜ್ಝೇ ಭವತ್ತಾ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೋ ನಾಮ ಜಾತೋ, ತಥಾ ಹಿ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿ ವಡ್ಢಕಿಸ್ಸ ತಿಸ್ಸೋ ವಿದತ್ಥಿಯೋ, ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥೇನ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ತಥಾ ವಡ್ಢಕಿವಿದತ್ಥಿ ಪಕತಿಪುರಿಸಸ್ಸ ದ್ವೇ ವಿದತ್ಥಿಯೋ, ಪಕತಿಪುರಿಸಹತ್ಥೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣಹತ್ಥೋ ಹೋತಿ ತಥಾ ಹಿ ಸುಗತವಿದತ್ಥಿ ನಾಮ ಇದಾನಿ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ತಿಸ್ಸೋ ವಿದತ್ಥಿಯೋ, ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥೇನ ದಿಯಡ್ಢೋ ಹತ್ಥೋ ಹೋತೀತಿ ಕುಟಿಕಾರಸಿಕ್ಖಾಪದಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಂ। ಅಯಂ ಇಧ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೋತಿ ನಾಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಕಸ್ಮಾ ಕುಟಿಕಾರಸಿಕ್ಖಾಪದೇಯೇವ ತಿಹತ್ಥಾತಿ ವಡ್ಢಕಿಹತ್ಥೇನ ತಿಹತ್ಥಾ। ಪಮಾಣಯುತ್ತೋ ಮಞ್ಚೋತಿ ಪಕತಿವಿದತ್ಥಿಯಾ ನವವಿದತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣೋ ಮಞ್ಚೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಯಥಾ, ಏವಂ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೇನಾ'ತಿ ಇಧ ಅವತ್ವಾ'ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನಾ'ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಪಕತಿಪುರಿಸೋ ನಾಮ'ಯಂ ದಸನ್ನಂ ಪುರಿಸಾನಂ ಕಾಯಬಲಂ, ತಂ ಏಕಸ್ಸ ಕಾಳಾವಕಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನೋ ಬಲ'ನ್ತಿ ವುತ್ತಪುರಿಸೋ ಪಕತಿಪುರಿಸೋ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏಕಚ್ಚೇ ಪುಞ್ಞವನ್ತಾ ರಾಜಾ ಅಜಾತಸತ್ತು ಜೀವಕೋ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚೋ ಇತ್ಥಿಯಾಪಿ ವಿಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾತಿ ಏವಮಾದಯೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಹತ್ಥೀನಂ ಬಲಂ ಧಾರೇನ್ತಿ, ನ ಪನ ತೇ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ಪಕತಿಪುರಿಸೋ ಯೇವ, ಪುಞ್ಞವನ್ತಭಾವೇನ ವಿಸೇಸಪುರಿಸತ್ತಾ। ಇಧ ಪನ ಪಕತಿಪುರಿಸೋಯೇವ

ಥಾಮ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ, ತೇನೇವಾಹ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಲೀನತ್ಥಪ್ಪಕಾಸನಿಯಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ನಿಸ್ಸಕ್ಕವಚನನ್ತಿ ಆಹ। ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನಾ'ತಿ ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥತ್ಥೋ । ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇಸು ಯಂಠಾನಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ನದೀಆದೀಸು ಲೋಕವೋಹಾರ ಸಿದ್ಧಾಸು ತಾಸುಏವ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಸು ಅಪರಾಪಿ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾತಿ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಿಯಂ ಪನ ಯಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾತಿ ಯಂ ಠಾನಂ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ। ತತ್ಥ ಯಥಾ ಅಕ್ಖಧುತ್ತಾ ದಾರುಗುಳಂ ಖಿಪನ್ತಿ, ಏವಂ ಉದಕಂ ವಾ ವಾಲಿಕಂ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ। ಯತ್ಥ ಏವಂ ಖಿತ್ತಂ ಉದಕಂ ವಾ ವಾಲಿಕಾ ಪತತಿ, ಅಯಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ನಾಮ। ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಾನ ಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾತಿ, ಅಯಂ ತೇಸು ನದೀಆದೀಸು ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಸೀಮಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾಚೇವ ಏಕೂಪೋಸಥಾಚಾ'ತಿ ಅತ್ಥಯೋಜನಂ ಕತ್ವಾ ಅಯಂ ಏತೇಸಂ ನದೀಆದೀನಂ ಅನ್ತೋಯೇವ ಲಬ್ಭತಿ, ನ ಬಹಿ, ತಸ್ಮಾ ನದಿಯಾ ವಾ ಜಾತಸ್ಸರೇ ವಾ ಯತ್ತಕಂ ಪದೇಸಂ ಪಕತಿವಸ್ಸಕಾಲೇ ಚತೂಸು ಮಾಸೇಸು ಉದಕಂ ಓತ್ಥರತಿ, ಸಮುದ್ದೇ ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಪಕತಿವೀಚಿಯೋ ಓಸರಿತ್ವಾ ಸಣ್ಠಹನ್ತಿ, ತತೋಪಟ್ಠಾಯ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿ। ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾಲೇ ವಾ ಗಿಮ್ಹೇ ವಾ ನದೀಜಾತಸ್ಸರೇಸು ಸುಕ್ಖೇಸುಪಿ ಸಾಏವ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮಿ। ಸಚೇ ಪನ ಸುಕ್ಖೇ ಜಾತಸ್ಸರೇ ವಾಪಿಂ ವಾ ಖಣನ್ತಿ ವಪ್ಪಂ ವಾ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಠಾನಂ ಗಾಮಖೇತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಾ ಪನೇಸಾ ಕಪ್ಪಿಯಭೂಮೀತಿ ವುತ್ತಾ, ತತೋ ಬಹಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಅನ್ತೋಯೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಅನ್ತೋಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮನ್ತಾಉದಕುಕ್ಖೇಪ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋ''ತಿ ವುತ್ತಂ। ಗಣ್ಠಿಪದೇ ಪನ ಯಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾತಿ ಪನ ಏತಿಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ ಚತುವಗ್ಗಾದೀನಂ ಸಙ್ಘಾನಂ ವಿಸುಂ ಚತುವಗ್ಗಕರಣೀಯಾದಿಕಮ್ಮಕರಣಕಾಲೇ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ, ತಿಚೀವರೇನ ವಿಪ್ಪವಾಸಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನತ್ಥಮ್ಪಿ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನಂ ವಿಯಾತಿ ಆಚರಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಾಭಾವೇಪಿ ಅನ್ತೋನದಿಯಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧ'ನ್ತಿ ಲಿಖಿತಂ। ತತ್ಥ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಾಭಾವೇಪೀ'ತಿ ಇದಂ ಪದಂ ಸಮನ್ತತೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ'ನ್ತಿ ಮಹಾಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇನ ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋ'ತಿ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯ ಕಙ್ಖಾ ವಿತರಣಿಯಞ್ಚ ವುತ್ತವಚನೇನ ವಾ, ''ತತ್ಥಾಪಿ ಹಿ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೋ ನ ಞಾಯತಿ, ತಥಾ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ಖಿಪನ''ನ್ತಿ ವಾ, ''ಏತದತ್ಥಮೇವ ಹಿ ವಾಲಿಕಾದೀಹಿ ಸೀಮಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನ''ನ್ತಿ ವಾ ವಿಮತಿವಿನೋದನೀವಚನೇಹಿ ವಾ ನ ಸಮೇತಿ। ಗನ್ಥಕಾರೇನಾಪಿ ಪರೂಪವಾದವಿವಜ್ಜನತ್ಥಂ ''ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತೀ''ತಿ ಅವತ್ವಾ'ಅಚರಿಯಾ'ತಿ ಅಞ್ಞಕತ್ತಾರೇ ನಿದಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪರತೋ ನಿಗಮನೇ ''ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಸುಟ್ಠು ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಗರುಕುಲೇ ಪಯಿರುಪಾಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಯುತ್ತಂ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಇತರಂ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬ''ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಮತೇನ ಲಿಖಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞಥಾ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಸಙ್ಗೀತಿಯೋ ಆರೂಳ್ಹೇ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನೇ ಚ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣೀ-ವಿಮತಿವಿನೋದನೀವಚನಾನಿ ಚ ಮಕ್ಖೇತಬ್ಬಾನಿ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ಗನ್ಥಾಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವಿರುದ್ಧಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಮ್ಪಿ ಸಾವಕಾನಂ ಮತೇನ ಪಟಿಸಙ್ಖರಿತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪನ ನ ಮಕ್ಖೇತಬ್ಬಂ, ಯಥಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇಯೇವ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ ವಕ್ಖತಿ ಹಿ ವತ್ಥುಂ ಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ಮಜ್ಜಂ ಪಿವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಪಾಚಿತ್ತಿಯಂ, ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪನ ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಿವತೋ ಸೀಲಭೇದೋ, ನ ಅಜಾನಿತ್ವಾತಿ ವುತ್ತಂ ತತ್ಥ ಕಾರಣಂ ಮಗ್ಗಿತಬ್ಬಂ, ಸಿಕ್ಖಾಪದ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಬುದ್ಧಾನಮೇವ ವಿಸಯತ್ತಾ ನ ವಾ ಮಗ್ಗಿತಬ್ಬಂ, ಯಥಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇಯೇವ ವತ್ತಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ತಸ್ಮಾ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನುರೂಪಂ ಸಮನ್ತತೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನ್ತಿ ವಾ ಉದಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಸೀಮಾತಿವಾ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ವಾ ವುತ್ತಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರಾನಂ ವಚನಮೇವ ಪಮಾಣಂ ತೇ ಹಿ ಬುದ್ಧಮತಞ್ಞುನೋ, ಇದಞ್ಚ ವಚನಂ ಭಗವತೋ ನ ಪಚ್ಚಕ್ಖವಚನಂ ನಾಪಿಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರಾನಂ ವಚನಂ ಅಥವಾ ''ಯಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ''ತಿ ಪನ ಏತಿಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ…ಪೇ॰… ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನಂ ವಿಯ ಸೀಮಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತ'ನ್ತಿ ಆಚರಿಯಾ ಯಸ್ಮಾ ವದನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಾಭಾವೇಪಿ ಅನ್ತೋನದಿಯಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಸಿದ್ಧನ್ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅತ್ಥಯೋಜನಾಯ ನ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರಾಪಿ ಪವಿಟ್ಠಾ, ಗನ್ಥಕಾರೋಪಿ ಅಪವಿಟ್ಠೋ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಸಙ್ಗೀತಿಯೋ ಆರೂಳ್ಹೇಸು ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಸುಚೇವ ತಬ್ಬಿವರಣಭೂತಾಸು ಸಿಲೋಕಟೀಕಾಸು ಚ ''ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ

ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ, ಉದಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ಆದಿನಾ ಬಹೂಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಮೇವ ಲಿಖನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರಾಪಿ ಅಪ್ಪವಿಟ್ಠಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ ಗನ್ಥಕಾರೋ ಪಿ ಪರೂಪವಾದವಿವಜ್ಜನತ್ಥಂ "ಆಚರಿಯಾ"ತಿ ಅಞ್ಞಕತ್ತಾರೇ ನಿದಸ್ಸೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಗನ್ಥಕಾರೋಪಿ ಅಪ್ಪವಿಟ್ಠೋತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ಇದಞ್ಚ ವಚನಂ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಥೇರಾನಂ ಅತ್ತನೋಮತಿ, ಅತ್ತನೋಮತಿಚ ನಾಮೇಸಾ ಸಬ್ಬದುಬ್ಬಲಾ, ಸಿನೇರುಪಬ್ಬತರಾಜಂ ಸಾಸಪಬೀಜೇನ ಮಿನೇನ್ತೋ ವಿಯ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಾನಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಯಸಮೋಗ್ಗಲಿಪುತ್ತತಿಸ್ಸಪಭುತೀನಞ್ಚ ತೇಸಂ ಸಿಸ್ಸಾನುಸಿಸ್ಸಾನಂ ಮಹಾವಿಹಾರವಾಸೀನಞ್ಚ ವಚನಂ ಕೋ ನಾಮ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಕ್ಖೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಉಪಸಮ್ಪದಾದಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ಗರುಕಮ್ಮತ್ತಾ ಸಾಸನಸ್ಸ ಮೂಲತ್ತಾ ಚ ಗರುಕೇಯೇವ ಠಾತಬ್ಬಂ। "ಯಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ"ತಿ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ಕಥಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾರಹಟ್ಠಾನಮೇವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ, ಉದಾಹು ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನೇವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾತಿ ಚೋದನಂ ಪರಿಹರನ್ತೋ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯೋ ಕಥಂ ಪನ ಉದಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಕಥನ್ತಿ ಕಥೇತುಕಮ್ಯತಾ ಪುಚ್ಛಾ, ಕಥಂ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಉದಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಉದಕಾಸಿಞ್ಚನಸಙ್ಖೇಪೇನ ಉಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಅಥ ಖೋ ಲೇಡ್ಡುಖಿಪನದಾರುಗುಳಖಿಪನಾಕಾರೇನ ಉಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಕ್ಖಧುತ್ತಾತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ವುತ್ತೇಪಿ "ಸೀಹೋ ಗಾಯತಿ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ, ಸೀಹೋ ಚಾಲೇತಿ ವಾಲಧಿ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಯ ದಾರುಗುಳಂ ಖಿಪನ್ತಿ ಸದ್ದನ್ತರಸನ್ನಿಧಾನತೋ ಅತ್ಥವಸೇನ ದಾರುಗುಳಕೀಳಕಾ ಧುತ್ತಜನಾತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ ಅಕ್ಖಸದ್ದೋ ಹಿ ಜೂತೇಪಿ ನಿರೂಳ್ಹೋ। ದಾರುಗುಳನ್ತಿ ಭಮಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಆರಗ್ಗೇನ ಕತದಾರುವಿಕತಿ ಅಯಞ್ಚೇತ್ಥತ್ಥೋ... ಯಥಾ ಅಕ್ಖಧುತ್ತಾ ದಾರುಗುಳಕಾ ಧುತ್ತಜನಾ ದಾರುಗುಳಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಾ ವಿಯ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಓನಮಿತ್ವಾ ಖಿಪನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನ ಉದಕಂ ವಾ ವಾಲಿಕಂ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಾವಿಯ ಓನಮಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ ಅನುಪರಿಯಾಯಿತ್ವಾ ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಚಿತ್ತಂ ಉದಕಂ ವಾ ವಾಲಿಕಂ ವಾ ಯತ್ಥ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪತತಿ, ಅಯಮೇಕೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ನಾಮಾತಿ "ಅಯಮೇಕೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪದೇನ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಾನಂ ವಿಸುಂವಿಸುಂ ಕಮ್ಮಕರಣಾಧಿಕಾರೇ ಸೀಮನ್ತರಿಕತ್ತಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸಾಪಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಸಮ್ಭವಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತೇನೇವ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಸಚೇ ಪನ ದ್ವೇ ಸಙ್ಘಾ ವಿಸುಂವಿಸುಂ ಉಪೋಸಥಾದಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅಞ್ಞೋ ಏಕೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಉಪಚಾರತ್ಥಾಯ ಠಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮ್ಪಿ "ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋತಿ ತಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಸ್ಸ ಠಾನಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ತಸ್ಸೇವ ಅನ್ತೋ, ತತೋ ಬಹಿಪಿ ಏಕಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಠಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ವಚನಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ದುಬ್ಬಿಜಾನತೋ ಕಮ್ಮಕೋಪಸಙ್ಕಾ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂ ಪನ "ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಠಿತೋ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತೀತಿ ದೀಪೇತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾವಚನಮ್ಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ, ತಂ ಏಕಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಯಥಾ ಚ ಮಹಾಸೀಮಾಯ ಖಣ್ಡಿತ್ವಾ ಬದ್ಧಾನಂ ಖಣ್ಡಸೀಮಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಙ್ಕರವಿವಜ್ಜನತ್ಥಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಠಪಿತಾ, ಏವಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನ ಗಾಮಸೀಮಾ ವಿಯ ಸಯಂ ಜಾತಸೀಮಾಯಂ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರಾನಂ ಅತಿಮಹನ್ತಭಾವೇನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ತಥಾಪಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಮಿವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಙ್ಕರವಿವಜ್ಜನತ್ಥಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಸೀಮನ್ತರಿಕತ್ಥಾಯ ಅಞ್ಞೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಠಪೇತಬ್ಬೋ'ತಿ ವುತ್ತಂ, ಸನಿಮಿತ್ತಾ ಬದ್ಧಸೀಮಾ, ಸಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ, ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ವಿಯ ಏಕೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ತೇನೇವ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ "ಇದಞ್ಚೇತ್ಥ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾವಿಧಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಅನುಜಾನನಸುತ್ತಾನುಲೋಮತೋ ಸಿದ್ಧನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತೇ ಪನ ಏಕಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಬಹಿ ತಿಟ್ಠನ್ತೋಪಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ ವುತ್ತಞ್ಹಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಭಗವತಾ ನಿದಾನವಸೇನ ಏಕಗಾಮಸೀಮನಿಸ್ಸಿತಾನಂ ಏಕಸಭಾಗಾನಞ್ಚ ದ್ವಿನ್ನಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾನಮೇವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಭೇದಜ್ಝೋತ್ಥರಣಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ವಿನಾ ಅಬ್ಯವಧಾನೇ ಠಾನಞ್ಚ ಭಗವತಾ ಅನುಮತಮೇವಾತಿ ಇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಚರಿಯಾ ಇಧಾಪಿ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾವಿಧಾನಮಕಂಸು ವಿಸಭಾಗಸೀಮಾನಮ್ಪಿ ಹಿ ಏಕಸೀಮನಿಸ್ಸಿತತ್ತಂ ಏಕಸಭಾವತ್ತಞ್ಚಾತಿ

ದ್ವೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇ ಸತಿ ಏವ ಸೀಮನ್ತರಿಕಂ ವಿನಾ ಠಾನಂ ಸಮ್ಭೇದಾಯ ಹೋತಿ, ನಾಸತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇಸು ಸಮನ್ತಾಉದಕುಕ್ಖೇಪಾತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನುರೂಪಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ರಸ್ಸಪಭವೇ ನದೀಜಾತಸ್ಸರಪದೇಸೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ವಿನಾವ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನ ಗಾಮಸೀಮಾಯಮಿವ ಸಬ್ಬಥಾ ಕಪ್ಪಿಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಸಚೇ ಪನ ನಾತಿದೀಘಾ ಹೋತಿ, ಪಭವತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪಭವತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಚತುಮಾಸಪರಮಾ ನದೀ ಸನ್ದತಿ, ತಸ್ಸ ಉಪರಿಮಭಾಗತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಾವ ಮುಖದ್ವಾರಾ ತಿ ಯಾವ ನದೀತೀರಮೇವೇತ್ಥ ಮುಖದ್ವಾರಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ। ಸಬ್ಬತ್ಥಾ'ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ನದೀಪದೇಸೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥೀತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪವತ್ತಾ ಸೀಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ। ಕರಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ, ಕರಕರಣೇತಿ ಧಾತು, ರಮ್ಮಪಚ್ಚಯೋ। ಕರಣೇತಿ ಮನೋದ್ವಾರವೀಥಿಯಾ ಸತ್ತಮಕುಸಲಜವನಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾಪಿತವಾಯೋಧಾತುಯಾ ವಿಕಾರಭೂತೋ ಕಾಯಪಯೋಗೋ, ತೇನ ಕಾಯಪಯೋಗೇನ ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಉದ್ಧಟಂ ಕಮ್ಮನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಪರಮತ್ಥವಸೇನ ಪನ ಕಾಯಪಯೋಗಸಙ್ಖಾತಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಜವಾಯೋಧಾತುಯಾ ವಿಪ್ಫಾರೇನ ದೇಸನ್ತರಪ್ಪತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾಪಿಕಾ ಅಟ್ಠಕಲಾಪಪುಞ್ಜಾಯೇವ। ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಕಮ್ಮಂ ತಂ ಏತ್ಥ ರಸ್ಸಪಭವನದಿಯಾ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥತ್ಥೋ ಸಚೇ ನದೀ ನಾತಿದೀಘಾ ಹೋತಿ ಅಡ್ಢಯೋಜನಂ ವಾ ಗಾವುತಂ ವಾ ಅಡ್ಢಗಾವುತಂ ವಾ, ತಸ್ಸಾ ಪವತ್ತನಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ನದೀತೀರಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ನದೀಪದೇಸೇ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘೋ ನಿಸೀದತಿ, ತತ್ಥ ತಸ್ಮಿಂ ನದೀಪದೇಸೇ ಸಮನ್ತತೋ ಅವಸೇಸನದಿಯಾ ಅಭಾವಾ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಸಙ್ಖ್ಯಾಭಾವೇನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಕೇವಲಾ ನದೀ ಸೀಮಾಯೇವಾತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಲೀನತ್ಥಪ್ಪಕಾಸನಿಯಮ್ಪಿ ಏತದೇವ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ವುತ್ತಂ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪನ ಯತ್ಥ ಖುದ್ದಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಮಹನ್ತೇಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣತಾಯ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಸಙ್ಖ್ಯಾಭಾವೇನ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾ ನತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಸತ್ಥಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಕೇವಲಾರಞ್ಞಸೀಮಾಯೇವ ತತ್ಥ ಸಙ್ಘೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ನದೀಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ ವಕ್ಖತಿ ಹಿ ಸಚೇ ನದೀ ನಾತಿದೀಘಾ ಹೋತಿ, ಪಭವತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವಮುಖದ್ವಾರಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಙ್ಘೋ ನಿಸೀದತಿ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥೀ'ತಿ ಆದಿ ಚ ಉಭಯತ್ಥಾಪಿ ಚ। ಯಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸ್ಸ ವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ವಾ ಓಕಾಸೋ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಕಥಂ ಮಿನನಂ ಖಿಪನಂ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಗಾಮಖೇತ್ತಾದೀಸು ಪವಿಸನತೋ ಅಖೇತ್ತೇ ಸೀಮಾ ಪವಿಟ್ಠಾ ನಾಮಾತಿಸೀಮಾ ವಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಅಪೇಕ್ಖಾಯ ಸೀಮುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ ಪನ ಯತೋ ಪಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಸಯಮೇವ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಜಾಯನ್ತಿ। ಯತೋ ಪನ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಖೇತ್ತಪ್ಪಮಾಣೇನೇವ ಜಾಯನ್ತಿ, ನ ಬಹೀತಿ ವುತ್ತಂ, ಏತ್ಥ ಚ'ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಸಯಮೇವ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಜಾಯನ್ತೀ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ವಿನಾಯೇವ ಅಪೇಕ್ಖಾಯ ಸೀಮಾಯ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ'ತಿ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಅಯುತ್ತರೂಪಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ ಪಾಳಿನಯವಿರೋಧತೋ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಪರತೋ ವುತ್ತವಚನೇನಾಪಿ ವಿರೋಧತೋ ಚ। ಇದಞ್ಚ ವಚನಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ವಾದಪ್ಪಕಾಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ ಭವೇಯ್ಯ। ಕಸ್ಮಾ ಪರತೋ ವುತ್ತವಚನೇನ ಅಘಟಿಯತ್ತಾ ಚ ಪಾಳಿಯಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾವಚನೇಹಿಪಿ ವಿರುಜ್ಝನತೋ ಚ, ತಂ ಪರತೋ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ। ಯಥಾ ಚ ಲೋಕೇ ವತಿಂ ಅಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಇದಂ ವತಿಯಾ ಠಾನ”ನ್ತಿ ಚ ಯಥಾ ಚ ನಙ್ಗಲಕೋಟಿಯಾ ಅಕಸಿತ್ವಾ “ಇದಂ ಕಸಿಕಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ ಚ ಯಥಾ ಚ ವತ್ಥುಂ ಕರೋನ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಕುಧಾರೀಫರಸುಆದಿನಾ ರುಕ್ಖೇ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ “ಇದಂ ಮಮ ಕುಧಾರಿಪತನಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ ಚ ಯಥಾ ಚ ದಾತ್ತೇನ ಅಲಾಯಿತ್ವಾ “ಇದಂ ಮಮ ಲಾಯಿತಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ ಚ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ, ಏವಮೇವ ಉದಕಂ ವಾ ವಾಲಿಕಂ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಅಖಿಪಿತ್ವಾ “ಅಯಮೇಕೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋತಿ ಚ, ಉದಕಪತನಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಚ ನ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ। ಏತ್ಥ ಚ ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಂ ವಿವಾದಂ ಕರೋನ್ತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ “ಯತ್ಥ ಖುದ್ದಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಮಹನ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣತಾಯ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಸಙ್ಖ್ಯಾಭಾವೇನ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾ ನತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಕೇವಲಾರಞ್ಞಸೀಮಾಯೇವ ತತ್ಥ ಸಙ್ಘೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ನದೀ ಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ವಕ್ಖತಿ ಹಿ ಸಚೇ ನದೀ ನಾತಿದೀಘಾ ಹೋತಿ। ಪಭವತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಮುಖದ್ವಾರಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಙ್ಘೋ ನಿಸೀದತಿ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥೀ'ತಿಆದಿಂ, ಇಮಿನಾ ಏವ ವಚನೇನ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತಿ ಏವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನಾಸತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬ'ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ

ವಿನಾವ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಹೇವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ತಸ್ಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪಯೋಜನಂ ನತ್ಥೇವಾತಿ ತೇ ಏವಂ ವತ್ತಬ್ಬಾ "ಮಾ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯಾಥ ಆಚರಿಯವರಞ್ಚ ಮಾ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಥ ಇದಞ್ಚ ವಚನಂ ಆಚರಿಯವರಸ್ಸ ನೇಯ್ಯವಚನಂ, ಪರತೋಪಿ ಆಚರಿಯವರೋ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ವಕ್ಖತಿ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಸುಚೇವ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಞ್ಚ ವುತ್ತವಚನೇಹಿಪಿ ತವ ವಚನಂ ಅಸಂಸನ್ದೇವ, ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಮೇವ ಪರತೋ ವುತ್ತವಚನೇನಾಪಿ ನ ಘಟಿಯತಿ। ಕಥಂ ನೇಯ್ಯವಚನಂ ಹೋತೀತಿ। "ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತಿ ಏವ…ಪೇ॰… ನಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ವಿನಾ ಮಗ್ಗಗಮನನ್ಹಾನಾದಿ ಅತ್ಥೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ನದೀಆದೀಸುಪಿವಾ ಪವಿಟ್ಠಕ್ಖಣೇಯೇವ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತಿಏವ ಅರಞ್ಞೇ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ'ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನುರೂಪಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ' ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇಸುಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇ'ಪಾತಿ ಪಞ್ಞತ್ತ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನುರೂಪಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಸಹ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ವಿನಾತಿ ಅಯಂ ನೇಯ್ಯತ್ಥೋ। ನಾಸತೀತಿಏತ್ಥ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ವಿನಾತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ನ ಲಬ್ಭತೇ। ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂ ಯೇವ ಪುನ ತತ್ಥಾತಿ ಲೋಕವೋಹಾರಸಿದ್ಧಾಸು ಏತಾಸು ನದೀಆದೀಸು ತೀಸು ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಸು ಪುನವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಸಾಸನವೋಹಾರಸಿದ್ಧಾಯ ಅಬದ್ಧಸೀಮಾಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪಾಳಿಯಂ "ಯಂ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸಾ"ತಿ ಆದೀಸು ಉದಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಿಪಿಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ, ಉದಕಸ್ಸ ಪಥನೋಕಾಸೋ, ತಸ್ಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಪದಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ ಅತ್ಥೋ… "ಪರಿಸ ಪರಿಯನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮನ್ತಾ ಯಾವ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಉದಕಪತನಟ್ಠಾನಂ, ತಾವ ಯಂ ತಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ಟ್ಠಾನಂ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ನದೀಆದೀಸು ಅಪರಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ"ತಿ ವುತ್ತಅತ್ಥಪದೇಹಿಪಿ ಸಮಾನಂ ಭವೇಯ್ಯ ಆಚರಿಯಮೇವ ಹಿ ಕೇಚಿಪನ ಸಮನ್ತಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಮಿನಿತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛೇದಕರಣೇನೇವ ಸೀಮಾ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ನ ಸಯಮೇವಾತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬನ್ತ್ಯಾದಿನಾ ಕೇಚಿವಾದಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಿನನಖಿಪನೇ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚ ಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅಬ್ಭನ್ತರಮಿನನಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ವಾಲಿಕಾದಿಖಿಪನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ದಸ್ಸನಂ, ತಂ ಸಯಂಜಾತಸೀಮಾನಂ ಠಿತಟ್ಠಾನಪರಿಚ್ಛೇದದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಕತಂ, ಗಾಮೂಪಚಾರಘರೂಪಚಾರಜಾನನತ್ಥಂ ಲೇಡ್ಡುಸುಪ್ಪಾದಿಖಿಪನವಿಜಾನನದಸ್ಸನಂ ವಿಯ, ತೇನೇವ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಸೀಮಂ ವಾ ಬನ್ಧನ್ತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ವಾ ಪರಿಚ್ಛೇದ'ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏವಂ ಕತೇಪಿ ತಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಪಭವತೋ ಞಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತೇನ ಥೂಲತೋ ಞತ್ವಾ ಅನ್ತೋತಿಟ್ಠನ್ತೇಹಿ ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇ ಠಾತಬ್ಬಂ ಅಞ್ಞಂ ಬಹಿಕರೋನ್ತೇಹಿ ಅತಿದೂರೇ ನಿರಾಸಙ್ಕಟ್ಠಾನೇ ಪೇಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ವಾ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ವುತ್ತಸೀಮಾಪೇಕ್ಖವಸೇನೇವ ತಾಸಂ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾನಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿ, ತಬ್ಬಿಗಮೇನ ವಿನಾಸೋ ಚ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಪಕಾರೋ ಇತೋ ಯುತ್ತತರೋ ಗವೇಸಿತಬ್ಬೋ'ತಿ ಆಹ। ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಪಕಾರೋ ಇತೋ ಯುತ್ತತರೋ ಗವೇಸಿತಬ್ಬೋ'ತಿ ಇಮಿನಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ವಚನೇನ ಇಮಸ್ಸ ವಚನಸ್ಸ ಅತ್ತನೋಮತಿಭಾವಞ್ಚ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಅಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪತ್ತಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। ಇದಞ್ಚ ವಚನಂ ನ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಕ್ಖವಚನಂ, ನಾಪಿಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರಾನಂ ವಚನಂ, ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಸಙ್ಗೀತಿಯೋ ಅನಾರೂಳ್ಹಾ, ನಾಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಸಂವಣ್ಣನಾಚರಿಯಸ್ಸ ವಾದಪ್ಪಕಾಸನಮೇವ ತಸ್ಮಾ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖಿತಬ್ಬಮೇವ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ ಸಚೇ ನದೀ ನಾತಿದೀಘಾ ಹೋತೀತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸಂವಣ್ಣನಾಧಿಕಾರೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥೀತಿ ಯಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೋಪಿ ನದೀಪದೇಸೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಮನ್ತತೋ ನದಿಯಾ ಅಭಾವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪಯೋಜನಂ ನತ್ಥೀ'ತಿ ವುತ್ತಂ ತಥಾ ಹಿ ಸಮನ್ತತೋ ನದಿಯಾ ಅಭಾವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪಯೋಜನಂ ನತ್ಥೀ'ತಿಇಮಸ್ಸ ಅನ್ವಯವಸೇನ ವಾ ಅತ್ಥಾಪತ್ತಿವಸೇನ ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ನದಿಯಾ ಭಾವೇ ಸತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪಯೋಜನಂ ಅತ್ಥೇವ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ಲಬ್ಭತೇ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯ ಲೀನತ್ಥಪ್ಪಕಾಸನಿಯಮ್ಪಿ "ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ ಪಹೋನಕಟ್ಠಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ಯತ್ಥ ಪನ ಕುನ್ನದಿಯಂ ನಪ್ಪಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಪಹೋನಕಟ್ಠಾನೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋ'ತಿವುತ್ತಂ। ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋ'ತಿ ಇಮಿನಾ ವಚನೇನ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಹ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ವಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನೇವ ನುಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ತಥಾ ಹಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಕೇ ಕತ್ತಾರೇ ಅಸತಿ ಕಥಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಕಾತಬ್ಬೋ ಭವೇಯ್ಯ ತಸ್ಮಾ "ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ

ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತಿ ಏವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನಾಸತೀ'ತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಞ್ಚ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಞ್ಚ ವುತ್ತವಚನೇಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವಿರುದ್ಧಂ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂಯೇವ ಚ "ಮಹೋಘೇನ ಪನ ಉನ್ನತಟ್ಠಾನತೋ ನಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಪತನ್ತೇನ ಖತೋ ಖುದ್ದಕೋ ವಾ ಮಹನ್ತೋ ವಾ ಲಕ್ಖಣಯುತ್ತೋ ಜಾತಸ್ಸರೋವ ಏತ್ಥಾಪಿ ಖುದ್ದಕೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ ಸಮುದ್ದೇ ಪನ ಸಬ್ಬಥಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಸೋಧೇತುಂ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ ತಥಾ ಹಿ ಅಯಮಾಚರಿಯವರೋ ಪುಬ್ಬೇ "ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತಿ ಏವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನಾಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪರತೋ ಕಥಮಾಚರಿಯವರೇನ "ಏತ್ಥಾಪಿ ಖುದ್ದಕೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ"ತ್ಯಾದಿವಚನಮುಚ್ಚತೇ, ತತ್ಥಾಯಂ ವಿಗ್ಗಹೋ ಉದಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಿಪೀಯತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಉದಕಸ್ಸ ಪತನೋಕಾಸೋ ಕಿನ್ತುಂ, ಠಾನಂ ಕರಿತಬ್ಬಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಕರ ಕರಣೇತಿ ಧಾತು ರಿಚ್ಚಪಚ್ಚಯೋ ಯಂ। "ಅಜ್ಜೇವ ಕಿಚ್ಚಂ ಆತಪ್ಪ"ನ್ತಿ ಯಥಾ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಂ ಕರಣಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಕಿಚ್ಚಂ। ಸಮುದ್ದೇ ಪನಾ ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಸದ್ದೋ ವಿಸೇಸತ್ಥೋ, ಪಕ್ಖನ್ತರತ್ಥೋತಿಪಿ ಅಪರೇ ವಿಸೇಸತ್ಥೇ ಪನ ನದೀಜಾತಸ್ಸರೇಸು ಮಹನ್ತೇಸು ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಖುದ್ದಕೇ ಪನ ಕೇವಲೇ ನದೀಜಾತಸ್ಸರೇಪಿ ಕಾತಬ್ಬಂ ಸಮುದ್ದೇ ಪನ ವಿಸೇಸತೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಯಂ ಪನ ಸದ್ದಸ್ಸ ವಿಸೇಸತ್ಥೋ। ಸಬ್ಬಥಾ ತಿ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ। ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮೇವಾ ತಿ ಏತ್ಥ ಏವಕಾರೋ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನತ್ಥೋ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ನ ಸಮುದ್ದಸೀಮಾಯ ಕದಾಚೀತಿ ಅತ್ಥೋ ಯುಜ್ಜತೇವ। ನದೀಜಾತಸ್ಸರೇಸು ಪನ ಮಹನ್ತೇಸು ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಖುದ್ದಕೇ ನದೀಜಾತಸ್ಸರೇಯೇವ ನ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ ಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಲಬ್ಭತೇವ ನದೀಜಾತಸ್ಸರೇಸು ಖುದ್ದಕಮಹನ್ತಭಾವೇನ ನದೀಜಾತಸ್ಸರಉದಕುಕ್ಖೇಪಾತಿ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಸೀಮಾ ಲಬ್ಭನ್ತಿ ಸಮುದ್ದೇ ಪನ ಕಸ್ಮಾ ಸಮುದ್ದಉದಕುಕ್ಖೇಪವಸೇನ ದ್ವೇ ನ ಲಬ್ಭನ್ತೀತಿ ಸಮುದ್ದೇ ಪನ ಕಸ್ಮಾ ಸಮುದ್ದಉದಕುಕ್ಖೇಪವಸೇನ ದ್ವೇ ನ ಲಬ್ಭನ್ತೀತಿ ಚೋದನಂ ಮನಸಿಸನ್ಧಾಯಾಹ "ಸೋಧೇತುಂ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ"ತಿ। ತತ್ಥ ಸೋಧೇತುಂ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ ತಿ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಅತಿಮಹನ್ತಭಾವೇನ ಸಮುದ್ದಮೋತಿಣ್ಣೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಹತ್ಥಪಾಸನಯನಂ ವಾ ಬಹಿಸಮುದ್ದಕರಣಂ ವಾ ಕಾತುಂ ಅತಿದುಕ್ಕರಂ ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬಥಾ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ ಅಯಮಾಚರಿಯವರಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯದಿ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತಿ ಏವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸತಿ ಸಮುದ್ದಮೋತಿಣ್ಣೇ ಭಿಕ್ಖುಸಮೂಹೇವ ಹತ್ಥಪಾಸತೋ ಬಹಿ ಕರೇಯ್ಯ, ಏವಞ್ಚ ಸತಿ ಸೋಧೇತುಂ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ'ತಿ ಹೇತುಪದಮ್ಪಿ ನಿರತ್ಥಕಂ ಭವೇಯ್ಯ ನ ಪನೇವಂ ಸಕ್ಕಾ ವತ್ತುಂ, ತೇನ ಞಾಯತಿ "ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪಯೋಜನ"ನ್ತಿ। ಅಪಿಚ ತೇಸಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ "ಮಯಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ನ ಕರೋಮ, ಕೇವಲಂ ಸಮುದ್ದೇಯೇವ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಇಚ್ಛಮಾನೇ ಸತಿ ಕಥಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಮತೇನ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಹೇವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಭವತೋ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಭವೇಯ್ಯ ಏವಞ್ಚ ಸತಿ "ಸಮುದ್ದೇ ಪನ ಸಬ್ಬಥಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಸೋಧೇತುಂ ದುಕ್ಕರತ್ತಾ"ತಿ ವಚನಮ್ಪಿ ನಿರತ್ಥಕಂ ಭವೇಯ್ಯ ಏವಞ್ಚ ಪನ ವದೇಯ್ಯ... ಸಬ್ಬಸೋ ಸಮುದ್ದಸೀಮಾಯ ಅಲಬ್ಭಮಾನತಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಸಮುದ್ದೇ ಪನಾ"ತ್ಯಾದಿವಚನಂ ಆಚರಿಯವರೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ತಥಾಪಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಕಸ್ಮಾ ಏವಞ್ಚ ಅತ್ಥೇ ಇಚ್ಛಮಾನೇ ಸತಿ "ಸಮುದ್ದೇ ಪನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉದಕುಕ್ಖೇ ಪಸೀಮಾವ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ ನನೇವಂ ವುತ್ತಂ। ಅಥವಾ ಪಕರಣಾದಿವಸೇನ ಸದ್ದತ್ಥೇ ವಿಭಜ್ಜೀಯಮಾನೇಪಿ ವಿರುಜ್ಝತೇವ ಕಥಂ ಸಂಯೋಗವಸೇನ "ಸವಚ್ಛಂ ಧೇನುಮಾನೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಗಾವೀ"ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ವಳವಾ। "ಅವಚ್ಛಂ ಧೇನು"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಗಾವೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ವಳವಾತಿ ಏತ್ಥ ವಿಯ ಕದಾಚಿಪಿ ಏವಸದ್ದೇನ ನಿವತ್ತೇತಬ್ಬಸ್ಸ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ನದಿಯಮಿವ ನಾತಿದೀಘಭಾವೇ ಅಲಬ್ಭಮಾನೇ ಸತಿ "ಸಮುದ್ದೇ ಪನ ಸಬ್ಬಥಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏವಕಾರೇನ ಅವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ತಥಾ ಹಿ ಸಂಯೋಗವಿಪ್ಪಯೋಗವಸೇನ "ಸವಚ್ಛಂ ಧೇನುಂ, ಅವಚ್ಛಂ ಧೇನು"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಗಾವೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ವಳವಾ। ವಳವಾ ಚ ನಾಮ ಯೋನಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧತ್ತಾ ವಿಜಾಯಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪರಿಣತಕಾಲೇ ಕುಚ್ಛಿಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಆಜಞ್ಞಪೋತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಏವಂ ಏಕಗಬ್ಭೇನೇವ ಮರನ್ತಿ ತಸ್ಮಾ "ವಳವಂ ಸವಚ್ಛ"ನ್ತಿವಾ ಅವಚ್ಛ"ನ್ತಿ ವಾ ವತ್ತುಂ ನಾರಹತಿ ಏವಮೇವ ಕದಾಚಿಪಿ ನಾತಿದೀಘಸಮುದ್ದಸ್ಸಪಿ ಅನುಪಲಬ್ಭಮಾನತ್ತಾ ತಂ ನಿವತ್ತಾಪಕೇನ ಏವಸದ್ದೇನ "ಸಮುದ್ದೇ ಪನ ಸಬ್ಬಥಾ

ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅಪದಿಸಿತುಂ ನಾರಹತಿಯೇವ ತಸ್ಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥಾವ ಗನ್ತಬ್ಬಂ ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಏವಞ್ಚ ಅತ್ಥೇ ಇಚ್ಛಮಾನೇ ಸತಿ ಸಮುದ್ದೇ ಪನ ಸಬ್ಬಥಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾವ ಲಬ್ಭತೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ ನ ಪನೇವಂ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ತೇನ ಞಾಯತಿ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ವಾಲಿಕಾದೀಹಿ ಖಿಪನನ್ತಿ ಅಪಿಚ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಂಯೇವ "ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಪನ ನಾವಾಯ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಮತ್ತಮೇವ ಹಿ ಸೀಮಾ, ತಂ ನಾವಾ ಸೀಘಮೇವ ಅತಿಕ್ಕಮೇತಿ ಏವಂ ಸತಿ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಸೀಮಾಯ ಞತ್ತಿ, ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಅನುಸಾವನಾ ಹೋತೀ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಂವಣ್ಣನಾಧಿಕಾರೇ ತನ್ತಿ ಸೀಮಂ। ಸೀಘಮೇವ ಅತಿಕ್ಕಮೇತೀತಿ ಇಮಿನಾ ತಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಏವ ಪರಿವತ್ತಮಾನಾಯ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಏತದತ್ಥಮೇವ ಹಿ ವಾಲಿಕಾದೀಹಿ ಸೀಮಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನಂ। ಇತರಥಾ "ಬಹಿಪರಿವತ್ತಾ ನುಖೋ ನೋ ವಾ"ತಿ ಕಮ್ಮಕೋಪಸಙ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ। ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಅನುಸಾವನಾತಿ ಕೇವಲಾಯ ನದೀಸೀಮಾಯ ಅನುಸಾವನಾ'ತಿ ಆಚರಿಯವರೇನ ವುತ್ತಂ। ಯದಿಸೀ ಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಹ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸತಿ ನಾವಾಯ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಸಮನ್ತತೋ ಸಭಾ ವಿಯ ಪರಿಖಿಪಿತ್ವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಚ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಅನುಸಾವನಾತಿ ಚ ಅಪರಾಯ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಅನುಸಾವನಾತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯ ನ ಪನೇವಂ ವುತ್ತಂ ಅಥಾಪಿ ವದೇಯ್ಯ "ಪರಮೋತಿಣ್ಣಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾ ಹೋತಿ, ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ, ತಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಅಯುತ್ತಮೇವ। ಕಸ್ಮಾ ಯಾವ ಕಮ್ಮಂ ನ ನಿಪ್ಫನ್ನಂ, ತಾವ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ವಿನಾ ಅಸಮ್ಭವತೋ ತೇನ ಞಾಯತಿ "ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ವಿನಾ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಹೇವ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ನುಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥಾವ ಗನ್ತಬ್ಬಂ ತಸ್ಮಾ ನಾವಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಥಿರತರಂ ಕತ್ವಾ ನಾವಂ ಅಗಮನೀಯಂ ಕತ್ವಾವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ "ಗಚ್ಛನ್ತಿಯಾ ಪನ ನಾವಾಯ ಕಾತುಂನವಟ್ಟತೀತಿ ಏತ್ಥ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತಮಾನಾಯ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವದೇಯ್ಯ "ಯಾವ ಪರಿಸಾ ವಡ್ಢತಿ, ತಾವ ಸೀಮಾಪಿ ವಡ್ಢತಿ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋಯೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ವಿನಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ಪರಿಸವಸೇನ ವಡ್ಢಮಾನಾ ಉದಕಖಿಪನಂ ವಿನಾಯೇವ ವಡ್ಢತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾ ವಿಯ ತಸ್ಮಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಪಯೋಜನಂ ನತ್ಥೇವಾ"ತಿ। ತಂ ನು, ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥತ್ಥೋ... ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ನಾಮೇಸಾ ವಡ್ಢಮಾನಾ ಪರಿಸವಸೇನೇವ ವಡ್ಢತಿ ಬದ್ಧಸೀಮಾಯಂ ಪನ ವಡ್ಢಮಾನಾ ಸಮೂಹವಸೇನ ವಡ್ಢತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪರಿಸವಸೇನ ವಡ್ಢಮಾನಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ। ಅಪರೇ ಏವಂ ವದನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋಯೇವ ಪಮಾಣಂ, ಪುನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಕಥಿನತ್ಥತಸಾಟಕದಾನಕಮ್ಮವಾಚಾವಿಯ ತಥಾ ಹಿ ಕಥಿನತ್ಥತಸಾಟಕದಾನಕಾಲೇ ವುತ್ತಕಮ್ಮವಾಚಾ ಏಕಾಯೇವವಟ್ಟತಿ, ಅತ್ಥತೇಯೇವ ಕಥಿನೇ ಪುನ ವರಸಾಟಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮವಾಚಾಯ ದಾನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ ಏವಮೇವ ಏತ್ಥಾಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋಯೇವ ಪಮಾಣಂ, ಪುನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀತಿ ತೇ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಮಿವ ಮಞ್ಞಿತ್ವಾ ವದನ್ತಿ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಯಞ್ಹಿ ಪುರಿಸಾಯ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಮೇವ ಉಪಚಾರಸೀಮಾಭಾವೇನ ವಡ್ಢತಿ ಇಧ ಪನ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತತೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪ್ಪಮಾಣೇನ ವಡ್ಢತಿಯೇವ ನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ವಿನಾವ ಇಜ್ಝತೇ "ಕಥಂ ಪನ ಉದಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಅಕ್ಖಧುತ್ತಾ ದಾರುಗುಳಂ ಖಿಪನ್ತಿ, ಏವಂ ಉದಕಂ ವಾ ವಾಲಿಕಂ ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಥಾಮಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ಖಿಪಿತಬ್ಬಂ, ಯತ್ಥ ಏವಂ ಖಿತ್ತಂ ಉದಕಂ ವಾ ವಾಲಿಕಂ ವಾ ಪತತಿ, ಅಯಮೇಕೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಕಥಾವಚನಂ ಭಿನ್ದನ್ತಿ ನಾಮ। ಕಿಮಿವಾತಿ ಚೇ, ಯೇ ಪನ "ಕಮ್ಮಮೇವ ಕಮ್ಮಕರಣಂ ಕರೋತಿ, ನತ್ಥಿ ನಿರಯಪಾಲಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ತೇ "ಅತ್ಥಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ನಿರಯೇ ನಿರಯಪಾಲಾ"ತಿ ದೇವದೂತಸುತ್ತಂ ಭಿನ್ದನ್ತಿ ವಿಯಾತಿ। ಏವಞ್ಚಪನ ವದೇಯ್ಯ ಯೇ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಸಹ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಪಿ "ಸಚೇಪಿ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಸ ಠಿತೋಕಾಸಸ್ಸ ಬಾಹಿರನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ತಾಯ ಸಹ ಸಯಮೇವ ಸಞ್ಜಾತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಸಮಾನಸಂವಾಸಕಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಯತ್ಥ ಪನ ಖುದ್ದಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಮಹನ್ತೇಹಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣತಾಯ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಸಙ್ಕಾಭಾವೇನ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾ ನತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಕೇವಲಾರಞ್ಞಸೀಮಾಯಮೇವ ತತ್ಥ ಸಙ್ಘೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ನದೀಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವನಯೋ"ತಿ ವಿಮತಿ ವಿನೋದನಿಯಂ ವುತ್ತವಚನಂ ಭಿನ್ದನ್ತಿ ನಾಮಾತಿ। ತಂ ನ, ತೇನ ನೋ ಕಾ ಹಾನಿ ಏವಮ್ಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಾದೇ ಕೋಚಿ ವಿರೋಧೋ ನ ವಿಜ್ಜತೇವ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ, ಇಮೇ ದ್ವೇ ಸದ್ದರಚನಾಪಿ

ಅಸಮ್ಬನ್ಧಾವ ಭಿನ್ನಲಕ್ಖಣಾ ಭಿನ್ನವಿಸಯಾ ಚೇತಾ ಸೀಮಾ। ಕಥಂ ಸದ್ದರಚನಾ ಅಸಮ್ಬನ್ಧಾ। ಯಥಾ ಅರಞ್ಞೇ ತತ್ಥ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಕೇವಲಾರಞ್ಞಮೇವಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವ ಮೇವ "ನದಿಯಾಪಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಙ್ಘೋ ನಿಸೀದತಿ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ನುಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ "ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಕ್ರಿಯಾಪರಾಮಸನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಕರಿತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ। ಕಿಂ ತಂ, ಖಿಪನಂ। ಏವಮ್ಪಿ ಸದ್ದರಚನಾ ಅಸಮ್ಬನ್ಧಾವ। "ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ...ಪೇ॰... ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನಾಸತೀ"ತಿ ಏತ್ಥ "ನಾಸತೀ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ವಿನಾಪೀತಿ ಅತ್ಥೋಪಿ ಯುಜ್ಜತೇವ। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ "ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತಿಏವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನುಲೋಮನಯವಸೇನ "ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಅಸತಿ ನುಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಅತ್ಥೋ ಯುಜ್ಜತೇವ। ಕೇಚಿಪನ "ಸಮನ್ತಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಮಿನಿತ್ವಾ ಪರಿಚ್ಛೇದಕರಣೇನೇವ ಸೀಮಾ ಸಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ಸಯಮೇವಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯದಿ ಹಿ...ಪೇ॰... ಯಥಾ ಚೇತ್ಥ, ಏವಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಪಿ ನದೀಆದೀಸುಪಿ ತತ್ಥಾಪಿ ಹಿ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸೋ ನ ಞಾಯತಿ, ತಥಾ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ಖಿಪನನ್ತಿ ಇಮಿನಾಪಿ ವಚನೇನ ಆಚರಿಯವರಸ್ಸ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಸಹೇವ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸತಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನಾಸತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಞಾಯತಿ। ಕಥಂ ಭಿನ್ನಲಕ್ಖಣಾ, ಗಾಮಸೀಮಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅಬದ್ಧಸೀಮಸಾಮಞ್ಞೇನ ಸಮಾನಾ, ನ ಪನ ಸಮಾನಲಕ್ಖಣಾ ತಥಾ ಹಿ "ಅಸಮ್ಮತಾಯ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸೀಮಾಯ ಅಟ್ಠಪಿತಾಯ ಯಂ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಿ, ಯಾ ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ವಾ ಗಾಮಸೀಮಾ, ನಿಗಮಸ್ಸ ವಾ ನಿಗಮಸೀಮಾ, ಅಯಂ ತತ್ಥ ಸಮಾನಸಂವಾಸಾ ಏಕೂಪೋಸಥಾ"ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಖುದ್ದಕೋ ವಾ ಮಹನ್ತೋ ವಾ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಗಾಮಪದೇಸೋ ಗಾಮಸೀಮಾತಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ನ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯ ವಿಯ ಸಮನ್ತಾ ಲೇಡ್ಡುಪಾತುಕ್ಖೇಪೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯಪಿ ಅಗಾಮಕೇ ಚೇ ಅರಞ್ಞೇ ಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಿ, ತಸ್ಸ ಅರಞ್ಞಸ್ಸ ಅರಞ್ಞಸೀಮಾತಿ ನಾನುಞ್ಞಾತಾ ತಥಾ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇಸುಪಿ ಗಾಮಸೀಮಾಯಮಿವ ಸಬ್ಬೋ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರಪದೇಸೋ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸ ರಸೀಮಾತಿ ಏವಮೇವ ನ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ತಥಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯಮಿವ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾತಿ ವಾ ನಾನುಞ್ಞಾತಾ ಏವಮಿಮಾ ಗಾಮಸೀಮಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಭಿನ್ನಲಕ್ಖಣಾ, ತಸ್ಮಾ ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನುಸಾರೇನೇವ ಗಾಮಸೀಮಾಯಪಿ ಖುದ್ದಕೋ ವಾ ಮಹನ್ತೋ ವಾ ಸಬ್ಬೋ ಗಾಮಪದೇಸೋ ಗಾಮಸೀಮಾವ ಹೋತಿ, ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾಯಪಿ "ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಾ"ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನುಸಾರೇನ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಹ ಸಯಮೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಮಿನನಾಮಿನನವಿಚಾರಣಾ ಪನ ನಿರತ್ಥಕಾವ ತಥಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಪಿ "ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾ"ತಿ ಪಞ್ಞತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನುರೂಪಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಸಹೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ನತ್ಥಿ ಖಿಪನಾಖಿಪನ ವಿಚಾರಣಾಯ ಪಯೋಜನನ್ತಿ। ಕಥಂ ಭಿನ್ನವಿಸಯಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಅರಞ್ಞವಿಸಯಾ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರವಿಸಯಾ, ಏವಮ್ಪಿ ಏತಾ ಗಾಮಸೀಮಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಭಿನ್ನವಿಸಯಾವ ತಸ್ಮಾ "ನದೀಆದೀಸು ಏಸೇವ ನಯೋ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಅಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಹೇವ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನೇವ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಯಥಾ। ಏವಮೇವ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯಪಿ ಅಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಹ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾವ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ವಿನಾತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕಾತಬ್ಬಂ। ನನು ಚ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಬ್ಭನ್ತರೇ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ, ಪರಿಚ್ಛೇದಾ ಬಹಿ ಅಞ್ಞಂ ತತ್ತಕಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀತಿ, ಇದಂ ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನ'ನ್ತಿ ವುತ್ತವಚನೇ ನವಿರುಜ್ಝತೀತಿ ಚೇ। ತಂ ನ, ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಸಚೇ ಪನ ದ್ವೇಸಙ್ಘಾ ವಿಸುಂವಿಸುಂ ಉಪೋಸಥಾದಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅಞ್ಞೋ ಏಕೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಉಪಚಾರತ್ಥಾಯ ಠಪೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಾನಂ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಕಮ್ಮಕರಣಾಧಿಕಾರೇ ವುತ್ತತ್ತಾ। ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಮ್ಪಿ "ತತ್ಥ ಅಞ್ಞಂ ತತ್ತಕಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀತಿ ಇದಂ ನೇವ ಪಾಳಿಯಂ, ನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಉಪಲಬ್ಭತಿ। ಯದಿ ಚೇತಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಙ್ಘಾನಂ ವಿಸುಂವಿಸುಂ ಉಪೋಸಥಾದಿಕಮ್ಮಕರಣಾಧಿಕಾರೇ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪತೋ ಬಹಿ ಅಞ್ಞಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಾದಿಕರಣತ್ಥಂ। ಠಿತೋ ಸಙ್ಘೋ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಸಮ್ಭವತೋ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀತಿ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವುತ್ತಂ ಸಿಯಾ। ಏವಂ ಸತಿ ಯುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ತೇನೇವ ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಲೀನತ್ಥಪ್ಪಕಾಸನಿಯಂ ಅಞ್ಞಂ ತತ್ತಕಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದನ್ತಿ

ದುತಿಯಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನ್ತೋಪಿ ಕೋಪೇತಿ। ಕಸ್ಮಾ, ಅತ್ತನೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಪರೇಸಂ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟತ್ತಾ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕೋಪೇತೀ'ತಿ "ಇದಂ ಸಬ್ಬಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಚ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಸಬ್ಬಾಸುಪಿ ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ ತೇನೇವ ಅತ್ತನೋ ಚ ಅಞ್ಞೇಸಞ್ಚ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಅನ್ತರಾ ಅಞ್ಞೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಸೀಮನ್ತರಿಕತ್ಥಾಯ ಠಪೇತಬ್ಬೋ'ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಞ್ಞೇ ಪನೇತ್ಥ ಅಞ್ಞಥಾಪಿ ಪಪಞ್ಚೇನ್ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। ತಸ್ಸ "ಅನ್ತೋಹತ್ಥಪಾಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಕಮ್ಮಂ ಕೋಪೇತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿ ಯತ್ಥಕತ್ಥಚಿ ಠಿತೋ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತೀತಿ ದೀಪೇತೀತಿ ಸಾರತ್ಥದೀಪನೀವಚನೇನಾಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತೇ ಪರಿಚ್ಛೇದತೋ ಬಹಿ ಅಞ್ಞಂ ತತ್ತಕಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋಪಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೋಪೇತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಮೇತಂ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಂಯೇವ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಳ್ಹಿಕರಣವಸೇನ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಪ್ಪಮಾಣಾ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯತರಾ ಹೋತಿ, ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದಸಙ್ಕಾ ಚ ನ ಸಿಯಾತಿ ಸಾಮಿಚಿದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಅಞ್ಞೋ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೋ ಸೀಮನ್ತರಿಕತ್ಥಾಯ ಠಪೇತಬ್ಬೋ'ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯತ್ತಕೇನ ಪನ ಸೀಮಾಸಮ್ಭೇದೋ ನ ಹೋತಿ, ತತ್ತಕಂ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ, ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ "ಯತ್ತಕೇನ ಸೀಮಸಙ್ಕರೋ ನ ಹೋತಿ, ತತ್ತಕಮ್ಪಿ ಠಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಖುದ್ದಕಂ ಪನ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ಪರಿಸವಸೇನ ವಡ್ಢನತೋ ಸೀಮಸಮ್ಭೇದಸಙ್ಕಾ ಸಿಯಾ। ತಂ ನಿವಾರಣತ್ಥಮೇವ ವುತ್ತನ್ತಿ।

ಪಾಳಿಂ ಅಟ್ಠಕಥಞ್ಚೇವ, ಟೀಕಾವಿಮತಿಆದಿಕೇ।
ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ, ಮಞ್ಞನ್ತು ಕವಿಪುಙ್ಗವಾತಿ।
ಅಯಮೇತ್ಥ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ವಿಚಾರಣಾ॥

ಜನಪದಸೀಮಾ ನಾಮ ಏಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ವಿಜಿತೇ ಪವತ್ತೋ ಮಹಾಮಚ್ಚಾನಂ ನಿವಾಸಭೂತೋ ಏಕಮೇಕೋ ಪದೇಸೋ ಜನಪದಸೀಮಾ ನಾಮ।

ರಟ್ಠಸೀಮಾ ನಾಮ ಕಾಸಿಕೋಸಲಾದಿಕಾ ಸೋಳಸ ಮಹಾಜನಪದಾ। "ಸೋಳಸಮಹಾನಗರ"ನ್ತಿಪಿ ತೇಸಂ ನಾಮಂ। ತತ್ಥ ಸೋಳಸ ಮಹಾಜನಪದಾನಿ ನಾಮ। ಅಙ್ಗರಟ್ಠಂ, ಮಗಧರಟ್ಠಂ, ಕೋಸಲರಟ್ಠಂ, ವಜ್ಜಿರಟ್ಠಂ, ಚೇತಿಯರಟ್ಠಂ, ಕುರುರಟ್ಠಂ, ಪಞ್ಚಾಲರಟ್ಠಂ, ಮಜ್ಝರಟ್ಠಂ, ಸುರಸೇನರಟ್ಠಂ, ಅಸ್ಸಕರಟ್ಠಂ, ಅವನ್ತಿರಟ್ಠಂ, ಗನ್ಧಾಲರಟ್ಠಂ, ಮಲ್ಲರಟ್ಠಂ, ಕಮ್ಬೋಜರಟ್ಠನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಸೋಳಸಮಹಾಜನಪದಾನಿ ನಾಮ। ಇಮೇ ಸೋಳಸಮಹಾಜನಪದಾ ಮಜ್ಝಿಮಪದೇಸೇಯೇವ ಪವತ್ತಾ ಮಹಾರಟ್ಠಾ ನಾಮ ತದಞ್ಞೇಪಿ ಸುನಾಪರನ್ತರಟ್ಠಾದಿಕಾ ಬಹುತರಾವ। ತಥಾ ಪಚ್ಚನ್ತವಿಸಯೇಪಿ ರಾಮಞ್ಞಾದಿಕಾ ಅನೇಕಪ್ಪಭೇದಾ ಮಹಾರಟ್ಠಾ ಅತ್ಥೇವ ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇ ರಟ್ಠಸೀಮಾ ನಾಮ। ಲೋಕಿಯಸತ್ಥೇಸು ಪನ ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಸ್ಸಸುದ್ದವಸೇನ ಚತುವಣ್ಣಾನಿ ವಸನ್ತಿ, ಸೋ ಪದೇಸೋ "ಮಹಾರಟ್ಠೋ"ತಿ ಪವುಚ್ಚತಿ। ವುತ್ತಞ್ಚೇ ತಂ ಪೋರಾಣೇಹಿ।

"ಪವತ್ತಾ ಚತುವಣ್ಣಾನಂ, ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ನ ವಿಜ್ಜತೇ।
ಸೋ ಮಿಲಕ್ಖುದೇಸೋ ವುತ್ತೋ, ಪುಞ್ಞಭೂಮಿ ತತೋ ಪರ"ನ್ತಿ॥

ರಜ್ಜಸೀಮಾ ನಾಮ ಏಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಆಣಾಪವತ್ತಟ್ಠಾನಂ ರಜ್ಜಸೀಮಾ ನಾಮ।

ದೀಪಸೀಮಾ ನಾಮ ಸಮುದ್ದನ್ತರೇ ವಾ ನದಿಮಜ್ಝೇ ವಾ ಪವತ್ತಾ ದೀಪಾ ದೀಪಸೀಮಾ ನಾಮ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ದೀಪೇ ಗಾಮಾ ವಸನ್ತಿ, ಸೋ ಗಾಮಸೀಮಾತ್ವೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ವಕ್ಖತಿ ಹಿ ಸುಕ್ಖೇ ಜಾತಸ್ಸರೇ ವಾಪಿಂ ವಾ ಖಣನ್ತಿ ವಪ್ಪಂ ವಾ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಠಾನಂ ಗಾಮಖೇತ್ತಂ ಹೋತೀತಿ।

ಚಕ್ಕವಾಳಸೀಮಾ ನಾಮ “ಆಯಾಮತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಯೋಜನಾನಂ ದ್ವಾದಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ತೀಣಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚತ್ತಾರಿಸತಾನಿ ಪಞ್ಞಾಸಞ್ಚಯೋಜನಾನಿ।

ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ

“ಸಬ್ಬಂ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಛತ್ತಿಂಸಪರಿಮಣ್ಡಲಂ।
ದಸಞ್ಚೇವ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಅಡ್ಢುಡ್ಢಾನಿ ಸತಾನಿಚಾ”ತಿ॥

ವುತ್ತಂ ಏಕಂ ಚಕ್ಕವಾಳಂ ಚಕ್ಕವಾಳಸೀಮಾ ನಾಮ। ಏವಂ ಪನ್ನರಸಪ್ಪಭೇದಾ ಹೋತಿ ಸೀಮಾ। ತತ್ಥ ಇದ್ಧಿಮಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ವಾ ಸೀಮೇ ಉಪೋಸಥಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಹತ್ಥಪಾಸನಯನಂ ವಾ ಬಹಿಸೀಮಕರಣಂ ವಾ ಕಾತುಂ ಛನ್ದಾರಹಾನಂ, ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಭಾವೋಯೇವ ಪಮಾಣಂ। ಏವಮಸಕ್ಕೋನ್ತೇ ಅನಿದ್ಧಿಮಪುಗ್ಗಲೇ ಸನ್ಧಾಯ ಅತಿಮಹನ್ತಾರಞ್ಞೇ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ। ತತ್ಥ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಹ ಸಮನ್ತಾ ಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನೇವ ಜಾತಾ ತಥಾ ನದೀಸಮುದ್ದಜಾತಸ್ಸರೇಸುಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ತತ್ಥಪಿ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪೇನ ಸಹ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ತಥಾ ಗಾಮನಿಗಮಜನಪದನಗರರಟ್ಠರಜ್ಜಸೀಮಾಸುಪಿ ವಗ್ಗಕಮ್ಮಪರಿಹಾರತ್ಥಂ ಬದ್ಧಸೀಮಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ। ತತೋ ಪರೇಸು ಪನ ಗಾಮಸೀಮಸತ್ತಬ್ಭನ್ತರಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ ನುಞ್ಞಾತಸುತ್ತಾನುಲೋಮನಯಸಾಮತ್ಥಿಯತೋ ಖುದ್ದಕೇಸು ಗಾಮನಿಗಮಜನಪದನಗರೇಸು ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಛನ್ದಾರಹಾನಂ ಛನ್ದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅನುಮತಿಯಾವ ಉಪೋಸಥಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಮೇವ ತಥಾ ಖುದ್ದಕೇ ಅರಞ್ಞೇಪಿ ನದೀಜಾತಸ್ಸರೇಪಿ ಯಥಾಸುಖಂ ಉಪೋಸಥಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಮೇವಾತಿ।

ಏವಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನಲಕ್ಖಣೇನ ಅಭೇದೇಪಿ ಬದ್ಧಾಬದ್ಧವಸೇನ ದುವಿಧಾ। ತಪ್ಪಭೇದೇನ ಪನ್ನರಸವಿಧಾ, ಸರೂಪವಸೇನ ಪನ ಖಣ್ಡಸೀಮಾ, ಉಪಚಾರಸೀಮಾ, ಸಮಾನಸಂವಾಸಸೀಮಾ, ಅವಿಪ್ಪವಾಸಸೀಮಾ, ಲಾಭಸೀಮಾ, ಗಾಮಸೀಮಾ। ನಿಗಮಸೀಮಾ, ನಗರಸೀಮಾ, ಅಬ್ಭನ್ತರಸೀಮಾ, ಅರಞ್ಞಸೀಮಾ, ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾ, ನದೀಸೀಮಾ, ಜಾತಸ್ಸರಸೀಮಾ, ಸಮುದ್ದಸೀಮಾ, ಜನಪದಸೀಮಾ, ರಟ್ಠಸೀಮಾ, ರಜ್ಜಸೀಮಾ, ದೀಪಸೀಮಾ, ಚಕ್ಕವಾಳಸೀಮಾತಿಏಕೂನವೀಸಪ್ಪಭೇದೇ ಪಿ ಸೀಮೇ ವಿಪತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಲಕ್ಖಣಪ್ಪಕಾಸಕಂ ಸೀಮವಿಸೋಧನೀನಾಮ ಪಕರಣಂ ಸಮತ್ತಂ।

ಇತಿ

“ಸೀಮವಿಸೋಧನಿಂ ನಾಮ, ನಾನಾಗನ್ಥಸಮಾಹಟಂ।
ಕರಿಸ್ಸಂ ಮೇ ನಿಸಾಮೇನ್ತು, ಸಾಧವೋ ಕವಿಪುಙ್ಗವಾ॥

ಪಾಳಿಂ ಅಟ್ಠಕಥಞ್ಚೇವ, ಮಾತಿಕಾಪದಭಾಜನಿಂ।
ಓಗಾಹೇತ್ವಾನ ತಂ ಸಬ್ಬಂ, ಪುನಪ್ಪುನಮಸೇಸತೋ॥

ಅತ್ತನೋಮತಿಗನ್ಥೇಸು, ಟೀಕಾಗಣ್ಠಿಪದೇಸು ಚ।
ವಿನಿಚ್ಛಯವಿಮತೀಸು, ಮಾತಿಕಾಟ್ಠಕಥಾಸುಪಿ॥

ಸಬ್ಬಂ ಅಸೇಸಕಂ ಕತ್ವಾ, ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾನ ಏಕತೋ।
ಪವತ್ತಾ ವಣ್ಣನಾ ಏಸಾ, ತೋಸಯನ್ತೀ ವಿಚಕ್ಖಣೇ”ತಿ॥

ಇಮೇಸಂ ಗಾಥಾಪದಾನಂ ಅತ್ಥೋ ಸಬ್ಬಸೋ ಸಂವಣ್ಣಿತೋ ಹೋತಿ।

ಸೀಮಸಮ್ಪತ್ತಿಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿನಾಮ ಏಕವೀಸತಿವಜ್ಜನೀಯಪುಗ್ಗಲೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಏತರಹಿ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥಕಮ್ಮೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಪಞ್ಚವಗ್ಗತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ಮಜ್ಝಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ದಸವಗ್ಗತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬೇ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಯಂ ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಏಕವೀಸತಿ ವಜ್ಜನೀಯಾ ನಾಮ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಗ ಟ್ಠಾಯ ಪರಿಸಾಯಾ"ತಿ ವಚನತೋ ಹೇಟ್ಠಾ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ನಿಸಿನ್ನಪರಿಸಾಯ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆದಿನಾನಯೇನ ವುತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ, ಸಿಕ್ಖಮಾನಾ, ಸಾಮಣೇರೋ, ಸಾಮಣೇರೀ, ಸಿಕ್ಖಾಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಕೋ, ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಕೋ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅದಸ್ಸನೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ, ಆಪತ್ತಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ, ಪಾಪಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ ಉಕ್ಖಿತ್ತಕೋ, ಪಣ್ಡಕೋ, ಥೇಯ್ಯಸಂವಾಸಕೋ, ತಿತ್ಥಿಯಪಕ್ಕನ್ತಕೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ, ಮಾಘಾತುತಕೋ, ಪಿತುಘಾತಕೋ, ಅರಹನ್ತಘಾತಕೋ, ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ, ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ, ಲೋಹಿತುಪ್ಪಾದಕೋ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕೋತಿ ತೇ ಬಹಿಸೀಮಕರಣವಸೇನ ನಿಸಿನ್ನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯದಿ ತೇ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ವಾ ಸೀಮೇಯೇವ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ಅವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಾದಿಕೋ ಪಕತತತ್ತಗಣೋ ಹತ್ಥಪಾಸಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಕಾರಕಸಙ್ಘೋ ಸಾವಜ್ಜೋ, ಕಮ್ಮಂಪನ ನ ಕುಪ್ಪತಿ ಕಸ್ಮಾ ಅವಗ್ಗಾರಹತ್ತಾ। ಅಪರೇಪನ ಏವಂ ವದನ್ತಿ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಸ್ಸ ಅವನ್ದನೀಯೇಸು ಅವುತ್ತತ್ತಾ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಯನ್ತಸ್ಸ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವತೋ ತಸ್ಸ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ರೂಹನತೋತಿ ತದೇವ ಯುತ್ತತರನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ, ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಯಾವ ಸೋ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ತಾವ ವನ್ದಿತಬ್ಬೋ। ಯದಾ ಪನ "ಅಸ್ಸಮಣೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ತದಾ ನ ವನ್ದಿತಬ್ಬೋತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅನ್ತಿಮವತ್ಥುಅಜ್ಝಾಪನ್ನಸ್ಸ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಂ ಪಟಿಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ, ನ ತತೋಪರಂ। ಭಿಕ್ಖುಭಾವಂ ಅಪ್ಪಟಿಜಾನನ್ತೋ ಹಿ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಪಕ್ಖಂ ಭಜತೀತಿ ಮಜ್ಝಿಮಗಣ್ಠಿಪದೇ ಸಾರತ್ಥದೀಪನಿಯಞ್ಚ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನ್ತಿಮವತ್ಥು ಅಜ್ಝಾಪನ್ನಪುಬ್ಬೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಕಾರಣಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾವ ತೇನ ಸಹ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಗಣೋ ಉಪೋಸಥಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಕಾರಕಸಙ್ಘೋ ಅನವಜ್ಜೋ, ಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ನ ಕುಪ್ಪತೀತಿ, ತೇಸಂ ಮತಿಮತ್ತಮೇವ। ಕಸ್ಮಾ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಭಾವೋಪಿ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಞ್ಞಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣರುಹಣಸ್ಸ ಚ ತಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಸದ್ದಹಿತತ್ತಾ ತೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸಹಸೇಯ್ಯಾಪತ್ತಿಪಿ ನತ್ಥಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣಞ್ಚ ರುಹತಿ, ಏಕವೀಸತಿವಜ್ಜನೀಯಪುಗ್ಗಲೇಪಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ಅವಿಚಾರಿಕತ್ತಾ ತೇನ ಸಹ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಗಣೋ ಉಪೋಸಥಾದಿಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಾರಕಸಙ್ಘೋ ಅಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಅನುಪವಜ್ಜೋ। ಕಮ್ಮಂ ಪನ ಕುಪ್ಪತೀತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ, ಇತೋ ಯುತ್ತತರೋ ಲಬ್ಭಮಾನೋ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬೋವ।

ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಏವಂ ವತ್ಥುಞತ್ತಿಅನುಸಾವನಸೀಮಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗೋತಿ ವಾ ಸಮಗ್ಗೇನ ಸಙ್ಘೇನ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅಕುಪ್ಪೇನ ಠಾನಾರಹೇನ ಉಪರಿಭಾವಂ ಸಮಾಪನ್ನೋತಿ ವಾ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ಞತ್ತಿ ಚತುತ್ಥಉಪಸಮ್ಪನ್ನಭಾವೋ ಅತಿದುಲ್ಲಭೋವ।

ಏವಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ ದುಲ್ಲಭೋ, ತತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಚಾ ತಿ ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪದಾನಂ ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋಯೇವ ಹೋತಿ।

ಇತಿ ಸಾಗರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರವಿರಚಿತೇ ಸೀಮವಿಸೋಧನೇ

ಉಪಸಮ್ಪದಾಕಣ್ಡೋ ಪಠಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೧. ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಣ್ಡೋ

ಇದಾನಿ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದದುಲ್ಲಭಕಥಾ

"ಬುದ್ಧೋ ಚ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕೇ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸವನಮ್ಪಿ ಚ।
ಸಙ್ಘೋ ಚ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸಾತಿ ದುಲ್ಲಭಾ"ತಿ॥

ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಸಂವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ। ತತ್ಥ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಲೋಕೇ ಓಕಾಸಲೋಕೇ ವಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದುಲ್ಲಭೋವ ತಥಾ ಹೇಸ ಲೋಕೋ ಸಙ್ಖಾರಲೋಕೋ, ಸತ್ತಲೋಕೋ, ಓಕಾಸಲೋಕೋತಿ ತಿಪ್ಪಭೇದೋ ಹೋತಿ ತೇಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿವಿಪತ್ತಿ ಚ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾ ತತ್ಥ ಲುಜ್ಜತಿ ಪಲುಜ್ಜತೀತಿ ಲೋಕೋತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಸತ್ತಲೋಕೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಲೋಕಿಯನ್ತಿ ಪತಿಟ್ಠಹನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸತ್ತನಿಕಾಯಾತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಓಕಾಸಲೋಕೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತಥಾ ಹೇಸ ಸತ್ತಾ ಅವಕಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿಓಕಾಸೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಸೋ ಭೂಮಿವಸೇನ ಅಪಾಯಭೂಮಿ, ಕಾಮಸುಗತಿಭೂಮಿ, ರೂಪಾವಚರಭೂಮಿ, ಅರೂಪಾವಚರಭೂಮಿಚೇತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ನಿರಯಂ, ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ, ಪೇತ್ತಿವಿಸಯೋ, ಅಸುರಕಾಯೋ, ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಅಪಾಯಭೂಮಿ ನಾಮ। ಮನುಸ್ಸಾ, ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾ, ತಾವತಿಂಸಾ, ಯಾಮಾ, ತುಸಿತಾ, ನಿಮ್ಮಾನರತಿ, ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀ ಚೇತಿ ಸತ್ತವಿಧಾ ಹೋತಿ ಕಾಮಸುಗತಿಭೂಮಿ ಸಾಪನಾಯಂ ಏಕಾದಸವಿಧಾಪಿ ಕಾಮತಣ್ಹಾ ಅವಚರತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಕಾಮಾವಚರಭೂಮಿ ನಾಮ। ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಾ, ಬ್ರಹ್ಮಪುರೋಹಿತಾ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಪಠಮಜ್ಝಾನಭೂಮಿ ಇದಂ ಅಗ್ಗಿನಾ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ। ಪರಿತ್ತಾಭಾ, ಅಪ್ಪಮಾಣಾಭಾ, ಆಭಸ್ಸರಾ ಚ ದುತಿಯಜ್ಝಾನಭೂಮಿ ಇದಂ ಆಪೇನ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ। ಪರಿತ್ತಸುಭಾ, ಅಪ್ಪಮಾಣಸುಭಾ, ಸುಭಕಿಣ್ಹಾ ಚ ತತಿಯಜ್ಝಾನಭೂಮಿ ಇದಂ ವಾತೇನ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ, ತೇಸಂ ವಿಪತ್ತಿಂ ಪರತೋ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ। ವೇಹಪ್ಫಲಾ, ಅಸಞ್ಞಸತ್ತಾ, ಸುದ್ಧಾವಾಸಾ ಚ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಭೂಮಿಚೇತಿ ರೂಪಾವಚರಭೂಮಿ ಸೋಳಸವಿಧಾ ಹೋತಿ। ಅವಿಹಾ, ಅತಪ್ಪಾ, ಸುದಸ್ಸಾ, ಸುದಸ್ಸೀ, ಅಕನಿಟ್ಠಾಚೇತಿ ಸುದ್ಧಾವಾಸಭೂಮಿ ಪಞ್ಚವಿಧಾ ಹೋತಿ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಭೂಮಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಭೂಮಿ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಭೂಮಿ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಭೂಮಿಚೇತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ಹೋತಿ ಅರೂಪಭೂಮಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಏಕತಿಂಸಪ್ಪಭೇದಾಪಿ ಭೂಮಿ ಅವಕಸನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸತ್ತನಿಕಾಯಾತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಓಕಾಸೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತತ್ಥ ಅಟ್ಠ ಮಹಾನಿರಯಾನಿ ಅಪಾಯಭೂಮಿ ನಾಮ। ತಿರಚ್ಛಾನಂ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯೋ ಅಸುರಕಾಯೋತಿ ಇಮೇಸಂ ವಿಸುಂ ಭೂಮಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮನುಸ್ಸಭೂಮಿಯಂಯೇವ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾದೀಸು ನಿಬದ್ಧವಾಸಂ ವಸನ್ತಿ ಸೋಯೇವ ಪದೇಸೋ ತೇಸಂ ಭೂಮಿ। ಮನುಸ್ಸಭೂಮಿತೋ ದ್ವಿತಾಲೀಸಸಹಸ್ಸಯೋಜನೋ ಯುಗನ್ಧರಪ್ಪಮಾಣೋ ಸಿನೇರುನೋ ಪಞ್ಚಮಾಳಿನ್ದೋ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಭೂಮಿ। ತತುಪರಿ ದ್ವಿತಾಲೀಸಸಹಸ್ಸಯೋಜನಂ ಸಿನೇರುಮತ್ಥಕಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಭೂಮಿ। ತತುಪರಿ ದ್ವೇತಾಲೀಸಸಹಸ್ಸಯೋಜನಂ ಠಾನಂ ಯಾಮಾನಂ ಭೂಮಿ। ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ಯಾವ ವಸವತ್ತಿಭೂಮಿ ದ್ವಿತಾಲೀಸಸಹಸ್ಸಯೋಜನೇ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮನುಸ್ಸಭೂಮಿತೋ ಯಾವ ವಸವತ್ತಿಭೂಮಿ ದ್ವೇಸಹಸ್ಸಾನಿಪಞ್ಚನ ಹುತಾನಿ ದುವೇಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಯೋಜನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತೇನೇತಂ ವುಚ್ಚತಿ।

"ಮನುಸ್ಸಭೂಮಿತೋ ಯಾವ, ಭೂಮಿ ವಸವತ್ತನ್ತರಾ।
ದುವೇ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಪಞ್ಚನಹುತಮೇವ ಚ॥

ದ್ವೇಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಮಧಿಕಂ, ಯೋಜನಾನಂ ಪಮಾಣತೋ।
ಗಣನಾ ನಾಮ ಭೂಮೀಸು, ಸಙ್ಖ್ಯಾ ಏವಂ ಪಕಾಸಿತಾ"ತಿ॥

ತತುಪರಿ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಾದಯೋ ತಯೋ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸಸತಸಹಸ್ಸ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸಯೋಜನೇ ಸಮತಲೇ ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ದುತಿಯತತಿಯಭೂಮೀಬ್ರಹ್ಮುನೋಪಿ ತಪ್ಪಮಾಣೇಸು ಸಮತಲೇಸು ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಭೂಮಿಯಂ ಪನ ವೇಹಪ್ಫಲಅಸಞ್ಞಸತ್ತಾ ತಪ್ಪಮಾಣೇ ಸಮತಲೇ ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ತತುಪರಿಸುದ್ಧಾವಾಸಭೂಮಿಯೋ ತಂತಂ ಪಮಾಣೇ ಠಾನೇ ಉಪರೂಪರಿ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಅರೂಪಭೂಮಿಯೋ ತಪ್ಪಮಾಣೇ ಠಾನೇ ಉಪರೂಪರಿ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಭೂಮಿತೋ ಯಾವ ಭವಗ್ಗಾ ಯೋಜನಾನಂ ಸತ್ತಕೋಟಿ ಚ ಅಟ್ಠಾರಸಲಕ್ಖಾ ಚ ಪಞ್ಚನಹುತಾನಿ ಚ ಛಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚ ಹೋನ್ತಿ ತೇನೇತಂ ವುಚ್ಚತಿ ಪೋರಾಣೇಹಿ।

"ಹೇಟ್ಠಿಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮ್ಹಾ, ಪತಿತಾ ಮಹತೀ ಸಿಲಾ।
ಅಹೋರತ್ತೇನ ಏಕೇನ, ಉಗ್ಗತಾ ಅಟ್ಠತಾಲೀಸಂ॥

ಯೋಜನಾನಂ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಚಾತುಮಾಸೇಹಿ ಭೂಮಿ।
ಏವಂ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣೇನ, ಸಾಯಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಭೂಮಿ॥

ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸತ್ತಪಞ್ಞಾಸ ಚಾಪರಂ।
ಸಟ್ಠಿ ಚೇವ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಉಬ್ಬೇಧೇನ ಪಕಾಸಿತಾ॥

ಯೋಜನೇಸುಪಿ ವುತ್ತೇಸು, ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮಪ್ಪಮಾಣಕಂ।
ಸೇಸಾನಿ ವಸವತ್ತೀನಂ, ಪಾರಿಸಜ್ಜಾನ ಮನ್ತರಂ॥

ತಞ್ಚ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಞ್ಞಾಸ, ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚಾಪರಂ।
ಅಟ್ಠ ಚೇವ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಯೋಜನಾನಿ ಪವುಚ್ಚರೇ॥

ಇತೋ ಪರಾಸು ಸಬ್ಬಾಸು, ಬ್ರಹ್ಮಭೂಮೀಸು ಯೋಜನಾ।
ತಪ್ಪಮಾಣಾವ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ನಯಗ್ಗಾಹೇನ ಧೀಮತಾ॥

ಭೂಮಿತೋ ಆಭವಗ್ಗಮ್ಹಾ, ಸತ್ತಕೋಟಿ ಅಟ್ಠಾರಸ।
ಲಕ್ಖಾ ಪಞ್ಚ ನಹುತಾನಿ, ಛಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಬ್ಬದಾತಿ॥

ಏಸಾ ಚ ವಿಚಾರಣಾ ಟೀಕಾ ಚರಿಯಮತೇನ ಕತಾ।
ಇದಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ, ಯಾವತಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ॥

ಪರಿಹರನ್ತಿ ದಿಸಾ ಭನ್ತಿ, ವಿರೋಚಮಾನಾ ಯಾವತಾ।
ತಾವ ಸಹಸ್ಸಧಾ ಲೋಕೇ, ಏತ್ಥ ತೇ ವತ್ತತೀ ವಸೋ"ತಿ॥

ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಸತ್ತಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವಿತ್ಥಾರೋ ಅಪುಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ನ ವಕ್ಖಾಮ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಲೋಕೇ ಓಕಾಸಲೋಕೇ ಚ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋವ ದುಲ್ಲಭೋ, ತಥಾ ಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಬುದ್ಧಾ ಅನುಬುದ್ಧೋ, ಸಾವಕಬುದ್ಧೋ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ। ತತ್ಥ ಬಹುಸ್ಸುತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸಂಸನ್ತೇನ ಚ ನ ಸೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾವಕೋ ನಾಮ, ಬುದ್ಧೋನಾಮೇಸ ಚುನ್ದಾತಿ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಅನುಜಾನನ್ತೇನ ಚ।

ಧಮ್ಮಕಾಯೋ ಯತೋ ಸತ್ಥಾ, ಧಮ್ಮೋ ಸತ್ಥುಕಾಯೋ ಮತೋ।
ಧಮ್ಮಾಸಿಕೋಸೋ ಸಙ್ಖ್ಯೋ ಚ, ಸತ್ಥುಸಙ್ಖ್ಯಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ॥

ವುತ್ತೇ ಪುಥುಜ್ಜನೋಪಿ ಉಪಚಾರವಸೇನ ವಾಚನಾಮಗ್ಗಸ್ಸ ಬೋಧತ್ತಾ ಅನುಬುದ್ಧೋ ನಾಮ। ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಪನ ಪರತೋ ಯೋಸವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಬುಜ್ಝತಿ ಬುಜ್ಝನಮತ್ತಮೇವ ವಾತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಬುಜ್ಝನಸಭಾವತ್ತಾ ಸಾವಕಬುದ್ಧೋ ನಾಮ। ಯೋ ಪನ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ ಸಯಮ್ಭೂಞಾಣೇನ ಅನಞ್ಞಬೋಧಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸಾಮಂ ಬುಜ್ಝನತ್ಥೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬುಜ್ಝತ್ತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ನಾಮ। ಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿಪಿ ಏತಸ್ಸೇವ ನಾಮಂ। ಯೋ ಪನ ಸಙ್ಖತಾಸಙ್ಖತಪ್ಪಭೇದಂ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಜಾತಂ ಯಾಥಾವಸರಸಲಕ್ಖಣಪ್ಪಟಿವೇಧವಸೇನ ಸಮ್ಮಾ ಪಕಾರೇನ ಸಯಂ ಪಚಿತುಪಾರಮಿತಾಸಯಮ್ಭೂತೇನ ಸಯಮ್ಭೂಞಾಣೇನ ಸಯಮೇವ ಅನಞ್ಞಬೋಧಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಸವಾಸನಸಮ್ಮೋಹನಿದ್ದಾಯ ಅಚ್ಚನ್ತಂ ವಿಗತೋ ದಿನಕರಕಿರಣಸಮಾಗಮೇನ ಪರಮರುಚಿರಸಿರೀಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ವಿಕಸಿತಮಿವ ಪದುಮಂ ಅಗ್ಗಮಗ್ಗಞಾಣಸಮಾಗಮೇನ ಅಪರಿಮಿತಗುಣಗಣಾಲಙ್ಕತಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇ ಬುಜ್ಝಿ ಅಬುಜ್ಝಿ ಅಞ್ಞಾಸೀತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಭಗವಾ, ಸೋವ ಲೋಕೇ ದುಲ್ಲಭೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಮ್ಪಿ ಹಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸತಸಹಸ್ಸಾದಿವಸೇನ ಏಕತೋ ಪವತ್ತತ್ತಾ ತೇ ದುಲ್ಲಭಾಪಿ ಅನಚ್ಛರಿಯಜಾತತ್ತಾ ಪರೇಸಂ ಮಗ್ಗಫಲಾಧಿಗಮಾಯ ಉಪನಿಸ್ಸಯರಹಿತತ್ತಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋವ ಲೋಕೇ ದುಲ್ಲಭೋ, ಅಯಂ ಲೋಕಸಮ್ಪತ್ತಿವಿಚಾರಣಾ।

ಕಥಂ ಲೋಕಸ್ಸ ವಿಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ ತಥಾ ಹೇಸ ಲೋಕೋ ವಿನಸ್ಸಮಾನೋ ತೇಜೇನಪಿ ಆಪೇನಪಿ ವಾಯುನಾಪಿ ವಿನಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೋ ವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗಾದೀಸು ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಮತೇನ ಮಿಚ್ಛಾಗಾಹತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಆಯುನಾ ಮಿನಿತೇಪಿ ಅಸಮಾನಂ ಸಂವಟ್ಟಸೀಮಾಪಿ ವಿರುದ್ಧಾ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ವಾದಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಗನ್ಥತೋ ಸಮಾನೇತ್ವಾ ವಕ್ಖಾಮ। ತತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಸಂವಟ್ಟೋ, ಸಂವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀ, ವಿವಟ್ಟೋ, ವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀತಿ। ತಯೋ ಸಂವಟ್ಟಾ ಆಪೋಸಂವಟ್ಟೋ, ತೇಜೋಸಂವಟ್ಟೋ, ವಾಯೋಸಂವಟ್ಟೋ। ತಿಸ್ಸೋ ಸಂವಟ್ಟಸೀಮಾ ಆಭಸ್ಸರಾ, ಸುಭಕಿಣ್ಹಾ, ವೇಹಪ್ಫಲಾತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಉದ್ದೇಸೋ। ತತ್ಥ ಸಂವಟ್ಟೋ ನಾಮ ಪರಿಹಾಯಮಾನೋ ಕಪ್ಪೋ। ತೇನ ಸಂವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀಪಿ ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ, ತಂ ಮೂಲಕತ್ತಾ। ವಡ್ಢಯಮಾನೋ ವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೋ ನಾಮ। ತೇನ ವಿವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀಪಿ ಗಹಿತೋ ತಂ ಮೂಲಕತ್ತಾ। ತತ್ಥ ಸಂವಟ್ಟೋತಿ ವಿನಾಸೋ। ಯದಾ ಕಪ್ಪೋ ವಿನಸ್ಸಮಾನೋ ತೇಜೇನ ಸಂವಟ್ಟತಿ, ಆಭಸ್ಸರತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಠಮಜ್ಝಾನಭೂಮಿ ಅಗ್ಗಿನಾ ದಯ್ಹತಿ। ಯದಾ ಆಪೇನ ಸಂವಟ್ಟತಿ, ಸುಭಕಿಣ್ಹತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಯಾವ ದುತಿಯಜ್ಝಾನಭೂಮಿ ಉದಕೇನ ವಿಲೀಯತಿ। ಯದಾ ವಾಯುನಾ ಸಂವಟ್ಟತಿ, ವೇಹಪ್ಫಲತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಯಾವ ತತಿಯಜ್ಝಾನಭೂಮಿ ವಾತೇನ ಸಂವಟ್ಟತಿ। ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪನ ಜಾತಿಖೇತ್ತ ಆಣಾಖೇತ್ತವಿಸಯಖೇತ್ತವಸೇನ ತಿಣ್ಣಂ ಬುದ್ಧಖೇತ್ತಾನಂ ಆಣಾಖೇತ್ತಂ ವಿನಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ವಿನಟ್ಠೇ ಜಾತಿಖೇತ್ತಮ್ಪಿ ವಿನಸ್ಸತೇವ। ತತ್ಥ ಜಾತಿಖೇತ್ತಂ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಪರಿಯನ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಆಯುಸಙ್ಖಾರೋಸ್ಸಜ್ಜನಾದಿಕಾಲೇಸುಪಿ ಕಮ್ಪತಿ। ಆಣಾಖೇತ್ತಂ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಪರಿಯನ್ತಂ। ಯತ್ಥ ರತನಸುತ್ತಂ ಖನ್ಧಪರಿತ್ತಂ ಧಜಗ್ಗಪರಿತ್ತಂ ಆಟಾನಾಟಿಯಪರಿತ್ತಂ ಮೋರಪರಿತ್ತನ್ತಿ ಇಮೇಸಂ ಪರಿತ್ತಾನಂ ಆನುಭಾವೋ ಪವತ್ತತಿ। ವಿಸಯಖೇತ್ತಂ ಅನನ್ತಂ ಅಪರಿಮಾಣಂ। ತತ್ಥ ಜಾತಿಖೇತ್ತಆಣಾಖೇತ್ತಾವಸೇನ ದ್ವೇ ಖೇತ್ತಾನಿ ಏಕತೋ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ। ಸಣ್ಠಹನ್ತಮ್ಪಿ ಏಕತೋ ಸಣ್ಠಹತಿ। ತಸ್ಸ ವಿನಾಸೋಚ ಸಣ್ಠಹನ್ತಞ್ಚ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಕಪ್ಪೋ ಅಗ್ಗಿನಾ ನಸ್ಸತಿ, ತದಾ ಆದಿತೋ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಮಹಾಮೇಘೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಂ ಏಕಮೇಘವಸ್ಸಂ ವಸಿ, ತುಟ್ಠಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಬೀಜಾನಿ ವಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಸಸ್ಸೇಸು ಗೋಖಾಯಿತಮತ್ತೇಸು ಜಾತೇಸು ಗದ್ರಭರವಂ ವಿರವನ್ತೋ ಏಕಬಿನ್ದುಪಿ ನ ಪತತಿ। ಯದಾ ಪಚ್ಛಿನ್ನಮೇವ ಹೋತಿ ತದಾ ವಸ್ಸೂಪಜೀವಿನೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿತ್ತಾಭೇಸು ಬ್ರಹ್ಮಭೂಮೀಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಪುಞ್ಞಫಲೂಪಜೀವಿನೋಪಿ ದೇವತಾ ತತ್ಥೇವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಏವಂ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಉದಕಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾದಿ ಉದಕನಿಸ್ಸಿತಾ ಪಾಣಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸದೇವಲೋಕೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ।

ನೇರಯಿಕಸತ್ತಾಪಿ ಸತ್ತಮಸೂರಿಯಪಾತುಭಾವಾ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಪಿ ದೇವಲೋಕೇ ಪಟಿಲದ್ಧಜ್ಝಾನವಸೇನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತದಾ ಹಿ ಲೋಕಬ್ಯೂಹಾ ನಾಮ ಕಾಮಾವಚರದೇವಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಸಿರಾ ವಿಕಿಣ್ಣಕೇಸಾ ರುದಮುಖಾ ಅಸ್ಸೂನಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಮುಞ್ಚಮಾನಾ ರತ್ತವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಅತಿವಿಯ ವಿರೂಪವೇಸಧಾರಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ವಿಚರನ್ತಾ ಏವಂ ಆರೋಚೇನ್ತಿ "ಮಾರಿಸಾ ಭೋ ಇತೋ ವಸ್ಸಸತ ಸಹಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಕಪ್ಪವುಟ್ಠಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೋಪಿಸುಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ ಅಯಞ್ಚ ಮಹಾಪಥವೀ ಸಿನೇರುಪಬ್ಬತರಾಜಾ ಡಯ್ಹಿಸ್ಸತಿ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ ಯಾವಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ವಿನಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮೇತ್ತಂ ಮಾರಿಸಾ ಭಾವೇಥ। ಕರುಣಂ, ಮುದಿತಂ, ಉಪೇಕ್ಖಂ ಮಾರಿಸಾ ಭಾವೇಥ ಮಾತರಂ ಉಪಟ್ಠಹಥ, ಪಿತರಂ ಉಪಟ್ಠಹಥ, ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿನೋ ಹೋಥಾ"ತಿ। ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಮನುಸ್ಸಾ ಚ ಭುಮ್ಮದೇವತಾ ಚ ಸಂವೇಗಜಾತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುದುಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಮೇತ್ತಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಸುಧಾಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಾಯೋ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಭನ್ತಿ, ಏವಂ ನೇರಯಿಕಸತ್ತಾಪಿ ಅಪರಾಪರಿಯಕಮ್ಮೇನ ದೇವಲೋಕಂ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ಯೇ ಪನ ನಿಯತಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ತೇಸಂ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಪರಿಕ್ಖಯಾ ಅಞ್ಞಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಾನುರೂಪಂ ವಿಪಾಕಮನುಭೋನ್ತಿ। ತೇನೇವ ಅಹೋಸಿಕಮ್ಮೇ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿವಸೇನ ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ನಾಮ ಪಾಪಂ ನತ್ಥಿ, ಯತೋ ಸಂಸಾರಖಾಣುಭಾವೋವ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಆಹ "ದಿಟ್ಠಿ ಪರಮಾನಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ವಜ್ಜಾನೀ"ತಿ। "ಅಪರಾಪರಿಯವೇದನೀಯಕಮ್ಮರಹಿತೋಪಿ ಸಂಸರನ್ತೋ ಸತ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। "ಅಪರಾಪರಿಯಕಮ್ಮವಸೇನ ಯತೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸಮಾದಾನತೋ ಸಪ್ಪುರಿಸೂಪನಿಸ್ಸಯವಸೇನ ವಿರಾಜೇತ್ವಾ ಭವತೋ ವುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ। ಏವಂ ದೇವಲೋಕೇ ಪಟಿಲದ್ಧಜ್ಝಾನವಸೇನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ವಸ್ಸುಪಚ್ಛೇದತೋ ಪನ ಉದ್ಧಂ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ದುತಿಯೋ ಸೂರಿಯೋ ಪಾತುಭವತಿ। ಪಾತುಭೂತೇ ಚ ತಸ್ಮಿಂ ನೇವ ರತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ನ ದಿವಾ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏಕೋ ಸೂರಿಯೋ ಉಟ್ಠೇತಿ, ಏಕೋ ಸೂರಿಯೋ ಅತ್ಥಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಸೂರಿಯಸನ್ತಾಪೋವ ಲೋಕೋ ಹೋತಿ।

ಪಕತಿಸೂರಿಯೇ ಸೂರಿಯದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ಥಿ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಸೂರಿಯೇ ಪನ ನತ್ಥಿ। ಪಕತಿಸೂರಿಯೋಭಾಸೇನ ಆಕಾಸೇ ವಲಾಹಕಾ ಧೂಮಸಿಖಾಪಿ ಚರನ್ತಿ। ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಸೂರಿಯೋಭಾಸೇನ ವಿಗತಧೂಮವಲಾಹಕಂ ಆದಾಸಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ನಿಮ್ಮಲಂ ಹೋತಿ ನಭಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾ, ಯಮುನಾ, ಸರಭೂ, ಅಚಿರವತೀ, ಮಹೀತಿ, ಇಮಾ ಪಞ್ಚ ಮಹಾನದಿಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಪಞ್ಚಸತಕುನ್ನದೀಆದೀಸು ಉದಕಂ ಸುಸ್ಸತಿ ತತೋ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ತತಿಯೋ ಸೂರಿಯೋ ಪಾತುಭವತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಾತುಭೂತೇ ಪಞ್ಚ ಮಹಾನದಿಯೋಪಿ ಸುಸ್ಸನ್ತಿ। ತತೋ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಚತುತ್ಥೋ ಸೂರಿಯೋ ಪಾತುಭವತಿ। ಯಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾ ಹಿಮವತೀ ಮಹಾನದೀನಂ ಪಭವಾ ಸೀಹಪತನೋ, ಹಂಸಪತನೋ, ಮನ್ದಾಕಿನೀ, ಕಣ್ಣಮುಣ್ಡಕೋ, ರಥಕಾರದಹೋ, ಅನೋತತ್ತದಹೋ, ಛದ್ದನ್ತದಹೋ, ಕುಣಾಲದಹೋತಿ ಇಮೇ ಸತ್ತ ಮಹಾಸರಾ ಸುಸ್ಸನ್ತಿ। ತತೋ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಪಞ್ಚಮೋ ಸೂರಿಯೋ ಪಾತುಭವತಿ, ಯಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಅಙ್ಗುಲಿಪಬ್ಬತೇಮನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉದಕಂ ನ ಸಣ್ಠಾತಿ। ತತೋ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಛಟ್ಠೋ ಸೂರಿಯೋ ಪಾತುಭವತಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಪಾತುಭಾವೇ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಂ ಏಕಧೂಮಂ ಹೋತಿ, ಪರಿಯಾದಿನ್ನಸಿನೇಹಧೂಮೇನ ಯಥಾ ಚ ಏವಂ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಮ್ಪಿ। ತತೋಪಿ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸತ್ತಮೋ ಸೂರಿಯೋ ಪಾತುಭವತಿ, ಯಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಂ ಏಕಜಾಲಂ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳೇಹಿ ಯೋಜನಸತಿಕಾದಿಭೇದಾ ಸಿನೇರುಕೂಟಾನಿ ಪಲುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇಯೇವ ಅನ್ತರಧಾಯನ್ತಿ। ಸಾಪಿ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕೇ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತತ್ಥ ಕನಕವಿಮಾನರತನವಿಮಾನಾನಿ ಝಾಪೇತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗಣ್ಹಾತಿ ಏತೇನೂಪಾಯೇನ ಯಾವ ಪಠಮಜ್ಝಾನಭೂಮಿ ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ ತಯೋಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಆಭಸ್ಸರೇ ಆಹಚ್ಚ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ಯಾವ ಅಣುಮತ್ತಮ್ಪಿ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ಅತ್ಥಿ, ತಾವ ನನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಪರಿಕ್ಖಯಾ ಪನ ಸಪ್ಪಿತೇಲಝಾಪನಅಗ್ಗಿಸಿಖಾ ವಿಯ ಛಾರಿಕಮ್ಪಿ ಅನವಸೇಸೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಹೇಟ್ಠಾ ಆಕಾಸೇನ ಸಹ ಉಪರಿ ಆಕಾಸೋ ಏಕೋ ಹೋತಿ ಮಹನ್ಧಕಾರೋ। ಏವಂ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಮಹಾಮೇಘತೋ ಯಾವಜಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಾ ಸಂವಟ್ಟೋ ನಾಮ ಏಕಮಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ನಾಮ। ಅಥ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಮಹಾಮೇಘೋ

ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಸುಖುಮಂ ವಸ್ಸತಿ। ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಕುಮುದನಾಳಯಟ್ಠಿಮುಸಲತಾಲಕ್ಖನ್ಧಾದಿಪ್ಪಮಾಣಾಹಿ ಧಾರಾಹಿ ವಸ್ಸನ್ತೋ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಸಬ್ಬಡಡ್ಢಟ್ಠಾನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ। ತಂ ಉದಕಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ತಿರಿಯಞ್ಚ ವಾತೋ ಸಮುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಘನಂ ಕರೋತಿ। ಪರಿವಟುಮಂ ಪದುಮಿನಿಪತ್ತೇ ಉದಕಬಿನ್ದುಸದಿಸಂ। ಏವಂ ಅಗ್ಗಿಜಾಲನಿಬ್ಬಾಯನತೋ ಯಾವ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಪರಿಪೂರತೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಮಹಾಮೇಘೋ, ಇದಂ ಸಂವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀ ನಾಮ, ದುತಿಯಮಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ನಾಮ। ಕಥಂ ತಾವ ಮಹನ್ತಂ ಉದಕರಾಸಿಂ ವಾತೋ ಘನಂ ಕರೋತೀತಿ ಚೇ। ವಿವರಸಮ್ಪದಾನತೋ ತಂ ವಾ ತೇನ ಪಿಣ್ಡಿಯಮಾನಂ ಘನಂ ಕರಿಯಮಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಮಾನಂ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಓತರತಿ। ಓತಿಣ್ಣೋತಿಣ್ಣೇ ಉದಕೇ ಪುಬ್ಬೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಟ್ಠಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿ ಸಜ್ಜ-ಬ್ರಹ್ಮಪುರೋಹಿತಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾವಸೇನ ಪಠಮಜ್ಝಾನಭೂಮಿ ಪಠಮಂ ಪಾತುಭವತಿ। ತತೋ ಓತಿಣ್ಣೋತಿಣ್ಣೇ ಉದಕೇ ಚತುಕಾಮಾವಚರದೇವಲೋಕಟ್ಠಾನೇ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀ, ನಿಮ್ಮಾನರತೀ, ತುಸಿತಾ, ಯಾಮಾತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಕಾಮಾವಚರದೇವಲೋಕಾ ಪಾತುಭವನ್ತಿ। ತತೋ ಪುರಿಮಪಥವಿಟ್ಠಾನಂ ಓತಿಣ್ಣೇ ಪನ ಉದಕೇ ಬಲವವಾತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ತೇ ತಂ ಪಿದಹಿತದ್ವಾರೇ ಧಮಕರಣೇ ಠಿತಉದಕಮಿವ ನಿರುಸ್ಸಾಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ। ಮಧುರೋದಕಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛಮಾನಂ ಉಪರಿ ರಸಪಥವಿಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ ಸಾ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನಾಚೇವ ಹೋತಿ ಗನ್ಧರಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಚ, ನಿರುದಕಪಾಯಾಸಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪಟಲಂ ವಿಯ ತದಾ ಚ ಆಭಸ್ಸರಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಠಮತರಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಸತ್ತಾ ಆಯುಕ್ಖಯಾ ವಾ ಪುಞ್ಞಕ್ಖಯಾ ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಇಧೂಪಪಜ್ಜನ್ತಿ। "ಪುಞ್ಞಕ್ಖಯಾ ವಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮೂನಂ ಆಯುಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾವ ಕಮ್ಮಕ್ಖಯೇನ ಮರಣಂ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಸಯಂಪಭಾ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರಾ। ತೇ ಅಗ್ಗಞ್ಞಸುತ್ತೇ ವುತ್ತನಯೇನ ತಂ ರಸಪಥವಿಂ ಸಾಯಿತ್ವಾ ತಣ್ಹಾಭಿಭೂತಾ ಆಲುಪ್ಪಕಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಸಯಂ ಪಭಾ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ, ಅನ್ಧಕಾರೋ ಹೋತಿ ತೇ ಅನ್ಧಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಾಯನ್ತಿ। ತತೋ ನೇಸಂ ಭಯಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ಸೂರಭಾವಂ ಜನಯನ್ತಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಪಣ್ಣಾಸಯೋಜನಂ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ವಾ ಪಾತುಭವತಿ। ತೇ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಆಲೋಕಂ ಪಟಿಲಭಿಮ್ಹಾ"ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಹುತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಯಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ಸೂರಭಾವಂ ಜನಯನ್ತೋ ಉಟ್ಠಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಸೂರಿಯೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಸೂರಿಯೋ ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಅಥ ಸೂರಿಯೇ ದಿವಸಂ ಆಲೋಕಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ "ಯಮ್ಪಿ ಆಲೋಕಂ ಲಭಿಮ್ಹಾ, ಸೋಪಿ ನೋ ನಟ್ಠೋ"ತಿ ಪುನ ಭೀತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ "ಸಾಧುವತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಂ ಆಲೋಕಂ ಲಭೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ। ತೇಸಂ ಚಿತ್ತಂ ಇತ್ವಾ ವಿಯ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸಯೋಜನಂ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ಪಾತುಭವತಿ । ತೇ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಹುತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಛನ್ದಂ ಇತ್ವಾ ವಿಯ ಉಟ್ಠಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಚನ್ದೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಚನ್ದೋತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತತೋ ಪಭುತಿ ರತ್ತಿದಿವಾ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ। ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಚ ಮಾಸಡ್ಢಮಾಸಉತುಸಂವಚ್ಛರಾ। ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಪನ ಪಾತುಭೂತದಿವಸೇಯೇವ ಸಿನೇರುಚಕ್ಕವಾಳಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತಾ ಪಾತುಭವನ್ತಿ, ತೇ ಚ ಖೋ ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮಂ ಫಗ್ಗುಣಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇಯೇವ ಪಾತುಭವನ್ತಿ। ಕಥಂ ಯಥಾನಾಮ ಕಙ್ಗುಭತ್ತೇ ಪಚ್ಚಮಾನೇ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಬುಬ್ಬುಳಕಾನಿ ಉಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಏಕೇ ಪದೇಸಾ ಥೂಪಥೂಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕೇ ನಿನ್ನನಿನ್ನಾ, ಏಕೇ ಸಮಸಮಾ ಏವಮೇವ ಥೂಪಥೂಪಟ್ಠಾನೇ ಪಬ್ಬತಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿನ್ನನಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಸಮುದ್ದಾ, ಸಮಸಮಟ್ಠಾನೇ ದೀಪಾತಿ ಏವಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಸಣ್ಠಿತೇ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾ, ತಾವತಿಂಸಾತಿ ದ್ವೇ ಕಾಮಾವಚರದೇವಲೋಕಾ ಪಚ್ಛತೋ ಪಾತುಭವನ್ತಿ। ಭೂಮನಿಸ್ಸಿತಾ ನಾಮ ಹೇತೇ ದ್ವೇ ದೇವಲೋಕಾ। ಏವಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಮಹಾಮೇಘತೋ ಯಾವ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಪಾತುಭಾವೋ, ಇದಂ ವಿವಟ್ಟೋ ನಾಮ ತತಿಯಮಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ನಾಮ। ಅಥ ತೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ರಸಪಥವಿಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಕಮ್ಮೇನ ಏಕಚ್ಚೇ ವಣ್ಣವನ್ತೋ, ಏಕಚ್ಚೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ ತತ್ಥ ವಣ್ಣವನ್ತೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ ಅತಿಮಞ್ಞನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಮಾನಾತಿಮಾನಪಚ್ಚಯಾ ಸಾಪಿ ರಸಪಥವೀ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ। ಭೂಮಿಪಪ್ಪಟಕೋ ಪಾತುಭವತಿ ಅಥ ನೇಸಂ ತೇನೇವ ನಯೇನ ಸೋಪಿ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ, ಪತಾಲತಾ ಪಾತುಭವತಿ, ತೇನೇವ ನಯೇನ ಸಾಪಿ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ। ಅಕಟ್ಠಪಾಕೋ ಸಾಲಿ ಪಾತುಭವತಿ ಅಕಣೋ ಅಥುಸೋ ಸುದ್ಧೋ ಸುಗನ್ಧೋ ತಣ್ಡುಲಪ್ಫಲೋ। ತತೋ ನೇಸಂ ಭಾಜನಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ತೇ ಸಾಲೀ ಭಾಜನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠಿಯಾ ಠಪೇನ್ತಿ, ಸಯಮೇವ ಜಾಲಸಿಖಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಚತಿ। ಸೋ ಹೋತಿ ಓದನೋ ಸುಮನಜಾತಿಪುಪ್ಫಸದಿಸೋ, ನ ತಸ್ಸ ಸೂಪೇನ ವಾ ಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ವಾ ಕರಣೀಯಂ ಅತ್ಥಿ। ಯಂಯಂ ರಸಂ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಂತಂ ರಸೋವ ಹೋತಿ। ತೇಸಂ ತಂ ಓಳಾರಿಕಂ ಆಹಾರಂ ಆಹರತಂ ತತೋ ಪಭುತಿ ಮುತ್ತಕರೀಸಂ

ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮನತ್ಥಾಯ ವಣಮುಖಾನಿ ಪಭಿಜ್ಜನ್ತಿ। ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪುರಿಸಭಾವೋ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಇತ್ಥಿಭಾವೋ ಪಾತುಭವತಿ। ತತ್ರಸುದಂ ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ, ಪುರಿಸೋ ಚ ಇತ್ಥಿಂ ಅತಿವೇಲಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯತಿ। ತೇಸಂ ಅತಿವೇಲಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯನಭಾವಾ ಕಾಮಪರಿಳಾಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ತತೋ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವನ್ತಿ। ತೇ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಪಟಿಸೇವನಪಚ್ಚಯಾ ವಿಞ್ಞೂಹಿ ಗರಹಿಯಮಾನಾ ವಿಹೇಠಿಯಮಾನಾ ತಸ್ಸ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಟಿಚ್ಛಾದನಹೇತು ಅಗಾರಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ।

ತೇ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಮಾನಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಅಲಸಜಾತಿಕಸ್ಸ ಸತ್ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಾನುಗತಿಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಾ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತತೋ ಪಭುತಿ ಕಣೋಪಿ ಥುಸೋಪಿ ತಣ್ಡುಲಂ ಪರಿಯೋನದ್ಧನ್ತಿ, ಲಾಯಿತಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ನಪ್ಪಟಿವಿರೂಹತಿ। ತೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಅನುತ್ಥುನನ್ತಿ "ಪಾಪಕಾ ವತ ಭೋ ಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತೇಸು ಪಾತುಭೂತಾ, ಮಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ಮನೋಮಯಾ ಅಹುಮ್ಹಾ"ತಿ। ಅಗ್ಗಞ್ಞಸುತ್ತೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವಿತ್ಥರೇತಬ್ಬಂ। ತತೋ ಮರಿಯಾದಂ ಠಪೇನ್ತಿ। ಅಥಞ್ಞತರೋ ಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭಾಗಂ ಅದಿನ್ನಂ ಆದಿಯತಿ। ತಂ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ ತತಿಯವಾರೇ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡೇಹಿ ಪಹರನ್ತಿ। ತೇ ಏವಂ ಅದಿನ್ನಾದಾನಕಲಹಮುಸಾವಾದದಣ್ಡಾದಾನೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನೇಸು ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತಯನ್ತಿ, "ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಏಕಂ ಸತ್ತಂ ಸಮ್ಮನ್ನೇಯ್ಯಾಮ, ಯೋ ನೋ ಸಮ್ಮಾ ಖಿಯಿತಬ್ಬಂ ಖಿಯೇಯ್ಯ, ಗರಹಿತಬ್ಬಂ ಗರಹೇಯ್ಯ, ಪಬ್ಬಾಜೇತಬ್ಬಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯ, ಮಯಂ ಪನಸ್ಸ ಸಾಲೀನಂ ಭಾಗಂ ಅನುಪದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಏವಂ ಕತಸನ್ನಿಟ್ಠಾನೇಸು ಪನ ಸತ್ತೇಸು ಇಮಸ್ಮಿಂ ತಾವ ಕಪ್ಪೇ ಅಯಮೇವ ಭಗವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಭೂತೋ ತೇನ ಸಮಯೇನ ತೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಅಭಿರೂಪತರೋ ಚ ದಸ್ಸನೀಯತರೋ ಚ ಮಹೇಸಕ್ಖತರೋ ಚ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಟಿಬಲೋ ನಿಗ್ಗಹಪಗ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ತೇ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮನಿಂಸು। ಸೋ ತೇನ ಮಹಾಜನೇನ ಸಮ್ಮತೋತಿಪಿ ಮಹಾಸಮ್ಮತೋ, ಖೇತ್ತಾನಂ ಅಧಿಪತೀತಿ ಖತ್ತಿಯೋ, ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಪರೇಸಂ ರಞ್ಜೇತೀತಿ ರಾಜಾತಿ, ತೀಹಿ ನಾಮೇಹಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಯಞ್ಹಿ ಲೋಕೇ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ಠಾನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋವ ತತ್ಥ ಆದಿ ಪುರಿಸೋತಿ ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಖತ್ತಿಯಮಣ್ಡಲೇ ಸಣ್ಠಿತೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಯೋಪಿ ವಣ್ಣಾ ಸಣ್ಠಹಿಂಸು। ಏವಂ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಪಾತು ಭಾವತೋ ಯಾವ ಪುನ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಮಹಾಮೇಘೋ, ಇದಂ ವಿವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀ ನಾಮ ಚತುತ್ಥಮಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ನಾಮ। ತೇನೇತಂ ವುಚ್ಚತಿ ಮೇಘೋ ಜಾಲಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಸಂವಟ್ಟೋತಿ ಜಾಲಾ ಮೇಘಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಸಂವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಮೇಘಾ ಸೂರಿಯಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ವಿವಟ್ಟೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಸೂರಿಯಾ ಮೇಘಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ವಿವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಚತ್ತಾರಿ ಇಮಾನಿ ಕಪ್ಪಾನಿ ಮಹಾಕಪ್ಪೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ವಿವಟ್ಟಟ್ಠಾಯಿಕಪ್ಪೇಯೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾದಯೋತಿ। ತಥಾ ಹಿ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಿವಟ್ಟಟ್ಠಾಯಿಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪೇ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕ ಬುದ್ಧಸಾವಕಚಕ್ಕವತ್ತಿನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನ ತೀಸು ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪೇಸು। ತಞ್ಚ ಖೋ ಅಸುಞ್ಞಕಪ್ಪೇಯೇವ, ನ ಸುಞ್ಞಕಪ್ಪೇ। ತತ್ಥ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಾವಕಚಕ್ಕವತ್ತೀಹಿ ಪುಞ್ಞವನ್ತಪುಗ್ಗಲೇಹಿ ಅಸುಞ್ಞತ್ತಾ ಅಸುಞ್ಞಕಪ್ಪೋ ನಾಮ। ತಬ್ಬಿಗಮೇನ ಸುಞ್ಞಕಪ್ಪೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತೇಸುಪಿ ಅಸುಞ್ಞಕಪ್ಪೋ ಪಞ್ಚವಿಧೋ ಹೋತಿ ಸಾರಕಪ್ಪೋ , ಮಣ್ಡಕಪ್ಪೋ, ವರಕಪ್ಪೋ, ಸಾರಮಣ್ಡಕಪ್ಪೋ, ಭದ್ದಕಪ್ಪೋತಿ, ತೇಸು ಯಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಏಕೋವ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೋ ಸಾರಕಪ್ಪೋ ನಾಮ। ಯಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ದ್ವೇ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸೋ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪೋ ನಾಮ। ಯಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ತಯೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸೋ ವರಕಪ್ಪೋ ನಾಮ। ಯಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಚತ್ತಾರೋ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸೋ ಸಾರಮಣ್ಡಕಪ್ಪೋ ನಾಮ। ಯಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಪಞ್ಚ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸೋ ಭದ್ದಕಪ್ಪೋನಾಮ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಕಪ್ಪಾನಿಯೇವ ಸಹೇವ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಜಾತತ್ತಕೀಸೋತತ್ತಕಿಯಾ ನಿದಾನೇ।

"ನನ್ದೋ ಸುನನ್ದೋ ಪಥವೀ, ಮಣ್ಡೋ ಧರಣೀ ಸಾಗರೋ।
ಪುಣ್ಡರೀಕೋ ಇಮೇ ಸತ್ತ, ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾ ಪಕಾಸಿತಾ॥

ಪಞ್ಚ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಹೋನ್ತಿ ನನ್ದೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ।
ನವ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸುನನ್ದಮ್ಹಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ॥

ದಸ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಪಥವಿಮ್ಹಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ।

ಏಕಾದಸ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತಮ್ಹಿ ಮಣ್ಡೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ॥

ವೀಸತಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಧರಣಿಮ್ಹಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ।
ತಿಂಸ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸಾಗರಮ್ಹಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ॥

ಚತ್ತಾಲೀಸ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಪುಣ್ಡರೀಕೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ।
ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇಸು ಸತ್ತಸು, ಏತ್ತಕಾತಿ ಪವುಚ್ಚತಿ॥

ಏಕಂಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ವೀಸತಿ ಚ ಸಹಸ್ಸಞ್ಚ।
ಸೇಸಾ ಪಞ್ಚಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸಬ್ಬಬುದ್ಧೇಹಿ ಮಣ್ಡಿತಾ"ತಿ॥

ವುತ್ತಂ। ಅಪರಮ್ಪಿ ವುತ್ತಂ।

"ಭದ್ದೋ ಸಬ್ಬಫುಲ್ಲೋ, ಸಬ್ಬರತನೋ ಉಸಭಕ್ಖನ್ಧೋ।
ಮಾನಿತಭದ್ದೋ ಚ ಪದುಮೋ, ಉಸಭಕ್ಖನ್ತುತ್ತಮೇವ ಚ।
ಸಬ್ಬಭಾಸೋ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೋ, ನವಮೋತಿ ಪವುಚ್ಚತಿ॥

ಪಣ್ಣಾಸ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸಬ್ಬಭದ್ದೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ।
ಸಟ್ಠಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸಬ್ಬಫುಲ್ಲೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ॥

ಸತ್ತತಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸಬ್ಬರತನೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ।
ಅಸೀತಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಉಸಭಕ್ಖನ್ಧೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ॥

ನವುತಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಮಾನಿತಭದ್ದೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ।
ವೀಸತಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಪದುಮಮ್ಹಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ॥

ದಸ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ ಉಸಭಮ್ಹಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ।
ಪಞ್ಚ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಖನ್ತುತ್ತಮೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ॥

ದ್ವೇ ಚ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸಬ್ಬಭಾಸೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ।
ಅಙ್ಖ್ಯೇಯೇ ನವಸ್ಮಿಂ, ಏತ್ತಕಾತಿ ಪವುಚ್ಚತಿ॥

ತೀಣಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸತ್ತಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಞ್ಚ।
ಗಣನಾನಞ್ಚ ಬುದ್ಧಾನಂ, ಸಬ್ಬಬುದ್ಧೇಹಿ ಮಣ್ಡಿತಾ"ತಿ॥

ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಯಾವ ಅರಿಮೇತ್ತೇಯ್ಯಾ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ

"ಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಅಟ್ಠವೀಸಞ್ಚ, ದ್ವಾದಸಞ್ಚ ಸಹಸ್ಸಕೇ।
ಪಞ್ಚಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ನಮಾಮಿ ಸಿರಸಾ ಮಹಂ।
ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ, ಆದರೇನ ನಮಾಮಹಂ॥

ನಮಕ್ಕಾರಾನುಭಾವೇನ, ಹಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಉಪದ್ದವೇ।
ಅನೇಕಅನ್ತರಾಯಾಪಿ, ವಿನಸ್ಸನ್ತು ಅಸೇಸತೋ"ತಿ॥

ನಮಸ್ಸನಗಾಥಾ ಪವತ್ತಾ ಸಾ ಊನಸಙ್ಖ್ಯಾವಸೇನೇವ ಕತಾವ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತಥಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವಾ ಪೋರಾಣಬ್ರಹ್ಮದೇವಬುದ್ಧಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಪೋರಾಣಸಕ್ಯಗೋತಮಾ ಮನಸಾವ ಚಿನ್ತೇನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ವೀತಿವತ್ತಾನಿ ಪೋರಾಣಸಕ್ಯಗೋತಮಬುದ್ಧಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಮಜ್ಝಿಮದೀಪಙ್ಕರಾ ವಾಚಾಮತ್ತೇನ ನವ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ವೀತಿವತ್ತಾನಿ। ಮಜ್ಝಿಮದೀಪಙ್ಕರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಾ ಕಾಯಙ್ಗವಾಚಙ್ಗವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ವೀತಿವತ್ತಾನಿ। ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧತೋ ಯಾವ ಕಕುಸನ್ಧಾ ಏಕಮಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ವೀತಿವತ್ತಂ। ಏವಮಿಮೇಸು ವೀಸತಿಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇಸು ಬ್ರಹ್ಮದೇವಪೋರಾಣಸಕ್ಯಗೋತಮಬುದ್ಧಾನಮನ್ತರೇ ಸತ್ತ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ ಸಬ್ಬಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ಏಕಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ವೀಸತಿ ಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಪಞ್ಚಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚ ಹೋನ್ತಿ। ಪೋರಾಣಸಕ್ಯಗೋತಮಮಜ್ಝಿಮದೀಪಙ್ಕರಾನಮನ್ತರೇ ನವ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ ಸಬ್ಬಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡೇತ್ವಾ ತೀಣಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸತ್ತಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚ ಹೋನ್ತಿ। ಮಜ್ಝಿಮದೀಪಙ್ಕರತೋ ಯಾವ ಮೇತ್ತೇಯ್ಯಾ ಅಟ್ಠವೀಸಾತಿ ಸಬ್ಬಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠವೀಸಞ್ಚ ದ್ವಾದಸಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಪಞ್ಚಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚ ಹೋನ್ತಿ ತಸ್ಮಾ ಊನಸಙ್ಖ್ಯಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಖ್ಯಾವಸೇನ ಇಚ್ಛಮಾನೇಹಿ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಾವ। ಏಸಾ ಚ ಸಙ್ಖ್ಯಾವಿಚಾರಣಾ ನಿದಾನೇ ವುತ್ತಾವ।

ಏವಂ "ಚಿನ್ತಿತಂ ಸತ್ತಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ, ನವಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯವಾಚಕಂ।
ಕಾಯವಾಚಾ ಚತುಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ, ಬುದ್ಧತ್ತಂಸಮುಪಾಗಮೀ"ತಿ॥

ವುತ್ತೇಸು ವೀಸತಿಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇಸು ಪವತ್ತಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪವಸೇನೇವ ಕತಾ। ಅತ್ಥತೋ ಪನ ಸಾರಕಪ್ಪಮಣ್ಡಕಪ್ಪವರಕಪ್ಪಸಾರಮಣ್ಡಕಪ್ಪಭದ್ದಕಪ್ಪವಸೇನ ಪಞ್ಚವಿಧಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚನಾಮಾನಿ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕಪ್ಪೇಯೇವ ಲಬ್ಭನ್ತಿ, ಅನುಪ್ಪನ್ನಕಪ್ಪೇ ಪನ ಸುಞ್ಞಕಪ್ಪೋತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಲಬ್ಭತಿ ತಥಾ ಹಿ ಕಪ್ಪಸಣ್ಠಹನಕಾಲೇ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಮಹಾಬೋಧಿಪಲ್ಲಙ್ಕಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಪದುಮಿನಿಗಬ್ಭಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಏಕೋ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಏಕೋ ಪದುಮಿನಿಗಬ್ಭೋ ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರೇಹಿ ಸಹ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸಬ್ರಹ್ಮುನೋ ನೇಮಿತ್ತಪಾಠಕಾ ಅರಹನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಏಕೋ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಞ್ಜಾತಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಾ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಪೇನ್ತಿ "ಯದಾ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಏವಂ ದ್ವೇ ತಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಚ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪಞ್ಚ ಪದುಮಿನಿಗಬ್ಭಾ ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರೇಹಿ ಸಹ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಯೇವ ನಾಳೇಕೇಕ ಬದ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಏವಂ ಕಪ್ಪಸಣ್ಠಹನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯೇವ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ನಾಮಾನಿ ಲಬ್ಭನ್ತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಿವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪೇ ಬುದ್ಧಾದಯೋ ಮಹೇಸಕ್ಖಾ ಪುಞ್ಞವನ್ತೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತಥಾ ಆಯುಕಪ್ಪನ್ತರಕಪ್ಪಾನಿಪಿ। ತತ್ಥ ಆಯುಕಪ್ಪೋ ನಾಮ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಆಯುಪರಿಚ್ಛೇದೋ। ಅನ್ತರಕಪ್ಪೋ ನಾಮ ತತ್ಥ ಸತ್ಥರೋಗದುಬ್ಭಿಕ್ಖಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸಂವಟ್ಟನೇನ ಬಹೂಸು ವಿನಾಸಮುಪಗತೇಸು ಅವಸಿಟ್ಠಸತ್ತಸನ್ತಾ ನಪ್ಪವತ್ತಕುಸಲಕಮ್ಮಾನುಭಾವೇನ ದಸವಸ್ಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾಯುಕಪ್ಪಪ್ಪಮಾಣೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಪನ ಅಧಮ್ಮಸಮಾದಾನವಸೇನ ಕಮೇನ ಪರಿಹಾಯಿತ್ವಾ ದಸವಸ್ಸಾಯುಕೇಸು ಜಾತೇಸು ರೋಗಾದೀನಮಞ್ಞತರಸಂವಟ್ಟನೇನ ಸತ್ತಾನಂ ವಿನಾಸಪ್ಪತ್ತಿ ಯಾವ ಅಯಮೇಕೋ ಅನ್ತರಕಪ್ಪೋ। ಏವಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಅನ್ತರಕಪ್ಪವಸೇನ ಚತುಸಟ್ಠಿಅನ್ತರಕಪ್ಪೋ ಏಕೋ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪೋ ವೀಸತಿ ಅನ್ತರಕಪ್ಪಪ್ಪಮಾಣೋತಿ ಅಪರೇ ವದನ್ತಿ। ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪಾನಿ ಏಕೋ ಮಹಾಕಪ್ಪೋ ನಾಮ। ಏವಂ ತೇಜೋ ಸಂವಟ್ಟವಸೇನ ತಾವ ಮಹಾಕಪ್ಪಾನಂ ಅನ್ತರಂ ಅಗ್ಗಿನಾವ ವಿನಸ್ಸತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮಯೇ ಕಪ್ಪೋ ಉದಕೇನ ನಸ್ಸತಿ, ತದಾ ಆದಿತೋವ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಮಹಾಮೇಘೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾತಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ ಯಥಾ ತತ್ಥ ದುತಿಯಸೂರಿಯೋ, ಏವಮಿಧಪಿ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕೋ ಖಾರುದಕಮಹಾಮೇಘೋ ವುಟ್ಠಾತಿ ಸೋ ಆದಿತೋ ಸುಖುಮಂ ವಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಮಹಾಧಾರಾಹಿ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ವಸ್ಸತಿ।

ಖಾರುದಕೇನ ಫುಟ್ಠಫುಟ್ಠಾ ಪಥವೀಪಬ್ಬತಾದಯೋ ವಿಲೀಯನ್ತಿ ತಂ ಉದಕಂ ವಾತೇನ ಸಮನ್ತತೋ ಧಾರಿತಂ ಪಥವಿತೋ ಯಾವ ಪರಿತ್ತಾಭಾ ಅಪ್ಪಮಾಣಾಭಾ ಆಭಸ್ಸರಾತಿ ತಯೋಪಿ ದುತಿಯಜ್ಝಾನಭೂಮಿ ಉದಕಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ತತ್ಥ ತಯೋಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ವಿಲೀಯಾಪೇತ್ವಾ ಸುಭ ಕಿಣ್ಹೇ ಆಹಚ್ಚ ತಿಟ್ಠತಿ ಯಾವ ಅಣುಮತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ಅತ್ಥಿ, ತಾವ ನ ವೂಪಸಮತಿ। ಉದಕಾನುಗತಂ ಪನ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಗತಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಸಹಸಾ ವೂಪಸಮತಿ ಅನ್ತರಧಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಆಕಾಸೇನ ಸಹ ಉಪರಿ ಆಕಾಸೋ ಏಕೋ ಹೋತಿ ಮಹನ್ಧಕಾರೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವ। ಕೇವಲಂ ಪನಿಧ ಓತಿಣ್ಣೋತಿಣ್ಣೇ ಉದಕೇ ಆಭಸ್ಸರಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಲೋಕಪಾತುಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸುಭಕಿಣ್ಹತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಆಭಸ್ಸರಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಸತ್ತಾ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಮಹಾಮೇಘತೋ ಯಾವ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಉದಕಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಸಂವಟ್ಟೋ ನಾಮ ಪಠಮಮಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪೋ ನಾಮಾತಿ ಚತ್ತಾರಿಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪಾನಿ ವುತ್ತಸದಿಸಾನಿ ಏವಂ ಸತ್ತ ಮಹಾಕಪ್ಪಾನಿ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಅಗ್ಗಿನಾ ವಿಲೀಯಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ಮಹಾಕಪ್ಪೇ ಉದಕೇನಪಿ ವಿನಾಸೋ ಚ ಸಣ್ಠಹನಞ್ಚ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಸತ್ತಸತ್ತಮಹಾಕಪ್ಪೋ ಸತ್ತಸತ್ತವಾರಂ ಅಗ್ಗಿನಾ ವಿಲೀಯಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮೇ ಅಟ್ಠಮೇ ವಾರೇ ಆಪೇನ ವಿಲೀಯಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ತೇಸಟ್ಠಿಮಹಾಕಪ್ಪಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ತದಾ ಆಪವಾರಂ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ ಚತುಸಟ್ಠಿಮೇ ಮಹಾಕಪ್ಪೇ ವಾತೇನ ವಿನಸ್ಸತಿ ತದಾ ಆದಿತೋ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಮಹಾವಾತೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ ಯಥಾ ಅಗ್ಗಿನಾ ವಿನಾಸಕಪ್ಪೇ ದುತಿಯಸೂರಿಯೋ, ಏವಮಿಧಾಪಿ ಕಪ್ಪವಿನಾಸನತ್ಥಂ ವಾತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ ಸೋ ಪಠಮಂ ಸುಖುಮರಜಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತಿ, ತತೋ ಥೂಲರಜಂ ಸಣ್ಹರಜಂ ಸುಖುಮವಾಲಿಕಂ ಸಕ್ಖರಪಾಸಾಣಾದಯೋತಿ ಯಾವ ಕೂಟಾಗಾರಮತ್ತೇ ಪಾಸಾಣೇಪಿ ವಿಸಮಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಮಹಾರುಕ್ಖೇಚ ಉಟ್ಠಾಪೇತಿ, ತೇ ಪಥವಿತೋ ನಭಮುಗ್ಗತಾ ನ ಪುನ ಪತನ್ತಿ, ತತ್ಥೇವ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಾ ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಯಥಾನುಕ್ಕಮೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಮಹಾಪಥವಿಯಾ ವಾತೋ ಸಮುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಉದ್ಧಂಮೂಲಂ ಕತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪತಿ ಯೋಜನಸತಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ಪಥವಿಪ್ಪದೇಸಾ
ದ್ವಿಯೋಜನತಿಯೋಜನಚತುಯೋಜನಪಞ್ಚಯೋಜನಛಯೋಜನಸತ್ತಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಾಪಿ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ವೇಗಕ್ಖಿತ್ತಾ ಆಕಾಸೇಯೇವ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಾ ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಚಕ್ಕವಾಳಪಬ್ಬತಮ್ಪಿ ವಾತೋ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪತಿ ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಘಟ್ಟಯನ್ತಾ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಾ ಹುತ್ವಾ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ ಏತೇನೇವ ಭೂಮಟ್ಠಕವಿಮಾನಾನಿ ಆಕಾಸಟ್ಠಕವಿಮಾನಾನಿ ಚ ವಿನಾಸೇನ್ತೋ ಛಕಾಮಾವಚರದೇವಲೋಕೇ ನಾಸೇತ್ವಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಾನಿ ವಿನಾಸೇತಿ। ತತ್ಥ ಚಕ್ಕವಾಳಾ ಚಕ್ಕವಾಳೇಹಿ, ಹಿಮವನ್ತಾ ಹಿಮವನ್ತೇಹಿ, ಸಿನೇರೂ ಸಿನೇರೂಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಾ ಹುತ್ವಾ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ। ಪಥವಿತೋ ಯಾವ ಪರಿತ್ತಸುಭಾ, ಅಪ್ಪಮಾಣಸುಭಾ, ಸುಭಣಿಣ್ಹಾತಿ ತಯೋಪಿ ತತಿಯಜ್ಝಾನಭೂಮೀ ವಾತೋ ಗಣ್ಹಾತಿ ತತ್ಥ ತಯೋಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ ವೇಹಪ್ಫಲಂ ಆಹಚ್ಚ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏವಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ವಿನಸ್ಸತಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಆಕಾಸೇನ ಸಹ ಉಪರಿ ಆಕಾಸೋ ಏಕೋ ಹೋತಿ ಮಹನ್ಧಕಾರೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ವುತ್ತಸದಿಸಂ। ಇಧ ಪನ ಸುಭಕಿಣ್ಹಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಲೋಕೋ ಪಾತುಭವತಿ। ವೇಹಪ್ಫಲತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಸುಭಕಿಣ್ಹಾದೀಸು ಸತ್ತಾ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ತತ್ಥಕಪ್ಪವಿನಾ ಸಕಮಹಾಮೇಘತೋ ಯಾವ ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕವಾತುಪಚ್ಛೇದೋ, ಇದಂ ಸಂವಟ್ಟೋ ನಾಮ, ಪಠಮಮಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ನಾಮಾತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪಾನಿ ಏಕೋ ಮಹಾಕಪ್ಪೋ ನಾಮಾತಿ ಸಬ್ಬಂ ತೇಜೋಸಂವಟ್ಟೇ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ।

“ಸತ್ತ ಸತ್ತ ಗ್ಗಿನಾ ವಾರಾ, ಅಟ್ಠಮೇ ಅಟ್ಠಮೇ ದಕಾ।
ಚತುಸಟ್ಠಿ ಯದಾ ಪುಣ್ಣಾ, ಏಕೋ ವಾಯುವರೋ ಸಿಯಾ॥

ಅಗ್ಗಿನಾ’ಭಸ್ಸರಾ ಹೇಟ್ಠಾ, ಆಪೇನ ಸುಭಕಿಣ್ಹತೋ।
ವೇಹಪ್ಫಲತೋ ವಾತೇನ, ಏವಂ ಲೋಕೋ ವಿನಸ್ಸತೀ”ತಿ॥

ತಸ್ಮಾ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಪಠಮಜ್ಝಾನತಲಾನಂ ಏಕಕಪ್ಪೇಪಿ ಅವಿನಾಸಾಭಾವತೋ ಸಕಲಕಪ್ಪೇ ತೇಸಂ ಸಮ್ಭವೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯ ಕಪ್ಪವಸೇನ ತೇಸಂ ಆಯುಪರಿಚ್ಛೇದೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ದುತಿಯಜ್ಝಾನತಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಪರಿಪುಣ್ಣಮಹಾಕಪ್ಪವಸೇನ ಆಯುಪರಿಚ್ಛೇದೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ನ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪವಸೇನ। ಯದಿ ದುತಿಯಜ್ಝಾನತಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಪುಣ್ಣಮಹಾಕಪ್ಪವಸೇನ ಆಯುಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಸಿಯಾ, ಕಥಂ ಆಭಸ್ಸರಾದೀಸು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಅಟ್ಠಮಹಾಕಪ್ಪಾದಿವಸೇನ ಆಯು ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಸಿಯಾ, ತಥಾ ಹಿ ಪಠಮಜ್ಝಾನತಲಂ ಸತ್ತಸು ವಾರೇಸು ಅಗ್ಗಿನಾ ವಿನಸ್ಸತಿ। ಅಟ್ಠಮೇ ವಾರೇ ಯಾವ ಆಭಸ್ಸರಾ ಉದಕೇನ ವಿನಸ್ಸತಿ ಪುನ ಸತ್ತವಾರೇಸು ಅಗ್ಗಿನಾ ಪಠಮಜ್ಝಾನತಲಂ, ಪುನ ಅಟ್ಠಮೇವಾರೇ ಉದಕೇನ ದುತಿಯಜ್ಝಾನತಲಂ ವಿನಸ್ಸತೀತಿ ಏವಂ ಅಟ್ಠಮೇ ವಾರೇ ಆಪವಾರಂ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ ಯಾವ ಸುಭಕಿಣ್ಹಾ ವಾತೇನ ವಿನಸ್ಸತಿ ಏವಂ ಚತುಸಟ್ಠಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಹೋತೀತಿ ಸಚ್ಚಂ , ಹೇಟ್ಠಾವಿವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪವಸೇನ ಏಕೋ ಸತ್ತ ಮಹಾಕಪ್ಪಾನಿ ಚಾತಿ ಅಟ್ಠ ಕಪ್ಪಾನಿ ಆಭಸ್ಸರಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ। ಚತುಸಟ್ಠಿಕಪ್ಪೇಸುಪಿ ವಿವಟ್ಟಟ್ಠಾಯೀಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಕಪ್ಪವಸೇನ ಏಕೋ ತೇಸಟ್ಠಿಮಹಾಕಪ್ಪಾನಿ ಚಾತಿ ಚತುಸಟ್ಠಿಕಪ್ಪಾನಿ ಸುಭಕಿಣ್ಹಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ ತೇನ ವುತ್ತಂ ಪೋರಾಣೇಹಿ।

ಸತ್ತ ಸತ್ತ'ಗ್ಗಿನಾ ವಾರಾ, ಅಟ್ಠಮೇ ಅಟ್ಠಮೇ ದಕಾ।
ಚತುಸಟ್ಠಿ ಯದಾ ಪುಣ್ಣಾ, ಏಕೋ ವಾಯುವರೋ ಸಿಯಾ'ತಿ॥

ಕೇಚಿ ಪನ।

"ಅಗ್ಗಿನಾ'ಭಸ್ಸರಾ ಹೇಟ್ಠಾ, ಆಪೇನ ಸುಭಕಿಣ್ಹತೋ।
ವೇಹಪ್ಫಲತೋ ವಾತೇನ, ಏವಂ ಲೋಕೋ ವಿನಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ "ಆಭಸ್ಸರಾತಿ"ಚ "ಸುಭಕಿಣ್ಹತೋ"ತಿ ಚ "ವೇಹಪ್ಫಲತೋ"ತಿ ಚ ಅಭಿವಿಧಿವಸೇನ ವುತ್ತಭಾವಞ್ಚ ಸಮತಲಭಾವೇಪಿ ಸೇಟ್ಠಭೂಮಿತ್ತಾ ಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ವುತ್ತಭಾವಞ್ಚ ಅಮಞ್ಞಿತ್ವಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸಭೂಮೀಸು ವಿಯ ಉಪರೂಪರಿವಸೇನ ಭೂಮಿಕ್ಕಮೋತಿ ಮಞ್ಞಿತ್ವಾ।

"ಪಞ್ಚಭೂಮಿ ನಟ್ಠಾ ಅಗ್ಗಿ, ಅಟ್ಠ ಭೂಮಿ ನಟ್ಠಾ ದಕಾ।
ನವಭೂಮಿ ನಟ್ಠಾ ವಾತಾ, ಲೋಕನಟ್ಠಾ ತದಾ ಸಿಯುಂ॥

ಪಠಮೇ ಅಗ್ಗಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸ, ದುತಿಯೇ ಆದಿ ಸೋಳಸ।
ದುತಿಯಭೂಮೇ ಮಜ್ಝೇ ಅಟ್ಠಮಂ, ತಂ ಛಪ್ಪಞ್ಞಾಸ ವಾರಕಂ॥

ಆಭಸ್ಸರಮ್ಹಿ ಚತುತ್ಥಂ, ಪರಿತ್ತಸುಭಮ್ಹಿ ದ್ವೇ ಜಲಂ।
ಅಪ್ಪಮಾಣಸುಭಂ ಏಕವಾರಂ, ಮತಂ ಉದಕಸತ್ತಮ"ನ್ತಿ॥

ವದನ್ತಿ ತೇಸಂ ವಾದೇ ಆಭಸ್ಸರತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಞ್ಚಭೂಮಿ ಅಗ್ಗಿನಟ್ಠಾ, ಸುಭಕಿಣ್ಹತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಅಟ್ಠಭೂಮಿ ಉದಕನಟ್ಠಾತಿ ವದನ್ತಿ। ಸಮತಲದೀಪನತ್ಥಂ ಸನ್ದೇಹಚ್ಛೇದನತ್ಥಂ ಏವಂ ಗಹಿತಾತಿ ಏಕಭವಪರಿಯೋಸಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ಪಟಿಸನ್ಧಿಭವಞ್ಚಾತಿ ಆದಿ ವುತ್ತನ್ತಿ। ಇಮಿಸ್ಸಾಪಿ ಅತ್ಥಂ ದುಗ್ಗಹಿತೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿಭವಙ್ಗವಸೇನ ಸದಿಸಭಾವಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ಪರಿಕಪ್ಪೇನ್ತಿ ಸೋ ಅಯುತ್ತರೂಪೋ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ ಅತಿವಿಯ ಮಿಚ್ಛಾಗಾಹೋ ಚ ಹೋತಿ ಅಗ್ಗಞ್ಞಸುತ್ತವಿಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗಾದೀಹಿ ವಿರುಜ್ಝನತೋ ಸಂವಟ್ಟಸೀಮಾಪಿ ವಿರುದ್ಧಾ ತತ್ಥ ಪಠಮಜ್ಝಾನತಲಂ ಉಪಾದಾಯ ಅಗ್ಗಿನಾ, ದುತಿಯಜ್ಝಾನತಲಂ ಉಪಾದಾಯ ಉದಕೇನ, ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನತಲಂ ಉಪಾದಾಯ ವಾತೇನ ವಿನಸ್ಸತೀತಿ ವುತ್ತವಚನೇನಾಪಿ ವಿರುಜ್ಝತೇವ ತಸ್ಮಾ "ಆಭಸ್ಸರಾ"ತಿ ಚ

“ಸುಭಕಿಣ್ಹತೋ”ತಿ ಚ “ವೇಹಪ್ಫಲತೋ”ತಿ ಚ ಏತ್ಥಾಭಿವಿಧಿವಸೇನ ಅತ್ಥೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಅಞ್ಞಥಾ “ಉಪರಿ ಪಬ್ಬತಾ ದೇವೋ ವಸ್ಸತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ವಿಯ ಆಭಸ್ಸರಸುಭಕಿಣ್ಹವೇಹಪ್ಫಲಾನಂ ತೇನ ತೇನ ಸಂವಟ್ಟೇನ ವಿನಾಸೋಪಿ ನ ಭವೇಯ್ಯ। ಅಯಂ ಲೋಕವಿಪತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದೋ। ಏವಂ ಬುದ್ಧೋ ಚ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕೇ ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋಯೇವ।

ಇತಿ ಸಾಗರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರವಿರಚಿತೇ ಸೀಮವಿಸೋಧನೇ

ಕಪ್ಪವಿನಾಸಕಣ್ಡೋ ದುತಿಯೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೩. ನಿಬ್ಬಾನಕಣ್ಡೋ

ಇದಾನಿ “ಸದ್ಧಮ್ಮಸವನಮ್ಪಿ ಚಾತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಂವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ ತತ್ಥ ಸದ್ಧಮ್ಮಸವನಮ್ಪಿ ಚ ಲೋಕೇ ದುಲ್ಲಭಮೇವ ತಥಾ ಹಿ ಸದ್ಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ತಿವಿಧೋ ಹೋತಿ। ಪರಿಯತ್ತಿಸದ್ಧಮ್ಮೋ, ಪಟಿಪತ್ತಿಸದ್ಧಮ್ಮೋ, ಪಟಿವೇಧಸದ್ಧಮ್ಮೋತಿ। ತತ್ಥ ಪರಿಯತ್ತಿಸದ್ಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ। ಪಟಿಪತ್ತಿಸದ್ಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ತೇರಸಧುತಙ್ಗಾನಿ ಅಸೀತಿ ಖನ್ಧಕವತ್ತಾದಯೋ ಅಭಿಸಮಾಚಾರವತ್ತಾದೀನಿ। ಪಟಿವೇಧಸದ್ಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಚತುಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ। ತೇಸು ಪರಿಯತ್ತಿಸದ್ಧಮ್ಮೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಾನಂ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮೋಯೇವ ಪದಟ್ಠಾನಞ್ಚ। ಕಸ್ಮಾ ತಂಮೂಲಕತ್ತಾ ತಥಾ ಹಿ ಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಅಸತಿ ಪಟಿವೇಧೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಅನ್ತರಹಿತಾಯ ಪಟಿಪತ್ತಿ, ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಅನ್ತರಹಿತಾಯ ಅಧಿಗಮೋ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಅಯಞ್ಹಿ ಪರಿಯತ್ತಿ ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ। ಪಟಿಪತ್ತಿಅಧಿಗಮಸ್ಸಾಪಿ ಪರಿಯತ್ತಿಯೇವ ಪಮಾಣಂ। ತತ್ಥ ಪಟಿವೇಧೋ ಚ ಪಟಿಪತ್ತಿ ಚ ಹೋತಿಪಿ ನಹೋತಿಪಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಪಟಿವೇಧಧರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಬಹೂ ಹೋನ್ತಿ, “ಏಸ ಭಿಕ್ಖು ಪುಥುಜ್ಜನೋ”ತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಯೇವ ದೀಪೇ ಏಕವಾರಂ ಪುಥುಜ್ಜನಭಿಕ್ಖುನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಪಟಿಪತ್ತಿಪೂರಕಾಪಿ ಕದಾಚಿ ಬಹೂ ಹೋನ್ತಿ ಕದಾಚಿ ಅಪ್ಪಾ। ಇತಿ ಪಟಿವೇಧೋ ಚ ಪಟಿಪತ್ತಿ ಚ ಹೋತಿಪಿ ನ ಹೋತಿಪಿ। ಸಾಸನಸ್ಸ ಠಿತಿಯಾ ಪನ ಪರಿಯತ್ತಿಯೇವ ಪಮಾಣಂ ಪಣ್ಡಿತೋ ಹಿ ತೇಪಿಟಕಂ ಸುತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಪೂರೇತಿ, ಯಥಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಳಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸತ್ತ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನ ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ “ನ ಜಾನಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಉದಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಧಿಗತವಿಸೇಸಂ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸ್ಸ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ತಸ್ಸ ವಚನಸಮನನ್ತರಮೇವ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಂ ಸಮ್ಪಾದೇಸಿ ಏವಮೇವ ಪಞ್ಞವಾ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಯತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಪೂರೇತಿ ತಸ್ಮಾ ಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಠಿತಾಯ ಸಾಸನಂ ಠಿತಂ ಹೋತಿ ಯಥಾ ಮಹಾತಳಾಕಸ್ಸ ಪಾಳಿಯಾ ಥಿರಾಯ ಉದಕಂ ನ ಠಸ್ಸತೀತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಉದಕೇ ಸತಿ ಪದುಮಾದೀನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ನ ಪುಪ್ಫಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಏವಮೇವ ಮಹಾತಳಾಕಸ್ಸ ಥಿರಪಾಳಿಸದಿಸೇ ತೇಪಿಟಕೇ ಬುದ್ಧವಚನೇ ಸತಿ ಮಹಾತಳಾಕೇ ಉದಕಸದಿಸಾ ಪಟಿಪತ್ತಿಪೂರಕಾ ಕುಲಪುತ್ತಾ ನತ್ಥೀತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ತೇಸು ಸತಿ ಮಹಾತಳಾಕೇಸು ಪದುಮಾದೀನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಯ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾ ನತ್ಥೀತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಏಕನ್ತತೋ ಪರಿಯತ್ತಿಯೇವ ಪಮಾಣಂ ಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಅನ್ತರಹಿತಾಯ ಪಟಿಪತ್ತಿಪಟಿವೇಧಾನಂ ಅನ್ತರಧಾನತೋ। ತತ್ಥ ಪರಿಯತ್ತಿನಾಮ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಸಾಟ್ಠಕಥಾ ಪಾಳಿಯಾವ ಸಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಾವ ಪರಿಯತ್ತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಹೋತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಕಲಿಯುಗರಾಜಾನೋ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ ತೇಸು ಅಧಮ್ಮಿಕೇಸು ರಾಜಾಮಚ್ಚಾದಯೋ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ ತಥಾ ರಟ್ಠಜನಪದವಾಸಿನೋಪಿ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಏತೇಸಂ ಅಧಮ್ಮಿಕತಾಯ ನ ದೇವೋ ಸಮ್ಮಾ ವಸ್ಸತಿ, ತತೋ ಸಸ್ಸಾನಿ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ತೇಸು ಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತೇಸು ಪಚ್ಚಯದಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯೇ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಕಿಲಮನ್ತಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಸಙ್ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಪರಿಯತ್ತಿ ಪರಿಹಾಯತಿ, ಅತ್ಥವಸೇನ ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಪಾಳಿವಸೇನೇವ ಧಾರೇನ್ತಿ। ತತೋ ಕಾಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಪಾಳಿಮ್ಪಿ ಸಕಲಂ ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ ಪಠಮಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ಪರಿಹಾಯತಿ। ಪರಿಹಾಯಮಾನಂ ಮತ್ಥಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಯತ್ತಿ ಹಾಯತಿ ಪಠಮಞ್ಹಿ ಮಹಾಪಕರಣಂ ಪರಿಹಾಯತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪರಿಹಾಯಮಾನೇ ಯಮಕಂ, ಕಥಾವತ್ಥು, ಪುಗ್ಗಲಪಞ್ಞತ್ತಿ, ಧಾತುಕಥಾ, ವಿಭಙ್ಗೋ, ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಹೋತಿ ಏವಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕೇ ಪರಿಹೀನೇ ಮತ್ಥಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸುತ್ತನ್ತಪಿಟಕಂ ಪರಿಹಾಯತಿ। ಪಠಮಞ್ಹಿ ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯೋ ಪರಿಹಾಯತಿ। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಪಠಮಂ ಏಕಾದಸನಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ತತೋ ಏಕನಿಪಾತೋತಿ ಏವಂ ಅಙ್ಗುತ್ತರೇ ಪರಿಹೀನೇ ಮತ್ಥಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಂಯುತ್ತನಿಕಾಯೋ ಪರಿಹಾಯತಿ, ಪಠಮಂ ಮಹಾವಗ್ಗೋ ಪರಿಹಾಯತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಳಾಯತನವಗ್ಗೋ, ಖನ್ಧವಗ್ಗೋ, ನಿದಾನವಗ್ಗೋ, ಸಗಾಥಾವಗ್ಗೋತಿ ಏವಂ ಸಂಯುತ್ತನಿಕಾಯೇ ಪರಿಹೀನೇ ಮತ್ಥಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಜ್ಝಿಮನಿಕಾಯೋ ಪರಿಹಾಯತಿ ಪಠಮಞ್ಹಿ ಉಪರಿಪಣ್ಣಾಸಕೋ ಪರಿಹಾಯತಿ। ತತೋ ಮಜ್ಝಿಮಪಣ್ಣಾಸಕೋ, ತತೋ ಮೂಲಪಣ್ಣಾಸಕೋತಿ ಏವಂ ಮಜ್ಝಿಮನಿಕಾಯೇ ಪರಿಹೀನೇ ಮತ್ಥಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೀಘನಿಕಾಯೋ ಪರಿಹಾಯತಿ, ಪಠಮಞ್ಹಿ ಪಾಥಿಯವಗ್ಗೋ ಪರಿಹಾಯತಿ ತತೋ ಮಹಾವಗ್ಗೋ,

ತತೋ ಖನ್ಧಕವಗ್ಗೋತಿ ದೀಘನಿಕಾಯೇ ಪರಿಹೀನೇ ಸುತ್ತನ್ತಪಿಟಕಂ ಪರಿಹೀನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ವಿನಯಪಿಟಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜಾತಕಮೇವ ಧಾರೇನ್ತಿ। ವಿನಯಪಿಟಕಂ ಲಜ್ಜಿನೋ ಧಾರೇನ್ತಿ। ಲಾಭಕಾಮಾ ಪನ ಸುತ್ತನ್ತೇ ಕಥಿತೇಪಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತಾ ನತ್ಥೀತಿ ಜಾತಕಮೇವ ಧಾರೇನ್ತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಜಾತಕಮ್ಪಿ ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಪಠಮಂ ವೇಸ್ಸನ್ತರಜಾತಕಂ ಪರಿಹಾಯತಿ। ತತೋ ಪಟಿಲೋಮಕ್ಕಮೇನ ಪುಣ್ಣಕಜಾಕತಕಂ, ಮಹಾನಾರದಕಸ್ಸಪಜಾತಕಂ ಪರಿಹಾಯತಿ। ವಿನಯಪಿಟಕಮೇವ ಧಾರೇನ್ತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ತಮ್ಪಿ ಮತ್ಥಕತೋ ಪರಿಹಾಯತಿ ಪಠಮಞ್ಹಿ ಪರಿವಾರೋ ಪರಿಹಾಯತಿ, ತತೋ ಖನ್ಧಕೋ ಭಿಕ್ಖುನೀವಿಭಙ್ಗೋ ಮಹಾವಿಭಙ್ಗೋತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಉಪೋಸಥಕ್ಖನ್ಧಕಮತ್ತಮೇವ ಧಾರೇನ್ತಿ, ತದಾ ಪರಿಯತ್ತಿ ಅನನ್ತರಹಿತಾವ ಹೋತಿ। ಯಾವ ಪನ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚತುಪ್ಪದಿಕಗಾಥಾಪಿ ಪವತ್ತತಿ, ತಾವ ಪರಿಯತ್ತಿ ಅನನ್ತರಹಿತಾವ ಹೋತಿ। ಯದಾ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ರಾಜಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಸುವಣ್ಣಚಙ್ಕೋಟಕಮ್ಹಿ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ "ಬುದ್ಧೇಹಿ ಕಥಿತಂ ಚತುಪ್ಪದಿಕಂ ಗಾಥಂ ಜಾನನ್ತೋ ಇಮಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಗಣ್ಹತೂ"ತಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಏಕವಾರಂ ಚರಾಪಿತೇ ನ ಸುಣನ್ತಾಪಿ ಹೋನ್ತಿ ಅಸುಣನ್ತಾಪಿ, ಯಾವ ತತಿಯಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ರಾಜಪುರಿಸಾ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ಪುನ ರಾಜಕುಲಂ ಪವೇಸೇನ್ತಿ, ತದಾ ಪರಿಯತ್ತಿಅನ್ತರಹಿತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಪರಿಯತ್ತಿಯಾ ಅನ್ತರಹಿತಾಯ ಪಟಿಪತ್ತಿಪಿ ಪಟಿವೇಧೋಪಿ ಅನ್ತರಹಿತೋವ ಹೋತಿ। ಸದ್ಧಮ್ಮಸವನಸ್ಸ ದುಲ್ಲಭಭಾವೋ ಧಮ್ಮಸೋಣ್ಡಕವತ್ಥುನಾ ದೀಪೇತಬ್ಬೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಧಮ್ಮರಾಜಸ್ಸ ಸಾಸನನ್ತರಧಾನತೋ ನಚಿರೇನೇವ ಕಾಲೇನ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಧಮ್ಮಸೋಣ್ಡಕರಾಜಕುಮಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿತುಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲೇನ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಮಾಸಮತ್ತಂ ರಜ್ಜಂ ಕತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಯೇವ ಭದ್ದಕಪ್ಪೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದೇವನಗರಸದಿಸೇ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಸದಿಸಂ ರಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತೋ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ… "ಮಯ್ಹಂ ಏವರೂಪಂ ರಜ್ಜಂ ಕಿಂ ವಿಲಾಸಂ ರಜ್ಜಾನುಭಾವಂ ಸದ್ಧಮ್ಮವಿಯೋಗೇನ, ದಿವಾಕರವಿರಹಿತೋ ಆಕಾಸೋ ವಿಯ, ಸಸಙ್ಕವಿರಹಿತರತ್ತಿ ವಿಯ, ದಾಠಾವಿರಹಿತಗಜೋ ವಿಯ, ವೇಲನ್ತವಿರಹಿತಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ವಿಯ ಚಕ್ಖುವಿರಹಿತ ಸುಸಜ್ಜಿತವದನಂ ವಿಯ, ಸುಗನ್ಧವಿರಹಿತಪಾರಿಭತ್ತಪುಪ್ಫಂ ವಿಯ, ಚತುಅಕ್ಖರನಿಯಮಿತಧಮ್ಮದೇಸನಾವಿಯೋಗೇನ ಮಯ್ಹಂ ಇದಂ ರಜ್ಜಂ ನ ಸೋಭತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಚಙ್ಕೋಟಕೇನ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ಭಣ್ಡಕಂ ಸುಸಜ್ಜಿತಂ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಕುಮ್ಭೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸೀನಗರೇ ಮಹಾವೀಥಿಯಂ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತಿ "ಏಕಪದಿಕಂ ವಾ ದ್ವಿಪದಿಕಂ ವಾ ತಿಪದಿಕಂ ವಾ ಚತುಪ್ಪದಿಕಂ ವಾ ಧಮ್ಮಪದಂ ಜಾನನ್ತಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಜಾನನಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಂ ತಿಸಹಸ್ಸಂ ಯಾವ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ಕೋಟಿ ದ್ವೇ ಸಹಸ್ಸಕೋಟಿ, ಸತಸಹಸ್ಸಕೋಟಿ ಗಾಮನಿಗಮಜನಪದಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ ಉಪರಾಜಟ್ಠಾನಂ। ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಧಮ್ಮದೇಸಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸುವಣ್ಣಪೀಠಕಂ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಚಜಿತ್ವಾಪಿ ಧಮ್ಮದೇಸಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಪಹಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಚಜಿತ್ವಾ "ಧಮ್ಮದೇಸಕಸ್ಸ ದಾಸೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏವಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮ ದೇಸಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ "ಕಿಂ ಮೇ ಸದ್ಧಮ್ಮವಿಯೋಗೇನ ರಜ್ಜೇನಾತಿ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ರಜ್ಜಂ ನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾ ಸದ್ಧಮ್ಮಗವೇಸಕೋ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸೋಣ್ಡಕಮಹಾರಾಜಾ ಮಹಾವನಂ ಪಾವಿಸಿ ಧಮ್ಮಸೋಣ್ಡಕಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಸದ್ಧಮ್ಮಸವನಂ ಸನ್ಧಾಯ ಪವಿಟ್ಠಕ್ಖಣೇ ಸಕ್ಕದೇವಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದೋ ಸಹೇವ ಕಿಣ್ಣಿಕಾಯ ಕಮ್ಪೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ಅಹೋಸಿ। ಸಕ್ಕೋದೇವರಾಜಾ ಕೇನಕಾರಣೇನ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮಗವೇಸಕೋ ಹುತ್ವಾ ವನಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಧಮ್ಮಸೋಣ್ಡಕಮಹಾರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ… "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಅತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಜಹಾಯ ರಕ್ಖಸವೇಸಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಏತಂ ಅನಿಚ್ಚಪರಿದೀಪನಂ ಜಾತಿಜರಾಬ್ಯಾಧಿಮರಣಂ ಸಕಲಸರೀರೇ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಏತಂ ಸಕರಜ್ಜೇಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಯಕ್ಖಸರೂಪಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿಮುಖೋ ಅವಿದೂರೇ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಧಮ್ಮಸೋಣ್ಡಕಮಹಾರಾಜಾ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ… "ಏವಂರೂಪೋ ನಾಮ ರಕ್ಖಸೋ ಧಮ್ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಾಮೀತಿ ರಕ್ಖಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಆಹ "ಸಾಮಿಪುಞ್ಞದೇವರಾಜ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ವನಘನೇ ವಸನಕದೇವರಾಜಾ ಕಿಂ ನುಖೋ ಧಮ್ಮಂ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ, ದೇವತಾ "ಮಹಾರಾಜ ಧಮ್ಮಂ

ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಯದಿ ಧಮ್ಮಂ ಜಾನಾಸಿ, ಮಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ತುಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಕೀದಿಸಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಮಯ್ಹಂ ಸರೀರೇ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ಮಹಾರಾಜ ಛಾತೋ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಯದಿ ತುಮ್ಹೇ ಪರಮಂ ಮಂಸಂ ಖಾದಥ, ಧಮ್ಮಂ ಕೋ ಸುಣಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಪುನ ಸೋ ರಕ್ಖಸೋ "ನಾಹಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ। ಪುನ ರಾಜಾ "ಮಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಪಟಿಲಾಭಞ್ಚ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಂಸಪಟಿಲಾಭಞ್ಚ ತುಮ್ಹೇ ಜಾನಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ "ಸಾಧು ಹೋಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ಉಬ್ಬೇಧೇನ ತಿಗಾವುತಮತ್ತಂ ಮಹನ್ತಂ ಅಞ್ಜನಪಬ್ಬತಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ... "ಸಚೇ ಮಹಾರಾಜ ಇಮಂ ಪಬ್ಬತಮುದ್ಧನಿಂ ಆರೂಯ್ಹ ಆಕಾಸಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ತ್ವಂ ಮಮ ಮುಖೇ ಪತಿಸ್ಸಸಿ, ಅಹಂ ತೇ ಆಕಾಸಗತಕಾಲೇ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಧಮ್ಮಪ್ಪಲಾಭೋ ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಮಂಸಪಟಿಲಾಭೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸೋಣ್ಡಕಮಹಾರಾಜಾ "ಅನಮತಗ್ಗೇ ಸಂಸಾರೇ ಪುರಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮಸಮಙ್ಗೀ ಹುತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ಅದಿನ್ನಾದಾನೋ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋ ಸೂಕರಿಕೋ ಓರಬ್ಭಿಕೋ ಸಾಕುಣಿ ಕೋ ಚೋರೋ ಪರದಾರಿಕೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೀಸಚ್ಛಿನ್ನಾನಂ ಲೋಹಿತಂ ಚತೂಸು ಮಹಾಸಮುದ್ದೇಸು ಉದಕತೋಪಿ ಬಹುತರಂ ಮಾತಾಪಿತುಆದೀನಮ್ಪಿ ಮನಾಪಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ರೋದನ್ತಾನಂ ಅಸ್ಸು ಚತೂಸುಮಹಾಸಮುದ್ದೇಸು ಉದಕತೋಪಿ ಬಹುತರಂ, ಇಮಂ ಪನ ಸರೀರಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ವಿಕ್ಕಿಣಾಮಿ ತಂ ಮಹಪ್ಫಲಞ್ಚ ಮನಾಪಞ್ಚಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಾಧು ಮಾರಿಸ ಏವಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಪಬ್ಬತಂ ಆರೂಯ್ಹ ಪಬ್ಬತಗ್ಗೇ ಠಿತೋ "ಮಮ ರಜ್ಜೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಸಜೀವಸರೀರಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸತ್ಥಾಯ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸೋ ಹುತ್ವಾ "ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಸದ್ಧಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಆಕಾಸತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಥಾತಿ ಆಹ। ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಸಕತ್ತಭಾವೇನ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಅತಿವಿಯ ಸೋತುಂ ಸೋಮನಸ್ಸೋ ಆಕಾಸತೋ ಪತನ್ತಂ ದಿಬ್ಬಫಸ್ಸೇನ ಪರಾಮಸನ್ತೋ ಉರೇನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಂ ನೇತ್ವಾ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸೋಣ್ಡಕಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ।

"ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಉಪ್ಪಾದವಯಧಮ್ಮಿನೋ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವೂಪಸಮೋ ಸುಖೋ"ತಿ॥

ಏವಂ ಸಕ್ಕೋ ಧಮ್ಮಸೋಣ್ಡಕಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕತೋ ಆನೇತ್ವಾ ಸಕರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಓವದಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ ಏವಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಸವನಸ್ಸಾಪಿ ದುಲ್ಲಭಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಪರಿಯತ್ತಿಅನ್ತರಧಾನೇನ ಪಟಿಪತ್ತಿ ಪಟಿವೇಧಾಪಿ ಅನ್ತರಧಾಯನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ತೀಣಿ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಾನಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ ಕತಮಾನಿ ತೀಣಿ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಾನಿ। ಕಿಲೇಸಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ, ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ, ಧಾತುಪರಿನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಕಿಲೇಸಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇಯೇವ ಹೋತಿ, ಭಗವಾ ಹಿ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇಯೇವ ವೀರಿಯಪಾದೇಹಿ ಸೀಲಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸದ್ಧಾಹತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮಕ್ಖಯಕರಂ ಞಾಣಫರಸುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೋ ಲೋಭದೋಸಮೋಹವಿಪರೀತಮನಸಿಕಾರಅಹಿರೀಕಾನೋತ್ತಪ್ಪಕೋಧೂಪನಾಹಮಕ್ಖಪಳಾಸ-ಇಸ್ಸಾಮಚ್ಛರಿಯಮಾಯಾಸಾಠೇಯ್ಯಥಮ್ಭಸಾರಮ್ಭಮಾನಾತಿ ಮಾನಮದಪಮಾದತಣ್ಹಾ'ವಿಜ್ಜಾತಿವಿಧಾಕುಸಲಮೂಲದುಚ್ಚರಿತಸಂಕಿಲೇಸಮಲವಿಸಮಸಞ್ಞಾವಿತಕ್ಕ ಪಪಞ್ಚಚತುಬ್ಬಿಧವಿಪರಿಯೇಸಆಸವಗನ್ಧಓಘಯೋಗಾ'ಗತಿಗನ್ಥ' ಪಾದಾನಪಞ್ಚಚೇತೋಖಿಲವಿನಿಬನ್ಧನೀವರಣಾ'ಭಿನನ್ದನ ಛವಿವಾದಮೂಲತಣ್ಹಾಕಾಯಸತ್ತಾನುಸಯ ಅಟ್ಠಮಿಚ್ಛತ್ತನವತಣ್ಹಾಮೂಲಕದಸಾಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿದಿಟ್ಠಿಗತ ಅಟ್ಠಸತತಣ್ಹಾವಿಚರಿತಪ್ಪ ಭೇದ ಸಬ್ಬದರಥಪರಿಳಾಹಕಿಲೇಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸಙ್ಖೇಪತೋ ವಾ ಪಞ್ಚ ಕಿಲೇಸಅಭಿಸಙ್ಖಾರಖನ್ಧಮಚ್ಚುದೇವಪುತ್ತಮಾರೇ ಅಸೇಸತೋ ಹತಾ ವಿಹತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಿಲೇಸಾ

ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇಯೇವ ನಿಬ್ಬಾನಂ ನಿರೋಧಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಕಿಲೇಸನಿಬ್ಬಾನಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇಯೇವ ಹೋತಿ ಏತ್ಥ ಚ ಬೋಧೀತಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞ್ಞಾಣಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ ತಥಾ ಹಿ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಅರಿಯಸಾವಕಾನಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇಯೇವ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಿಲೇಸಾ ಅಸೇಸಂ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ತೇಪಿ ಬುದ್ಧಾ ಉಗ್ಘಟಿತಞ್ಞುವಿಭಜ್ಜಿತಞ್ಞುನೇಯ್ಯವಸೇನ ತಿವಿಧಾ ಹೋನ್ತಿ ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಜಾತತ್ತಕೀಸೋತತತ್ತಕೀನಿದಾನೇ।

"ಉಗ್ಘಟಿತಞ್ಞುನಾಮಕೋ, ವಿಭಜ್ಜಿತಞ್ಞುನೋ ದುವೇ।
ತತಿಯೋ ನೇಯ್ಯೋ ನಾಮೇನ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಿಧಾ ಮತೋ॥

ಉಗ್ಘಟಿತಞ್ಞುಬೋಧಿಸತ್ತೋ, ಪಞ್ಞಾಧಿಕೋತಿ ನಾಮಸೋ।
ವಿಭಜ್ಜಿತಞ್ಞುಬೋಧಿಸತ್ತೋ, ವುತ್ತೋ ವೀರಿಯಾಧಿಕೋ॥

ಮತೋ ನೇಯ್ಯೋ ಸದ್ಧಾಧಿಕೋ ನಾಮ, ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಇಮೇ ತಯೋ।
ಕಪ್ಪೇಚ ಸತಸಹಸ್ಸೇ, ಚತುರೋ ಚ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ॥

ಪೂರೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸಮ್ಭಾರೇ, ಲದ್ಧಬ್ಯಾಕರಣೋ ಪುರೇ।
ಉಗ್ಘಟಿತಞ್ಞುಬೋಧಿಸತ್ತೋ, ಪತ್ತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮಂ॥

ಅಟ್ಠಮೇ ಚ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ, ಕಪ್ಪೇ ಚ ಸತಸಹಸ್ಸೇ।
ಪೂರೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸಮ್ಭಾರೇ, ಲದ್ಧಬ್ಯಾಕರಣೋ ಪುರೇ॥

ವಿಪಞ್ಚಿತಞ್ಞುಬೋಧಿಸತ್ತೋ, ಪತ್ತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮಂ।
ನೇಯ್ಯೋ ತು ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚ, ಸೋಳಸೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇ॥

ಕಪ್ಪೇ ಚ ಸತಸಹಸ್ಸೇ, ಲದ್ಧಬ್ಯಾಕರಣೋ ಪುರೇ।
ಪೂರೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸಮ್ಭಾರೇ, ಪತ್ತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮ" ನ್ತಿ॥

ಸುತ್ತನಿಪಾತಅಪದಾನಟ್ಠಕಥಾಸು ಪನ "ಬುದ್ಧಾನಂ ಆನನ್ದ ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ, ಮಜ್ಝಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಅಟ್ಠ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ, ಉಪರಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಸೋಳಸಾಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ। ಏತೇಚ ಪಞ್ಞಾಧಿಕಸದ್ಧಾಧಿಕವೀರಿಯಾಧಿಕವಸೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತಂ ತೇಸು ಪಞ್ಞಾಧಿಕೋ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ, ಸದ್ಧಾಧಿಕೋ ಅಟ್ಠಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ, ವೀರಿಯಾಧಿಕೋ ಸೋಳಸಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಪಞ್ಞಾಧಿಕೋ ಯೋನಿಗತಿವಿಞ್ಞಾಣಟ್ಠಿತಿಸತ್ತಾವಾಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋಪಿ ಪಞ್ಞಾಬಹುಲ್ಲವಸೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಜ್ಝಾಸಯ ಸಮ್ಭವತೋ ಖಿಪ್ಪಞ್ಞೇವ ತಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಿ। ಸದ್ಧಾಧಿಕೋ ಪನ ಮನ್ದಪಞ್ಞತ್ತಾ ಅಸ್ಸದ್ದಹಿತಬ್ಬೇಪಿ ಸದ್ದಹತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಮನ್ದಞ್ಞೇವ ಸಮ್ಬೋಧಿ। ವೀರಿಯಾಧಿಕೋ ಪನ ಉಭಯಮನ್ದೋ ಅಸ್ಸದ್ದಹಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಸದ್ದಹತಿ, ಅಕತ್ತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಕರೋತಿ, ರಾಜಾ ಪಸ್ಸೇನದೀಕೋಸಲೋ ಯಥಾ ಸೋ ಹಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೇ ಧರಮಾನೇಯೇವ ಅಗಮನೀಯಮ್ಪಿ ಪರದಾರಂ ಗನ್ತುಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪರಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತುಂ ಆರದ್ಧೋ ನೇರಯಿಕಾನಂ ವಿರವನ್ತಾನಂ ದು-ಸ-ನ-ಸೋತಿ ಸದ್ದಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾ ಅತಿವಿಮೂಳ್ಹೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಚನೇನ ಸಬ್ಬಜನಾನಂ ಯಞ್ಞತ್ಥಾಯ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ ಕೋ ಪನವಾದೋ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ, ತಥಾ ಹಿ ಏಸ ಕಸ್ಸಪಭಗವತೋ ಸಾಸನನ್ತರಧಾನೇನ ಅನ್ಧಭೂತೇ ಲೋಕೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾಪಿ

ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖದೇವತಾಯ ಯಞ್ಞತ್ಥಾಯ ಏಕಸತರಾಜಾನೋ ಮಹೇಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಾರೇತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಏವಂ ವೀರಿಯಾಧಿಕೋ ಉಭಯಮನ್ದೋ, ತಸ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಿ ಅತಿಮನ್ದೋತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಞಾಧಿಕಸದ್ಧಾಧಿಕವೀರಿಯಾಧಿಕವಸೇನ ಕಾಲಸ್ಸಾಪಿ ರಸ್ಸದೀಘಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋತಿ। ಪಚ್ಛಿಮನಯೋಏವ ಪಸಂಸಿತಬ್ಬೋತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ತನೋಮತಿ।

ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಪನ ಕುಸಿನಾರಾಯ ಉಪವತ್ತನೇ ಮಲ್ಲಾನಂ ಸಾಲವನೇ ಯಮಕಸಾಲಾನಮನ್ತರೇ ವೇಸಾಖಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಏಕೂನವೀಸತಿಯಾ ಚುತಿಚಿತ್ತೇಸು ಮೇತ್ತಾಪುಬ್ಬಭಾಗಸ್ಸ ಸೋಮನಸ್ಸಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತಅಸಙ್ಖಾರಿಕಕುಸಲಚಿತ್ತಸದಿಸೇನ ಮಹಾವಿಪಾಕಚಿತ್ತೇನ ಅಬ್ಯಾಕತೇನ ಚರಿಮಕಂ ಕತ್ವಾ ಕತ್ಥಚಿ ಭವೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಅನನ್ತರಪಚ್ಚಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕಮ್ಮತಣ್ಹಾಕಿಲೇಸೇಹಿ ಅನುಪಾದಾನೋ ಸಬ್ಬುಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ಉಪಾದಿನ್ನಕಕ್ಖನ್ಧಪರಿಚ್ಚಾಗೋ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ದೀಘನಿಕಾಯೇ ಮಹಾವಗ್ಗೇ ಮಹಾಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸುತ್ತವಣ್ಣನಾಯಂ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ವಿದೇಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪುರಿಸೋ ಸಬ್ಬಂ ಞಾತಿಜನಂ ಆಲಿಙ್ಗೇತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ ವಿಯ ಭಗವಾಪಿ ನಿಬ್ಬಾನಪುರಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಚತುವೀಸತಿಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಅನವಸೇಸಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಯಾವ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತಂ, ತತೋಪಿ ವುಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಝಾನಙ್ಗಾನಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಭವಙ್ಗಚಿತ್ತೇನ ಅಬ್ಯಾಕತೇನ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ "ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಮನನ್ತರಾ ಭಗವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ ತತ್ಥ ದ್ವೇ ಸಮನನ್ತರಾ ಝಾನಸಮನನ್ತರಾ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸಮನನ್ತರಾತಿ। ತತ್ಥ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಭವಙ್ಗಂ ಓತಿಣ್ಣಸ್ಸ ತತ್ಥೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಝಾನಸಮನನ್ತರಂ ನಾಮ। ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪುನ ಝಾನಙ್ಗಾನಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಭವಙ್ಗಂ ಓತಿಣ್ಣಸ್ಸ ತತ್ಥೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸಮನನ್ತರಂ ನಾಮ। ಭಗವಾ ಪನ ಝಾನಸಮನನ್ತರಾ ಅಪರಿ ನಿಬ್ಬಾಯಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸಮನನ್ತರಮೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ತೇನೇವಾಹ "ಭಗವಾ ಪನ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಝಾನಙ್ಗಾನಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಭವಙ್ಗಚಿತ್ತೇನ ಅಬ್ಯಾಕತೇನ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ"ತಿ। ಏತ್ಥ ಭಗವತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಚಿತ್ತಸ್ಸ ಕಿಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕಮ್ಮಂ ವಾ ಹೋತಿ, ಉದಾಹು ಕಮ್ಮನಿಮಿತ್ತಗತಿನಿಮಿತ್ತಾನಿ, ಅಥ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಪರೇ ಏವಂ ವದನ್ತಿ।

ನಾಹು ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ, ಠಿತಚಿತ್ತಸ್ಸ ತಾದಿನೋ।
ಅನೇಜೋ ಸನ್ತಿ'ಮಾರಬ್ಭ, ಯಂಕಾಲ'ಮಕರೀ ಮುನಿ॥

ಅಸಲ್ಲೀನೇನ ಚಿತ್ತೇನ, ವೇದನಂ ಅಜ್ಝವಾಸಯಿ।
ಪಜ್ಜೋತಸ್ಸೇ'ವ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಚೇತಸೋ ಅಹೂ'ತಿ॥

ಇಮಿಸ್ಸಾಗಾಥಾಯ "ಯಂ ಯೋ ಮುನಿ ಅನೇಜೋ ಸನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಾಲಂ ಅಕರೀ"ತಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಚಿತ್ತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣನ್ತಿ ತಮಯುತ್ತಂ, ಪಟಿಸನ್ಧಿಭವಙ್ಗಚುತೀನಂ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣಸ್ಸ ಅನಾರಹತ್ತಾ "ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗೋತ್ರಭುಸ್ಸ ವೋದಾನಸ್ಸ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಪಚ್ಚಯೇನಪಚ್ಚಯೋ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಫಲಸ್ಸ ಆವಜ್ಜನಾಯಾ"ತಿ ಪಟ್ಠಾನಪಾಳಿಯಾ ಜವನಆವಜ್ಜನಾನಮೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ "ಯಂ ಯೋ ಮುನಿ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಅನೇಜೋ ಅನೇಜಸಙ್ಖಾತೋ ತಣ್ಹಾರಹಿತೋ ಸನ್ತಿಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಅಸೀತಿವಸ್ಸಪರಿಮಾಣಂ ಅಕರಿ ಅತಿಕ್ಕಮೀ"ತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಕೇಚಿ ಪನ ಏವಂ ವದನ್ತಿ… "ಕತ್ಥಚಿ ಪನ ಅನುಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಯಥೋಪಟ್ಠಿತಂ ನಾಮರೂಪಧಮ್ಮಾದಿಕಮೇವ ಚುತಿಪರಿಯೋಸಾನಾನಂ ಗೋಚರಭಾವಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಕಮ್ಮ-ಕಮ್ಮನಿಮಿತ್ತಾದಯೋ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಕಮ್ಮನಿತ್ತಗತಿನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಅರಹತೋ ಚುತಿಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಭಾವಂ ನ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ತಮ್ಪಿ ಅಯುತ್ತಮೇವ ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥತ್ಥೋ ಕತ್ಥಚಿ ಪನ ಭವೇ ಅನುಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಅರಹತೋ ಯಥಾ ಯಥಾ ಯೇನ ಯೇನ ಪಕಾರೇನ ಉಪಟ್ಠಿತಂ ನಾಮರೂಪಧಮ್ಮಾದಿಕಮೇವ ಚುತಿಪರಿಯೋಸಾನಂ ಆವಜ್ಜನಜವನಚಿತ್ತಾನಂ ಗೋಚರಭಾವಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಪುನ ಭವಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವತೋ। ಕಿಂ ಕಾರಣಂ ಭೂತಾನಿ ಕಮ್ಮಕಮ್ಮನಿಮಿತ್ತಗತಿನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಗೋಚರಭಾವಂ ನ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ। ಚುತಿಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪನ

ಪಟಿಸನ್ಧಿಚಿತ್ತೇನ ಗಹಿತಂ ಅತೀತಾರಮ್ಮಣಮೇವ ಗೋಚರಭಾವಂ ಗಚ್ಛತಿ। "ನಾಮರೂಪಾದಿಕಮೇವಾ ತಿ ಏತ್ಥ ನಾಮ"ನ್ತಿ ಚಿತ್ತಚೇತಸಿಕನಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸವಿಧಂ ರೂಪಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ ನಾಮರೂಪಾ। ನಾಮರೂಪಾ ಚ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಚೇತಿ ತಥಾ। ತೇ ಆದಿ ಯೇಸಂ ತೇತಿ ನಾಮರೂಪಧಮ್ಮಾದಿ ತಮೇವ ನಾಮರೂಪಧಮ್ಮಾದಿಕಂ। ಆದಿಸದ್ದೇನ ಛ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ತೇನ ನಿಬ್ಬಾನಮ್ಪಿ ಅರಹತೋ ಮರಣಾಸನ್ನಕಾಲೇ ಕ್ರಿಯಜವನಸ್ಸಪಿ ಆರಮ್ಮಣಭಾವೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಪನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಭಗವತೋ ನಿಬ್ಬಾನಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪನ ತುಸಿತಪುರತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಸಿರೀಮಹಾಮಾಯಾಯ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ವಸಿತಪಟಿಸನ್ಧಿಚಿತ್ತೇನ ಗಹಿತಾರಮ್ಮಣಮೇವ ಆರಮ್ಮಣಂ ಹೋತೀತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ ತಞ್ಚ ಖೋ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಮೇವ, ನ ಕಮ್ಮಕಮ್ಮನಿಮಿತ್ತಾನಿ। ಯುತ್ತಿತೋಪಿ ಆಗಮತೋಪಿ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಮೇವ ಯುಜ್ಜತಿ ತಥಾ ಹಿ ತುಸಿತಪುರೇಯೇವ ಸೇತಕೇತುದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಗಣನಾಯ ಚತ್ತಾರಿ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಮನುಸ್ಸಗಣನಾಯ ಸತ್ತಪಞ್ಞಾಸವಸ್ಸಕೋಟಿ,ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಠತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಞ್ಚ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸೇ ಅರಹನ್ತಬ್ರಹ್ಮುನಾ ದಸಹಿ ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಆಗಮ್ಮ ದೇವತಾವಿಸೇಸೇಹಿ ಚ।

"ಕಾಲೋ ದೇವ ಮಹಾವೀರ, ಉಪ್ಪಜ್ಜ ಮಾತುಕುಚ್ಛಯಂ।
ಸದೇವಕಂ ತಾರಯನ್ತೋ, ಬುಜ್ಝಸ್ಸು ಅಮತಂ ಪದ"ನ್ತಿ॥

ಯಾಚಿಯಮಾನೋ "ಕಾಲಂ ದೀಪಞ್ಚ ದೇಸಞ್ಚ, ಕುಲಂ ಮಾತರಮೇವ ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಮಹಾವಿಲೋಕನಾನಿ ವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ತುಸಿತಪುರತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಆಸಾಳ್ಹೀಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕೂನವೀಸತಿಯಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿಚಿತ್ತೇಸು ಮೇತ್ತಾಪುಬ್ಬಭಾಗಮಸ್ಸ ಸೋಮನಸ್ಸಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತಅಸಙ್ಖಾರಿಕಕುಸಲಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸದಿಸೇನ ಮಹಾವಿಪಾಕಚಿತ್ತೇನ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ತದಾರಮ್ಮಣಾಸನ್ನವೀಥಿತೋ ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಆಲೋಕಿತಾನಿ ಕಾಲದೀಪದೇಸಕುಲಮಾತರವಸೇನ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಪಟಿಸನ್ಧಿಚಿತ್ತಸ್ಸ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಾರಮ್ಮಣಭಾವೇನ ಗೋಚರಭಾವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ ತನ್ನಿನ್ನತಪ್ಪೋಣತಪ್ಪಬ್ಭಾರವಸೇನ ಬಾಹುಲ್ಲಪ್ಪವತ್ತಿತೋ ತೇನೇವ ಅಭಿಧಮ್ಮತ್ಥಸಙ್ಗಹಾದೀಸು ಅಭಿಧಮ್ಮತ್ಥ ವಿಭಾವನಿಯಂ "ಮರಣಕಾಲೇ ಯಥಾರಹಂ ಅಭಿಮುಖೀಭೂತಂ ಭವನ್ತರೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಜನಕಂ ಕಮ್ಮಂ ವಾ ತಂ ಕಮ್ಮಕರಣಕಾಲೇ ರೂಪಾದಿಕಮುಪಲದ್ಧಪುಬ್ಬಮುಪಕರಣಭೂತಞ್ಚ ಕಮ್ಮನಿಮಿತ್ತಂ ವಾ ಅನನ್ತರಮುಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಭವೇ ಉಪಲಭಿತಬ್ಬಂ ಉಪಭೋಗಭೂತಂ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಂ ವಾ ಕಮ್ಮಬಲೇನ ಛನ್ನಂ ದ್ವಾರಾನಮಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಸಿ, ತತೋ ಪರಂ ತಮೇವ ತಥೋಪಟ್ಠಿತಮಾಲಮ್ಬಣಂ ಆರಬ್ಭ ವಿಪಚ್ಚಮಾನಕಕಮ್ಮಾನುರೂಪಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ವಾ, ಉಪಕ್ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ವಾ ಉಪಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಭವಾನುರೂಪಂ ತತ್ಥೋಣತಂವ ಚಿತ್ತಸನ್ತಾನಮಭಿಣ್ಹಂ ಪವತ್ತತಿ ಬಾಹುಲ್ಲೇನ। ತಮೇವ ವಾ ಪನ ಜನಕಭೂತಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಭಿನವಕರಣವಸೇನ ದ್ವಾರಪ್ಪತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಚ್ಚಾಸನ್ನಮರಣಸ್ಸ ಪನ ತಸ್ಸ ವೀಥಿಚಿತ್ತಾವಸಾನೇ ಭವಙ್ಗಕ್ಖಯೇವಾ ಚವನವಸೇನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಭವಪರಿಯೋಸಾನಭೂತಂ ಚುತಿಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿರುದ್ಧಾವಸಾನೇ ತಸ್ಸಾನನ್ತರಮೇವ ತಥಾ ಗಹಿತಮಾಲಮ್ಬಣಮಾರಬ್ಭ ಸವತ್ಥುಕಮವತ್ಥುಕಮೇವ ವಾ ಯಥಾರಹಂ ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇನ ತಣ್ಹಾನುಸಯಮೂಲಕೇನ ಸಙ್ಖಾರೇನ ಜನಿಯಮಾನಂ ಸಮ್ಪಯುತ್ತೇಹಿ ಪರಿಗ್ಗಯ್ಹಮಾನಂ ಸಹಜಾತಾನಮಧಿಟ್ಠಾನಭಾವೇನ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಭೂತಂ ಭವನ್ತರಪಟಿಸನ್ಧಾನವಸೇನ ಪಟಿಸನ್ಧಿಸಙ್ಖಾತಂ ಮಾನಸಮುಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಮೇವ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ ಭವನ್ತರೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ "ತತ್ಥೋಣತಂವ ಚಿತ್ತಸನ್ತಾನಮಭಿಣ್ಹಂ ಪವತ್ತತಿ ಬಾಹುಲ್ಲೇನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಮಬಲೇನ ಉಪಟ್ಠಿತಂ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಂ ಮರಣಾಸನ್ನವೀಥಿತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಏಕಾಹದ್ವೀಹಾದಿವಸೇನ ಸತ್ತಾಹಮ್ಪಿ, ಸತ್ತಾಹತೋ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೇ ವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ ತಥಾ ಹಿ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ವಾ ಉಪಕ್ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ವಾ ವಿಪಚ್ಚಮಾನಕಕಮ್ಮಾನುರೂಪಂ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಂ ಚಿರಕಾಲಮ್ಪಿ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅರಿಯಗಾಲತಿಸ್ಸಚೋರಘಾತಕಾದಯೋ ವಿಯ ತಥಾ ಹಿ ಅರಿಯಗಾಲತಿಸ್ಸೋ ನಾಮ ಉಪಾಸಕೋ ಸೀಹಳದೀಪೇ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾಯ ಸುಮನಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಯಾವಜೀವಂ ದಾನಾದಿ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಾನಿ ಕತ್ವಾ ಆಯೂಹಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅರಿಯಗಾಲತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಮರಣಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ಛದೇವಲೋಕತೋ ರಥಂ ಆನೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ದೇವಲೋಕಂ ವಣ್ಣೇಸುಂ। ಉಪಾಸಕೋ

ದೇವತಾನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತುಸಿತಪುರತೋ ಆಹಟರಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸರಥೇ "ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸುಮನಾ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಿಂ ತಿಸ್ಸ ಮರಣಾಸನ್ನೇ ವಿಲಾಪಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ತಿಸ್ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾಯ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಆಹ... "ಅಹಂ ವಿಲಾಪಂ ನ ಕರೋಮಿ, ದೇವಲೋಕತೋ ದೇವತಾ ಛ ರಥೇ ಆನೇಸುಂ ತಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಮೀ"ತಿ। ತಂ ನಪಸ್ಸಾಮಿ ಕುಹಿ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ಸಾ ತಂ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ರಥಸೀಸೇ ಓಲಮ್ಬಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಯನೇ ಸಯಿತ್ವಾ ನಾಸಿಕವಾತಂ ಸನ್ನಿರುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಚವಿತ್ವಾ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ... "ಅಹಂ ಪನ ಪಠಮಂ ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾ ಚಿರಾಯಸೀ"ತಿ। ಉಭೋಪಿ ರಥೇ ಠತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಓಲೋಕೇನ್ತಾನಂಯೇವ ತುಸಿತಪುರಂ ಅಗಮಂಸು। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಿತಗತಿನಿಮಿತ್ತಂ ಭರಿಯಾಯ ಪಾಕಟಂ ಹುತ್ವಾ ಪುರೇತರತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ ತೇನ ಅರಿಯಗಾಲತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಚಿರಕಾಲಂ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಹಿ ಚಿರಕಾಲಂ ತುಸಿತಪುರೇ ಮುಹುತ್ತಂವ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ವಿಪಚ್ಚಮಾನಕಕಮ್ಮಾನುರೂಪಂ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಂ ಚಿರಕಾಲಂ ಪವತ್ತತಿ ಇಮಿನಾ ನಯೇನ ದುಟ್ಠಗಾಮಣಿಅಭಯಧಮ್ಮಿಕಉಪ್ಪಕಾದೀನಮ್ಪಿ ವತ್ಥು ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ। ಚೋರಘಾತಕಸ್ಸ ಪನ ಮಹಾನಿರಯೇ ವಿಪಚ್ಚಮಾನಕಕಮ್ಮಾನುರೂಪಂ ನೇರಯಗ್ಗಿಜಾಲಾದಿಕಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಸಾವತ್ಥಿನಗರೇ ಕಿರ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ ಬಹಿನಗರೇ ಚೋರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಜನಪದಪುರಿಸೋ ತೇಸಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ಹುತ್ವಾ ಚೋರಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ, ತದಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ರಾಜಪುರಿಸಾ ಅಗ್ಗಹೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತರೇ ಇಮೇ ಸಬ್ಬೇ ಮಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥಸ್ಸ ಜೀವಿತಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಹಾಯಕಾತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮಾರೇತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ಜನಪದಮನುಸ್ಸೋ ಪನ "ಅಹಂ ಮಾರೇಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಮಾರೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಚೋರಘಾತಕಕಮ್ಮಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಪಞ್ಚವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಿ ಚೋರಘಾತಕಕಮ್ಮಂ ಆಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಮಹಲ್ಲಕೋತಿ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಚೋರಘಾತಕ ಕಮ್ಮಂ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಚೋರಘಾತಕಕಮ್ಮಾ ಅಪನೀತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಾಸಿಕವಾತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಕಣ್ಣನಾಸಾದೀಹಿ ಛಿನ್ದಿತಬ್ಬಾನಂ ಊರೂಥನಕಟ್ಠಾನಂ ಭಿನ್ದನ್ತಮಾರೇತಬ್ಬಯುತ್ತಾನಂ ನಾಸಿಕವಾತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಾರೇತಬ್ಬಂ ಮನ್ತಂ ಲಭಿ। ಸೋ ರಾಜಾನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಾಸಿಕವಾತೇನ ಚೋರಘಾತಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವ ತಿಂಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿ। ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಹುತ್ವಾ ಮರಣಮಞ್ಚೇ ನಿಪಜ್ಜಿ "ಸತ್ತದಿವಸೇನ ಕಾಲಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಮರಣಕಾಲೇ ಮಹನ್ತಂ ವೇದನಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಯ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ದುಕ್ಖಿತೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಸದ್ದೇನ ಭೀತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಉಭತೋಪಸ್ಸೇ ಗೇಹಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಮರಣದಿವಸೇ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಲೋಕಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏತಸ್ಸ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ನಾಸಿಕವಾತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಯಾವ ತತಿಯಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಮಾನೋಪಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಥೇರಂ ಅತಿರೇಕೇನ ವಿರೋಚಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಂ ಥೇರಸ್ಸ ದಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ಮಙ್ಗಲಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಚೋರಘಾತಕೋ ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಚವಿತ್ವಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ನಿರಯಜಾಲಾದಯೋ ಅನ್ತರಧಾಯನ್ತಿ। ಸೋ ಅನಾಗತೇಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ಉಪಕ್ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ವಾ ವಿಪಚ್ಚಮಾನ ಕಕಮ್ಮಾನುರೂಪಂ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸತ್ತಾಹಪರಮಂ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಅತ್ಥಿಕೇಹಿ ಪನ ಸಹಸ್ಸವತ್ಥು ಸಗಾಥಾವಗ್ಗೇಸು ಓಲೋಕೇತಬ್ಬೋ। ಭಗವತೋ ಪನ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಮೇತ್ತಾಪುಬ್ಬಭಾಗಸ್ಸ ಸೋಮನಸ್ಸ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವೇಗೇನ ಕಾಲದೀಪದೇಸಕುಲಮಾತರವಸೇನ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಗತಿನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಚಿರಕಾಲಂ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। **ಚಿರಕಾಲ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಸತ್ತಾಹಮತ್ತಂ, ತುಸಿತಪುರೇಮುಹುತ್ತಮೇವ, ತಥಾಪಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಸತ್ತಾಹಮತ್ತೇ ಕಾಲೇ ದೇವತಾನಂ ಪಞ್ಚಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ ತಞ್ಚ ಖೋ ಪುಞ್ಞವನ್ತಾನಂಯೇವ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ನ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಪುಞ್ಞವನ್ತಾನಂ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದೀನಂ ವಿಯ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹೇಸಕ್ಖಾ ದೇವತಾ ಜಾನನ್ತಿ, ನ ಅಪ್ಪೇಸಕ್ಖಾ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ನೇಮಿತ್ತಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಣ್ಡಿತಾದಯೋವಿಯ। ಮಹೇಸಕ್ಖಾ ದೇವತಾ ತಂ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನನ್ದವನಂ ನೇತ್ವಾ "ಕಾಲೋ ದೇವಾ"ತಿ ಆದೀಹಿ

ಯಾಚನ್ತಿ। ಮಹಾಸಕ್ಕೋ ತತ್ಥೇವ ನನ್ದವನುಯ್ಯಾನೇ ಕಾಲದೀಪದೇಸಕುಲಮಾತರವಸೇನ ಪಞ್ಚ ವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ಚವಿತ್ವಾ ತಮಾರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಮಾಯಾಯ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಅಗ್ಗಹೇಸೀತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಮವಗನ್ತಬ್ಬಂ।

ತತ್ಥ **ಕಾಲ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಏಕೂನತಿಂಸತಿಮೇ ವಸ್ಸೇ ವೇಸಾಖಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಕಾಲಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। **ದೀಪ**ನ್ತಿ ಜಮ್ಬುದೀಪೇಯೇವ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಅಞ್ಞದೀಪೇಸೂತಿ ದೀಪಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। **ದೇಸ**ನ್ತಿ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇಯೇವ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಮಹಾಬೋಧಿಮಣ್ಡೇಯೇವ, ನ ಅಞ್ಞದೇಸೇತಿ ದೇಸಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। **ಕುಲ**ನ್ತಿ ದ್ವೇ ಕುಲಾನಿ ಖತ್ತಿಯಕುಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲವಸೇನ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಖತ್ತಿಯಕುಲಂ ಲೋಕೇ ಸೇಟ್ಠಭಾವೇನ "ಅಯಮೇವ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗೋ"ತಿ ಸಮ್ಮನ್ನತಿ, ತದಾ ಖತ್ತಿಯಕುಲೇಯೇವ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಂ ಅಯಮೇವ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗೋತಿ, ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇಯೇವ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ಖತ್ತಿಯಕುಲಮೇವ ಅಗ್ಗೋತಿ ಸಮ್ಮನ್ನನ್ತಿ। ಖತ್ತಿಯಕುಲೇಪಿ ಸಕ್ಯರಾಜಾನೋವ ಲೋಕೇ ಉತ್ತಮಾ, ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಖತ್ತಿಯಕುಲತ್ತಾ ತಸ್ಮಾ ಸಕ್ಯರಾಜಕುಲೇಯೇವ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಕುಲಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। **ಮಾತರ**ನ್ತಿ ಮಮ ಮಾತರಂ ದಸ ಮಾಸಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ದಿವಸಾನಿ ಠಸ್ಸತಿ, ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಮಮ ಮಾತುಯಾ ಅರೋಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಮಾತರಮ್ಪಿ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತಾ ಪನ ಪಚ್ಛಿಮವಯೇ ಠಿತಾ। ಏವಂ ಯುತ್ತಿತೋಪಿ ಆಗಮತೋಪಿ ಭಗವತೋ ನಿಬ್ಬಾನಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಟಸನ್ಧಿಚಿತ್ತೇನ ಗಹಿತನಿಮಿತ್ತಮೇವ ಆರಮ್ಮಣಂ ಹೋತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಸಬ್ಬಞ್ಞುಜಿನನಿಬ್ಬಾನ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಗೋಚರಂ ಸುಭಂ।
ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಂ, ಗನ್ಥೇಹಿ ಅವಿರೋಧತೋ॥

ಧಾತುಪರಿನಿಬ್ಬಾನಮ್ಪಿ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇಯೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಉಪರಿಪಣ್ಣಾಸಕೇ "ಧಾತುಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಅನಾಗತೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಸಾಸನಸ್ಸ ಹಿ ಓಸಕ್ಕನಕಾಲೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪೇ ಧಾತುಯೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮಹಾಚೇತಿಯತೋ ನಾಗದೀಪೇ ರಾಜಾಯತನಚೇತಿಯಂ, ತತೋ ಮಹಾಬೋಧಿಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ। ನಾಗಭವನತೋಪಿ ದೇವಲೋಕತೋಪಿ ಧಾತುಯೋ ಮಹಾಬೋಧಿಪಲ್ಲಙ್ಕಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಸಾಸಪಮತ್ತಾಪಿ ಧಾತುಯೋ ಅನ್ತರಾ ನ ನಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಾ ಧಾತುಯೋ ಮಹಾಬೋಧಿಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ರಾಸಿಭೂತಾ ಸುವಣ್ಣಕ್ಖನ್ಧಾ ವಿಯ ಏಕಗ್ಘನಾ ಹುತ್ವಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಾ ದಸಸಹಸ್ಸಲೋಕಧಾತುಂ ಫರಿಸ್ಸನ್ತಿ। ತತೋ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ದೇವತಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಸತ್ಥಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತಿ ಅಜ್ಜ ಸಾಸನಂ ಓಸಕ್ಕತಿ ಪಚ್ಛಿಮದಸ್ಸನಂ ಇದಂ ಅಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬುತದಿವಸತೋ ಮಹನ್ತತರಂ ಕಾರುಞ್ಞಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಖೀಣಾಸವೇ ಅವಸೇಸಾ ಸಕತ್ತಭಾವೇನ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಧಾತುಸರೀರತೋ ತೇಜೋಧಾತು ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಉಗ್ಗಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ। ಸಾಸಪಮತ್ತಾಯಪಿ ಧಾತುಯಾ ಸತಿ ಏಕಜಾಲಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಧಾತೂಸು ಪರಿಯಾದಾನಂ ಗತಾಸು ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ಮಹನ್ತಂ ಆನುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಧಾತೂಸು ಅನ್ತರಹಿತಾಸು ಸಾಸನಂ ಅನ್ತರಹಿತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಯಾವ ಏವಂ ನ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ, ತಾವ ಅನನ್ತರಧಾನಮೇವ ಸಾಸನಂ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಸಾಸಪಮತ್ತಾ ಧಾತು ತಿಟ್ಠತಿ, ತಾವ ಬುದ್ಧಕಾಲತೋ ಪಚ್ಛಾತಿ ನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಧಾತೂಸು ಹಿ ಠಿತಾಸು ಬುದ್ಧಾ ಠಿತಾ ವ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿ ನಿವಾರಿತಾವ ಹೋತಿ। ತೇನೇವ ವದಾಮ।

ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲತೋ, ಪಚ್ಛಾ ಧರನ್ತಿ ಧಾತುಯೋ।
ಅನಿಬ್ಬುತೋವ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಅಞ್ಞಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಾರಿತಾ॥

ಜೀವಮಾನೇಪಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧೇ, ನಿಬ್ಬುತೇ ವಾ ತಥಾಗತೇ।
ಯೋ ಕರೋತಿ ಸಮಂ ಪೂಜಂ, ಫಲಂ ತಾಸ ಸಮಂ ಸಿಯಾ'ತಿ॥

ಇತಿ ಸಾಗರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರವಿಚರಿತೇ ಸೀಮವಿಸೋಧನೇ ಧಮ್ಮವಣ್ಣನಾಯ

ನಿಬ್ಬಾನಕಣ್ಡೋ ತತಿಯೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

೪. ಸಮಸೀಸಿಕಣ್ಡೋ

ಇದಾನಿ ಸಙ್ಘೋ ಚ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕೇತಿ ಪದಸ್ಸ ವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ। ತತ್ಥ ಸಙ್ಘೋತಿ ಪರಮತ್ಥಸಮ್ಮುತಿವಸೇನ ದುವಿಧೋ ಹೋತಿ। ತೇಸು ಪರಮತ್ಥಸಙ್ಘೋ ಚತ್ತಾರಿ ಪುರಿಸಯುಗಾನಿ, ಅಟ್ಠಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾ, ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲಾ, ಅಟ್ಠಸತಮ್ಪಿ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪವಸೇನ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಫಲಟ್ಠೋತಿ ಏಕಂ ಯುಗಂ, ಸಕದಾಮಿಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಫಲಟ್ಠೋತಿ ಏಕಂ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಫಲಟ್ಠೋತಿ ಏಕಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಫಲಟ್ಠೋತಿ ಏಕನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪುರಿಸಯುಗಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಚತ್ತಾರೋ ಮಗ್ಗಟ್ಠಾ ಚತ್ತಾರೋ ಫಲಟ್ಠಾತಿ ಅಟ್ಠಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾ ಹೋನ್ತಿ। ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲಾತಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಪಠಮಝಾನಿಕಾದಿವಸೇನ ಪಞ್ಚ, ತಥಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಅನಾಗಾಮಿಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಟ್ಠಾಪಿ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚಾತಿ ವೀಸತಿ ಮಗ್ಗಟ್ಠಪುಗ್ಗಲಾ, ತಥಾ ಫಲಟ್ಠಾಪಿ ಸೋತಪತ್ತಿಫಲಟ್ಠಾದಿವಸೇನ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚಾತಿ ವೀಸತಿ ಫಲಟ್ಠಾತಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಪುಗ್ಗಲಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಏಕಚಿತ್ತಕ್ಖಣಿಕತ್ತಾ ಕಥಂ ವೀಸತಿಮಗ್ಗಟ್ಠಾ ಪುಗ್ಗಲಾ ಭವೇಯ್ಯುನ್ತಿ।

ವುಚ್ಚತೇಪಾದಕಜ್ಝಾನಸಮ್ಮಸಿತಜ್ಝಾನಪುಗ್ಗಲಜ್ಝಾಸಯೇಸುಪಿ ಹಿ ಅಞ್ಞತರವಸೇನ ತಂ ತಂ ಝಾನಸದಿಸವಿತಕ್ಕಾದಿಅಙ್ಗಪಾತುಭಾವೇನ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಮಗ್ಗಟ್ಠಾ ಪಠಮಜ್ಝಾನಿಕಾದಿವೋಹಾರಂ ಲಭನ್ತಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಧಾ ವಿಭಜಿಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ವೀಸತಿ ಮಗ್ಗಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದೀಸು ಯಂ ಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸನ್ತಸ್ಸ ವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನೀವಿಪಸ್ಸನಾ ಪವತ್ತಾ, ತಂ ಪಾದಕಜ್ಝಾನಂ ವುಟ್ಠಾನಗಾಮಿನಿವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಪದಟ್ಠಾನಭಾವತೋ। ಯಂ ಯಂ ಝಾನಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತಸ್ಸ ಸಾ ಪವತ್ತಾ, ತಂ ಸಮ್ಮಸಿತಜ್ಝಾನಂ। "ಅಹೋ ವತ ಮೇ ಪಠಮಜ್ಝಾನಸದಿಸೋ ಮಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೋ, ದುತಿಯಜ್ಝಾನಾದೀಸು ವಾ ಅಞ್ಞತರಸದಿಸೋ ಚತುರಙ್ಗಿಕಾದಿಭೇದೋ ಮಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಏವಂ ಯೋಗಾವಚರಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಜ್ಝಾಸಯೋ ಪುಗ್ಗಲಜ್ಝಾಸಯೋ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಯೇನ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಪಕಿಣ್ಣಕಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗೋ ಉಪ್ಪಾದಿತೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸೋ ಮಗ್ಗೋ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದಿ ತಂ ತಂ ಪಾದಕಜ್ಝಾನಸದಿಸೋ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ವಿಪಸ್ಸನಾಪಾದಕಂ ಕಿಞ್ಚಿಝಾನಂ ನತ್ಥಿ, ಕೇವಲಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ಝಾನಂ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗೋ ಉಪ್ಪಾದಿತೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸೋ ಸಮ್ಮಸಿತಜ್ಝಾನಸದಿಸೋ ಹೋತಿ। ಯದಾ ಪನಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗೋ ಉಪ್ಪಾದಿತೋ ಹೋತಿ, ತದಾ ಪುಗ್ಗಲಜ್ಝಾಸಯವಸೇನ ದ್ವೀಸು ಅಞ್ಞತರಸದಿಸೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸಮಥಯಾನಿಕಸ್ಸ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಅರಿಯಾನಂ ವಾ ಪಾದಕಜ್ಝಾನಸಮ್ಮಸಿತಜ್ಝಾನಪುಗ್ಗಲಜ್ಝಾಸಯವಸೇನ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದೀನಂ ಅಞ್ಞತರಝಾನಸದಿಸಸ್ಸ ಮಗ್ಗಙ್ಗಿಕಸ್ಸ ಪವತ್ತನತೋ ಪುಗ್ಗಲಭೇದವಸೇನ ವೀಸತಿ ಮಗ್ಗಟ್ಠಾ ಪುಗ್ಗಲಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಥಾ ಫಲಟ್ಠಾಪಿ ವೀಸತೀತಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಪರಮ್ಪಿ ಸಚೇ ಪನ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತಥಾ ವಿಧೋ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ ನತ್ಥಿ, ಅನುಲೋಮವಸೇನ ಹೇಟ್ಠಿಮಹೇಟ್ಠಿಮಝಾನತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಉಪರೂಪರಿಝಾನಧಮ್ಮೇ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಾದಿತಮಗ್ಗೋ ಪಾದಕಜ್ಝಾನಮನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮಸಿತಜ್ಝಾನಸದಿಸೋ ಹೋತಿ। ಪಟಿಲೋಮವಸೇನ ಉಪರೂಪರಿಝಾನತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಿಮಹೇಟ್ಠಿಮಝಾನಧಮ್ಮೇ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಾದಿತಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಸಿತಜ್ಝಾನಮನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಾದಕಜ್ಝಾನಸದಿಸೋ ಹೋತಿ, ಹೇಟ್ಠಿಮಹೇಟ್ಠಿಮಝಾನತೋ ಹಿ ಉಪರೂಪರಿಝಾನಂ ಬಲವತರನ್ತಿ, ಅಟ್ಠಸತಮ್ಪಿ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾತಿ ತತ್ಥ ಏಕಬೀಜೀ, ಕೋಲಂಕೋಲೋ, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮೋತಿ ತಯೋ ಸೋತಾಪನ್ನಾ। ಕಾಮರೂಪಾರೂಪಭವೇಸು ಅಧಿಗತಫಲಾ ತಯೋ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋತಿ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ದುಕ್ಖಪಟಿಪದಾ ದನ್ಧಾಭಿಞ್ಞಂ, ದುಕ್ಖಪಟಿಪದಾ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಂ, ಸುಖಾಪಟಿಪದಾ ದನ್ಧಾಭಿಞ್ಞಂ, ಸುಖಾಪಟಿಪದಾ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞನ್ತಿ ಚತುನ್ನಂ ಪಟಿಪದಾನಂ ವಸೇನ ಚತುವೀಸತಿ, ಅನ್ತರಾಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ, ಉಪಹಚ್ಚಪರಿ ನಿಬ್ಬಾಯೀ, ಸಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ, ಅಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ, ಉದ್ಧಂಸೋತೋ ಅಕನಿಟ್ಠಗಾಮೀತಿ ಅವಿಹಾಸು ಪಞ್ಚ ಅನಾಮಿಗಾನೋ, ತಥಾ ಅತಪ್ಪಾಸುದಸ್ಸಾಸುದಸ್ಸೀಸುಪಿ ಪಞ್ಚ। ಅಕನಿಟ್ಠೇಸು ಪನ ಉದ್ಧಂಸೋತವಜ್ಜಾ ಅನ್ತರಾಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ, ಉಪಹಚ್ಚಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ, ಸಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ, ಅಸಙ್ಖಾರಪರಿಬ್ಬಾಯೀತಿ ಚತ್ತಾರೋತಿ ಚತುವೀಸತಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ। ಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕೋ, ಸಮಥಯಾನಿಕೋತಿ ದ್ವೇ ಅರಹನ್ತೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಮಗ್ಗಟ್ಠಾತಿ

ಚತುಪಞ್ಞಾಸ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸದ್ಧಾಧುರಪಞ್ಞಾಧುರಾನಂವಸೇನ ದ್ವೇಗುಣೇ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಸತಂ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ "ಅಟ್ಠಸತಂ ವಾ"ತಿ ವಿತ್ಥಾರವಸೇನ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾ ತೇ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಯುಗವಸೇನ ಸೋತಾಪತ್ತಿ ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಫಲಟ್ಠೋತಿ ಏಕಂ ಯುಗನ್ತ್ಯಾದಿನಾ ಚತ್ತಾರೋವ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನೇವಾಹ ರತನಪರಿತ್ತೇ "ಯೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಅಟ್ಠಸತಂ ಪಸತ್ಥಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಏತಾನಿ ಯುಗಾನಿ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಅಯಂ ಪಭೇದೋಮಗ್ಗಟ್ಠಫಲಟ್ಠೇಸು ಮಿಸ್ಸಕವಸೇನ ಲಬ್ಭತಿ ಝಾನಿಕವಿಪಸ್ಸಕಪಭೇದೋ ಪನ ಫಲಟ್ಠೇಯೇವ ಲಬ್ಭತಿ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಏಕಚಿತ್ತಕ್ಖಣಿಕತ್ತಾ ಮಗ್ಗಟ್ಠೇಸು ನ ಲಬ್ಭತಿ। ತತ್ಥ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಟ್ಠೋ ಝಾನಿಕಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕವಸೇನ ದುವಿಧೋ। ತೇಸು ಝಾನಿಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಸ್ಮಿಂ ಭವೇ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತಿ। ಅಪ್ಪತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಗತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಝಾನಿಕೋ ನಾಮ। ಮೂಲಟೀಕಾಯಂ ಪನ ನಿಕನ್ತಿಯಾ ಸತಿ ಪುಥುಜ್ಜನಾದಯೋ ಯಥಾಲದ್ಧಜ್ಝಾನಸ್ಸ ಭೂಮಿಭೂತೇ ಸುದ್ಧಾವಾಸವಜ್ಜಿತೇ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ ತಥಾ ಕಾಮಭವೇಪಿ ಕಾಮಾವಚರಕಮ್ಮಬಲೇನ "ಇಜ್ಝತಿ ಹಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸೀಲವತೋ ಚೇತೋಪಣಿಧಿ ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅನಾಗಾಮಿನೋ ಪನ ಕಾಮರಾಗಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸೋ ಪಹೀನತ್ತಾ ಕಾಮಭವೇಸು ನಿಕನ್ತಿಂ ನ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೀತಿ ಕಾಮಲೋಕವಜ್ಜಿತೇ ಯಥಾಲದ್ಧಸ್ಸ ಭೂಮಿ ಭೂತೇ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತೀ'ತಿ ವುತ್ತಂ ತಥಾ ಹಿ ಅನಾಗಾಮಿಸ್ಸೇವ ಕಾಮಭವೇ ನಿಕನ್ತಿಯಾ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸೋತಾಪನ್ನಸಕದಾಗಾಮೀನಮ್ಪಿ ನಿಕನ್ತಿಯಾ ಸತಿ ಕಾಮಭವೇ ಕಾಮಾವಚರಕಮ್ಮಬಲೇನ ಉಪ್ಪತ್ತಿಭಾವೋ ಅವಾರಿತೋವ ಹೋತೀತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ ತಸ್ಮಾ "ಅಪ್ಪತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಗತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಝಾನಿಕೋ ನಾಮಾತಿ ಇದಂ ಯೇಭುಯ್ಯವಸೇನ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕೋ ಪನ ತಿವಿಧೋ ಏಕಬೀಜೀ, ಕೋಲಂಕೋಲೋ, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮೋತಿ। ತತ್ಥ ಏಕೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ವಾ ಹೋತು ಛದೇವಲೋಕೇ ವಾ, ಏಕಪಟಿಸನ್ಧಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ಅಯಂ ಏಕಬೀಜೀ ನಾಮ ಏಕೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಏಕಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿ ದೇವಲೋಕೇ ಏಕಾತಿ ದ್ವೇಪಟಿಸನ್ಧಿಕೋ ವಾ, ಏವಂ ತಿಚತುಪಞ್ಚಛಪರಮೋ ಹುತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ಅಯಂ ಕೋಲಂಕೋಲೋ ನಾಮ। ಏಕೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ಏಕಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿ ತತೋ ಪುನಾಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಏಕಾತಿ ಏವಂ ಮನುಸ್ಸದೇವಲೋಕಮಿಸ್ಸಕವಸೇನ ತತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಇಧ ತೀಣಿತ್ಯಾದಿನಾ ತತ್ಥ ಛ, ಇಧ ಏಕೋತಿ ಯಾವ ಸತ್ತಪಟಿಸನ್ಧಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ಅಯಂ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮೋ ನಾಮ। ಕೇವಲಂ ಪನ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಯೇವ ಸತ್ತ ದೇವಲೋಕೇಯೇವ ವಾ ಸತ್ತಾತಿ ಏವಂ ಅಮಿಸ್ಸೋ ಹುತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿಕೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಅಪರೇ ಪನ "ಇತೋ ಸತ್ತ, ತತೋ ಸತ್ತ ಸಂಸಾರೇ ವಿಚರನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಸತ್ತಪಟಿಸನ್ಧಿದೇವಲೋಕ ಸತ್ತಪಟಿಸನ್ಧಿವಸೇನ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮಂ ವದನ್ತಿ। ತಂ ಅಯುತ್ತಂ ಕಸ್ಮಾ "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಭುಸಂಪಮತ್ತಾ, ನ ತೇ ಭವಂ ಅಟ್ಠಮಮಾದಿಯನ್ತೀ"ತಿ ಪಾಳಿಯಾ ವಿರೋಧತ್ತಾ। ಅಪಿಚ ದ್ವಿಭವಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಸಕದಾಗಾಮೀಪಿ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗತೋ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಪಿ ತತ್ಥ ಏಕಂ, ಇಧ ಏಕನ್ತಿ ವಾರಸ್ಸ ಲಬ್ಭಿತಬ್ಬತೋ ನ ಪನೇವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸಕಿಂ ಇಮಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಕದಾಗಾಮೀ ಇಧ ಪತ್ವಾ ಇಧ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ, ತತ್ಥ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ, ತತ್ಥ ಪತ್ವಾ ಇಧ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ, ಇಧ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀತಿ ಪಞ್ಚಸು ಸಕದಾಗಾಮೀಸು ಪಞ್ಚಮಕೋ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಯದಿ ಏವಂ ಇಧ ಪತ್ವಾ ಇಧ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀತಿ ಆದಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಕಥಂ ಸಕದಾಗಾಮೀನಾಮಾತಿ। ತೇ ಸಕಿಂ ಪುನ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ ವಚನತ್ಥೇನ ಸಕದಾಗಾಮೀ ನಾಮ। ಕಾಮತಣ್ಹಾಯ ಸಬ್ಬಸೋ ಪಹೀನತ್ತಾ ಇಮಂ ಕಾಮಧಾತುಂ ಅನಾಗಚ್ಛತೀತಿ ಅನಾಗಾಮೀ, ನಿಚ್ಚಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇಯೇವ ಪಟಿಸನ್ಧಿ ವಸೇನ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಝಾನಿಕಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತು, ಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕಸ್ಸ ಕಥನ್ತಿ ಸೋಪಿ ಝಾನಿಕೋವ ಹುತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ ತಸ್ಸ ಹಿ ಮಗ್ಗನ್ತರೇ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದೀಹಿ ಹತಸ್ಸಾಪಿ ಲಕ್ಖಣತ್ತಯಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಝಾನಿಕೋ ಹುತ್ವಾವ ಮರಣಂ ಹೋತಿ ಅಯಂ ಪನ ರೂಪಾರೂಪಭವೇನ ಏಕಕ್ಖತ್ತುಪರಮೋ ನಾಮ। ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮಾದಯೋ ಅರಿಯಾ ರೂಪಾರೂಪಲೋಕೇಸು ಅನೇಕಕ್ಖತ್ತುಪಟಿಸನ್ಧಿಕಾಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸಾಮಞ್ಞೇನ ಏಕಪಟಿಸನ್ಧಿಕಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ। ಅರಹಾ ಪನ ಪಾಪಕರಣೇ ರಹಾಭಾವಾ ದಕ್ಖಿಣಂ ಅರಹತ್ತಾ ಪುನ ಭವಾ ಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾರಹಾಭಾವಾತ್ಯಾದಿನಾ ವಚನತ್ಥೇನ ಅರಹಾ ನಾಮ। ಸೋಪಿ ತಿವಿಧೋ ಝಾನಿಕ ಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕ ಸಮಸೀಸೀವಸೇನ। ತತ್ಥ ಝಾನಿಕೋ ಮಗ್ಗೇನೇವ ಆಗತೋ , ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತೋ ನಾಮ। ಅಪರೋಪಿ ಪುಥುಜ್ಜನಸೇಕ್ಖಸನ್ತಾನೇ ಝಾನಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಝಾನಂ ಪಾದಕಂ ಕತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಸೋಪಿ ಝಾನಿಕೋವ। ಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕೋ ಪನ ಕಿಲೇಸಕ್ಖಯಮತ್ತಮೇವ ಮಗ್ಗೇನ ಸಹ ಅನಾಗತಝಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಂ ಪಚ್ಛಾ ಪರಿಹಾಯತೀತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ಸಮಸೀಸೀ ಪನ ತಿವಿಧೋ ಹೋತಿ

ಇರಿಯಾಪಥಸಮಸೀಸೀ, ರೋಗಸಮಸೀಸೀ, ಜೀವಿತಸಮಸೀಸೀತಿ। ತತ್ಥ ಯೋ ಠಾನಾದೀಸು ಇರಿಯಾಪಥೇಸು ಯೇನೇವ ಇರಿಯಪಥೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭತಿ, ತೇನೇವ ಇರಿಯಾಪಥೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತಿ ಅಯಂ ಇರಿಯಾಪಥಸಮಸೀಸೀ ನಾಮ। ಯೋ ಪನ ಏಕಂ ರೋಗಂ ಪತ್ವಾ ಅನ್ತೋರೋಗೇ ಏವ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ತೇನೇವ ರೋಗೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತಿ ಅಯಂ ರೋಗಸಮಸೀಸಿ ನಾಮ। ಯೋ ಪನ ತೇರಸಸು ಸೀಸೇಸು ಕಿಲೇಸಸೀಸಂ ಅವಿಜ್ಜಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಪವತ್ತಿಸೀಸಂ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಚುತಿಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಅಯಂ ಜೀವಿತಸಮಸೀಸೀನಾಮ। ತತ್ಥ ತೇರಸ ಸೀಸಾನಿ ಕತಮಾನಿ ತೇರಸ ಸೀಸಾನಿ। ಪಲಿಬೋಧಸೀಸಂ, ತಣ್ಹಾಬನ್ಧನಸೀಸಂ, ಮಾನಪರಾಮಾಸಸೀಸಂ, ದಿಟ್ಠಿವಿಕ್ಖೇಪಸೀಸಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚಕಿಲೇಸಸೀಸಂ, ಅವಿಜ್ಜಾಅಧಿಮೋಕ್ಖಸೀಸಂ, ಸದ್ಧಾಪಗ್ಗಹಸೀಸಂ, ವೀರಿಯಉಪಟ್ಠಾನಸೀಸಂ, ಸತಿಅವಿಕ್ಖೇಪಸೀಸಂ, ಸಮಾಧಿದಸ್ಸನಸೀಸಂ, ಪಞ್ಞಾಪವತ್ತಿಸೀಸಂ, ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಗೋಚರಸೀಸಂ, ವಿಮೋಕ್ಖಸಙ್ಖಾರಸೀಸನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಅವಿಜ್ಜಾ ಪರಿಯಾದಾಯಕಂ ಮಗ್ಗಚಿತ್ತಂ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪರಿಯಾದಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಜೀವಿತಪರಿಯಾದಾಯಕಂ ಚುತಿಚಿತ್ತಂ ಅವಿಜ್ಜಂ ಪರಿಯಾದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಪರಿಯಾದಾಯಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಞ್ಞಂ, ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಯಾದಾಯಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಞ್ಞಂ। ಕಥಂ ಪನಿದಂ ಸೀಸಂ ಸಮಂ ಹೋತೀತಿ। ವಾರಸಮತಾಯ, ಯಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ವಾರೇ ಮಗ್ಗವುಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇ ಮಗ್ಗಫಲನಿಬ್ಬಾನಪಹೀನಸೇಸಕಿಲೇಸಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾವಸೇನ ಪಞ್ಚ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾನಿ, ತಥಾ ಸಕದಾಮಿಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇ ಸೇಸಕಿಲೇಸಾಭಾವಾ ಚತ್ತಾರೀತಿ ಏಕೂನವೀಸತಿಮೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಞಾಣೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಭವಙ್ಗಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತೋ ಇಮಾಯ ವಾರಸಮತಾಯ ಇದಂ ಉಭಯಸೀಸ ಪರಿಯಾದಾನಮ್ಪಿ ಸಮಂ ಹೋತಿ ನಾಮ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇ ಚ ಪವತ್ತಿಸೀಸಂ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪವತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಹನ್ತೋ ಮಗ್ಗೋ ಚುತಿತೋ ಉದ್ಧಂ ಅಪ್ಪವತ್ತಿಕರಣವಸೇನ ಯದಿಪಿ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ಯಾವ ಪನ ಚುತಿ, ತಾವ ಪವತ್ತಿಸಭಾವತೋ ಪವತ್ತಿಸೀಸಂ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಚುತಿಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ ನಾಮ। ಕಿಲೇಸಪರಿಯಾದಾನೇನ ಮಗ್ಗಚಿತ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಅನನ್ತರಂ ವಿಯ ನಿಪ್ಫಾದೇತಬ್ಬಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣವಾರಾವ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ। ಪರಿಪುಣ್ಣವಸೇನ ಪಹೀನಕಿಲೇಸೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣತೋ ಕಿಲೇಸಪರಿಯಾದಾನಸ್ಸೇವ ವಾರಾತಿ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ಅರಹನ್ತಿ, ತೇನೇವ ಕಿಲೇಸಸೀಸಂ ಅವಿಜ್ಜಾಪರಿಯಾದಾನಞ್ಚ ಪವತ್ತಿಸೀಸಂ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಯಾದಾನಞ್ಚ ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಇಮಾಯ ವಾರಸಮತಾಯ ಕಿಲೇಸಪರಿಯಾದಾನಂ ಜೀವಿತಪರಿಯಾದಾನಾನಂ ಅಪುಬ್ಬಚರಿಮತಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಂಯುತ್ತಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಯಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮಂ ಆಸವಪರಿಯಾದಾನಞ್ಚ ಹೋತಿ ಜೀವಿತಪರಿಯಾದಾನಞ್ಚ, ಅಯಂತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಮಸೀಸೀ। ಏತ್ಥ ಚ ಪವತ್ತಿಸೀಸಂ ಕಿಲೇಸಸೀಸನ್ತಿ ದ್ವೇ ಸೀಸಾನಿ। ತತ್ಥ ಪವತ್ತಿಸೀಸಂ ನಾಮ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಕಿಲೇಸಸೀಸಂ ನಾಮ ಅವಿಜ್ಜಾ। ತೇಸು ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಚುತಿಚಿತ್ತಂ ಖೇಪೇತಿ। ಅವಿಜ್ಜಂ ಮಗ್ಗಚಿತ್ತಂ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಚಿತ್ತಾನಂ ಏಕತೋ ಉಪ್ಪಾದೋ ನತ್ಥಿ। ಮಗ್ಗಾನನ್ತರಂ ಪನ ಫಲಂ, ಫಲಾನನ್ತರಂ ಭವಙ್ಗಂ, ಭವಙ್ಗತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಂ ವಾತಿ। ತಿಖಿಣೇನ ಅಸಿನಾ ಸೀಸೇ ಛಿನ್ದನ್ತೇಪಿ ಹಿ ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣವಾರಾ ಅವಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿಯೇವ, ಚಿತ್ತಾನಂ ಪನ ಲಹುಪರಿವತ್ತಿತಾಯ ಆಸವಕ್ಖಯೋ ಚ ಜೀವಿತಪರಿಯಾದಾನಞ್ಚ ಏಕಕ್ಖಣೇ ವಿಯ ಸಞ್ಞಾಯತೀ'ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಟ್ಟೀಕಾಯಞ್ಚ "ದ್ವಿನ್ನಂ ಚಿತ್ತಾನನ್ತಿ ಚುತಿಚಿತ್ತಮಗ್ಗಚಿತ್ತಾನಂ। ತನ್ತಿ ಪಚ್ಚಯವೇಕಲ್ಲಂ। ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಜವನಚಿತ್ತಾನಂ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಅಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪಞ್ಚಕ್ಖತ್ತುಂ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏಕೋ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಪನ ವಚನ ಸಿಲಿಟ್ಠವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ಯಾವ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ತದಾರಮ್ಮಣಚಿತ್ತಾನೀತಿ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತೇನ ದ್ವೇ ಪವತ್ತನ್ತೀತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಏತ್ಥ ಚ "ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಜವನಚಿತ್ತಾನಂ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಪವತ್ತಿಯಾ, ಅಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪಞ್ಚಕ್ಖತ್ತುಂ ಪವತ್ತಿಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಕಥಾಟೀಕಾವಚನೇನ ಸಮಸೀಸೀನಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾವಸೇನ ಮರಣಾಸನ್ನವೀಥಿಯಂ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸೇನ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ, ಅಪರಿಪುಣ್ಣವಸೇನ ಪಞ್ಚಕ್ಖತ್ತುಂ ಕ್ರಿಯಜವನಾನಿ ಜವನ್ತೀತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಮೇತ್ಥಾವ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। "ಅಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಚ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸೇನ ಮರಣಾಸನ್ನಕಾಲೇ ಜವನಪವತ್ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಸತಿ "ಮನ್ದಪ್ಪವತ್ತಿಯಂ ಪನ ಮರಣಕಾಲಾದೀಸು ಪಞ್ಚವಾರಮೇವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ "ಮನ್ದಪ್ಪವತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ ವಿಸೇಸನಂ ಸಾತ್ಥಕಂ ಸಿಯಾ। "ಪಞ್ಚವಾರಮೇವಾ"ತಿ ಏತ್ಥ ಏವಕಾರೇನ ಮನ್ದಪ್ಪವತ್ತಿಕಾಲೇ ಛಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ನಿವತ್ತೇತಿ। ಅಸಮ್ಮೂಳ್ಹಕಾಲೇ ಪನ ಛಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪಿ ಅನುಜಾನಾತಿ। ಕಾಮಾವಚರಜವನಾನಞ್ಚ ಅನಿಯತಪರಿಮಾಣಾ ಬಲವಕಾಲೇಪಿ ಪರಿಸಮ್ಪುಣ್ಣಭಾವಾ ತಥಾ ಹಿ "ಕಾಮಾವಚರಜವನಾನಿಬಲವಕಾಲೇ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ

ವಾ, ಮನ್ದಪ್ಪವತ್ತಿಯಂ ಪನ ಮರಣಕಾಲಾದೀಸು ಪಞ್ಚವಾರಮೇವ। ಭಗವತೋ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಕಾಲಾದೀಸು ಲಹುಕಪ್ಪವತ್ತಿಯಂ ಚತ್ತಾರಿ ಪಞ್ಚವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಜವನಚಿತ್ತಾನಿ ಭವನ್ತೀ"ತಿ ಅನಿಯಮಿತಪ್ಪಮಾಣವಸೇನ ಉಪ್ಪತ್ತಿಭಾವೋ ಆಗತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಮಸೀಸಿನಿದ್ದೇಸವಾರೇಪಿ ಮರಣಾಸನ್ನವೀಥಿಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಸುಂ ಅಲಬ್ಭನತೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣನ್ತೇಯೇವ ಭವಙ್ಗಚಿತ್ತೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನತೋ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸೇನ ಸತ್ತ ಜವನಚಿತ್ತಾನಿ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖನ್ತಿ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬೋ ಇತೋ ಯುತ್ತತರೋ ವಾ ಪಕಾರೋ ಲಬ್ಭಮಾನೋ ಗವೇಸಿತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಪರಮತ್ಥಸಙ್ಘವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಪುರಿಸಯುಗಾನಿ, ಅಟ್ಠ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾ, ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲಾ ಅಟ್ಠಸತಮ್ಪಿ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾತಿ ಸಬ್ಬಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸಙ್ಘೋಪಿ ದುಲ್ಲಭೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ತಥಾ ಹಿ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾ ಅತಿದುಲ್ಲಭಾವ ಸಾಸನಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಮಾನಕಾಲೇಪಿ ಇದಾನಿ ಸೋತಾಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನತೋ ಅಯಂ ಪರಮತ್ಥಸಙ್ಘವಿಚಾರಣಾ। ಸಮ್ಮುತಿಸಙ್ಘೋ ಪನ ಇತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪುಥುಜ್ಜನಸಙ್ಘೋವ, ಸೋಪಿ ದುಲ್ಲಭೋಯೇವ। ಕಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕಾಲೇಯೇವ ಲಬ್ಭನತೋ ತಥಾ ಹಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಾದಿಗಣನೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾಭಾವಸ್ಸ ಅಲಬ್ಭಮಾನತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಞ್ಹಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಸರಣಗಮನಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಸ್ಸಾಪಿ ದಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಚ ನಾಮ ಮೂಗಸ್ಸ ಸುಪಿನದಸ್ಸನಂ ವಿಯ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸಚ್ಚಧಮ್ಮೇ ಪರೇಸಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ನಿಯೋಜೇತುಂ ಅಸಮತ್ಥಾ "ಏವಂ ತೇ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ತೇ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆದಿನಾನಯೇನ ಅಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಮೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸುಂ ತಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕಾಲೇಯೇವ ಸಮ್ಮುತಿಸಙ್ಘೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಅಪಿಚ ನ ತೇ ದುಲ್ಲಭಾಯೇವ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ತಸ್ಮಿಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಸ್ಸಾಪಿ ಕತಾಕಾರಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಫಲಾಪಿ ಹೋನ್ತಿ ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಖೋ ಪನಾನನ್ದ ಅನಾಗತಮದ್ಧಾನಂ ಗೋತ್ರಭುನೋ ಕಾಸಾವಕಣ್ಠಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ತೇಸು ದುಸ್ಸೀಲೇಸು ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಾನಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಪಾಹಂ ಆನನ್ದ ಸಙ್ಘಗತಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಂ ವದಾಮಿ ನ ತ್ವೇವಾಹಂ ಆನನ್ದ ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಙ್ಘಗತಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಪಾಟಿಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಮಹಪ್ಫಲನ್ತಿ ವದಾಮೀ"ತಿ। ತಥಾ ಹಿ ಉಪರಿಪಣ್ಣಾಸಕೇ ದಕ್ಖಿಣವಿಭಙ್ಗವಣ್ಣನಾಯಂ "ಕಾಸಾವಕಣ್ಠಾನಂ ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನೇ ದಕ್ಖಿಣಾಪಿ ಗುಣಾಸಙ್ಖ್ಯಾಯ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸಙ್ಘಗತದಕ್ಖಿಣಾ ಹಿ ಸಙ್ಘೇ ಚಿತ್ತೀಕಾರಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ಹೋತಿ। ಸಙ್ಘೇ ಪನ ಚಿತ್ತೀಕಾರೋ ದುಕ್ಕರೋ ಯೋ ಹಿ "ಸಙ್ಘಗತಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭನ್ತೇ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಏಕಂ ಥೇರಂ ದೇಥಾ'ತಿ ವದತಿ, ಅಥ ಸಙ್ಘತೋ ಸಾಮಣೇರಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ಸಾಮಣೇರೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣಾ ಸಙ್ಘಗತಾ ನ ಹೋತಿ। ಮಹಾಥೇರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಿ "ಮಹಾಥೇರೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ನ ಹೋತಿಯೇವ। ತಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣಾ ಸಙ್ಘಗತಾ ನ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಸಾಮಣೇರಂ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾ ದಹರಂ ವಾ ಥೇರಂ ವಾ ಬಾಲಂ ವಾ ಪಣ್ಡಿತಂ ವಾ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಸಙ್ಘತೋ ಲಭಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಸಙ್ಘೇ ಚಿತ್ತೀಕಾರಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣಾ ಸಙ್ಘಗತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಪರಸಮುದ್ದವಾಸಿನೋ ಕಿರ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿ ತತ್ಥ ಹಿ ಏಕೋ ವಿಹಾರಸ್ಸಾಮಿಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ "ಸಙ್ಘಗತಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಙ್ಘತೋ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ "ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸೋ ಏಕಂ ದುಸ್ಸೀಲಭಿಕ್ಖುಂ ಲಭಿತ್ವಾ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಂ ಓಪುಞ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ವಿತಾನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಧೂಮಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಯ ಸಙ್ಘೇ ಚಿತ್ತೀಕಾರೇನ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಅದಾಸಿ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ವಿಹಾರಂ ಜಗ್ಗನತ್ಥಾಯ "ಕುದಾಲಕಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಘರದ್ವಾರಂ ಆಗತೋ ಉಪಾಸಕೋ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಕುದಾಲಂ ಪಾದೇನ ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಅದಾಸಿ ತಮೇನಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಆಹಂಸು "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪಾತೋವ ಏತಸ್ಸ ಕತಸಕ್ಕಾರೋ ವತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಇದಾನಿ ಅಪಚಯಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ। ಉಪಾಸಕೋ "ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸೋ ಅಯ್ಯೋ ಚಿತ್ತೀಕಾರೋ, ನ ಏತಸ್ಸಾ"ತಿ ಆಹ। ಕಾಸಾವಕಣ್ಠಸಙ್ಘದಿನ್ನದಕ್ಖಿಣಂ ಪನ ಕೋ ಸೋಧೇತಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲಾನಾದಯೋ ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರಾ ಸೋಧೇನ್ತಿ ಅಪಿ ಚ ಥೇರಾ ಚಿರಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ, ಥೇರೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವಜ್ಜತನಾ ಧರಮಾನಖೀಣಾಸವಾ ಸೋಧೇನ್ತಿಯೇವ, ತಥಾ ಹಿ ದಾಯಕತೋ ಪಟಿಗ್ಗಾಹತೋಪಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ದಾನಂ। ದಾಯಕತೋ ವೇಸ್ಸನ್ತರಜಾತಕಂ ಕಥೇತಬ್ಬಂ ವೇಸ್ಸನ್ತರೋ ಹಿ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಜೂಜಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಯನಸದಿಸೇ ದ್ವೇ

ಜಾಲೀಕಣ್ಹಾಜಿನೇ ಪುತ್ತೇ ದತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇಸಿ। ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಆರಬ್ಭ ಪವತ್ತಚೇತನಾಯ ಮಹನ್ತಭಾವೇನ ಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇಸಿ। ಏವಂ ದಾಯಕತೋಪಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ। ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕತೋ ಪನ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನಚೋರಘಾತಕವತ್ಥು ಕಥೇತಬ್ಬಂ ಚೋರಘಾತಕೋ ನಾಮ ಹಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಏಕೋ ಜನಪದಪುರಿಸೋ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಚೋರಘಾತಕಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇಪಿ ತಿಂಸ ವಸ್ಸಾನಿ ನಾಸಿಕವಾತೇನೇವ ಕಣ್ಣನಾಸಾದೀನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚೋರಘಾತಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ವೀತಿವತ್ತಾನಿ। ಸೋ ಮರಣ ಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನೋವ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಬಲೇನ ಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಯ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ದುಕ್ಖಿತೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಸದ್ದೇನ ಭೀತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಉಭತೋ ಪಸ್ಸೇ ಗೇಹಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ತದಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖು ನಾ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ತಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನಾಸಿಕವಾತೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಮಾನೋಪಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅತಿವಿರೋಚಮಾನಂ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತಿವಿಯ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ಪಾಯಾಸಂ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ಮಙ್ಗಲಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿ। ಚೋರಘಾತಕೋ ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಏವಂ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕತೋಪಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ। ಉಭಯತೋಪಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ, ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕವಿಸಾಖಾದಯೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ।

"ತಥಾಗತೇ ಚ ಸಮ್ಬುದ್ಧೇ, ಅಥವಾ ತಸ್ಸ ಸಾವಕೇ।
ನತ್ಥಿ ಚಿತ್ತೇ ಪಸನ್ನಮ್ಹಿ, ಅಪ್ಪಕಾ ನಾಮ ದಕ್ಖಿಣಾ॥

ಏವಂ ಅಚಿನ್ತಿಯಾ ಬುದ್ಧಾ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಅಚಿನ್ತಿಯಾ।
ಅಚಿನ್ತಿಯೇ ಪಸನ್ನಾನಂ, ವಿಪಾಕೋ ಹೋತಿ ಅಚಿನ್ತಿಯೋ"ತಿ॥

ಏವಂ ಉಭಯವಸೇನ ಮಹಪ್ಫಲಭಾವೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ದಾಯಕತೋಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕತೋಪಿ ನಿಪ್ಫಲಮೇವ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಕ್ಖಲಿಗೋಸಾಲಛಸತ್ಥಾರಾದೀನಂ ಅತ್ತನೋ ಉಪಾಸಕಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠೀಹಿ ಪೂಜಾವಿಸೇಸಾ ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ।

"ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ಕುಸಗ್ಗೇನ, ಬಾಲೋ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಭೋಜನಂ।
ನ ಸೋ ಸಙ್ಖತಧಮ್ಮಾನಂ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿ"ನ್ತಿ॥

ತೇನೇವಾಹ ಭಗವಾ ಚತ್ತಾರಿಮಾನಿ ಆನನ್ದ ದಕ್ಖಿಣವಿಸುದ್ಧಿಯೋ"ತಿ। ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಸಙ್ಘರತನಾನಿ ಸಾಧೂನಂ ರತಿಜನನತ್ಥೇನ ರತನಾನಿ ನಾಮ।

ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ।

"ಚಿತ್ತೀಕತಂ ಮಹಗ್ಘಞ್ಚ, ಅತುಲಂ ದುಲ್ಲಭದಸ್ಸನಂ।
ಅನೋಮಸತ್ತಪರಿಭೋಗಂ, ರತನಂ ತೇನ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ರತನಞ್ಚ ನಾಮ ದುವಿಧಂ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಾವಿಞ್ಞಾಣಕವಸೇನ। ತತ್ಥ ಅವಿಞ್ಞಾಣಕಂ ಚಕ್ಕರತನಂ, ಮಣಿರತನಂ ಯಂ ವಾ ಪನಞ್ಞಮ್ಪಿ ಅನಿನ್ದ್ರಿಯಬದ್ಧಸುವಣ್ಣರಜತಾದಿ। ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಂ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರತನಾದಿಪರಿಣಾಯಕರತನಪರಿಯೋಸಾನಂ, ಯಂ ವಾ ಪನಞ್ಞಮ್ಪಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಬದ್ಧಂ। ಏವಂ ದುವಿಧೇ ಚೇತ್ಥ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕರತನಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ, ಕಸ್ಮಾ ಯಸ್ಮಾ ಅವಿಞ್ಞಾಣಕಂ ಸುವಣ್ಣರಜತಮಣಿಮುತ್ತಾದಿರತನಂ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಾನಂ ಹತ್ಥಿರತನಾದೀನಂ ಅಲಙ್ಕಾರತ್ಥಾಯ ಉಪನೀಯತಿ। ಸವಿಞ್ಞಾಣಕರತನಮ್ಪಿ ದುವಿಧಂ ತಿರಚ್ಛಾನಗತರತನಂ ಮನುಸ್ಸರತನಞ್ಚ। ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸರತನಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಯಸ್ಮಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತರತನಂ

ಮನುಸ್ಸರತನಸ್ಸ ಓಪವಯ್ಹಂ ಹೋತಿ। ಮನುಸ್ಸರತನಮ್ಪಿ ದುವಿಧಂ ಇತ್ಥಿರತನಂ ಪುರಿಸರತನಞ್ಚ। ತತ್ಥ ಪುರಿಸರತನಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಯಸ್ಮಾ ಇತ್ಥಿರತನಂ ಪುರಿಸರತನಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಿಕತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಪುರಿಸರತನಮ್ಪಿ ದುವಿಧಂ ಅಗಾರಿಕರತನಂ ಅನಗಾರಿಕರತನಞ್ಚ ತತ್ಥ ಅನಗಾರಿಕರತನಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಯಸ್ಮಾ ಅಗಾರಿಕರತನೇಸು ಅಗ್ಗೋ ಚಕ್ಕವತ್ತೀಪಿ ಸೀಲಾದಿಗುಣಯುತ್ತಂ ಅನಗಾರಿಕರತನಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಯಿರುಪಾಸಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಮಾನುಸ್ಸಿಕಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಅನ್ತೇ ನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಅನಗಾರಿಕರತನಮ್ಪಿ ದುವಿಧಂ ಅರಿಯಪುಥುಜ್ಜನವಸೇನ। ಅರಿಯರತನಮ್ಪಿ ದುವಿಧಂ ಸೇಕ್ಖಾಸೇಕ್ಖವಸೇನ। ಅಸೇಕ್ಖರತನಮ್ಪಿ ದುವಿಧಂ ಸುಕ್ಖವಿಪಸ್ಸಕಸಮಥಯಾನಿಕವಸೇನ। ಸಮಥಯಾನಿಕರತನಮ್ಪಿ ದುವಿಧಂ ಸಾವಕಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತಮಪತ್ತಞ್ಚ। ತತ್ಥ ಸಾವಕಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಗುಣಮಹತ್ತತಾಯ। ಸಾವಕಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತರತನತೋಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧರತನಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಗುಣಮಹತ್ತತಾಯ। ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲಾನಸದಿಸಾಪಿ ಹಿ ಅನೇಕಸತಾ ಸಾವಕಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಗುಣಾನಂ ಸತಭಾಗಮ್ಪಿ ನ ಉಪನೇನ್ತಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧರತನಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಗುಣಮಹತ್ತತಾಯ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಘಟ್ಟೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಾ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಏಕಸ್ಸ ಗುಣಾನಂ ನೇವ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಕಲಂ ಗಣನಭಾಗಂ ಉಪನೇನ್ತಿ, ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ಯಾವತಾ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸತ್ತಾ ಅಪದಾ ವಾ…ಪೇ°… ತಥಾಗತೋ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತೀ"ತಿ ಆದಿ। ಏವಂ "ಬುದ್ಧೋ ಚ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕೇ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸವನಮ್ಪಿ ಚ, ಸಙ್ಘೋ ಚ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕೇ"ತಿ ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪದಾನಂ ಅತ್ಥುದ್ಧಾರವಸೇನ ಸಬ್ಬಸೋ ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋಯೇವ ಹೋತಿ।

ಇತಿ ಸಾಗರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರವಿರಚಿತೇ ಸೀಮವಿಸೋಧನೇ ಸಙ್ಘವಣ್ಣನಾಯ

ಸಮಸೀಸಿಕಣ್ಡೋ ಚತುತ್ಥೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

ಪಕಿಣ್ಣಕಕಣ್ಡೋ

ಇದಾನಿ ಸಪ್ಪುರಿಸಾತಿ ದುಲ್ಲಭಾತಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಂವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ ತಥಾ ಹಿ ಲೋಕೇ ಸಪ್ಪುರಿಸಾಪಿ ಅತಿದುಲ್ಲಭಾಯೇವ। ಸಪ್ಪುರಿಸಾತಿ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಾ ಉತ್ತಮಪುರಿಸಾ। ತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ, ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಮರಣತೋ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ "ಮಮಞ್ಹಿ ಆನನ್ದ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಜರಾಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜರಾಯ ಮುಚ್ಚನ್ತೀ"ತಿ ಆದಿ ವಚನತೋ ಪನ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋಯೇವ ಸಬ್ಬಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ನಾಮ। ತಂ ಅಲಭನ್ತೇನ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲಾನಾದಯೋ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾ ವಾ। ತೇಪಿ ಅಲಭನ್ತೇನ ಏಕನ್ತಜಹಿತಂ ಸಿವಟ್ಠಿಕಂ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಂ ಲಭಿತಬ್ಬಂ, ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಪೋರಾಣೇಹಿ।

"ಪಿಯೋ ಗರು ಭಾವನೀಯೋ, ವತ್ತಾ ಚ ವಚನಕ್ಖಮೋ।
ಗಮ್ಭೀರಞ್ಚ ಕಥಂ ಕತ್ತಾ, ನೋಚಾಠಾನೇ ನಿಯೋಜಯೇ"ತಿ॥

ಏವಮಾದಿಗುಣಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಡ್ಢಿಪಕ್ಖೇ ಠಿತಪಣ್ಡಿತಪುಗ್ಗಲೋ ಲೋಕೇ ದುಲ್ಲಭೋವ। ಕತಮೋ ಪಣ್ಡಿತಪುಗ್ಗಲೋ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಅಸೀತಿ ಚ ಮಹಾಸಾವಕಾ ಅಞ್ಞೇ ಚ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ಸುನೇತ್ತಮಹಾಗೋವಿನ್ದವಿಧುರಸರಭಙ್ಗಮಹೋಸಧಸುತಸೋಮನಿಮಿರಾಜಅಯೋಘರಕುಮಾರಕ ಅಕತ್ತಿಪಣ್ಡಿತಾದಯೋ ಚ ಪಣ್ಡಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತೇ ಭಯೇ ವಿಯ ರಕ್ಖಾ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಿಯ ಪದೀಪಾ, ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಾದಿದುಕ್ಖಾಭಿಭವೇ ವಿಯ ಅನ್ನಪಾನಾದಿಪಟಿಲಾಭೋ, ಅತ್ತನೋ ವಚನಕರಾನಂ ಸಬ್ಬಭಯಉಪದ್ದವೂಪಸಗ್ಗವಿದ್ಧಂಸನಸಮತ್ಥಾ ಹೋನ್ತಿ ತಥಾ ಹಿ ತಥಾಗತಂ ಆಗಮ್ಮ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾ ಅಪರಿಮಾಣಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಆಸವಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ಚ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಥೇರಂ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಸೀತಿ ಕುಸಲಹಸ್ಸಾನಿ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾನಿ, ತಥಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲಾನಮಹಾಕಸ್ಸಪಪಭುತಿ ಸುನೇತ್ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಸಾವಕಾ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಉಪಪಜ್ಜಿಂಸು, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ…ಪೇ॰… ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜಿಂಸು, ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ "ನತ್ಥಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪಣ್ಡಿತತೋ ಭಯಂ, ನತ್ಥಿ ಪಣ್ಡಿತತೋ ಉಪದ್ದವೋ, ನತ್ಥಿ ಪಣ್ಡಿತತೋ ಉಪಸಗ್ಗೋ"ತಿ। ಅಪಿಚ ತಗ್ಗರಮಾಲಾದಿಗನ್ಧಭಣ್ಡಸದಿಸೋ ಪಣ್ಡಿತೋ, ತಗ್ಗರಮಾಲಾದಿಗನ್ಧಭಣ್ಡಪಲಿವೇಠನಪತ್ತಸದಿಸೋ ತದುಪಸೇವೀ ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ನಾರದಜಾತಕೇ।

"ತಗ್ಗರಞ್ಚ ಪಲಾಸೇನ, ಯೋ ನರೋ ಉಪನಯ್ಹತಿ।
ಪತ್ತಾಪಿ ಸುರಭಿ ವಾಯನ್ತಿ, ಏವಂ ಧೀರೂಪಸೇವನಾ"ತಿ॥

ಅಕಿತ್ತಿಪಣ್ಡಿತೋ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವಾನಮಿನ್ದೇನ ವರೇ ದಿಯ್ಯಮಾನೇ ಏವಮಾಹ

"ಧೀರಂ ಪಸ್ಸೇ ಸುಣೇ ಧೀರಂ, ಧೀರೇನ ಸಹ ಸಂವಸೇ।
ಧೀರೇನಾ'ಲಾಪಸಲ್ಲಾಪಂ, ತಂ ಕರೇ ತಞ್ಚ ರೋಚಯೇ॥

ಕಿಂ ನು ತೇ ಅಕರಂ ಧೀರೋ, ವದ ಕಸ್ಸಪ ಕಾರಣಂ।
ಕೇನ ಕಸ್ಸಪ ಧೀರಸ್ಸ, ದಸ್ಸನಂ ಅಭಿಕಙ್ಖಸಿ॥

ನಯಂ ನಯತಿ ಮೇಧಾವೀ, ಅಧುರಾಯಂ ನ ಯುಞ್ಜತಿ।
ಸನರೋ ಸೇಯ್ಯಸೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾ ವುತ್ತೋ ನ ಕುಪ್ಪತಿ।

ವಿನಯಂ ಸೋ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಾಧು ತೇನ ಸಮಾಗಮೋ"ತಿ॥

ಅಪಿಚ ತೇಪಿ ಸಪ್ಪುರಿಸೇ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಅಸ್ಸುತಪುಬ್ಬಮ್ಪಿ ಉಭಯಲೋಕಹಿತಾವಹಂ ವಾಚಂ ಸುಯ್ಯತೇವ, ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ।

"ಸುಭಾಸಿತಂ ಉತ್ತಮಮಾಹು ಸನ್ತೋ, ಧಮ್ಮಂ ಭಣೇ ನಾಧಮ್ಮಂ ತಂ ದುತಿಯಂ।
ಪಿಯಂ ಭಣೇ ನಾಪ್ಪಿಯಂ ತಂ ತತಿಯಂ, ಸಚ್ಚಂ ಭಣೇ ನಾಲೀಕಂ ತಂ ಚತುತ್ಥ"ನ್ತಿ ಚ॥

"ಯಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಾಸತಿ ವಾಚಂ, ಖೇಮಂ ನಿಬ್ಬಾನಪತ್ತಿಯಾ।
ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕಿರಿಯಾಯ, ಸಾ ವೇ ವಾಚಾನಮುತ್ತಮಾ"ತಿ॥

ಸಪ್ಪುರಿಸೂಪನಿಸ್ಸಯಸೇವನಪಚ್ಚಯಾಯೇವ ದಾನಾದಿಕುಸಲಸಮಾಯೋಗೇನ ಅಪಾಯದುಕ್ಖತೋ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ "ಅಪಿಚ ನೇರಯಿಕಾದಿದುಕ್ಖಪರಿತ್ತಾಣತೋ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಏವ ಪಾಣೀನಂ ಬಹೂಪಕಾರಾನಿ, ಯತೋ ತೇಸಮ್ಪಿ ಉಪಕಾರಾನುಸ್ಸರಣತಾ ಕತಞ್ಞುತಾ ಸಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ಪಸಂಸನೀಯಾದಿನಾನಪ್ಪಕಾರವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಹೇತೂಚ ಹೋನ್ತಿ ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ, "ದ್ವೇ ಮೇ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಕತಮೇ ದ್ವೇ, ಯೋ ಚ ಪುಬ್ಬಕಾರೀ, ಯೋ ಚ ಕತಞ್ಞು ಕತವೇದೀ"ತಿ। ಅಪಿಚ ವಿಧುರಮಹೋಸಧಜಾತಕಾದಿಕಾಲೇಪಿ ಇಧಲೋಕಪರಲೋಕಸಮ್ಪತ್ತಿಅತ್ಥಮೇವ ಅತ್ತನೋ ವಚನಕರೇ ಸಮ್ಮಾ ಯೋಜೇನ್ತಿ। ಅನಾಕುಲಕಮ್ಮನ್ತಾಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಕಾಲಞ್ಞುತಾಯ ಪತಿರೂಪಕಾರಿತಾಯ ಅನಲಸತಾಯ ಉಟ್ಠಾನವೀರಿಯಸಮತಾಯ ಅಬ್ಯಸನಿಯತಾಚ ಕಾಲಾನತಿಕ್ಕಮನಅಪ್ಪತಿರೂಪಕರಣಅಕರಣಸಿಥಿಲಕರಣಾಹಿ ಅಕುಸಲಾದೀಹಿ ರಹಿತಕಸಿಗೋರಕ್ಖವಾಣಿಜ್ಜಾದಯೋ ಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಏತೇ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ವಾ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾನಂ ವಾ ಬ್ಯತ್ತತಾಯ ಏವಂ ಪಯೋಜಿತಾ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಧನಧಞ್ಞವಿತ್ತಿ ಪಟಿಲಾಭಹೇತೂ ಹೋನ್ತಿ, ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಭಗವತಾ।

ಪತಿರೂಪಕಾರೀರಿ ಧುರವಾ, ಉಟ್ಠಾನತಾ ವಿನ್ದತೇ ಧನನ್ತಿ ಚ।
ನ ದಿವಾ ಸೋಪ್ಪಸೀಲೇ, ರತ್ತಿಂ ಉಟ್ಠಾನದಸ್ಸಿನಾ।
ನಿಚ್ಚಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಸೋಣ್ಡೇನ, ಸಕ್ಕಾ ಆವಸಿತುಂ ಘರಂ॥

ಅತೀಸಿತಂ ಅತಿಉಣ್ಹಂ, ಅತಿಸಾರಮಿದಂ ಅಹು।
ಇತಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಮ್ಮನ್ತೇ, ಅತ್ಥಾ ಅಚ್ಚೇನ್ತಿ ಮಾಣವೇ॥

ಯೋ ಚ ಸೀತಞ್ಚ ಉಣ್ಹಞ್ಚ। ತಿಣಾನಿ ಯೋ ನ ಮಞ್ಞತಿ।
ಸಪ್ಪುರಿಸಕಿಚ್ಚಾನಿ, ಸೋ ಸುಖಂ ನ ವಿಹಾಯತೀ"ತಿ ಚ॥

ಭೋಗೇ ಸಂಹರಮಾನಸ್ಸ, ಪರಸ್ಸೇವ ಇರಯತೋ।
ಭೋಗಾ ಸನ್ನಿಚಯಂ ಯನ್ತಿ, ವಮ್ಮಿಕೋವೂಪಚೀಯತೀತಿ॥

ಏವಮಾದಿಪ್ಪಭೇದಾ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಲೋಕೇ ಅತಿದುಲ್ಲಭಾವ। ತಬ್ಬಿಗಮೇನ ದುಪ್ಪುರಿಸಾ ಬಾಲಜನಾ ಅಗವೇಸನ್ತೋಪಿ ಲಬ್ಭನ್ತೇವ ತೇ ಬಾಲಾ ಅತ್ತಾನಂ ಸೇವಮಾನೇ ಪರಜನೇ ಸಂಸಾರದುಕ್ಖೇಯೇವ ಓಸೀದೇನ್ತಿ ಭವತೋ ವುಟ್ಠಾನಂ ನ ದೇನ್ತಿ ತಥಾ ಹಿ ಪೂರಣಕಸ್ಸಪಾದಯೋ ಛಸತ್ಥಾರಾ ದೇವದತ್ತಕೋಕಾಲಿಕ-ಮೋದಕತಿಸ್ಸ ಖಣ್ಡದೇವಿಯಾಪುತ್ತಸಮುದ್ದದತ್ತಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾದಯೋ ಅತೀತಕಾಲೇ ಚ ದೀಘದುಕ್ಖಸ್ಸ ಲಾಭಾತಿ ಇಮೇ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಏವರೂಪಾ ಸತ್ತಾ ಬಾಲಾ ಅಗ್ಗಿಪದಿತ್ತಮಿವ ಅಗಾರಂ ಅತ್ತನಾ ದುಗ್ಗಹಿತೇನ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ವಚನಕಾರಕೇ ಚ ವಿನಾಸೇನ್ತಿ ತಥಾ ಹಿ ದೇವದತ್ತಮಾಗಮ್ಮ ರಾಜಾ ಅಜಾತಸತ್ತು-ಕೋಕಾಲಿಕಾದಯೋ ತದಞ್ಞೇಪಿ ಪುಗ್ಗಲಾ ಅಪಾಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಅಜಾತಸತ್ತು ಸಾಮಞ್ಞಫಲಸುತ್ತನ್ತಸವನಕಾಲೇ ಯದಿ

ಪಿತರಂ ಅಘಾತೇಯ್ಯ, ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಭವೇಯ್ಯ ಪಿತರಂ ಘಾತಿತತ್ತಾ ಮಗ್ಗಫಲಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಲೋಹಕುಮ್ಭಿಯಂ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸತಿ ಅನಾಗತೇಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಕೋಕಾಲಿಕೋಪಿ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲಾನತ್ಥೇರೇ ಅನಪಚಾಯಿತ್ವಾ ಮಹಾನಿರಯೇ ಪದುಮಗಣನಾಯ ಪಚ್ಚನೋಕಾಸೇ ನಿರಯಪದೇಸೇ ಪದುಮನಿರಯೇ…ಪೇ॰… ಪದುಮಂ ಖೋ ಪನ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ನಿರಯಂ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಪನ್ನೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ"ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ನಾಮಗೋತ್ತೇನ ಅಪಾಕಟಂ "ಕಿಂ ವ ದೀಘಂ ನುಖೋ ಭನ್ತೇ ಪದುಮೇ ನಿರಯೇ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏವಮಾಹ "ದೀಘಂ ಖೋ ಭಿಕ್ಖು ನಿರಯೇ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ, ತಂ ನ ಸುಕರಂ ಸಙ್ಖಾತುಂ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಾನೀತಿ ವಾ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸತಾನೀತಿ ವಾ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ ವಾ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನೀ"ತಿ ವಾ ಸಕ್ಕಾ ಪನ ಭನ್ತೇ ಉಪಮಂ ಕಾತುನ್ತಿ। "ಸಕ್ಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಭಿಕ್ಖು ವೀಸತಿಖಾರಿಕೋ ಕೋಸಲಕೋ ತಿಲವಾಹೋ ಹೋತಿ, ತತೋ ಪುರಿಸೋ ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಏಕಮೇಕಂ ತಿಲಂ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ, ಖಿಪ್ಪತರಂ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ವೀಸತಿಖಾರಿಕೋ ಕೋಸಲಕೋ ತಿಲವಾಹೋ ಇಮಿನಾ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಪರಿಯಾದಾನಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನ ತ್ವೇವ ಏಕೋ ಅಬ್ಬುದೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಭಿಕ್ಖು ವೀಸ ಅಬ್ಬುದೋ ನಿರಯೋ, ಏವಮೇಕೋ ನಿರಬ್ಬುದೋ ನಿರಯೋ"ತಿ ಆದಿ। ವೀಸತಿಖಾರಿಕೋ ತಿ ಮಾಗಧಿಕೇನ ಪತ್ಥೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಪತ್ಥಾ ಕೋಸಲರಟ್ಠೇ ಏಕೋ ಪತ್ಥೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ಪತ್ಥೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಪತ್ಥಾ ಆಳ್ಹಕಂ। ಚತ್ತಾರಿ ಆಳ್ಹಕಾನಿ ದೋಣಂ। ಚತುದೋಣಾ ಮಾನಿಕಾ। ಚತುಮಾನಿಕಾ ಖಾರೀ। ತಾಯಖಾರಿಯಾ ವೀಸತಿಖಾರಿಕೋ ತಿಲವಾಹೋ। ತಿಲವಾಹೋತಿ ತಿಲಸಕಟಂ। ಅಬ್ಬುದೋ ನಿರಯೋತಿ ಅಬ್ಬುದೋ ನಾಮ ಏಕೋ ಪಚ್ಚೇಕನಿರಯೋ ನತ್ಥಿ, ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಏವ ಪನ ಅಬ್ಬುದಗಣನಾಯ ಪಚ್ಚನೋಕಾಸೋ "ಅಬ್ಬುದೋ ನಿರಯೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ। ಏಸ ನಯೋ ನಿರಬ್ಬುದಾದೀಸುಪಿ। ತತ್ಥ ವಸ್ಸಗಣನಾಪಿ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾ ಯಥಾಹ "ಸತಂಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕೋಟಿ ಹೋತಿ ಏವಂ ಸತಂಸಹಸ್ಸಕೋಟಿಯೋ ಪಕೋಟಿ ನಾಮ। ಸತಂಸತಸಹಸ್ಸಪಕೋಟಿಯೋ ಕೋಟಿಪಕೋಟಿ ನಾಮ। ಸತಂ ಸತಸಹಸ್ಸಕೋಟಿಪಕೋಟಿಯೋ ನಹುತಂ। ಸತಂಸತಸಹಸ್ಸನಹುತಾನಿ ನಿನ್ನಹುತಂ। ಸತಂಸತಸಹಸ್ಸನಿನ್ನಹುತಾನಿ ಏಕೋ ಅಬ್ಬುದೋ। ತತೋ ವೀಸತಿಗುಣೋ ನಿರಬ್ಬುದೋ। ಏಸ ನಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅಯಞ್ಚ ಗಣನಾ ಅಪರಿಚಿತಾನಂ ದುಕ್ಕರಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ ತಂ ನ ಸುಕರಂ ಸಙ್ಖಾತು'ನ್ತಿ ಕೇಚಿ ಪನ ತತ್ಥ ಪರಿದೇವನಾನತ್ತೇನಪಿ ಕಮ್ಮಕರಣನಾನತ್ತೇನಪಿ ಇಮಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಲದ್ಧಾನೀತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಪರೇಪಿ ವಾನಕಾರಣೇಹೀತಿ ಟೀಕಾನೇತ್ತಿ। ಯಥಾ ಚ ದೀಘವಿದಸ್ಸಆಘಾತಾ ಚ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಮತ್ತೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಉತ್ತಾನೋ ಪತಿತೋ ಮಹಾನಿರಯೇ ಪಚ್ಚತಿ ಯಥಾ ಚ, ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಿಅಭಿರುಚಿತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಕುಲಸತಾನಿ ತಸ್ಸೇವ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಿ ಮಹಾನಿರಯೇ ಪಚ್ಚನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಚೇತಂ ಭಗವತಾ "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಭಿಕ್ಖವೇ ನಳಾಗಾರಂ ವಾ ತಿಣಾಗಾರಂ ವಾ ಅಗ್ಗಿಘುಟ್ಠೋ ಕೂಟಾಗಾರಾನಿ ದಹತಿ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾವಲಿತ್ತಾನಿ ನಿವಾತಾನಿ ಫುಸಿತಗ್ಗಳಾನಿ ಪಿಹಿತ ವಾತಪಾನಾನಿ ಏವಮೇವ ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ಯಾನಿಕಾನಿಚಿ ಭಯಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ಬಾಲತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನೋ ಪಣ್ಡಿತತೋ ಯೇಕೇಚಿ ಉಪದ್ದವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನೋ ಪಣ್ಡಿತತೋ, ಯೇಕೇಚಿ ಉಪಸಗ್ಗಾ…ಪೇ॰… ನೋ ಪಣ್ಡಿತತೋ। ಇತಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೋ ಬಾಲೋ ಅಪ್ಪಟಿಭಯೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಸಉಪದ್ದವೋ ಬಾಲೋ ಅನುಪದ್ದವೋ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಸಉಪಸಗ್ಗೋ ಬಾಲೋ ಅನುಪಸಗ್ಗೋ ಪಣ್ಡಿತೋತಿ। ಅಪಿ ಚ ಪೂತಿಮಚ್ಛಸದಿಸೋ ಬಾಲೋ, ಪೂತಿಮಚ್ಛಬದ್ಧಪತ್ತ ಪುತಿಸದಿಸೋ ಹೋತಿ ತದುಪಸೇವೀ। ಛಡ್ಡನೀಯತಂ ಜಿಗುಚ್ಛನೀಯತಞ್ಚ ಆಪಜ್ಜತಿ ವಿಞ್ಞೂನಂ ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ ನಾರದಜಾತಕೇ।

"ಪೂತಿಮಚ್ಛಂ ಕುಸಗ್ಗೇನ, ಯೋ ನರೋ ಉಪನಯ್ಹತಿ।
ಕುಸಾಪಿ ಪೂತಿ ವಾಯನ್ತಿ, ಏವಂ ಬಾಲೂಪಸೇವನಾ"ತಿ॥

ಅಕತ್ತಿಪಣ್ಡಿತೋಚಾಪಿ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವಾನಮಿನ್ದೇನ ವರೇ ದಿಯ್ಯಮಾನೇ ಏವಮಾಹ

"ಬಾಲಂ ನ ಪಸ್ಸೇ ನ ಸುಣೇ, ನ ಚ ಬಾಲೇನ ಸಂವಸೇ।
ಬಾಲೇನಾ'ಲ್ಲಾಪಸಲ್ಲಾಪಂ, ನ ಕರೇ ನ ಚ ರೋಚಯೇ॥

ಕಿಂನು ತೇ ಅಕರಂ ಬಾಲೋ, ವದ ಕಸ್ಸಪ ಕಾರಣಂ।
ಕೇನ ಕಸ್ಸಪ ಬಾಲಸ್ಸ, ದಸ್ಸನಂ ನಾಭಿಕಙ್ಖಸಿ॥

ಅನಯಂ ನಯತಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಅಧುರಾಯಂ ನಿಯುಞ್ಜತಿ।
ದುನ್ನಯೋ ಸೇಯ್ಯಸೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾ ವುತ್ತೋ ಪಕುಪ್ಪತಿ।
ವಿನಯಂ ಸೋ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸಾಧು ತಸ್ಸ ಅದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ॥

ಏವಂ ಬಾಲದುಜ್ಜನಸಂಸಗ್ಗವಸೇನೇವ ಸಬ್ಬಾನಿ ಭಯುಪದ್ದವಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನೋ ಪಣ್ಡಿತಸೇವನವಸೇನಾತಿಸಬ್ಬಸೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಅತಿದುಲ್ಲಭಾವ।

ಇದಾನಿ।

"ದುಲ್ಲಭಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ, ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ ಚ ದುಲ್ಲಭೋ।
ದುಲ್ಲಭಾ ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮೋ ಪರಮದುಲ್ಲಭೋ"ತಿ॥

ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ। ತತ್ಥ **ದುಲ್ಲಭಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸತ್ತ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಭಾವೋಪಿ ದುಲ್ಲಭೋಯೇವ ಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ದುಲ್ಲಭಭಾವೋ ಕಾಣಕಚ್ಛಪೋಪಮಾದೀಹಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಏಕೋ ಕಿರ ಕಸ್ಸಕೋ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಕಸಿತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ನಙ್ಗಲಫಾಲಂ ದ್ವೇಧಾ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯಂ ಖಿಪಿ ತೇನ ಗಙ್ಗಾನದಿಯಾ ವಾಹೇನ ಏಕೋ ಉದ್ಧಂ ಏಕೋ ಹೇಟ್ಠಾತಿ ಏವಂ ದ್ವೇ ನಙ್ಗಲಫಾಲಕಾ ಗಙ್ಗಾಯಂ ವುಯ್ಹನ್ತಾ ಚಿರೇನ ಏಕೋ ಉದ್ಧಂ ಏಕೋ ಹೇಟ್ಠಾತಿ ದ್ವೇ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾಕತಿಕಾ ಯುಜ್ಜನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ವಸ್ಸಸತವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಏಕವಾರಂ ಉಮ್ಮುಜ್ಜಮಾನೋ ಕಾಣಕಚ್ಛಪೋ ಉಮ್ಮುಜ್ಜಮಾನಕ್ಖಣೇ ತಸ್ಸ ಗೀವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ನಙ್ಗಲಫಾಲಾನಮನ್ತರೇ ಹೋತಿ ಅಯಂ ಕಾಲೋ ದುಲ್ಲಭೋವ ಏವಮೇವ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೋಪಿ ದುಲ್ಲಭೋಯೇವ ತಥಾಹಿ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವಂ ಅಲಭಿತ್ವಾವ ನಿರಯಪೇತಅಸುರಕಾಯತಿರಚ್ಛಾನಭೂಮೀಸುಯೇವ ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಸೀಸಮ್ಪಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಏಕಬುದ್ಧನ್ತರಾ ದ್ವೇ ಬುದ್ಧನ್ತರಾ ತಯೋ ಬುದ್ಧನ್ತರಾ ಚತ್ತಾರೋ ಬುದ್ಧನ್ತರಾ ಏಕಾಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯವಸೇನ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚನಕಸತ್ತಾನಂ ಗಣನಪಥಂ ವೀತಿವತ್ತಾ, ತಥಾ ಪೇತಅಸುರಕಾಯತಿರಚ್ಛಾನಭೂಮೀಸುಪಿ ಅತಿಖುದ್ದಕೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ತಿಲಬೀಜಸಾಸಪಬೀಜಸ್ಸ ಚತುಪಞ್ಚಭಸತ್ತಅಟ್ಠಕಲಭಾಗಮತ್ತೇನೇವ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಟ್ಠಾನಮತ್ತೇಯೇವ ಭೂಮಿಪದೇಸೇ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಅತಿಖುದ್ದಕಸತ್ತಾನಂ ಗಣನಪಥಮ್ಪಿ ವೀತಿವತ್ತಾ ತೇ ಹಿ ಗಣಿತುಂ ಇದ್ಧಿಮನ್ತಪುಗ್ಗಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೋ ಕೋ ನಾಮ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ತೇಹಿ ಮೋಹನ್ಧಭಾವೇನ ಕಣ್ಹಸುಕ್ಕಪಕ್ಖಮ್ಪಿ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅನೇಕೇಸು ಬುದ್ಧಸತೇಸು ವಾ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸೇಸು ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೇಸುಪಿ ಬುದ್ಧೋತಿಸದ್ದಂ ಅಸುತ್ವಾ ವೀತಿವತ್ತಾ, ಏವಂ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೋಪಿ ದುಲ್ಲಭೋಯೇವ। ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೇ ಲಭಮಾನೇಪಿ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕಾಲೋ ಅತಿದುಲ್ಲಭೋವ। ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕಾಲೇಪಿ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಹುತ್ವಾ ಕುಸಲೂಪಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಾ ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿ ದುಲ್ಲಭಾವ, ಸದ್ಧಮ್ಮದೇಸಕಸ್ಸಾಪಿ ದುಲ್ಲಭತ್ತಾ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸತಿ ಅಙ್ಗವಿಕಲಭಾವೇನ ಸದ್ಧಮ್ಮಸವನಸ್ಸಾಪಿ ದುಲ್ಲಭತ್ತಾತಿ ಏವಮಾದಿಪ್ಪಭೇದಾ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವಾದಿಕಾ ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ದುಲ್ಲಭಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। **ದುಲ್ಲಭಾ ಖಣಸಮ್ಪತ್ತೀ**ತಿ ಕುಸಲೂಪಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಾ ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿ ದುಲ್ಲಭಾಯೇವ ತಥಾ ಹಿ ಪಚ್ಚನ್ತವಿಸಯ ಅರೂಪಅಸಞ್ಞಸತ್ತತಿರಚ್ಛಾನಪೇತನೇರಯಿಕಕಾಲೇ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇಪಿ ಚಕ್ಖಾದಿಅಙ್ಗವಿಕಲೇವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಅಙ್ಗಭಾವೇಪಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಭೂತಾ ವಾ ಕುಸಲೂಪಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಾ ಖಣಾ ನ ಹೋನ್ತಿ ಪಚ್ಚನ್ತವಿಸಯೇ ಹಿ ಪವತ್ತಾ ಜನಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿದಸಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇಯೇವ ರಮನ್ತಿ ಅಭಿರಮನ್ತಿ, ಚಣ್ಡಸಭಾವಾ ಚ ತೇ ಹೋನ್ತಿ, ರತನತ್ತಯಗುಣಮ್ಪಿ ನ ಜಾನನ್ತಿ। ಅರೂಪಿನೋಪಿ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪರತೋಘೋಸವಿರಹಿತತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಪಟಿಲಾಭೋಪಿ ತೇಸಂ ನತ್ಥಿ, ಬುದ್ಧದಸ್ಸನಾದೀನಿಪಿ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಅಸಞ್ಞಸತ್ತತಿರಚ್ಛಾನಪೇತನೇರಯಿಕಕಾಲೇಸು ಪನ

ಪಗೇವ ಪೂರಿತಪಾರಮೀನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಪವತ್ತನಮ್ಪಿ ಅಬ್ಬೋಹಾರಿಕಂ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕುಲೇ ಜಾಯಮಾನಾಪಿ ಚಕ್ಖುವಿಕಲೇನ ಬುದ್ಧಸಙ್ಘರತನಾನಂ ಅದಸ್ಸನಂ, ಸೋತವಿಕಲೇನ ಧಮ್ಮಸವನತೋಪಿ ಹಾಯತಿ ಏಳಮೂಗಾದಿಭಾವೇನ ಕುಸಲಸಮಾದಾನಾ ನ ಹೋನ್ತಿ। ಅಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನೇಪಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಭಾವೇನ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಅಸೀತಿಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸಬ್ಬಜನಾನಂ ನಯನರಸಾಯತನಭೂತಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ಪಸಾದಸೋಮ್ಮೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಮ್ಪಿ ನ ಮಞ್ಞನ್ತಿ ಮನೋಪದೋಸವಸೇನೇವ ಯುಗಗ್ಗಾಹಾ ಹುತ್ವಾ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಕಾಲಾದೀಸು ಅನೇಕೇಪಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿನೋ ಮಹಾನಿರಯೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಏವಂ ಕುಸಲೂಪಪತ್ತಿಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿಪಿ ದುಲ್ಲಭಾಯೇವ।

"ದುಲ್ಲಭಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ, ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ ಚ ದುಲ್ಲಭೋ।
ದುಲ್ಲಭಾ ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮೋ ಪರಮದುಲ್ಲಭೋ"ತಿ॥

ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥೋ ವುತ್ತೋಯೇವ।

ಇತಿ ಸಾಗರಬುದ್ಧಿತ್ಥೇರವಿರಚಿತೇ ಸೀಮವಿಸೋಧನೇ

ಪಕಿಣ್ಣಕಕಣ್ಡೋ ನಾಮ ಪಞ್ಚಮೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ।

ಏವಂ ಸತ್ಥುಪರಿನಿಬ್ಬಾನತೋ ವಸ್ಸಸತಚ್ಚಯೇನ ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ಇಸಿನಾ ಕಾರಿತತ್ತಾ' ಇಸಿನಗರ'ನ್ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇ ದ್ವತ್ತಪಾದಿಭೂಪಾಲಾನಂ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಭೂತೇ ಸೀರಿಖೇತ್ತನಗರೇ ಏರಾವತಿಯಾ ನದಿಯಾ ಪಾರಿಮತೀರಭೂತೇ ಪಬ್ಬತಸಾನುಮ್ಹಿ ಪತಿಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಕಞ್ಚನವರಮಹಾಥೂಪಸ್ಸ ದಾಯಕಸ್ಸ ಸತ್ಥಿವಮಹಾಧಮ್ಮರಞ್ಞೋ ಕಾಲೇ ಸಾಸನಸ್ಸ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಸತಾಧಿಕಏಕತಿಂಸತಿಮೇ ವಸ್ಸೇ ಸಾಸನೇ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧಾನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಮಹಾಜಾನಿಕರಣವಸೇನ ವಿಮತಿವಿನೋದನಿಯಾ ವುತ್ತವಚನಂ ಸದ್ದಯುತ್ತಿಅತ್ಥಯುತ್ತಿವಸೇನ ಸಾಧುಕಂ ಅವಿಚಿನಿತ್ವಾ ನದಿಯಾ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಿತತ್ತಾ ಸಾಸನೇ ಪರಾಜಯಮಾಪನ್ನೇ ಕುಲಪುತ್ತೇ ಉಪಾರಮ್ಭಕರಣವಸೇನ ಸೀಮವಿಪತ್ತಿಹಾರಕೋ ಸೀಮಸಮ್ಪತ್ತಿಪ್ಪಕಾಸಕೋ ಗನ್ಥೋ ಪವತ್ತತಿ।

ಏತ್ತಾವತಾ ಚ ಸಿರಿಖೇತ್ತನಗರಗೋಚರಗಾಮೇನ ಸತ್ಥಿವಮಹಾಧಮ್ಮರಾಜಗುರುಭೂತೇನ ಮಹಾವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ತಿಪಿಟಕಧರೇನ'ಸದ್ಧಮ್ಮಕೋವಿದೋ'ತಿ ಪಾಕಟ ನಾಮಧೇಯ್ಯೇನ ಮಹಾಥೇರೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಧಿಪತೀನಂ ನಿವಾಸಭೂತೇ ಪಚ್ಛಿಮಜಿನಚಕ್ಕಸಾಸನವರೇ ವಾಸಿಗಣಾಚರಿಯೇನ ಗಣವಾಚಕೇನ ವಿನಯಧರೇನ ಮಹಾಸಾಮಿನಾ ಚ, ರಾಜಗುರುನಾ ತಿಪಿಟಕನಾಗತ್ಥೇರೇನ ಚ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಜಙ್ಘಪೇಸನಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ಅನೇಸನಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಮಾ ಆಜೀವೇನ ವಿಸುದ್ಧಾಜೀವೇಹಿ ಸಙ್ಘಗಣೇಹಿ ಕಾರಕಸಙ್ಘಾ ಹುತ್ವಾ ಸಿರಿಖೇತ್ತನಗರಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣದಿಸಾಭಾಗೇ ದೀಘಪಬ್ಬತಸಾನುಮ್ಹಿ ಏರಾವತಿಯಾ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ವಾಲಿಕಪುಳಿನೇ ಸೀಮಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಸಹ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ ಪವತ್ತಾಯ ಉದಕುಕ್ಖೇಪಸೀಮಾಯ ದಸಧಾ ಬ್ಯಞ್ಜನವಿಪತ್ತಿಂ ಅಕತ್ವಾ ಠಾನಾರಹೇನ ಞತ್ತಿಚತುತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ವೀಸತಿವಸ್ಸೇನ **ಸಾಗರಬುದ್ಧೀ**ತಿ ಗರೂಹಿ ಗಹಿತನಾಮಧೇಯ್ಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ರಚಿತೋ ಸಾಸನವಿಪತ್ತಿಹಾರಕೋ ಸೀಮವಿಸೋಧನೀ ನಾಮ ಗನ್ಥೋ ಸಮತ್ತೋ।

ಏತ್ತಾವತಾ ವಿಭತ್ತಾ ಹಿ, ಸಪ್ಪಭೇದಪ್ಪವತ್ತಿಕಾ।
ಸೀಮವಿಸೋಧನೀಹೇಸಾ, ನಿಪುಣಾ ಸಾಧುಚಿನ್ತಿತಾ॥

ಸಿರಿಖೇತ್ತಾತಿ ಪಞ್ಞಾತೇ, ಪುರೇ ಅಪರನಾಮಕೇ।

ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯದಿಸಾಭಾಗೇ, ಉಚ್ಚನೇನ ಕತಾಲಯೇ॥

ವಸನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮೇನ, ಸಾಗರಬುದ್ಧೀತಿ ವಿಸ್ಸುತೋ।
ಪುಣ್ಣೇ ವೀಸತಿವಸ್ಸಮ್ಹಿ, ಗನ್ಥೋಯಂ ಸಾಧುಚಿನ್ತಿತೋ॥

ಮಯಾಯಂ ರಚಿತೋ ಗನ್ಥೋ, ನಿಟ್ಠಪ್ಪತ್ತೋ ಅನಾಕುಲೋ।
ಏವಂ ಪಾಣಿನಂ ಸಬ್ಬೇ, ಸೀಘಂ ಸಿಜ್ಝನ್ತು ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ॥

ಯಾವ ಬುದ್ಧೋತಿನಾಮಮ್ಪಿ ಲೋಕಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ತಾದಿನೋ।
ತಾವ ತಿಟ್ಠತು ಯಂ ಗನ್ಥೋ, ಸಾಸನೇ ಹಾರಯಂ ತಮಂ॥

ಉದ್ಧಂ ಯಾವ ಭವಗ್ಗಾ ಚ, ಅಧೋ ಯಾವ ಅವೀಚಿತೋ।
ಸಮನ್ತಾ ಚಕ್ಕವಾಳೇಸು, ಯೇ ಸತ್ತಾ ಪಥವೀಚರಾ॥

ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಮಯಾ ಹೋನ್ತು, ಸಮಸಮವಿಪಾಕಿನೋ।
ಚಿರಂ ಜೀವತು ನೋ ರಾಜಾ, ಸಾಸನಸ್ಸ ಉಜ್ಜೋತಕೋ॥

ದಿಬ್ಬನ್ತೋ ರಾಜಧಮ್ಮೇನ, ಅರೋಗೋ ಸಹ ಞಾತಿಭಿ।
ಅನೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ, ಭವೇಯ್ಯಂ ಜಾತಿಜಾತಿಯಂ॥

ಸಾಸನಂ ಜೋತಯನ್ತೋವ, ಸಕ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಾಸನೇ।
ಯದಾ ನಸ್ಸತಿ ಸದ್ಧಮ್ಮೋ, ಅನ್ಧೀಭೂತೋ ಮಹೀತಲೇ।
ದೇವಲೋಕೇ ತದಾ ಹೇಸ್ಸಂ, ತುಸಿತೇ ಠಾನಮುತ್ತಮೇತಿ॥

ಸೀಮವಿಸೋಧನೀ ನಿಟ್ಠಿತಾ।